

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟΔΙΠ) ΕΚΠΑ

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΚΠΑ

Καθηγητής Αστέριος Δουκουδάκης
Πρόεδρος ΜΟ.ΔΙ.Π
Αντιπρύτανης ΕΚΠΑ

Ιούλιος 2011, Αθήνα

**Ομάδα Εργασίας για τη σύνταξη
της Ενδιάμεσης Εσωτερικής Έκθεσης
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**

Επιστημονικός Υπεύθυνος

Καθηγητής Δουκουδάκης Αστέριος, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων & Προσωπικού,
Πρόεδρος ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Ομάδα Συγγραφής και Σύνταξης της Έκθεσης

Μπουρλετίδης Κωνσταντίνος, Συντονιστής ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Φουντή Αικατερίνη, Υπεύθυνη Διοικητικής Υποστήριξης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Καραουλάνη Νίκη-Ελευθερία, Διοικητική Υποστήριξη ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Μπομποτά Μαρία, Διοικητική Υποστήριξη ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Παπαβλασοπούλου Ναυσικά, Διοικητική Υποστήριξη ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Δελής Ηλίας, Επιστημονικός Συνεργάτης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Κρίκας Ευάγγελος, Επιστημονικός Συνεργάτης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Παπαδοπούλου Αναστασία, Επιστημονικός Συνεργάτης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Πραχαλιάς Χρυσοβαλάντης, Επιστημονικός Συνεργάτης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Ράπτης Αθανάσιος, Επιστημονικός Συνεργάτης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Σαμαρά Ελένη, Επιστημονικός Συνεργάτης ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Περιεχόμενα

0 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	5
0 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ:	7
0 ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
1 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑ	11
1.1 ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	11
1.2 ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	14
2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	17
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	17
2.2 ΠΡΟΦΙΛ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	18
2.3 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ)	25
2.4 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ – ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	29
2.5 ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	29
2.5.1 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	29
2.5.2 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ	30
2.5.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ – ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	32
2.5.4 ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	33
2.5.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	35
2.5.6 ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	47
2.5.7 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	49
2.5.8 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	51
2.5.9 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	55
2.5.10 ΕΚΔΟΣΕΙΣ / ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ	69
2.5.11 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΛΕΣΧΗ – ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	69
2.5.12 ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	82
2.5.13 ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ	83
2.5.14 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	84
2.5.15 ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	90
2.5.16 ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	95
2.5.17 ΔΗΜΟΣΙΕΣ / ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	97
2.5.18 ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ	99
2.5.19 ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	102
2.5.20 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	103
2.5.21 ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	105
3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	112

3.1	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	112
3.2	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	114
3.3	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	119
4	<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ</u>	146
4.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	146
4.2	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΈΡΓΟ	174
5	<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ</u>	243
5.1	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	243
5.1.1	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	243
5.1.2	ΚΛΙΝΙΚΕΣ	248
5.1.3	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ	252
5.2	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	252
5.3	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΈΡΓΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΙΕΤΙΑ	259
6	<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΔΕΙΚΤΕΣ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ</u>	314
6.1	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ)	314
6.2	ΔΕΪΚΤΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	322
6.3	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΔΥΝΑΤΑ & ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	322
6.4	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	325

Κατάλογος Πινάκων:

Πίνακας 1: Τμήματα που ολοκλήρωσαν διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης	12
Πίνακας 2: Προσωπικό των Τμημάτων (ανά Τμήμα)	25
Πίνακας 3: Διοικητικό - Λοιπό προσωπικό	29
Πίνακας 4: Γραμματεία Πρυτανικού Συμβουλίου	29
Πίνακας 5: Γραμματεία Συγκλήτου	31
Πίνακας 6: Οικονομικό-Τεχνικό Συμβούλιο	32
Πίνακας 7: Τμήμα Προσωπικού	33
Πίνακας 8: Ύψος Προϋπολογισμού για τα Οικονομικά Έτη 2009 και 2010	35
Πίνακας 9: Ύψος Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων	35
Πίνακας 10: Προϋπολογισμός 2009	36
Πίνακας 11: Έξοδα 2009	37
Πίνακας 12: Προϋπολογισμός 2010	40
Πίνακας 13: Έξοδα 2010	41
Πίνακας 14: Κατανομή Προϋπολογισμού σε τμήματα - Έτος 2009	44
Πίνακας 15: Κατανομή Προϋπολογισμού σε τμήματα - Έτος 2010	45
Πίνακας 16: Τμήμα Προμηθειών	47
Πίνακας 17: Τεχνικές Υπηρεσίες	49
Πίνακας 18: Πληροφορική Υποδομή	54
Πίνακας 19: Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας	60
Πίνακας 20: Βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών	61
Πίνακας 21: Βιβλιοθήκη Θεολογικής	62
Πίνακας 22: Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικών Επιστημών	63
Πίνακας 23: Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής	64
Πίνακας 24: Βιβλιοθήκη Νομικής	66
Πίνακας 25: Φοιτητικά Αναγνωστήρια Πανεπιστημιακής Λέσχης	67
Πίνακας 26: Εκδόσεις-Εκτυπώσεις	69
Πίνακας 27: Φοιτητική Μέριμνα	70
Πίνακας 28: Γραμματείες Τμημάτων	84
Πίνακας 29: ΕΛΚΕ 1	90
Πίνακας 30: ΕΛΚΕ 2	91
Πίνακας 31: ΕΛΚΕ 3	91
Πίνακας 32: ΕΛΚΕ 4	92
Πίνακας 33: ΕΛΚΕ 5	93
Πίνακας 34: ΕΛΚΕ 6	95
Πίνακας 35: Δημόσιες-Διεθνείς Σχέσεις	97
Πίνακας 36: Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	99
Πίνακας 37: Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο	103
Πίνακας 38: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης 1	105
Πίνακας 39: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης 2	106
Πίνακας 40- 3Α: Φοιτητές (ανά Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών)	114
Πίνακας 41 - 3Β: Στοιχεία φοιτητών για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών	119
Πίνακας 42: Διδακτικό Έργο & Προγράμματα σπουδών	146
Πίνακας 43: Στοιχεία Ερευνητικών Προγραμμάτων Τμημάτων	254
Πίνακας 44: Λοιπές Υπηρεσίες (ανά Τμήμα)	314
Πίνακας 45: Υπολογιστές-Αίθουσες-Εργαστήρια (ανά Τμήμα)	318
Πίνακας 46: Δείκτες Ιδρύματος	322

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η **Εσωτερική Έκθεση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών** για την περίοδο 2009-2010 αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσπάθεια καταγραφής της ακαδημαϊκής και ερευνητικής ζωής στο Πανεπιστήμιο μας, μέσα από την συγκέντρωση και ανάλυση απογραφικών στοιχείων που αφορούν τα **32 Πανεπιστημιακά Τμήματα και τις διοικητικές υπηρεσίες του ιδρύματος**. Συντάχθηκε από την **Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π) του ΕΚΠΑ** με κύριο στόχο πέρα από τη συγκέντρωση των απογραφικών στοιχείων να επισημάνει, με βάση τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα που περιλαμβάνονται στις **Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις των Τμημάτων**, το διδακτικό και ερευνητικό έργο, τις διαθέσιμες υποδομές, δυνατά και αδύνατα σημεία, καλές πρακτικές και να εντοπίσει προβλήματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Κατά συνέπεια η υποβολή της *Εσωτερικής Έκθεσης* της ΜΟ.ΔΙ.Π. στη Διοίκηση του Ιδρύματος, αποσκοπεί στην τεκμηριωμένη ενημέρωσή της για την κατάσταση, τις τάσεις, τις καλές πρακτικές και τις αποκλίσεις όλων των επί μέρους λειτουργιών στα οικεία Τμήματα και στις Κεντρικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος κατά την τελευταία διετία, προκειμένου να αναληφθούν από την Κεντρική Διοίκηση πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση και βελτίωση των ως άνω λειτουργιών ως προς τα βασικά κριτήρια ποιότητας του Νόμου 3374/2005:

- τα προγράμματα σπουδών (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά),
- το εκπαιδευτικό έργο,
- το ερευνητικό έργο, και
- όλες τις άλλες υπηρεσίες του Ιδρύματος.

Η *Εσωτερική Έκθεση της ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ* περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων:

A. Συνθετική απογραφή των στοιχείων και δεικτών όλων των επί μέρους οικείων Τμημάτων και Σχολών με βάση τις απαιτήσεις της ΑΔΙΠ.

B. Απογραφή αναλυτικών στοιχείων και δεικτών που αφορούν στις κεντρικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος με βάση την ανάλυση που προτείνει η Α.ΔΙ.Π.

Γ. Επισήμανση των επιτευγμάτων και των αδυναμιών / προβλημάτων που παρουσιάζουν τα επί μέρους Τμήματα και Υπηρεσίες του Ιδρύματος, σύμφωνα με τα σχόλια των εσωτερικών τους εκθέσεων αλλά τα πορίσματα των εξωτερικών αξιολογητών, στις περιπτώσεις τμημάτων που έχει πραγματοποιηθεί και εξωτερική αξιολόγηση.

Δ. Σύντομο σχολιασμό και συμπεράσματα αλλά και εισηγήσεις για παρεμβάσεις της Κεντρικής Διοίκησης με στόχο τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας όλων των λειτουργιών του Ιδρύματος.

Πέρα από το γεγονός ότι η σύνταξη κάθε διέτια της συγκεκριμένης έκθεσης αποτελεί υποχρέωση του Πανεπιστημίου απέναντι στην ΑΔΙΠ, αποτελεί και αδιαπραγμάτευτη στρατηγική απόφαση της πρυτανικής αρχής η παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού και του υλοποιούμενου ερευνητικού έργου των τμημάτων ώστε να γίνεται αντιληπτό όλη την κοινωνία ότι το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο προσφέρει σπουδές υψηλού επιπέδου ενώ παράλληλα προσπαθεί να βελτιώνει συνεχώς τις υποδομές του για αντιμετωπίσει τις νέες πολυσύνθετες προκλήσεις στο χώρο της εκπαίδευσης.

Θα συνεχίσουμε με τον ίδιο ζήλο ώστε μέχρι τα μέσα του 2013 να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης όλου του ιδρύματος. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν καθώς και τα συμπεράσματα που διατυπώθηκαν θα αξιοποιηθούν πλήρως ώστε να προκύψουν σημαντικές και επωφελείς αλλαγές για τους φοιτητές, τους διοικητικούς υπαλλήλους και τα μέλη ΔΕΠ

Ευχαριστώ θερμά όσους μόχθησαν για την έγκαιρη συγκέντρωση και ανάλυση των απαραίτητων στοιχείων και την σύνταξη του τελικού κειμένου της εσωτερικής έκθεσης. Επίσης θερμές ευχαριστίες απευθύνω στα μέλη της **Διοικούσας Επιτροπής της ΜΟΔΙΠ**, στους **Πρόεδρους** και τις **ΟΜΕΑ των τμημάτων και στους Προϊσταμένους των διοικητικών υπηρεσιών** για την βοήθεια και την αποτελεσματική συνεργασία τους με την ΜΟ.ΔΙ.Π του Πανεπιστημίου μας. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά τον **Πρόεδρο της ΑΔΙΠ Σπύρο Αμούργη** για τη συνεχή και άοκνη υποστήριξη του στις προσπάθειες που καταβάλλει το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών για την υιοθέτηση και ορθή υλοποίηση των διαδικασιών αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας.

Ο Πρόεδρος της ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ
Αντιπρύτανης Αστέριος Δουκουδάκης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑ

1.1 Βαθμός Προόδου του Προγράμματος Αξιολόγησης

Η πορεία της αξιολόγησης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητική τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο. Για να έχει κανείς μια εικόνα το βαθμό επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί και του βαθμού στον οποίο έχει προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης στο ΕΚΠΑ θα πρέπει να εξετάσει τα κάτωθι κριτήρια:

- Το Βαθμό Υποβολής των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων των Τμημάτων
- Το Βαθμό Ολοκλήρωσης των Διαδικασιών Εσωτερικής Αξιολόγησης
- Τη Σύνταξη ή όχι της Ενδιάμεσης Έκθεσης Αξιολόγησης του Ιδρύματος
- Το Βαθμό Ολοκλήρωσης των Διαδικασιών Εξωτερικής Αξιολόγησης
- Το χρονικό Πλαίσιο του κύκλου αξιολόγησης του Πανεπιστημίου

Ας εξετάσουμε κάθε ένα από τα πέντε κριτήρια για να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για το βαθμό κάλυψης των στόχων και την πορεία του προγράμματος αξιολόγησης που υλοποιεί η ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

A) Βαθμός Υποβολής των Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων των Τμημάτων

Οι Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις παρέχουν στην Ακαδημαϊκή Μονάδα τη δυνατότητα να ελέγχει και να διαπιστώνει την ανταπόκριση της λειτουργίας της προς τους σκοπούς και τους στόχους που η ίδια έχει θέσει με την ιδρυτική της πράξη και με μεταγενέστερες αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων της. Έχουν κυρίως απογραφικό χαρακτήρα για όλες τις λειτουργίες της ακαδημαϊκής μονάδας. Καλύπτουν δύο εξάμηνα και τα στοιχεία αυτά αφορούν:

- Προγράμματα Σπουδών (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά)
- Εκπαιδευτικό Έργο
- Ερευνητικό Έργο
- Άλλες Υπηρεσίες του τμήματος

Για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, σε σύνολο τριάντα (30) τμημάτων που όφειλαν να υποβάλλουν την ετήσια εσωτερική έκθεση τους, **υπέβαλλαν και τα τριάντα**, συνεπώς ο βαθμός επίτευξης είναι 100%.

B) Το Βαθμό Ολοκλήρωσης των Διαδικασιών Εσωτερικής Αξιολόγησης

Η *Εσωτερική Αξιολόγηση* είναι μία τακτικά επαναλαμβανόμενη *συμμετοχική διαδικασία*, η οποία **διαρκεί δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα και επαναλαμβάνεται το αργότερο κάθε τέσσερα έτη**. Πρόκειται ουσιαστικά για μια διαδικασία αυτοαξιολόγησης, που σηματοδοτεί την ίδια την ταυτότητα της Ακαδημαϊκής Μονάδας, καθώς αποτυπώνει και αναδεικνύει όλα τα χαρακτηριστικά της λειτουργίας της, θετικά και αρνητικά, και καταγράφει τις φιλοδοξίες της. Κατά τη διάρκεια της Εσωτερικής Αξιολόγησης καταγράφονται τα σημαντικότερα πορίσματα που προκύπτουν συνδυαστικά από τα συλλεγμένα στοιχεία με συμμετοχή όλων των μελών της Ακαδημαϊκής Μονάδας, αναφορικά με το υφιστάμενο και το επιθυμητό επίπεδο ποιότητας και τους τρόπους επίτευξής του. Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της *Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης* (ΕΕΑ), η οποία εγκρίνεται από την Ακαδημαϊκή Μονάδα και ακολούθως διαβιβάζεται, μέσω της ΜΟΔΙΠ, στην ΑΔΙΠ.

Στα δύο πρώτα ακαδημαϊκά έτη (2008-2009 & 2009-2010) του τετραετούς κύκλου αξιολόγησης του ΕΚΠΑ (2009-2013), σε σύνολο τριάντα (30) τμημάτων έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης τα εικοσιένα (**21**) συνεπώς ο βαθμός ολοκλήρωσης είναι 70%. Τα

τμήματα που έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης παρουσιάζονται στον πίνακα 1, στη 2^η στήλη

Πίνακας 1: Τμήματα που ολοκλήρωσαν διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης

α/α	ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
1	Θεολογίας	Ιστορίας & Αρχαιολογίας
2	Κοινωνικής Θεολογίας	Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας
3	Νομικής	Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας
4	Οικονομικών Επιστημών	Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών
5	Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	Οδοντιατρικής
6	Ιατρικής	Νοσηλευτικής
7	Ιστορίας & Αρχαιολογίας	ΜΙΘΕ (Κ)
8	Φ.Π.Ψ.	
9	Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	
10	Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	
11	Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας	
12	Μουσικών Σπουδών	
13	Φυσικής	
14	Μαθηματικών	
15	Γεωλογίας	
16	Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	
17	Οδοντιατρικής	
18	Φαρμακευτικής	
19	Νοσηλευτικής	
20	ΤΕΑΠΗ	
21	Βιολογίας	

Πηγή: ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ

Γ) Τη Σύνταξη ή όχι της Ενδιάμεσης Έκθεσης Αξιολόγησης του Ιδρύματος

Η **Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση του ιδρύματος, δηλαδή το παρόν κείμενο**, συντάσσεται και υποβάλλεται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π στη διοίκηση του Πανεπιστημίου με την ολοκλήρωση των δύο (2) πρώτων ετών, του τετραετούς κύκλου αξιολόγησης. Περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων:

Α. Συνθετική απογραφή των στοιχείων και δεικτών όλων των επί μέρους οικείων Τμημάτων και Σχολών με βάση τις απαιτήσεις της ΑΔΙΠ.

Β. Απογραφή αναλυτικών στοιχείων και δεικτών που αφορούν στις κεντρικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος με βάση την ανάλυση που προτείνει η Α.ΔΙ.Π.

Γ. Επισήμανση των επιτευγμάτων και των αδυναμιών / προβλημάτων που παρουσιάζουν τα επί μέρους Τμήματα και Υπηρεσίες του Ιδρύματος, σύμφωνα με τα σχόλια των εσωτερικών τους εκθέσεων αλλά τα πορίσματα των εξωτερικών αξιολογητών, στις περιπτώσεις τμημάτων που έχει πραγματοποιηθεί και εξωτερική αξιολόγηση.

Δ. Σύντομο σχολιασμό και συμπεράσματα αλλά και εισηγήσεις για παρεμβάσεις της Κεντρικής Διοίκησης με στόχο τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας όλων των λειτουργιών του Ιδρύματος.

Η **ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ** ολοκλήρωσε τη σύνταξη της **Ενδιάμεσης Εσωτερικής Έκθεσης** τον Απρίλιο του 2011, και στην τελική της μορφή κατόπιν διορθώσεων και εσωτερικής διαβούλευσης την απέστειλε στην ΑΔΙΠ και στην διοίκηση του ΕΚΠΑ. Συνεπώς ο βαθμός επίτευξης του στόχου είναι 100%.

Η υποβολή όλων των **Ετήσιων Απογραφικών Εκθέσεων των τμημάτων του ΕΚΠΑ** αλλά και η σύνταξη της **Ενδιάμεσης Εσωτερικής Έκθεσης του ιδρύματος** έχουν τεράστια σημασία διότι εξασφαλίζουν τη δυνατότητα της συνέχισης της χρηματοδότησης του Πανεπιστημίου από το ΕΣΠΑ. Η ΜΟ.ΔΙ.Π εκδίδει τη αντίστοιχη βεβαίωση για όλα τα υπό ένταξη έργα του Πανεπιστημίου την οποία και αποστέλλει στη διαχειριστική αρχή του Υπουργείου Παιδείας.

Δ) Το Βαθμό Ολοκλήρωσης των Διαδικασιών Εξωτερικής Αξιολόγησης

Η διαδικασία της Εξωτερικής Αξιολόγησης ενεργοποιείται με τη κατάθεση της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης στην ΑΔΙΠ. Με βάση την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης αλλά και την άμεση γνωριμία της Ακαδημαϊκής Μονάδας (επίσκεψη και ανταλλαγή απόψεων), η επιτροπή εξωτερικών εμπειρογνομόνων συντάσσει την *Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης*. Η ΕΕΑ καλείται να αναλύσει σε βάθος τις διαπιστώσεις και τα πορίσματα της εσωτερικής αξιολόγησης ως προς:

- τα επιτεύγματα της Ακαδημαϊκής Μονάδας (ή του Ιδρύματος κατά περίπτωση)
- τα σημεία που χρήζουν βελτίωσης ή διορθωτικών ενεργειών
- την αποτελεσματικότητα των ενεργειών στις οποίες έχει ήδη προβεί η Μονάδα προκειμένου να διασφαλίσει και να βελτιώσει την ποιότητα του επιτελούμενου έργου της, και
- γενικότερα, τη συνέπεια της Μονάδας με την αποστολή και τους στόχους της.

Σύμφωνα με τον νόμο, «Η ΕΕΑ αποτελείται από πέντε μέλη, τα οποία προέρχονται από το μητρώο ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων που τηρεί η Α.ΔΙ.Π. Το μητρώο ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων συντάσσεται ύστερα από υποδείξεις των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης και της Α.ΔΙ.Π. και ανανεώνεται κάθε τέσσερα χρόνια».

Στα δύο πρώτα ακαδημαϊκά έτη (2008-2009 & 2009-2010) του τετραετούς κύκλου αξιολόγησης του ΕΚΠΑ (2009-2013), σε σύνολο τριάντα (30) τμημάτων έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης τα εικοσιένα (7) συνεπώς ο βαθμός ολοκλήρωσης είναι περίπου 24%. Τα τμήματα που έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης παρουσιάζονται στον πίνακα 1, στη 3^η στήλη. Η υστέρηση που εμφανίζεται είναι φυσιολογική και οφείλεται κυρίως στην έλλειψη πόρων από πλευράς ΑΔΙΠ με αποτέλεσμα μέχρι πρότινος να καθυστερούν μέχρι και δύο χρόνια οι εξωτερικές αξιολογήσεις. Όμως πλέον το θέμα έχει διευθετηθεί και αναμένεται μέσα στην επόμενη περίοδο η πραγματοποίηση μεγάλου αριθμού εξωτερικών αξιολογήσεων των τμημάτων.

Ε) Το χρονικό Πλαίσιο του κύκλου αξιολόγησης του Πανεπιστημίου

Ο τετραετής κύκλος αξιολόγησης του Πανεπιστημίου Αθηνών ορίζεται μεταξύ των ετών 2009-2013. Φαίνεται από στα δύο πρώτα έτη έχει πραγματοποιηθεί το 70% της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης των τμημάτων, και το 23% της εξωτερικής. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα 47% των τμημάτων αναμένει την εξωτερική αξιολόγηση μέσα στο ακαδ. Έτος 2011-2012, και με βάση το χρονοδιάγραμμα δράσης βάση του οποίου μέχρι το τέλος του 2011, θα έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης και στο υπόλοιπο 30% των τμημάτων, ο βαθμός υλοποίησης του προγράμματος αξιολόγησης εξελίσσεται πολύ ικανοποιητικά. Ένα στοιχείο που ενδυναμώνει την ανωτέρω επιχειρηματολογία είναι το γεγονός ότι μόλις τον Απρίλιο του 2011, στελεχώθηκε η ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ με μια ομάδα έξι (6) ειδικών επιστημόνων αξιολόγησης, τριών (3) στελεχών διοικητικής υποστήριξης, και δύο (2) επιστημόνων πληροφορικής. Μαζί με τα δύο μόνιμα διοικητικά στελέχη (2 ΙΔΑΧ), συγκροτούν μια ευέλικτη ομάδα η οποία ήδη έχει εμφανίσει σημαντικό έργο.

1.2 Θετικά και Αρνητικά Σημεία που προέκυψαν κατά τη διαδικασία υλοποίησης της αξιολόγησης

Κατά την έναρξη της λειτουργίας της ΜΟ.ΔΙ.Π. ΕΚΠΑ, αλλά και στα πρώτα βήματα της διαδικασίας αξιολόγησης των Τμημάτων του Ιδρύματός μας, παρουσιάστηκαν, όπως ήταν φυσικό και αναμενόμενο, ποικίλα προβλήματα.

Τα σημαντικότερα από αυτά, ήταν η αρχική δυσπιστία με την οποία αντιμετωπίστηκαν οι ειδικοί συνεργάτες από τα Τμήματα. Ένα δεύτερο δύσκολο βήμα, ήταν το γεγονός ότι σε πολλά από τα Τμήματα δημιουργήθηκε μια βάση δεδομένων για πρώτη φορά, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι των γραμματειών να αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην κατάρτιση των πινάκων, ενώ τα στοιχεία που εμφανίζονται σε κάποιους πίνακες δεν είναι απόλυτα τεκμηριωμένα, αφού σε αρκετά από τα Τμήματα η διαδικασία της συλλογής στοιχείων έγινε χειρωνακτικά και όχι μέσω ηλεκτρονικών δεδομένων.

Ένα άλλο, εξίσου σημαντικό πρόβλημα, είναι το γεγονός της πλήρους έλλειψης μηχανοργάνωσης στις περισσότερες γραμματείες, με αποτέλεσμα οι αντίστοιχες ΟΜΕΑ να μη μπορούν να έχουν διαρκή πρόσβαση στη βάση δεδομένων ώστε να είναι εύκολη η επικαιροποίηση των ζητούμενων στοιχείων. Εκτός αυτού, τα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ, καθώς και οι πίνακες δεδομένων μεταβάλλονται, γεγονός που πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα.

Σημαντική δυσκολία επίσης, δημιούργησε το γεγονός ότι αρκετά μέλη ΔΕΠ, αλλά και μεγάλος αριθμός φοιτητών έδειξαν απρόθυμοι να έχουν ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία της αξιολόγησης. Σε αυτό το σημείο, πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, ο αριθμός των ενεργών φοιτητών δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί, όπως π.χ. αυτών που ανήκουν στο N+2 και στο NX2. Στον ίδιο άξονα δυσκολίας εντοπίζεται και η δυσχέρεια στην αποτίμηση των αποτελεσμάτων μιας εξεταστικής περιόδου, αναφορικά με στοιχεία όπως ο αριθμός των προσερχομένων φοιτητών, καθώς και τα ποσοστά επιτυχίας και αποτυχίας).

Ένα επίσης προβληματικό σημείο, αποτελεί η αδυναμία των υπαλλήλων των γραμματειών να βοηθήσουν στις διαδικασίες, παρά το γεγονός ότι το επιθυμούν. Η αδυναμία αυτή οφείλεται στο ότι τις περισσότερες φορές δε γνωρίζουν το πώς να το κάνουν. Ταυτόχρονα, οι διοικητικές αλλαγές έχουν ως αποτέλεσμα την αλλαγή των στατιστικών στοιχείων αλλά και των πινάκων. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελούν τα Τμήματα Ιταλικής & Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, καθώς το γεγονός της δημιουργίας νέων Σχολών.

Δυστυχώς πρέπει εδώ να αναφερθεί ότι, το γεγονός της έλλειψης μηχανογράφησης στα ποικίλα μεταπτυχιακά προγράμματα, δημιουργεί αρκετές δυσχέρειες στην άντληση των απαραίτητων πληροφοριών.

Εκτός όμως από τις δυσκολίες που αναφέρθηκαν παραπάνω, οφείλουμε να επισημάνουμε και τα θετικά σημεία της προσπάθειας της ΜΟ.ΔΙ.Π. ΕΚΠΑ.

Αρχικά πρέπει να αναφέρουμε τη στελέχωση της Γραμματείας της ΜΟ.ΔΙ.Π. με ικανότατα στελέχη. Επίσης, πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι οι ειδικοί συνεργάτες κατάφεραν σε ελάχιστο χρόνο να κερδίσουν την εμπιστοσύνη των υπευθύνων των ΟΜΕΑ, με αποτέλεσμα, στα περισσότερα Τμήματα, η συνεργασία μεταξύ των ειδικών συνεργατών επιστημόνων και των Προέδρων ή των υπευθύνων των ΟΜΕΑ είναι άριστη. Την ίδια στιγμή, έχει αναπτυχθεί μια πραγματικά δημιουργική συνεργασία μεταξύ της ΑΔΙΠ και της ΜΟ.ΔΙ.Π. ΕΚΠΑ.

Αξιοσημείωτο είναι το ότι σταδιακά δημιουργείται μια βάση δεδομένων, η οποία θα είναι εξαιρετικά χρήσιμη στο μέλλον, τόσο για το Ίδρυμα στο σύνολό του, όσο και για τις επιμέρους Σχολές και Τμήματα, ενώ ταυτόχρονα, πάλι σε βάση δεδομένων καταγράφεται το συγγραφικό και επιστημονικό έργο των μελών ΔΕΠ. Η αποτύπωση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει και το πλούσιο κοινωνικό τους έργο και τη διασύνδεσή τους με σημαντικά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού.

Συνειδητοποιούμε ότι η αξιολόγηση βοηθά στο να διαπιστώσουμε ελλείψεις, να διαμορφώσουμε την εκπαίδευση ανάλογα με τις νέες απαιτήσεις της Επιστήμης και της κοινωνίας και να κατανοήσουμε τις πραγματικές ανάγκες σε υποδομές και διοικητικό προσωπικό. Προς αυτή την κατεύθυνση, δόθηκε η ευκαιρία σε όλους να καταθέσουν τις απόψεις και τις προτάσεις τους για τη μελλοντική πορεία των Τμημάτων και να συνεργαστούν οι διοικήσεις με τους Τομείς, τις ΟΜΕΑ και τους φοιτητές. Φυσικά, μετά από όλες αυτές τις διαδικασίες, οι Γραμματείες ήδη οργανώνονται καλύτερα και αποτελεσματικότερα. Την ίδια στιγμή, οι φοιτητές έχουν αρχίσει να ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις απαιτήσεις της διαδικασίας αξιολόγησης, συμπληρώνοντας τα αντίστοιχα ερωτηματολόγια. Η προσπάθεια αυτή φαίνεται να αποδίδει όλο και περισσότερους καρπούς, γεγονός εξαιρετικά σημαντικό, αν συνυπολογιστεί το ότι η άποψη των φοιτητών καταγράφεται επίσημα για πρώτη φορά.

Η συνολική αποτίμηση του Πανεπιστημίου θα βοηθήσει στην κατεύθυνση της ανακατανομής του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να μη διαταραχθούν οι βασικές εκπαιδευτικές και διοικητικές λειτουργίες, εν όψει των οικονομικών περικοπών.

Τελευταίο στοιχείο που πρέπει να επισημανθεί, αλλά όχι μικρότερης σπουδαιότητας, είναι το ότι οι Εξωτερικές αξιολογήσεις των διαφόρων Τμημάτων, θεωρούνται πραγματικά θετικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1 Εισαγωγικά

Στο Κεφάλαιο 2 παρουσιάζονται στοιχεία των Κεντρικών Υπηρεσιών του Ε.Κ.Π.Α. Τα στοιχεία αυτά ανταποκρίνονται πλήρως στις απαιτήσεις της Α.Δ.Ι.Π., σχετικά με τα απογραφικά στοιχεία των Υπηρεσιών που πρέπει να εντάσσονται στην Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση του Πανεπιστημίου. Έτσι, στους πίνακες που ακολουθούν, διαγράφεται η εικόνα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Ε.Κ.Π.Α., κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010.

Βάσει αυτών των πινάκων, διαπιστώνεται υψηλότερος βαθμός χρήσης της πληροφορικής και άρτια οργάνωση στη διοίκηση του Ιδρύματος και ιδιαίτερα στις γραμματείες της πρυτανείας και της συγκλήτου, καθώς επίσης και στις οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες του Ε.Κ.Π.Α. Ο καταμερισμός αρμοδιοτήτων είναι σαφέστατος, ενώ το προσωπικό που απασχολείται, διαθέτει τις απαραίτητες γνωστικές υποδομές, προκειμένου να ανταποκριθεί στο δύσκολο έργο της διαχείρισης του αρχαιότερου και μεγαλύτερου πανεπιστημίου της χώρας.

Τα στοιχεία συλλέχθηκαν ύστερα από επικοινωνία των στελεχών της ΜΟ.ΔΙ.Π., την αποστολή των απαραίτητων πινάκων που έπρεπε να συμπληρωθούν από τις υπηρεσίες, την υλοποίηση του σταδίου των διευκρινίσεων και των διορθώσεων και την επεξεργασία των σημαντικών ποιοτικών πληροφοριών που απέστειλαν οι υπηρεσίες.

Εκτός από τις διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες, στους κάτωθι πίνακες συμπεριλαμβάνονται και στοιχεία που αφορούν στις βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου. Αν και ακόμη δε λειτουργούν όλα τα σπουδαστήρια, αναγνωστήρια και βιβλιοθήκες υπό ενιαίο καθεστώς, ο σχεδιασμός του Ε.Κ.Π.Α. κινείται προς αυτή ακριβώς την κατεύθυνση. Έτσι, ήδη κάποιες σχολές και τμήματα έχουν κεντρικές βιβλιοθήκες, με κριτήριο το γνωστικό αντικείμενο ή το επιστημονικό πεδίο που εξυπηρετούν.

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Ε.Κ.Π.Α., έχουν ως κύριο στόχο τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών, μεριμνώντας για τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού (μέλη ΔΕΠ, Φοιτητές, εργαζόμενοι κλπ) και δραστηριοποιούνται σε ποικίλους τομείς, όπως για παράδειγμα η ψυχολογική υποστήριξη όσων χρήζουν τέτοιου είδους βοήθειας, καθώς και η ποικιλότητα υποβοήθηση των ΦμεΑ. Επίσης, φροντίζουν για την παροχή γνώσεων στους φοιτητές, καθώς και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, πέραν των γνωστικών αντικειμένων των διαφόρων τμημάτων, με τη διδασκαλία ξένων γλωσσών, το ΚΕΚ. Τέλος, υπάρχει μέριμνα για τον τομέα του αθλητισμού και του πολιτισμού.

Στις απαιτήσεις της σύνταξης της έκθεσης ανταποκρίθηκαν οι κάτωθι υπηρεσίες του Ιδρύματος:

- Γραμματεία Πρυτανικού Συμβουλίου
- Γραμματεία Συγκλήτου
- Οικονομικό – Τεχνικό Συμβούλιο
- Τμήμα Προσωπικού
- Οικονομικές Υπηρεσίες
- Τμήμα Προμηθειών
- Τεχνικές Υπηρεσίες
- Γραφείο Πληροφορικής Υποδομής
- Κεντρικές Βιβλιοθήκες
- Βιβλιοθήκες Ανεξαρτήτων Τμημάτων\
- Σπουδαστήρια - Αναγνωστήρια

Υπηρεσία Εκδόσεων / Εκτυπώσεων
Πανεπιστημιακή Λέσχη – Φοιτητική Μέριμνα
Γραφείο Πρακτικής Άσκησης
Γραφείο Διασύνδεσης
Γραμματείες Τμημάτων
Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας
Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο
Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών
Τμήμα Δημοσίων – Διεθνών Σχέσεων

2.2 Προφίλ - Ιστορία του Ιδρύματος

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών αποτελεί το μεγαλύτερο και πλέον ιστορικό εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας. Στα 172 χρόνια παρουσίας στα εκπαιδευτικά πράγματα της πατρίδας μας, έχει συμβάλλει σημαντικά στην εκπαίδευση και επαγγελματική αποκατάσταση των χιλιάδων αποφοίτων του, σε πολλούς και διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους, τροφοδοτώντας την αγορά εργασίας με επιστήμονες υψηλού επιπέδου, έτοιμους να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις του σύγχρονου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Σήμερα το ΕΚΠΑ αναπτύσσει την παιδαγωγική του δράση σε 32 τμήματα. Στο ΕΚΠΑ η ανάγκη ενός συστήματος αξιολόγησης και διασφάλισης της ποιότητας κρίθηκε απαραίτητη, διότι πέραν του αυστηρώς ακαδημαϊκού του ρόλου, το ΕΚΠΑ διαθέτει επίσης μεγάλη εμπειρία στην υλοποίηση και διαχείριση Ερευνητικών Προγραμμάτων, στη δημιουργία εκπαιδευτικών υποδομών και την ανάπτυξη εκδοτικών δραστηριοτήτων. Μέχρι σήμερα το ΕΚΠΑ έχει υλοποιήσει 4.500 περίπου ερευνητικά έργα σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία. Μάλιστα τα τελευταία χρόνια το ΕΚΠΑ έχει αναλάβει είτε ως Τελικός Δικαιούχος είτε ως Τελικός Αποδέκτης τη διαχείριση έργων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που αποσκοπούν στην αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπως η Δικτυακή Υποδομή και ο Εκσυγχρονισμός των Βιβλιοθηκών, τα Προγράμματα Σπουδών-Συγγράμματα, τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, η Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών, το Γραφείο Διασύνδεσης κ.ά.

Τα έργα αυτά υλοποιούνται και αφορούν σε όλες τις Σχολές, Τμήματα και τομείς οι οποίοι είναι οι εξής:

Θεολογική Σχολή

Τμήμα Θεολογίας

Τομέας Συστηματικής Θεολογίας

Τομέας Βιβλικών Σπουδών

Τομέας Εκκλησιαστικής Ιστορίας

Τομέας Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

Τομέας Κανονικού Δικαίου και εκκλησιαστικής γραμματείας από του Θ' αι.

Τομέας Χριστιανικής Λατρείας, Αγωγής και Διαποίμανσης

Τομέας Βιβλικών Σπουδών και Πολιτιστικού Βίου της Μεσογείου

Τομέας Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας

Σχολή Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (Ν.Ο.Π.Ε.)

Τμήμα Νομικής

Τομέας Α' Ιδιωτικού Δικαίου

Τομέας Β' Ιδιωτικού Δικαίου

Τομέας Δημοσίου Δικαίου

Τομέας Ποινικών Επιστημών

Τομέας Διεθνών Σπουδών

Τομέας Ιστορίας και Θεωρίας του Δικαίου

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Τομέας Πολιτικής Οικονομικής

Τομέας Ανάπτυξης και Διεθνούς Οικονομίας

Τομέας Οικονομίας, Πολιτικής και Κράτους

Τομέας Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής

Τομέας Φιλοσοφίας και Μεθοδολογίας Κοινωνικών Επιστημών - Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία

Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής

Τομέας Ποσοτικών Μεθόδων: Στατιστική και Οικονομετρία

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

Τομέας Διοικητικής Επιστήμης

Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Τομέας Πολιτικής Επιστήμης

Τομέας Κοινωνικής Θεωρίας και Κοινωνιολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Φιλολογίας

Τομέας Κλασσικής Φιλολογίας

Τομέας Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας

Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας

Τομέας Γλωσσολογίας

Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Τομέας Φιλοσοφίας

Τομέας Ψυχολογίας

Τομέας Παιδαγωγικής

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Τομέας Ιστορίας

Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τομέας Γλώσσας – Γλωσσολογίας

Τομέας Λογοτεχνίας – Πολιτισμού

Τμήμα Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Κατεύθυνση Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Κατεύθυνση Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τομέας Γαλλικής Γλώσσας – Γλωσσολογίας

Τομέας Γαλλικής Λογοτεχνίας

Τομέας Ιστορίας του Γαλλικού Πολιτισμού

Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών

Σχολή Θετικών Επιστημών

Τμήμα Φυσικής

Τομέας Φυσικής Στερεάς Κατάστασης

Τομέας Πυρηνικής Φυσικής και Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων

Τομέας Αστροφυσικής, Αστρονομίας και Μηχανικής

Τομέας Φυσικής Εφαρμογών

Τμήμα Χημείας

Τομέας Θεωρητικής Χημείας – Φυσικοχημείας – Ανόργανης Ανάλυσης – Ενόργανης Ανάλυσης – Οργανολογίας και Χημικής Μηχανικής

Τομέας Οργανικής Χημείας – Οργανικής Χημικής Τεχνολογίας – Χημείας Τροφίμων – Βιομηχανικής και Κλινικής Χημείας

Τομέας Ανόργανης Χημείας, Ανόργανης Χημικής Τεχνολογίας

Τμήμα Μαθηματικών

Τομέας Μαθηματικής Ανάλυσης

Τομέας Άλγεβρας και Γεωμετρίας

Τομέας Στατιστικής και Επιχειρησιακής Έρευνας

Τομέας Διδακτικής των Μαθηματικών

Τμήμα Βιολογίας

Τομέας Βιοχημείας και Μοριακής Βιολογίας

Τομέας Βιολογίας Κυττάρου και Βιοφυσικής

Τομέας Οικολογίας και Ταξινομικής

Τομέας Φυσιολογίας Ζώων και Ανθρώπου

Τομέας Ζωολογίας και Θαλάσσιας Βιολογίας

Τομέας Βοτανικής

Τομέας Γενετικής και Βιοτεχνολογίας

Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος

Τομέας Δυναμικής – Τεκτονικής – Εφαρμοσμένης Γεωλογίας

Τομέας Οικονομικής Γεωλογίας – Γεωχημείας

Τομέας Γεωγραφίας – Κλιματολογίας

Τομέας Γεωφυσικής – Γεωθερμίας

Τομέας Ιστορικής Γεωλογίας – Παλαιοντολογίας

Τομέας Ορυκτολογίας – Πετρολογίας

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

Τομέας Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος

Τομέας Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών

Τομέας Θεωρητικής Πληροφορικής

Σχολή Επιστημών Υγείας

Τμήμα Ιατρικής

Τομέας Μορφολειτουργικός

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Τομέας Παθολογίας

Τομέας Χειρουργικής

Τομέας Υγείας Μητέρας – Παιδιού

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής – Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Τμήμα Οδοντιατρικής

Τομέας Κοινωνικής Οδοντιατρικής

Τομέας Παθολογίας και Θεραπευτικής

Τομέας Προσθετολογίας

Τομέας Παθολογικής και Χειρουργικής Στόματος

Τομέας Βασικών Επιστημών και Βιολογίας Στόματος

Τμήμα Νοσηλευτικής

Τομέας Βασικών Επιστημών

Τομέας Παθολογικός – Νοσηλευτικός

Τομέας Χειρουργικός – Νοσηλευτικός

Τομέας Δημόσιας Υγείας

Τομέας Ψυχικής Υγείας και Επιστημών Συμπεριφοράς

Τμήμα Φαρμακευτικής

Τομέας Φαρμακευτικής Χημείας

Τομέας Φαρμακευτικής Τεχνολογίας

Τομέας Φαρμακογνωσίας

Ανεξάρτητα Τμήματα

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.)

Τομέας Προπονητικών Επιστημών

Τομέας Θεωρητικών Επιστημών

Τομέας Αθλητιατρικής & Βιολογικής Άσκησης

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τομέας Επιστήμων της Αγωγής

Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών

Τομέας Μαθηματικών & Πληροφορικής

Τομέας Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας & Περιβάλλοντος

Τομέας Ειδικής Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας

Μαράσλειο Διδασκαλείο

Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

Διδασκαλείο Νηπιαγωγών Αθηνών

Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

Τομέας Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Επικοινωνιακών Εφαρμογών & Τεχνολογίας

Τομέας Ψυχολογίας της Επικοινωνίας, Επικοινωνιακών Πρακτικών & Σχεδιασμού

Τομέας Κοινωνικής & Πολιτικής Ανάλυσης της Επικοινωνίας

Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (Μ.Ι.Θ.Ε.)

Για την εναρμόνιση του έργου του Πανεπιστημίου Αθηνών με τις διαδικασίες αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας, δημιουργήθηκε στις 24 Ιουλίου 2008 η ΜΟ.ΔΙ.Π (Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας) του ΕΚΠΑ. Η ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ αποτελεί μια νέα δομή του ιδρύματος, η οποία έχει δημιουργηθεί με ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, που αποτυπώνεται στη διαμόρφωση του προσανατολισμού του ιδρύματος, στη συνεχή αξιολόγηση και βελτίωση των υπηρεσιών του, ώστε να καταστεί ανταγωνιστικό στον Ευρωπαϊκό χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ αποτελεί επιτελικό όργανο που λειτουργεί συμβουλευτικά και συνεπικουρικά προς τη Διοίκηση του ιδρύματος. Ακολουθεί πλήρως το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα (Ν. 3374/2005) και θεωρεί ως βασικό άξονα της αξιολόγησης που θα εφαρμόσει, τα

κριτήρια και τους δείκτες αξιολόγησης, που περιστρέφονται γύρω από τους εξής τέσσερις άξονες: (α) την ποιότητα του διδακτικού έργου, (β) την ποιότητα του ερευνητικού έργου, (γ) την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών, και (δ) την ποιότητα των λοιπών υπηρεσιών (διοικητικών υπηρεσιών, φοιτητικής μέριμνας, υποδομών ΤΠΕ, διαφάνειας στη διαχείριση των οικονομικών πόρων, κ.λπ.). Η αξιόπιστη συλλογή και διατήρηση τέτοιων στοιχείων, καθώς και η παροχή μεθόδων και εργαλείων για την επεξεργασία τους και την εξαγωγή συμπερασμάτων, είναι απαραίτητα συστατικά, τόσο στην αποτελεσματικότερη αυτοδιοίκηση του ΕΚΠΑ και των ακαδημαϊκών του μονάδων, όσο και ευρύτερα, για τη βιωσιμότητα του συστήματος διασφάλισης ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Η ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ συντονίζει όλες τις ενέργειες αξιολόγησης του ιδρύματος, προβαίνοντας στη συστηματική συλλογή και επεξεργασία όλων των στοιχείων σχετικά με την εκπαιδευτική και την ερευνητική του δραστηριότητα, καθώς και τις υποδομές που διαθέτει και συνεχώς αναπτύσσει. Με τα στοιχεία αυτά, αναμένεται η παραγωγή των πρώτων δεικτών αξιολόγησης, όπου μέσα από τη συνολική και συστηματική μελέτη τους, αλλά και των παραγόντων που τους διαμόρφωσαν, θα παραχθούν τα αποτελέσματα και οι προτάσεις εκείνες που θα διασφαλίσουν το υψηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, καθώς και τις απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας του οργανισμού.

Επίσης έργο της ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ είναι:

- Η προώθηση και διάχυση πληροφορίας στη διοίκηση του Πανεπιστημίου σχετικά με τάσεις, προοπτικές και πρακτικές Διασφάλισης της Ποιότητας.
- Ο σχεδιασμός συστημάτων και διαδικασιών Διασφάλισης Ποιότητας και η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η υποστήριξη της αξιολόγησης των 32 ακαδημαϊκών τμημάτων και των λοιπών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ.
- Η αποκωδικοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης και η εκπόνηση σχεδίων και προτάσεων προς τα συλλογικά όργανα του ιδρύματος σε σχέση με δράσεις βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και των άλλων υπηρεσιών.
- Η διατήρηση της βάσης δεδομένων με τα στοιχεία των Ετησίων Εκθέσεων Συγκεντρωτικών Στοιχείων και των λοιπών στοιχείων Αξιολόγησης από τα Τμήματα/ Προγράμματα/ Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.
- Η μελέτη και παρουσίαση του επιπέδου των υπηρεσιών που προσφέρονται στους φοιτητές σε επίπεδο ιδρύματος (Βιβλιοθήκη, Δικτυακές Υπηρεσίες, Γραφείο Διασύνδεσης, Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Αθλητικοί Χώροι, Φοιτητική Μέριμνα κ.ά.).
- Η διεξαγωγή ερευνών σχετικά με την ποιότητα σπουδών και υπηρεσιών του ιδρύματος, μεταξύ των αποφοίτων, εργοδοτών, οργανισμών κ.ά.
- Η διάχυση πληροφοριών και τεχνικών/ πρακτικών που συνδέονται με τη βελτίωση της παρεχόμενης ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και άλλων υπηρεσιών του Ιδρύματος, με κάθε πρόσφορο μέσο.

2.3 Προσωπικό των Τμημάτων (ανά Τμήμα)

Πίνακας 2: Προσωπικό των Τμημάτων (ανά Τμήμα)

Τμήματα	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	Αριθμός Καθηγητών	Αριθμός Αναπληρωτών Καθηγητών	Αριθμός Επίκουρων Καθηγητών	Αριθμός Λεκτόρων	Αριθμός ΕΕΔΙΠ	Αριθμός συμβασιούχων ΠΔ 407 (Αριθμός φυσικών προσώπων)	Αντιστοιχία του προηγούμενου αριθμού σε θέσεις πλήρους απασχόλησης	Σχέση διδασκόντων / διδασκομένων *
Θεολογίας	28	8	2	7	11	0	2	-	30/1.688 ή 1/56
Κοινωνικής Θεολογίας	26	13	0	9	4	0	0	0	26/1.703 ή 1/65
Νομικής	115	33	20	32	30	1	15	-	131/3.488 ή 1/26
Οικονομικών Επιστημών	48	18	14	11	5	2	24	-	74/2.026 ή 1/27
Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	39	20	10	5	4	5	2	-	46/2.049 ή 1/44

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Τμήματα	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	Αριθμός Καθηγητών	Αριθμός Αναπληρωτών Καθηγητών	Αριθμός Επίκουρων Καθηγητών	Αριθμός Λεκτόρων	Αριθμός ΕΕΔΙΠ	Αριθμός συμβασιούχων ΠΔ 407 (Αριθμός φυσικών προσώπων)	Αντιστοιχία του προηγούμενου αριθμού σε θέσεις πλήρους απασχόλησης	Σχέση διδασκόντων / διδασκομένων *
Ιατρικής	712	87	239	239	147	8	-	-	720/1.961 ή 1/2
Φιλολογίας	61	18	10	21	12	0	1	-	62/2.508 ή 1/40
Ιστορίας & Αρχαιολογίας	51	20	8	10	13	7	7	-	65/2.184 ή 1/33
Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	53	14	5	17	17	0	0	0	53/3.348 ή 1/63
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	30	18	1	7	4	0	7	-	37/1.590 ή 1/42
Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	24	4	7	9	4	1	12	-	37/1.291 ή 1/34
Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	20	3	3	9	5	3	1	-	24/659 ή 1/27
Ιταλικής & Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	19	4	3	8	4	1	20	5	40/718 ή 1/17
Θεατρικών Σπουδών	24	10	2	7	5	0	4	-	28/535 ή

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Τμήματα	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	Αριθμός Καθηγητών	Αριθμός Αναπληρωτών Καθηγητών	Αριθμός Επίκουρων Καθηγητών	Αριθμός Λεκτόρων	Αριθμός ΕΕΔΙΠ	Αριθμός συμβασιούχων ΠΔ 407 (Αριθμός φυσικών προσώπων)	Αντιστοιχία του προηγούμενου αριθμού σε θέσεις πλήρους απασχόλησης	Σχέση διδασκόντων / διδασκόμενων *
									1/19
Μουσικών Σπουδών	25	4	4	14	3	0	2	2	27/493 ή 1/18
Τουρκικών & Σύγχρ. Ασιατικών Σπουδών	7	2	1	1	3	0	10	8	17/371 ή 1/21
Φυσικής	106	19	38	43	6	3	0	0	109/1.528 ή 1/14
Χημείας	69	20	20	20	9	3	4	-	76/902 ή 1/11
Μαθηματικών	75	25	26	15	9	0	1	1	76/2.096 ή 1/27
Βιολογίας	57	15	19	16	7	3	2	1	62/771 ή 1/12
Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	61	18	19	14	10	5	11	-	77/711 ή 1/9
Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	42	17	12	11	2	3	2	-	47/1.488 ή 1/31
Οδοντιατρικής	124	12	38	46	28	0	4	1	128/740

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Τμήματα	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	Αριθμός Καθηγητών	Αριθμός Αναπληρωτών Καθηγητών	Αριθμός Επίκουρων Καθηγητών	Αριθμός Λεκτόρων	Αριθμός ΕΕΔΙΠ	Αριθμός συμβασιούχων ΠΔ 407 (Αριθμός φυσικών προσώπων)	Αντιστοιχία του προηγούμενου αριθμού σε θέσεις πλήρους απασχόλησης	Σχέση διδασκόντων / διδασκομένων *
									ή 1/5
Φαρμακευτικής	39	11	12	10	6	0	11	1	50/926 ή 1/18
Νοσηλευτικής	39	14	12	9	4	8	11	-	58/937 ή 1/16
ΤΕΑΠΗ	28	10	6	7	5	3	7	3	38/1.274 ή 1/33
ΕΜΜΕ	25	11	3	8	3	1	11	1	37/783 ή 1/21
ΤΕΦΑΑ	75	13	17	25	20	21	7	1	103/2.143 ή 1/20
ΠΤΔΕ	36	19	9	3	5	3	27	27	66/1.872 ή 1/28
ΜΙΘΕ	33	10	7	11	3	0	15	-	46/606 ή 1/13

* Ο αριθμός των διδασκόντων προκύπτει από το άθροισμα των ΔΕΠ και των ΠΔ 407, ενώ ο αριθμός των διδασκομένων αντιπροσωπεύει μόνο τους ενεργούς φοιτητές ανά Τμήμα.

2.4 Διοικητικό – Λοιπό προσωπικό

Πίνακας 3: Διοικητικό - Λοιπό προσωπικό

Περιλαμβάνονται Διοικητικοί, Δικηγόροι κλπ	Μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι	Διοικητικοί υπάλληλοι ΙΔΑΧ	Δικηγόροι
	419	1038	13 υπηρετούν με σύμβαση Α.Χ. και πάγια μηνιαία αντιμισθία

2.5 Κεντρικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος

2.5.1 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Πρυτανικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρύτανη, τους τρεις Αντιπρυτάνεις, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, που εκλέγεται από το σύνολο των φοιτητών συγκλητικών, και τον Προϊστάμενο της Γραμματείας του Πανεπιστημίου ως εισηγητή.

Πίνακας 4: Γραμματεία Πρυτανικού Συμβουλίου

Κεντρική Υπηρεσία:	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Αριθμός υπαλλήλων	6
Αριθμός συνεδριάσεων	43
Αριθμός θεμάτων	1738
Βαθμός χρήσης πληροφορικής	Μέγιστος

Κεντρική Υπηρεσία:	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΥΤΑΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Δημοσιοποίηση ημερήσιας διάταξης	Η Ημερήσια Διάταξη και τα σχετικά έγγραφα αποστέλλονται στους αρμόδιους Δ/ντες τρεις (3) ημέρες πριν την συνεδρίαση του Πρυτανικού.
Δημοσιοποίηση αποφάσεων	Οι αποφάσεις διεκπεραιώνονται και αποστέλλονται στους αρμόδιους αποδέκτες μέσω του κεντρικού Πρωτοκόλλου του Πανεπιστημίου
Μέθοδος επικύρωσης πρακτικών	Τα πρακτικά επικυρώνονται μετά το πέρας της συνεδρίασης του Πρυτανικού Συμβουλίου.

2.5.2 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ

Η Σύγκλητος αποτελείται από τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες των Σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων (Πρόεδροι μη αυτοδύναμων Τμημάτων συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου), έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε τμήμα, δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών, ένα εκπρόσωπο των βοηθών-επιμελητών-επιστημονικών συνεργατών, έναν εκπρόσωπο του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.), έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και έναν εκπρόσωπο του διοικητικού προσωπικού.

Στη Σύγκλητο συμμετέχουν επίσης και δώδεκα (12) εκπρόσωποι των καθηγητών, αναπληρωτών καθηγητών, επίκουρων καθηγητών και λεκτόρων, οι οποίοι ορίζονται από το σύνολο των μελών ΔΕΠ κάθε Τμήματος, τα οποία καλούνται προς τούτο σε ειδική συνεδρίαση, εκ περιτροπής κατ' έτος, με σειρά την οποία καθορίζει ο Πρύτανης ανά Τμήμα και βαθμίδα, ώστε κατά τη διάρκεια της θητείας να υπάρχει εκπροσώπηση κάθε Τμήματος και κάθε βαθμίδας τουλάχιστον μία φορά.

Στις συνεδριάσεις της Συγκλήτου παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Προϊστάμενος Γραμματείας (Γραμματέας) του Πανεπιστημίου.

Η Πρυτανεία και οι Κοσμήτορες των Σχολών εκλέγονται με 4ετή θητεία, οι Πρόεδροι των Τμημάτων με 2ετή θητεία και τα λοιπά μέλη της Συγκλήτου εκλέγονται για ένα ακαδημαϊκό έτος.

Πίνακας 5: Γραμματεία Συγκλήτου

Κεντρική Υπηρεσία	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ
Αριθμός υπαλλήλων	3
Αριθμός συνεδριάσεων	8
Αριθμός θεμάτων	352
Βαθμός χρήσης πληροφορικής	Μέγιστος
Δημοσιοποίηση ημερήσιας διάταξης	Αποστέλλονται μέσω του πρωτοκόλλου του ΕΚΠΑ σε όλα τα μέλη της Συγκλήτου τουλάχιστον 4 μέρες πριν τη συνεδρία
Δημοσιοποίηση αποφάσεων/πρακτικών	Οι αποφάσεις γνωστοποιούνται στους καθ' ύλην αρμοδίου αποδέκτες (υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, υπουργεία, πανεπιστημιακή κοινότητα κλπ). Εφόσον ζητηθούν εγγράφων είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων
Μέθοδος επικύρωσης πρακτικών	Τα πρακτικά επικυρώνονται με τη λήξη της συνεδρίας και αποφασίζεται η εκτέλεση των αποφάσεων
Εσωτερικός κανονισμός	Δεδομένου ότι δεν έχει εγκριθεί ο εσωτερικός κανονισμός του Πανεπιστημίου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του πρότυπου εσωτερικού κανονισμού (Π.Δ. 160/2008)

2.5.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ – ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Συμβούλιο λειτουργεί ως γνωμοδοτικό όργανο της Διοίκησης του Πανεπιστημίου για όλα τα τεχνικά θέματα, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία «περί έργων» και για κάθε οικονομικό θέμα που παραπέμπεται σε αυτό.

Οι αποφάσεις του οργάνου διαβιβάζονται από τη Γραμματεία του Συμβουλίου στα αρμόδια όργανα Διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Πίνακας 6: Οικονομικό-Τεχνικό Συμβούλιο

Κεντρική Υπηρεσία	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ – ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Αριθμός υπαλλήλων	5
Αριθμός συνεδριάσεων	
Αριθμός θεμάτων	
Βαθμός χρήσης πληροφορικής	Μέγιστος
Δημοσιοποίηση ημερήσιας διάταξης	Αποστέλλονται μέσω του πρωτοκόλλου του ΕΚΠΑ σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου
Δημοσιοποίηση αποφάσεων/πρακτικών	Οι αποφάσεις γνωστοποιούνται στους καθ' ύλην αρμοδίους αποδέκτες (υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, υπουργεία, πανεπιστημιακή κοινότητα κλπ). Εφόσον ζητηθούν εγγράφων είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων
Μέθοδος επικύρωσης πρακτικών	Τα πρακτικά επικυρώνονται με τη λήξη της συνεδρίας και αποφασίζεται η εκτέλεση των αποφάσεων
Εσωτερικός κανονισμός	Δεδομένου ότι δεν έχει εγκριθεί ο εσωτερικός κανονισμός του

Κεντρική Υπηρεσία	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ – ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
	πανεπιστημίου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του πρότυπου εσωτερικού κανονισμού (Π.Δ. 160/2008)

2.5.4 ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Πίνακας 7: Τμήμα Προσωπικού

Κεντρική Υπηρεσία	ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ									
Αριθμός υπαλλήλων	34									
Αριθμός προσωπικού που διαχειρίζεται	4008									
	ΔΕΠ	ΕΕΔΙΠ	Βοηθοί	Επιστημονικοί Συνεργάτες	Π.Δ. 407/80	ΕΕΤΕΠ	Μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι	Διοικητικοί υπάλληλοι ΙΔΑΧ	Δικηγόροι	
Κατανομή ΔΕΠ, Διοικητικοί, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ κλπ	2116	94	11	23	106 οι 18 ανήκουν και μισθοδοτούνται από το Αρεταίειο Νοσοκομείο	88	419	1038	13 υπηρετούν με σύμβαση Α.Χ. και πάγια μηνιαία αντιμισθία	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Κεντρική Υπηρεσία	ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ								
Κατανομή επιπέδου σπουδών				ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ		
	Μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι			129	47	191	52		
	Διοικητικοί υπάλληλοι ΙΔΑΧ			448	86	447	57		
	ΕΤΕΠ			51	45	92	-		
	Δικηγόροι			13	-	-	-		
Ηλικιακή κατανομή		5-29	0-34	5-39	0-44	5-49	0-54	5-59	60+
	Μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι	3	3	8	0	7	2	8	48
	Διοικητικοί υπάλληλοι ΙΔΑΧ	8	24	69	31	11	4	5	6
	ΕΤΕΠ	2	90	8	0	9	0	6	13
	Δικηγόροι	-	-	-	2	-	1	1	9
Βαθμός χρήσης πληροφορικής	ΜΕΓΙΣΤΟΣ								

2.5.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αριθμός Υπαλλήλων

Έτος 2010: Το έτος 2010 απασχολούνταν στην Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών 63 υπάλληλοι (Μόνιμοι και ΙΔΑΧ). Οι όποιες διαφορές στον αριθμό των υπαλλήλων οφείλονται σε αποσπάσεις και άδειες κήσεως και ανατροφής.

Έτος 2009: Το έτος 2009 απασχολούνταν στη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών 73 υπάλληλοι (Μόνιμοι και ΙΔΑΧ). Οι όποιες διαφορές στον αριθμό των υπαλλήλων οφείλονται σε αποσπάσεις συνταξιοδοτήσεις άδειες κήσεως και ανατροφής.

Πίνακας 8: Ύψος Προϋπολογισμού για τα Οικονομικά Έτη 2009 και 2010

	Π/Υ 2010	Π/Υ 2009
ΕΣΟΔΑ :		
α) Τακτικού	43.629.900,00	47.075.120,16
β) Ιδίας Περιουσίας	8.319.335,00	6.938.335,00
Σύνολο	51.949.235,00	54.013.455,16
ΕΞΟΔΑ :		
α) Τακτικού	75.538.677,11	72.817.317,36
β) Ιδίας Περιουσίας	13.144.831,48	14.408.117,70
Σύνολο	88.683.508,59	87.225.435,06
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ		
Έλλειμμα καλυπτόμενο από το Ταμειακό Υπόλοιπο	36.734.273,59	33.211.979,90

Πίνακας 9: Ύψος Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

	Π/Υ 2010	Π/Υ 2009
ΕΣΟΔΑ :		
α) Τακτικού	43.629.900,00	47.075.120,16
β) Ιδίας Περιουσίας	8.319.335,00	6.938.335,00
Σύνολο	51.949.235,00	54.013.455,16
ΕΞΟΔΑ :		
α) Τακτικού	75.538.677,11	72.817.317,36
β) Ιδίας Περιουσίας	13.144.831,48	14.408.117,70
Σύνολο	88.683.508,59	87.225.435,06
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ		
Έλλειμμα καλυπτόμενο από το Ταμειακό Υπόλοιπο	36.734.273,59	33.211.979,90

Κατανομή Προϋπολογισμού σε Πρωτοβάθμιους Κωδικούς για τα έτη 2009 2010

Αναλυτικά παρουσιάζονται η κατανομή του Προϋπολογισμού σε Πρωτοβάθμιους Κωδικούς για τα έτη 2009 και 2010

Πίνακας 10: Προϋπολογισμός 2009

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2009
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	
		Α΄ ΤΑΚΤΙΚΑ	
0000		Επιχορηγήσεις	
0100		Επιχορηγήσεις από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό	40.307.000,00
0200		Επιχορηγήσεις και εισφορές από ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Οργανισμούς και ειδικούς λογ/μούς Εσωτερικού	549.525,85
		Σύνολο Κ.Α. 0000	40.856.525,85
1000		Φόροι - Τέλη - Δικαιώματα	
1200		Έσοδα από τέλη και δικαιώματα	19.500,00
		Σύνολο Κ.Α. 1000	19.500,00
2000		Ασφαλιστικές εισφορές	
2100		Εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου	14.500,00
		Σύνολο Κ.Α. 2000	14.500,00
3000		Έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ν.Π.Δ.Δ.	
3200		Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών	30.000,00
3300		Έσοδα από πώληση αγαθών	69.500,00
3500		Πρόσοδοι του Ν.Π.Δ.Δ. από κεφάλαια, κινητές αξίες και λοιπές περιπτώσεις	1.006.000,00
		Σύνολο Κ.Α. 3000	1.105.500,00

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2009
4000		Προσαυξήσεις, πρόστιμα, χρηματικές ποινές και παράβολα	
4100		Προσαυξήσεις	2.000,00
4200		Πρόστιμα, χρηματικές ποινές και παράβολα	850.150,00
		Σύνολο Κ.Α. 4000	852.150,00
5000		Λοιπά έσοδα	

5100	Απολήψεις για έξοδα που έγιναν	33.000,00
5200	Έσοδα υπέρ Δημοσίου και τρίτων	3.285.400,00
5300	Έσοδα από συνεισφορά υπαλλήλων και συνταξιούχων για την υγειονομική περίθαλψή τους και των μελών των οικογενειών τους	1.500,00
5400	Έσοδα από Δωρεές, Κληρονομίες, Κληροδοσίες	260.000,00
5500	Επιστροφές χρημάτων	102.500,00
5600	Έσοδα από λοιπές περιπτώσεις	301.500,00
	Σύνολο Κ.Α. 5000	3.983.900,00
	Σύνολο κατηγορίας I	46.832.075,85

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2009
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ III	
8000		Έσοδα παρελθόντων ετών	
8600		Λοιπά έσοδα	50.500,00
		Σύνολο Κ.Α. 8000	50.500,00
		Σύνολο Κατηγορίας III	50.500,00
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ IV	
9000		Έσοδα από Επιχορηγήσεις κλπ για Επενδύσεις	
9500-9600		Επιχορηγήσεις από τον προϋπ/σμό ΝΠΔΔ, Οργανισμών ή Ειδικών λογαριασμών	92.544,31
		Σύνολο Κ.Α. 9000	92.544,31
		Σύνολο Κατηγορίας IV	92.544,31
		Σύνολο εσόδων	46.975.120,16

Πίνακας 11: Έξοδα 2009

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2009
0000		Αποθεματικά ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ I Α' ΤΑΚΤΙΚΑ Πληρωμές για υπηρεσίες	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

0100	Αμοιβές υπαλλήλων, υπηρετών, εργατών	3.114.200,00
0200		
0400	Αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες	3.576.000,00
0500	Συμμετοχή του ΝΠΔΔ στην κοινωνική πρόνοια, ασφάλιση, εκπαίδευση και υγεία των υπαλλήλων, των συνταξιούχων και των σπουδαστών γενικά	1.350.816,84
0600	Ασφαλιστικές παροχές	195.000,00
0700	Πληρωμές για μετακίνηση υπαλλήλων ή μη	823.000,00
0800	Πληρωμές για μη προσωπικές υπηρεσίες	34.834.150,00
0900	Φόροι, τέλη, έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων	600.150,00
	Σύνολο Κ.Α. 0000	44.493.316,84
1000	Πληρωμές για την προμήθεια καταναλωτικών αγαθών	
1200	Εξοπλισμός γραφείων, εργαστηρίων κλπ.(εκτός από προμήθεια επίπλων - σκευών)	2.190.000,00
1300	Προμήθεια ειδών υγιεινής, καθαριότητας και ευπρεπισμού	150.000,00
1500	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης και υλικών εξάρτησης	43.000,00
1600	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	730.000,00
1700	Προμήθεια υλικού εκτυπώσεων, βιβλιοδετικών, τυπογραφικών και λοιπών εργασιών	250.000,00
1800	Λοιπές προμήθειες που δεν περιλαμβάνονται στις παραπάνω κατηγορίες	234.500,00
	Σύνολο Κ.Α. 1000	3.597.500,00

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2009
2000		Πληρωμές για μεταβίβαση εισοδημάτων σε τρίτους	
2400		Επιχορηγήσεις και συνδρομές σε ΝΠΔΔ, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπούς Δημόσιους Οργ.	735.000,00
2600		Χορηγίες για εθνικούς, κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και λοιπούς συναφείς σκοπούς	49.850,00
		Σύνολο Κ.Α. 2000	784.850,00
3000		Πληρωμές αντικριζόμενες από πραγματοποιούμενα έσοδα	
3100		Επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	1.500,00
3300		Αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν υπέρ τρίτων	3.300.400,00
		Σύνολο Κ.Α. 3000	3.301.900,00
		Σύνολο Εξόδων κατηγορίας Ι	52.177.566,84

4000-5000 4100	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ II		
	Διαφορές συνθέτου περιεχομένου δαπάνες ΝΠΔΔ που δεν έχουν ενταχθεί σε κάποια από τις γενικές κατηγορίες του Κώδικα		
	Καλλιτεχνική, επιστημονική, εκπαιδευτική δραστηριότητα		13.876.180,36
	Σύνολο Κ.Α. 4000-5000		13.876.180,36
	Σύνολο Κατηγορίας II		13.876.180,36
Σύνολο Κατηγορίας I, II		66.053.747,20	

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Όνομασία	Π/Υ 2009
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ III			
ΤΑΚΤΙΚΑ			
7000		Κεφαλαιακές δαπάνες	
7100		Προμήθεια αγαθών διαρκούς χρήσεως	1.911.500,00
Σύνολο Κ.Α. 7000			1.911.500,00
Σύνολο Κατηγορίας III			1.911.500,00
Σύνολο Κατηγορίας I, II, III			67.965.247,20
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ IV			
Α΄ ΤΑΚΤΙΚΑ			
9000		Πληρωμές για επενδύσεις	
9100-9200		Επενδύσεις εκτελούμενες μέσω του τακτικού Κρατικού Προϋπ/σμού	0,00
9500		Επενδύσεις εκτελούμενες μέσω του Προϋπ/σμού άλλων ΝΠΔΔ	92.544,31
9700		Επενδύσεις εκτελούμενες από τα έσοδα του ΝΠΔΔ	4.759.525,85
Σύνολο Κ.Α.9000			4.852.070,16

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Όνομασία	Π/Υ 2009
05 -Β΄ΕΚΤΑΚΤΑ			
05-9000		Πληρωμές για επενδύσεις	
05-9700-05-9800		Επενδύσεις εκτελούμενες από τα έσοδα του ΝΠΔΔ	0,00

	Σύνολο Κ.Α. 05-9000	0,00
	Σύνολο Κατηγορίας IV	4.852.070,16
	Σύνολο Κατηγορίας I, II, III και IV	72.817.317,36
	Σύνολο Εξόδων	72.817.317,36

Πίνακας 12: Προϋπολογισμός 2010

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2010
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α' ΤΑΚΤΙΚΑ	
0000		Επιχορηγήσεις	
0100		Επιχορηγήσεις από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό	32.676.000,00
0200		Επιχορηγήσεις και εισφορές από ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Οργανισμούς και ειδικούς λογ/μούς Εσωτερικού	300.000,00
		Σύνολο Κ.Α. 0000	32.976.000,00
1000		Φόροι - Τέλη - Δικαιώματα	
1200		Έσοδα από τέλη και δικαιώματα	20.000,00
		Σύνολο Κ.Α. 1000	20.000,00
2000		Ασφαλιστικές εισφορές	
2100		Εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου	14.500,00
		Σύνολο Κ.Α. 2000	14.500,00
3000		Έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ν.Π.Δ.Δ.	
3200		Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών	30.000,00
3300		Έσοδα από πώληση αγαθών	75.000,00
3500		Πρόσοδοι του Ν.Π.Δ.Δ. από κεφάλαια, κινητές αξίες και λοιπές περιπτώσεις	1.506.000,00
		Σύνολο Κ.Α. 3000	1.611.000,00

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2010
4000		Προσαυξήσεις, πρόστιμα, χρηματικές ποινές και παράβολα	
4100		Προσαυξήσεις	2.000,00

4200	Πρόστιμα, χρηματικές ποινές και παράβολα	300,00
	Σύνολο Κ.Α. 4000	2.300,00
5000	Λοιπά έσοδα	
5100	Απολήψεις για έξοδα που έγιναν	33.000,00
5200	Έσοδα υπέρ Δημοσίου και τρίτων	4.185.400,00
5300	Έσοδα από συνεισφορά υπαλλήλων και συνταξιούχων για την υγειονομική περίθαλψή τους και των μελών των οικογενειών τους	1.500,00
5400	Έσοδα από Δωρεές, Κληρονομίες, Κληροδοσίες	260.000,00
5500	Επιστροφές χρημάτων	103.500,00
5600	Έσοδα από λοιπές περιπτώσεις	401.500,00
	Σύνολο Κ.Α. 5000	4.984.900,00
	Σύνολο κατηγορίας I	39.608.700,00

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2010
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ III	
8000		Έσοδα παρελθόντων ετών	
8111		Επιχορηγήσεις για δαπάνες διοίκησης και λειτουργίας	3.930.700,00
8600		Λοιπά έσοδα	50.500,00
		Σύνολο Κ.Α. 8000	3.981.200,00
		Σύνολο Κατηγορίας III	3.981.200,00
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ IV	
9000		Έσοδα από Επιχορηγήσεις κλπ για Επενδύσεις	
9500-9600		Επιχορηγήσεις από τον προϋπ/σμό ΝΠΔΔ, Οργανισμών ή Ειδικών λογαριασμών	40.000,00
		Σύνολο Κ.Α. 9000	40.000,00
		Σύνολο Κατηγορίας IV	40.000,00
		Σύνολο εσόδων	43.629.900,00

Πίνακας 13: Έξοδα 2010

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2010
---------	-------------------------	----------	----------

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Αποθεματικά ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ι Α΄ ΤΑΚΤΙΚΑ		
0000	Πληρωμές για υπηρεσίες	
0100	Αμοιβές υπαλλήλων, υπηρετών, εργατών	
0200		2.974.550,00
0400	Αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες	4.251.000,00
0500	Συμμετοχή του ΝΠΔΔ στην κοινωνική πρόνοια, ασφάλιση, εκπαίδευση και υγεία των υπαλλήλων, των συνταξιούχων και των σπουδαστών γενικά	1.211.530,63
0600	Ασφαλιστικές παροχές	210.000,00
0700	Πληρωμές για μετακίνηση υπαλλήλων ή μη	640.000,00
0800	Πληρωμές για μη προσωπικές υπηρεσίες	28.664.150,00
0900	Φόροι, τέλη, έξοδα βεβαίωσης και εισπραξης εσόδων	1.300.150,00
	Σύνολο Κ.Α. 0000	39.251.380,63
1000	Πληρωμές για την προμήθεια καταναλωτικών αγαθών	
1200	Εξοπλισμός γραφείων, εργαστηρίων κλπ.(εκτός από προμήθεια επίπλων - σκευών)	2.305.000,00
1300	Προμήθεια ειδών υγιεινής, καθαριότητας και ευπρεπισμού	150.000,00
1500	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης και υλικών εξάρτησης	43.000,00
1600	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	600.000,00
1700	Προμήθεια υλικού εκτυπώσεων, βιβλιοδετικών, τυπογραφικών και λοιπών εργασιών	450.000,00
1800	Λοιπές προμήθειες που δεν περιλαμβάνονται στις παραπάνω κατηγορίες	189.500,00
	Σύνολο Κ.Α. 1000	3.737.500,00

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Ονομασία	Π/Υ 2010
2000		Πληρωμές για μεταβίβαση εισοδημάτων σε τρίτους	
2400		Επιχορηγήσεις και συνδρομές σε ΝΠΔΔ, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπούς Δημόσιους Οργ.	735.000,00
2600		Χορηγίες για εθνικούς, κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και λοιπούς συναφείς σκοπούς	49.850,00
		Σύνολο Κ.Α. 2000	784.850,00
3000		Πληρωμές αντικριζόμενες από πραγματοποιούμενα έσοδα	
3100		Επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	1.500,00

3300	Αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν υπέρ τρίτων	4.200.400,00
	Σύνολο Κ.Α. 3000	4.201.900,00
	Σύνολο Εξόδων κατηγορίας I	47.975.630,63
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ II	
4000-5000	Διαφορές συνθέτου περιεχομένου δαπάνες ΝΠΔΔ που δεν έχουν ενταχθεί σε κάποια από τις γενικές κατηγορίες του Κώδικα	
4100	Καλλιτεχνική, επιστημονική, εκπαιδευτική δραστηριότητα	18.502.046,48
	Σύνολο Κ.Α. 4000-5000	18.502.046,48
	Σύνολο Κατηγορίας II	18.502.046,48
	Σύνολο Κατηγορίας I, II	66.477.677,11

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Όνομασία	Π/Υ 2010
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ III	
		ΤΑΚΤΙΚΑ	
7000		Κεφαλαιακές δαπάνες	
7100		Προμήθεια αγαθών διαρκούς χρήσεως	6.061.000,00
		Σύνολο Κ.Α. 7000	6.061.000,00
		Σύνολο Κατηγορίας III	6.061.000,00
		Σύνολο Κατηγορίας I, II, III	72.538.677,11
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ IV	
		A' ΤΑΚΤΙΚΑ	
9000		Πληρωμές για επενδύσεις	
9100-9200		Επενδύσεις εκτελούμενες μέσω του τακτικού Κρατικού Προϋπ/σμού	0,00
9500		Επενδύσεις εκτελούμενες μέσω του Προϋπ/σμού άλλων ΝΠΔΔ	40.000,00
9700		Επενδύσεις εκτελούμενες από τα έσοδα του ΝΠΔΔ	2.610.000,00
		Σύνολο Κ.Α.9000	2.650.000,00

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Κωδικός	Λογαριασμοί Π.Δ. 205/98	Όνομασία	Π/Υ 2010
		05 -Β'ΕΚΤΑΚΤΑ	

05-9000	Πληρωμές για επενδύσεις	
05-9700-05-9800	Επενδύσεις εκτελούμενες από τα έσοδα του ΝΠΔΔ	350.000,00
	Σύνολο Κ.Α. 05-9000	350.000,00
	Σύνολο Κατηγορίας IV	3.000.000,00
	Σύνολο Κατηγορίας I, II, III και IV	75.538.677,11
	Σύνολο Εξόδων	75.538.677,11

Πίνακας 14: Κατανομή Προϋπολογισμού σε τμήματα - Έτος 2009

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2009		
ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
	2009	ΕΡΕΥΝΑ 2009
Τμήμα Θεολογίας	52.318,00	4.050,00
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας	44.845,00	4.050,00
Τμήμα Νομικής	138.270,00	10.125,00
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	89.688,00	6.412,00
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης	74.740,00	12.825,00
Τμήμα Ιατρικής	710.033,00	77.623,00
Τμήμα Νοσηλευτικής	93.426,00	5.062,00
Τμήμα Οδοντιατρικής	411.072,00	28.012,00
Τμήμα Φαρμακευτικής	183.114,00	12.825,00
Τμήμα Φιλολογίας	85.951,00	10.800,00
Τμήμα Φιλοσ. Παιδ. Ψυχολογίας	71.003,00	10.462,00
Τμήμα Αρχαιολογίας & Ιστορίας	89.689,00	10.800,00
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολ.	48.581,00	4.387,00
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολ.	37.370,00	4.387,00
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολ.	37.370,00	3.712,00
Τμήμα Παιδ. Δημοτικής Εκπαίδευσης	63.529,00	4.387,00
Τμήμα Φυσικής	231.695,00	25.987,00
Τμήμα Χημείας	325.120,00	14.850,00
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	149.480,00	12.825,00
Τμήμα Βιολογίας	205.535,00	12.825,00
Τμήμα Μαθηματικών	112.111,00	16.875,00
Τμήμα Επιστ. Φυσικής Αγωγής	74.740,00	8.437,00
Τμήμα Πληροφορικής	82.214,00	12.487,00
Τμήμα Εκπ. & Αγωγής Προσχολικής Ηλ.	52.318,00	3.375,00
Τμήμα θεατρικών Σπουδών	29.896,00	2.868,00
Τμήμα Επικοινωνίας & Μ.Μ.Ε.	63.529,00	2.868,00
Τμήμα Μουσικών Σπουδών	44.844,00	2.868,00
Τμήμα Ιταλ. & Ισπαν. Γλ. & Φιλολ.	29.897,00	2.868,00
Τμήμα Μεθοδολογίας	59.792,00	8.437,00
Πρόγραμμα Ψυχολογίας	26.159,00	0,00
Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπ.	20.000,00	0,00
Τμήμα Σλάβικων Σπουδών	20.000,00	
Κοσμητείες Σχολών	18.685,00	0,00
ΑΘΡΟΙΣΜΑ	3.777.014,00	337.489,00

Υποχρεώσεις	123.700,00	
Παλιές Υποχρεώσεις	599.286,00	25.090,20
Αποθεματικό	200.000,00	4.270,80
ΣΥΝΟΛΟ	4.700.000,00	366.850,00

Πίνακας 15: Κατανομή Προϋπολογισμού σε τμήματα - Έτος 2010

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2010		
ΤΜΗΜΑΤΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΕΡΕΥΝΑ
	2010	2010
Τμήμα Θεολογίας	52.318,00	4.050,00
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας	44.845,00	4.050,00
Τμήμα Νομικής	138.270,00	10.125,00
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	89.688,00	6.412,00
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης	74.740,00	12.825,00
Τμήμα Ιατρικής	710.033,00	77.623,00
Τμήμα Νοσηλευτικής	93.426,00	5.062,00
Τμήμα Οδοντιατρικής	411.072,00	28.012,00
Τμήμα Φαρμακευτικής	183.114,00	12.825,00
Τμήμα Φιλολογίας	85.951,00	10.800,00
Τμήμα Φιλολ. Παιδ. Ψυχολογίας	71.003,00	10.462,00
Τμήμα Αρχαιολογίας & Ιστορίας	89.689,00	10.800,00
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολ.	48.581,00	4.387,00
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολ.	37.370,00	4.387,00
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολ.	37.370,00	3.712,00
Τμήμα Παιδ. Δημοτικής Εκπαίδευσης	63.529,00	4.387,00
Τμήμα Φυσικής	231.695,00	25.987,00
Τμήμα Χημείας	325.120,00	14.850,00
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	149.480,00	12.825,00
Τμήμα Βιολογίας	205.535,00	12.825,00
Τμήμα Μαθηματικών	112.111,00	16.875,00
Τμήμα Επιστ. Φυσικής Αγωγής	74.740,00	8.437,00
Τμήμα Πληροφορικής	82.214,00	12.487,00
Τμήμα Εκπ.& Αγωγής Προσχολικής Ηλ.	52.318,00	3.375,00
Τμήμα θεατρικών Σπουδών	29.896,00	2.868,00
Τμήμα Επικοινωνίας & Μ.Μ.Ε.	63.529,00	2.868,00
Τμήμα Μουσικών Σπουδών	44.844,00	2.868,00
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολ.	14.948,50	1.434,00
Τμήμα Ισπανικής Γλώσσας & Φιλολ.	14.948,50	1.434,00
Τμήμα Μεθοδολογίας	59.792,00	8.437,00
Πρόγραμμα Ψυχολογίας	26.159,00	0,00
Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπ.	20.000,00	0,00
Τμήμα Σλάβικων Σπουδών	20.000,00	
Κοσμητείες Σχολών	18.685,00	0,00
ΑΘΡΟΙΣΜΑ	3.777.014,00	337.489,00
Υποχρεώσεις	48.700,00	
Παλιές Υποχρεώσεις	989.286,00	108.240,20
Αποθεματικό	185.000,00	4.270,80
ΣΥΝΟΛΟ	5.000.000,00	450.000,00

Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής για το 2010

Στο πλαίσιο του συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας που υφίσταται στη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών τα τελευταία τρία χρόνια έχουν δημιουργηθεί μια σειρά από δείκτες οι οποίοι μετρούν τον βαθμό απόδοσης του Συστήματος.

Ένας από αυτούς τους δείκτες είναι και ο Δείκτης Πρόσβασης σε καινοτομικά εργαλεία ο οποίος ορίζεται ως ο λόγος του Αριθμού εργαζομένων που έχουν πρόσβαση σε καινοτομικά εργαλεία management/ Συνολικό αριθμό εργαζομένων της Διεύθυνσης Οικονομικών.

Ο δείκτης αυτός ουσιαστικά δημιουργήθηκε για να δείξει την σπουδαιότητα της πρόσβασης των υπαλλήλων σε καινοτομικά εργαλεία διοίκησης ως έναν από τους βασικούς τρόπους άρσης των Γραφειοκρατικών αγκυλώσεων. Τέτοια εργαλεία για την Διεύθυνση των Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αυτή την Περίοδο η α) Η εφαρμογή οικονομικής διαχείρισης Finance Β) η ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων και σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα μια απλουστευμένη μορφή του Incident Management. Ως βασική συνθήκη των τριών αυτών καινοτομικών εργαλείων είναι η χρήση πληροφορικής.

Σε σύνολο 57 ατόμων (πέρυσι 63, ειδικές άδειες αλλά και συνταξιοδοτήσεις) οι 50 έχουν πρόσβαση στην εφαρμογή Finance ποσοστό πολύ υψηλό περίπου 88% αν λάβει κανείς υπόψη του ότι πρόκειται για τον βασικό δείκτη παρακολούθησης του επιπέδου της μηχανογράφησης της Διεύθυνσης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή τη στιγμή στην ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων μετά και την εκπαίδευση του ταμείου και του λογιστηρίου αλλά και του τμήματος μισθοδοσίας (το οποίο τη δεδομένη στιγμή είναι εκτός συστήματος Ποιότητας ο δείκτης πρόσβασης στο Document Management κυμαίνεται στο 93%

Χρήση Διπλογραφικού Συστήματος για το έτος 2010

Υψηλότατος. Στην Διεύθυνση οικονομικών Υπηρεσιών χρησιμοποιείται πλήρως το Δημόσιο Λογιστικό ΠΔ205/1998 και το Διπλογραφικό Σύστημα καταγραφής των Λογιστικών Γεγονότων στοιχείο το οποίο αποτυπώνεται και στην Εφαρμογή Οικονομικής Διαχείρισης Finance.

2.5.6 ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Πίνακας 16: Τμήμα Προμηθειών

Κεντρική Υπηρεσία	ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ			
Αριθμός υπαλλήλων	5			
Αριθμός και ύψος διαγωνισμών	Σύνολο 47,		Προϋπολογισμός 24.888.918,29	
Κατανομή διαγωνισμών ανά τύπο	Τύπος	Πλήθος	Προϋπολογισμός (με ΦΠΑ)	
	Ανοικτός	18	1.793.848,29	
	Διεθνής	20	22.684500,00	
	Πρόχειρος	9	410.570,00	
	Σύνολα:	47	24.888.98,9	
Κατανομή σε πρωτοβάθμιους κωδικούς	Πρωτοβάθμιος Κωδικός	Περιγραφή πρωτοβάθμιο κωδικού	Πλήθος	Προϋπολογισμός (με ΦΠΑ)
	12	Μηχανήματα - Τεχνικές Εγκαταστάσεις - Λοιπός Μηχ/κός Εξοπλισμός	1	20.000,00
	14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	7	4.276.000,00
	6	Αώματες ακινητοποιήσεις και	2	267.000,00

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Κεντρική Υπηρεσία	ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ			
		έξοδα πολυετούς αποσβέσεως		
	61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2	13.000.0,00
	62	Παροχές τρίτων	3	452.570,00
	64	Διάφορα έξοδα	34	6.988.918,29
		Σύνολα:	49	25.004.48,29
Βαθμός χρήσης πληροφορικής	Όλοι οι υπάλληλοι του τμήματος είναι χρήστες των βασικών καινοτομικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται στη Διεύθυνση Οικονομικών (100%). Για επιπρόσθετες πληροφορίες στην παράγραφο «βαθμός χρήσης πληροφορικής για τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών στο σύνολο της».			
Τήρηση μητρώου παγίων	Η τήρηση του Μητρώου Παγίων δεν είναι ευθύνη του Τμήματος Προμηθειών και Δημοσίων Επενδύσεων αλλά της Διεύθυνσης Περιουσίας.			
Τήρηση αποθήκης και παρακολούθηση αναλωσίμων	Το Τμήμα Προμηθειών και Δημοσίων Επενδύσεων δεν διατηρεί αποθήκη αναλωσίμων. Οι διαγωνισμοί που διενεργούνται από το Τμήμα για την προμήθεια αναλωσίμων προβλέπουν τμηματική παράδοση στους χώρους που απαιτούνται τα αναλώσιμα, λόγω των πολλαπλών κτηριακών εγκαταστάσεων που στεγάζεται το Πανεπιστήμιο. Η παρακολούθηση των αναλωσίμων γίνεται από το Τμήμα Προμηθειών το οποίο τηρεί αρχείο των παραγγελιών του κάθε Τμήματος – Διεύθυνσης. Οι παραγγελίες καταγράφονται ανά περίπτωση σε λογιστικά φύλλα ή βάση δεδομένων.			

2.5.7 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Πίνακας 17: Τεχνικές Υπηρεσίες

Κεντρική υπηρεσία	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
Αριθμός υπαλλήλων:	100 *				
Αριθμός έργων:	151				
Ύψος έργων:	70.689.809,20				
Κατανομή έργων ανά τύπο:		Έργα	Προμήθειες	Υπηρεσίες	Μελέτες
	Αριθμός	64	73	9	5
	Ύψος €	65.589.261,76	2.357.735,21	1.074.939,87	1.667.872,36
Έκταση εγκαταστάσεων σε μ ² :	2.308,23 **				
Χωρική Κατανομή Εγκαταστάσεων:	Υπόγειο	Αρχείο ΤΥΠΑ			
	Ισόγειο	Πρωτόκολλο, τμήμα Πρασίνου, Γραφείο Δημοπρασιών, Προϊσταμένη τμήματος Γραμματείας, Γραφεία Υπαλλήλων και Αίθουσα Συγκεντρώσεων			
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής***:	Μέγιστος				

*(στοιχεία 19/1/1/2010 τα οποία αφορούν σε Μονίμους, Αορίστου και Ορισμένου Χρόνου υπαλλήλους)

**Αφορά το συμβατικό αντικείμενο των έργων όπως προκύπτει από τον πίνακα

***Στην ΤΥΠΑ υπάρχει εξοικείωση με την πληροφορική, δεδομένου ότι η υπηρεσία στελεχώνεται σε ποσοστό 30% περίπου από Μηχανικούς (ΠΕ και ΤΕ). Συγκεκριμένα, υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δομημένης καλωδίωσης και ΕΔΕΤ. Χρησιμοποιούνται εκτός από τα προγράμματα Microsoft Office, προγράμματα σχεδιαστικά (π.χ. autocad, corel, photoshop) και προκοστολόγησης τεχνικών έργων (eCM-Προκοστολόγηση). Το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 διαπιστώθηκε η ανάγκη υποστήριξης της υπηρεσίας από έναν εξυπηρετητή (server) για την οργάνωση των ηλεκτρονικών της αρχείων και ενός προγράμματος παρακολούθησης δημοσίων έργων. Ο Server τελικά άρχισε να λειτουργεί στις αρχές του 2010 και το πρόγραμμα παρακολούθησης δημοσίων έργων που τελικά αποφασίστηκε να εγκατασταθεί και αυτή την παραμετροποιείται είναι η "Εφαρμογή διαχείρισης Τεχνικών Έργων" της OTS που διανέμεται στα Πανεπιστήμια στο πλαίσιο έργου της Κοινωνίας της Πληροφορίας (Γ'ΚΠΣ). Το πρωτόκολλο της ΤΥΠΑ είναι ηλεκτρονικό και δομημένο σε πρόγραμμα που ακολουθεί την νοοτροπία access και το σχεδιαστήριο τηρεί ηλεκτρονικό αρχείο των μελετών και των σχεδίων των έργων.

Στις 22/3/2010 η υπηρεσία πιστοποιήθηκε κατά ISO 9001:2008 από τον ΕΛΟΤ

2.5.8 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Το Πανεπιστήμιο, έχοντας αντιληφθεί από πολύ νωρίς την αξία των Νέων Τεχνολογιών στην αναβάθμιση της Εκπαιδευτικής και Ερευνητικής δραστηριότητας, έχει αναπτύξει υπολογιστικές και τηλεπικοινωνιακές υποδομές που συνεχώς αναβαθμίζονται για να ανταπεξέλθουν στο ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον. Το ενοποιημένο, υψίρρυθμο δίκτυο Φωνής και Δεδομένων και η κεντροποιημένη παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, διευκολύνει και τις Διοικητικές δομές, εξοικονομώντας πόρους και παρέχοντας νέες δυνατότητες συνεργασίας εντός αλλά και εκτός του Ιδρύματος.

Η σύνδεση του Ε.Κ.Π.Α. με το Διαδίκτυο γίνεται μέσω του ΕΔΕΤ με γραμμή 4Gbps.

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών παρέχει στους φοιτητές του τις παρακάτω Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες:

- Υπηρεσία Καταλόγου

Η Υπηρεσία Καταλόγου δημοσιεύει την ιδιότητά και τα στοιχεία επικοινωνίας του προσωπικού του Ε.Κ.Π.Α., επιτρέποντας στους φοιτητές εντός ή εκτός του Πανεπιστημίου Αθηνών να τα αναζητήσουν.

- Υπηρεσία Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου

Η Υπηρεσία Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες τη δική τους ηλεκτρονική διεύθυνση του Πανεπιστημίου Αθηνών, της μορφής `username@department.uoa.gr`. Επίσης, παρέχει τις υποδομές για αποστολή μηνυμάτων σε άλλους χρήστες του διαδικτύου, για αποθήκευση μηνυμάτων στον εξυπηρετητή του Πανεπιστημίου μέσω πρωτοκόλλου IMAP, για πρόσβαση στο ταχυδρομείο μέσω Webmail (`webmail.poc.uoa.gr`) και, τέλος, για καταπολέμηση της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spam).

- Υπηρεσία Απομακρυσμένης Σύνδεσης μέσω Τηλεφώνου (dialup)

Η Υπηρεσία Απομακρυσμένης Σύνδεσης μέσω Τηλεφώνου δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να συνδέονται με το τοπικό δίκτυο του Πανεπιστημίου αλλά και με το Internet, μέσω του δημοσίου τηλεφωνικού δικτύου από το χώρο κατοικίας τους.

- Υπηρεσία Ανάρτησης Προσωπικών Ιστοσελίδων και FTP (ftp)

Η Υπηρεσία Ανάρτησης Προσωπικών Ιστοσελίδων και FTP επιτρέπει την ανάρτηση προσωπικών ιστοσελίδων (HTML) σε διεύθυνση του Πανεπιστημίου Αθηνών της μορφής `users.uoa.gr/~username`, καθώς και την αποθήκευση αρχείων ή δεδομένων οποιουδήποτε τύπου, σε κοινόχρηστο ή προσωπικό χώρο.

- Υπηρεσία Ασφαλούς Πρόσβασης μέσω Ιδεατών Δικτύων (vpn)

Η Υπηρεσία Ασφαλούς Πρόσβασης μέσω Ιδεατών Δικτύων υλοποιεί ένα κρυπτογραφημένο και ασφαλές ιδεατό κανάλι επικοινωνίας μεταξύ του προσωπικού υπολογιστή του χρήστη και του εσωτερικού δικτύου του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έτσι, προσφέρονται δυνατότητες όπως η πρόσβαση στις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες του

Υπολογιστικού Κέντρου Βιβλιοθηκών από απομακρυσμένα δίκτυα ή εναλλακτικά δίκτυα πρόσβασης (πχ ADSL) και η πρόσβαση σε προσωπικούς υπολογιστές μέσω τοπικού δικτύου.

- Υπηρεσία Σύνδεσης μέσω Ασύρματου Δικτύου (wifi)

Η Υπηρεσία Σύνδεσης μέσω Ασύρματου Δικτύου επιτρέπει να χρησιμοποιηθεί από τους φοιτητές η υποδομή ασύρματου δικτύου του Πανεπιστημίου για να συνδεθούν με το τοπικό δίκτυο του Πανεπιστημίου καθώς και με το Internet. Παράλληλα δίνει τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί η αντίστοιχη υποδομή ασύρματου δικτύου όλων των ιδρυμάτων που έχουν ενταχθεί στην υποδομή eduroam παγκοσμίως.

Ηλεκτρονική Τάξη

Η πλατφόρμα η-Τάξη ΕΚΠΑ είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων. Έχει σχεδιαστεί με προσανατολισμό την ενίσχυση της κλασικής διδασκαλίας και την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Υποστηρίζει την Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση μέσα από ένα εύχρηστο και δυναμικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης και συνεχούς επικοινωνίας. Η πλατφόρμα η-Τάξη ΕΚΠΑ είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων και υποστηρίζει την Υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ηλεκτρονική Γραμματεία

Η εφαρμογή αυτή παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με τη Γραμματεία του Τμήματός τους από οποιοδήποτε Η/Υ, οπουδήποτε στον κόσμο. Μπορούν να πραγματοποιήσουν διάφορες ενέργειες που τους αφορούν εύκολα και γρήγορα. Επίσης, τα μέλη ΔΕΠ έχουν τη δυνατότητα αποστολής βαθμολογίας στα αντίστοιχα μαθήματα που εξετάζουν.

Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη - Βιβλιοθήκες και Υπηρεσίες

Πληροφόρησης - Ηλεκτρονικές Πηγές και Υπηρεσίες

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών διαθέτει, μέσω διαδικτύου, πρόσβαση σε μεγάλο φάσμα ηλεκτρονικών πηγών όπως περιοδικά, βιβλία, βιβλιογραφικές βάσεις, ψηφιακές συλλογές και θεματικές πύλες, με στόχο τη διευκόλυνση της έρευνας, της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των φοιτητών, των μελών ΔΕΠ, των ερευνητών και των βιβλιοθηκονόμων του. Όλες οι ηλεκτρονικές πηγές και συναφείς ηλεκτρονικές υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο των Βιβλιοθηκών και Υπηρεσιών Πληροφόρησης, που φιλοξενείται και συντηρείται από το Υπολογιστικό Κέντρο Βιβλιοθηκών (ΥΚΒ) του ΕΚΠΑ. Αναλυτικότερα, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

- Ανοικτός Δημόσιος Κατάλογος (OPAC - <http://www.lib.uoa.gr/yphresies/opac>) Ενιαίος ηλεκτρονικός κατάλογος με βιβλιογραφικά στοιχεία και πληροφορίες διαθεσιμότητας και τοποθεσίας για τα βιβλία και τα περιοδικά που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες του ΕΚΠΑ.

- Ηλεκτρονικά Περιοδικά (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/hlektronika-periodika/>) και Ηλεκτρονικά Βιβλία (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/hlektronika-biblia/>)

Το ΕΚΠΑ διατηρεί έντυπες συνδρομές σε περισσότερα από 1.200 περιοδικά σε πλείστα γνωστικά αντικείμενα, εκ των οποίων περίπου 200 παρέχουν πλήρη πρόσβαση στην

ηλεκτρονική μορφή των άρθρων τους. Επίσης, παρέχεται πρόσβαση σε ηλεκτρονικά βιβλία (e-books) και εγκυκλοπαίδειες, μέσω των συλλογών Eighteenth Century Collections Online, Gale Virtual Reference Library και The Times Digital Archive. Επιπλέον, με την συμμετοχή του ΕΚΠΑ στον Σύνδεσμο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ / HEAL-Link - <http://www.heallink.gr>), εξασφαλίζεται πρόσβαση πλήρους κειμένου σε περίπου 12.000 ηλεκτρονικά περιοδικά, 10.000 ηλεκτρονικά βιβλία, σειρές και εγκυκλοπαίδειες, μέσω συμφωνιών με μεγάλους εκδοτικούς οίκους όπως οι ACM, Emerald, IEEE, Cambridge University Press, Elsevier, Oxford University Press, Springer, κλπ. Σαν υπηρεσία πρόσθετης αξίας, προσφέρεται μέσω της πύλης E-Journals Portal, πλήρης αναζήτηση τίτλων περιοδικών στα οποία έχει συνδρομή το ΕΚΠΑ.

- Βιβλιογραφικές Βάσεις Δεδομένων (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/bibliografikes-baseis/>)

Το ΕΚΠΑ έχει απευθείας συνδρομές σε πάνω από τριάντα βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων. Επιπλέον, μέσω του ΣΕΑΒ, εξασφαλίζεται πρόσβαση και σε επιπλέον σημαντικά εργαλεία και βιβλιογραφικές βάσεις όπως είναι η Γραμματεία Αρχαίων Ελληνικών Κειμένων (Thesaurus Linguae Graecae) και το Scopus. Σαν υπηρεσία πρόσθετης αξίας, προσφέρεται η δυνατότητα ομόσπονδης αναζήτησης στις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων στις οποίες έχει συνδρομή το ΕΚΠΑ.

-Ψηφιακές Συλλογές (<http://pergamos.lib.uoa.gr>) Το Σύστημα Ψηφιακής Βιβλιοθήκης "Πέργαμος" έχει αναπτυχθεί από την ομάδα του ΥΚΒ και χρησιμοποιείται για την διατήρηση, τεκμηρίωση, διαχείριση και ανάδειξη ετερογενών ψηφιακών συλλογών. Η "Πέργαμος" περιέχει ψηφιακές συλλογές μεγάλης πολιτιστικής αξίας που περιέχουν ψηφιοποιημένο υλικό του ΕΚΠΑ, και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, τις συλλογές του Ιστορικού Αρχείου, του Λαογραφικού Μουσείου, της Μουσικής Βιβλιοθήκης Κ. Α. Ψάχου, κ.ά. Επιπροσθέτως, παρέχεται η ψηφιακή συλλογή της «γκρίζας βιβλιογραφίας» όπου συγκεντρώνονται διδακτορικές διατριβές και πτυχιακές ή μεταπτυχιακές εργασίες από τα τμήματα του ΕΚΠΑ.

- Θεματικές Πύλες (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/8ematikes-pyles-portals/>) Το ΥΚΒ υλοποίησε και υποστηρίζει τεχνικά, μια σειρά από θεματικές πύλες (web portals) ειδικού ενδιαφέροντος (όπως για την Ελληνορωμαϊκή Αρχαιότητα, για τις Κοινωνικές Επιστήμες και για τις Νομικές Επιστήμες).

- Παραγγελία Άρθρων (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/paraggelia-ar8rwn/>) Το ΕΚΠΑ, μέσω του ΥΚΒ, υποστηρίζει κεντρικά την υπηρεσία παραγγελίας άρθρων από περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, μέσω αυτοματοποιημένων online διαδικασιών. Δικαίωμα παραγγελίας άρθρων έχουν όλα τα μέλη του ΕΚΠΑ.

Επιπρόσθετα, μέσω του ΣΕΑΒ και του Συλλογικού Καταλόγου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, υποστηρίζεται η δυνατότητα διαδανεισμού βιβλίων μεταξύ των συμμετεχόντων ιδρυμάτων. Επιπλέον των προαναφερθέντων υπηρεσιών, παρέχονται στον ιστοτόπο των ΒΥΠ και σύνδεσμοι προς τον ΣΕΑΒ και αντίστοιχες υλοποιημένες ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες που προσφέρει.

Πίνακας 18: Πληροφορική Υποδομή

Κεντρική Υπηρεσία	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	
Αριθμός Υπαλλήλων	44	
	ΙΔΑΧ	37
	Συμβασιούχοι	7
	Σύνολο:	44
Αριθμός Σταθμών Εργασίας	45	
Έτος Κτήσης	2009	12
	2008	22
	2005	11
	Σύνολο:	45
Χωρική κατανομή	Γραφεία	15
	Computer Room	2
	Media Center	1
Αριθμός και Μέγεθος Εργαστηρίων	0	
Αριθμός Κεντρικών Υπολογιστών	70	
Έτος Κτήσης	2010	10
	2008	6
	2005	10
	2003	44
Αριθμός Λογαριασμών Χρηστών	70.000	
Βασικές Προσφερόμενες Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Δικτύου	Υπηρεσία Dial-up, Υπηρεσία VPN, Υπηρεσία WebDrive, Υπηρεσία Wi-

Κεντρική Υπηρεσία	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	
	Υπολογιστών :	Fi, Αιτήσεις Λογαριασμού, Φιλοξενία Ιστοσελίδων, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο, Mailing Lists, Διακίνηση Ανακοινώσεων, Proxy, FTP, Υπηρεσίες Καταλόγου, PKI
	Υπηρεσίες Δικτύου Φωνής	Υπηρεσία Τηλεφωνικού Καταλόγου, Υπηρεσία φωνητικού ταχυδρομείου, Υπηρεσία Ενοποιημένων Μηνυμάτων, Επικοινωνία χωρίς χρέωση-VoIP
	Τηλεκπαίδευση & Πολυμέσα:	Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση, Τηλεδιάσκεψη τηλεσυνεργασία, Σύγχρονη τηλεκπαίδευση, Ζωντανή μετάδοση διάλεξης, Ανάρτηση διάλεξης στο Διαδίκτυο.
	Διαχείριση	HpOpenview, Cisco Works, Εφαρμογή Helpdesk
Τύπος	x86	29
	Sparc	41
Εσωτερικό Δίκτυο		
	Θέσεις	45
	Ταχύτητα	1GB
Σύνδεση στο Διαδίκτυο (Ταχύτητα)	10 Gb	

2.5.9 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών λειτουργεί ενιαία Κεντρική Βιβλιοθήκη με τίτλο «Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Αθηνών» υπό τη Διεύθυνση Βιβλιοθηκών. Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί ως κέντρο συλλογής και διάχυσης της επιστημονικής γνώσης και πληροφορίας. Αποτελεί χώρο σύζευξης παραδοσιακών και σύγχρονων μέσων πληροφόρησης. Υποστηρίζει την έρευνα και διδασκαλία και συμβάλλει στην συνολική πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη στο χώρο των Πανεπιστημίων.

Οι επιμέρους στόχοι, μέσω των οποίων η Βιβλιοθήκη επιδιώκει την εκπλήρωση της αποστολής της, είναι οι ακόλουθοι:

- Η δημιουργία οργανωτικών και διοικητικών δομών, οι οποίες να εξασφαλίζουν την αδιάλειπτη και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών προς τους ενδιαφερόμενους, καθώς και η στελέχωση με επαρκές και ειδικευμένο προσωπικό, τα προσόντα και ο αριθμός του οποίου θα καλύπτουν τις απαιτήσεις των παρεχόμενων υπηρεσιών.

- Η ανάπτυξη συλλογών (έντυπων, οπτικοακουστικών και ηλεκτρονικών) που καλύπτουν όλους τους τομείς των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών του ΑΕΙ, η συγκέντρωση, διατήρηση και ανάδειξη του σπάνιου και πολύτιμου υλικού σε οποιαδήποτε μορφή.

- Η οργάνωση του υλικού με βάση τα διεθνή και εθνικά πρότυπα και η δημιουργία κατάλληλων βιβλιογραφικών εργαλείων για τον εντοπισμό του.

- Η κυκλοφορία του υλικού, κυρίως με το δανεισμό του, ώστε να καταστεί το δυνατότερο προσιτό στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

- Ο συνεχής εμπλουτισμός και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ιδιαίτερη φροντίδα θα καταβάλλεται για τη συνεχή ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στον τρόπο και τις μεθόδους παροχής των υπηρεσιών.

- Με τη δημιουργία βοηθημάτων, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, και τη διεξαγωγή ειδικών σεμιναρίων «Πληροφοριακής εκπαίδευσης», καθώς και υποστήριξη υπηρεσιών για άτομα με ειδικές δεξιότητες, σε συνεργασία με τη Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με αναπηρία

- Η ανάπτυξη συνεργασίας με άλλες βιβλιοθήκες και ιδρύματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ώστε συνδυάζοντας μεθόδους συνεισφοράς, από κοινού απόκτησης αλλά και ορθολογικής διαχείρισης των διαθέσιμων οικονομικών πόρων, να επιτυγχάνεται η πληρέστερη κάλυψη των αναγκών των χρηστών.

- Η συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού

- Η μέριμνα για εξασφάλιση οικονομικών πόρων.

- Η ανάπτυξη πολιτικών για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων πρόσβασης στην πληροφόρηση, πνευματικής ιδιοκτησίας και προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αθηνών υποδιαιρείται στις εξής Βιβλιοθήκες:

- Τη Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής, η οποία λειτουργεί σε ενιαίο χώρο και καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις των Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής.

- Τη Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας, η οποία λειτουργεί σε δύο χώρους (Βιβλιοθήκη Οδοντιατρικής Σχολής και Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας) και καλύπτει τις ανάγκες

και απαιτήσεις της Ιατρικής Σχολής και των Τμημάτων Οδοντιατρικής και Νοσηλευτικής.

- Τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Θετικών Επιστημών, η οποία λειτουργεί σε ενιαίο χώρο και καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις των Τμημάτων της Σχολής Θετικών

Επιστημών και του Τμήματος Φαρμακευτικής. Επίσης λειτουργεί, σε άλλο χώρο, και η

Βιβλιοθήκη του ανεξάρτητου Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης.

• Τη Βιβλιοθήκη Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, η οποία καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών και του ανεξάρτητου Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας. Η Βιβλιοθήκη δε λειτουργεί σε ενιαίο χώρο, αλλά λειτουργούν επί μέρους Βιβλιοθήκες, και έχουν ως εξής:

- i. Βιβλιοθήκη Εμπορικού και Ναυτικού Δικαίου
- ii. Βιβλιοθήκη Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
- iii. Βιβλιοθήκη Εργατικού Δικαίου
- iv. Βιβλιοθήκη Ευρωπαϊκού Δικαίου
- v. Βιβλιοθήκη Ιδιωτικού, Διεθνούς και Συγκριτικού Δικαίου
- vi. Βιβλιοθήκη Ιστορίας του Δικαίου
- vii. Βιβλιοθήκη Οικονομικών Επιστημών
- viii. Βιβλιοθήκη Πολιτικής Δικονομίας
- ix. Βιβλιοθήκη Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
- x. Βιβλιοθήκη Φιλοσοφίας του Δικαίου

• Τη Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικών Επιστημών, η οποία καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις των ανεξάρτητων Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Δημοτικής Εκπαίδευσης και Εκπαίδευσης της Προσχολικής Ηλικίας. Σε αυτήν εντάσσονται τα Αναγνωστήρια της Φοιτητική Λέσχης. Η Βιβλιοθήκη δε λειτουργεί σε ενιαίο χώρο, αλλά λειτουργούν επί μέρους Βιβλιοθήκες, και έχουν ως εξής:

- i. Βιβλιοθήκη Δημοτικής Εκπαίδευσης
- ii. Βιβλιοθήκη Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
- iii. Βιβλιοθήκη Ιστορικού Αρχείου
- iv. Βιβλιοθήκη Προσχολικής Αγωγής
- v. Βιβλιοθήκη Φοιτητικών Αναγνωστηρίων

• Τη Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής, η οποία καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις των Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής. Η Βιβλιοθήκη βρίσκεται σε διαδικασία ενοποίησης όλων των επιμέρους Βιβλιοθηκών σε ενιαίο κτήριο. Ωστόσο, επί του παρόντος λειτουργούν επί μέρους Βιβλιοθήκες και έχουν ως εξής:

- i. Βιβλιοθήκη Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- ii. Βιβλιοθήκη Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
- iii. Βιβλιοθήκη Βυζαντινής και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

- iv. Βιβλιοθήκη Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- v. Βιβλιοθήκη Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- vi. Βιβλιοθήκη Γλωσσολογίας
- vii. Βιβλιοθήκη Ιστορίας
- viii. Βιβλιοθήκη Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- ix. Βιβλιοθήκη Κλασικής Φιλολογίας
- x. Βιβλιοθήκη Λαογραφίας
- xi. Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής
- xii. Βιβλιοθήκη Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών
- xiii. Βιβλιοθήκη Φιλοσοφίας
- xiv. Βιβλιοθήκη Ψυχολογίας
- xv. Θεατρική Βιβλιοθήκη
- xvi. Μουσική Βιβλιοθήκη

Επίσης, το Πανεπιστήμιο προσφέρει:

Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη - Βιβλιοθήκες και Υπηρεσίες

Πληροφόρησης - Ηλεκτρονικές Πηγές και Υπηρεσίες

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών διαθέτει, μέσω διαδικτύου, πρόσβαση σε μεγάλο φάσμα ηλεκτρονικών πηγών όπως περιοδικά, βιβλία, βιβλιογραφικές βάσεις, ψηφιακές συλλογές και θεματικές πύλες, με στόχο τη διευκόλυνση της έρευνας, της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των φοιτητών, των μελών ΔΕΠ, των ερευνητών και των βιβλιοθηκονόμων του. Όλες οι ηλεκτρονικές πηγές και συναφείς ηλεκτρονικές υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο των Βιβλιοθηκών και Υπηρεσιών Πληροφόρησης, που φιλοξενείται και συντηρείται από το Υπολογιστικό Κέντρο Βιβλιοθηκών (ΥΚΒ) του ΕΚΠΑ. Αναλυτικότερα, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

- Ανοικτός Δημόσιος Κατάλογος (OPAC - <http://www.lib.uoa.gr/yphresies/opac>) Ενιαίος ηλεκτρονικός κατάλογος με βιβλιογραφικά στοιχεία και πληροφορίες διαθεσιμότητας και τοποθεσίας για τα βιβλία και τα περιοδικά που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες του ΕΚΠΑ.

- Ηλεκτρονικά Περιοδικά (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/hlektronika-periodika/>) και Ηλεκτρονικά Βιβλία (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/hlektronika-biblia/>)

Το ΕΚΠΑ διατηρεί έντυπες συνδρομές σε περισσότερα από 1.200 περιοδικά σε πλείστα γνωστικά αντικείμενα, εκ των οποίων περίπου 200 παρέχουν πλήρη πρόσβαση στην ηλεκτρονική μορφή των άρθρων τους. Επίσης, παρέχεται πρόσβαση σε ηλεκτρονικά βιβλία (e-

books) και εγκυκλοπαίδειες, μέσω των συλλογών Eighteenth Century Collections Online, Gale Virtual Reference Library και The Times Digital Archive. Επιπλέον, με την συμμετοχή του ΕΚΠΑ στον Σύνδεσμο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ / HEAL-Link - <http://www.heallink.gr>), εξασφαλίζεται πρόσβαση πλήρους κειμένου σε περίπου 12.000 ηλεκτρονικά περιοδικά, 10.000 ηλεκτρονικά βιβλία, σειρές και εγκυκλοπαίδειες, μέσω συμφωνιών με μεγάλους εκδοτικούς οίκους όπως οι ACM, Emerald, IEEE, Cambridge University Press, Elsevier, Oxford University Press, Springer, κλπ. Σαν υπηρεσία πρόσθετης αξίας, προσφέρεται μέσω της πύλης E-Journals Portal, πλήρης αναζήτηση τίτλων περιοδικών στα οποία έχει συνδρομή το ΕΚΠΑ.

- Βιβλιογραφικές Βάσεις Δεδομένων (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/bibliografikes-baseis/>)

Το ΕΚΠΑ έχει απευθείας συνδρομές σε πάνω από τριάντα βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων. Επιπλέον, μέσω του ΣΕΑΒ, εξασφαλίζεται πρόσβαση και σε επιπλέον σημαντικά εργαλεία και βιβλιογραφικές βάσεις όπως είναι η Γραμματεία Αρχαίων Ελληνικών Κειμένων (Thesaurus Linguae Graecae) και το Scopus. Σαν υπηρεσία πρόσθετης αξίας, προσφέρεται η δυνατότητα ομόσπονδης αναζήτησης στις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων στις οποίες έχει συνδρομή το ΕΚΠΑ.

- Ψηφιακές Συλλογές (<http://pergamos.lib.uoa.gr>) Το Σύστημα Ψηφιακής Βιβλιοθήκης "Πέργαμος" έχει αναπτυχθεί από την ομάδα του ΥΚΒ και χρησιμοποιείται για την διατήρηση, τεκμηρίωση, διαχείριση και ανάδειξη ετερογενών ψηφιακών συλλογών. Η "Πέργαμος" περιέχει ψηφιακές συλλογές μεγάλης πολιτιστικής αξίας που περιέχουν ψηφιοποιημένο υλικό του ΕΚΠΑ, και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, τις συλλογές του Ιστορικού Αρχείου, του Λαογραφικού Μουσείου, της Μουσικής Βιβλιοθήκης Κ. Α. Ψάχου, κ.ά. Επιπροσθέτως, παρέχεται η ψηφιακή συλλογή της «γκρίζας βιβλιογραφίας» όπου συγκεντρώνονται διδακτορικές διατριβές και πτυχιακές ή μεταπτυχιακές εργασίες από τα τμήματα του ΕΚΠΑ.

- Θεματικές Πύλες (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/8ematikes-pyles-portals/>) Το ΥΚΒ υλοποίησε και υποστηρίζει τεχνικά, μια σειρά από θεματικές πύλες (web portals) ειδικού ενδιαφέροντος (όπως για την Ελληνορωμαϊκή Αρχαιότητα, για τις Κοινωνικές Επιστήμες και για τις Νομικές Επιστήμες).

- Παραγγελία Άρθρων (<http://www.lib.uoa.gr/yphresies/paraggelia-ar8rwn/>) Το ΕΚΠΑ, μέσω του ΥΚΒ, υποστηρίζει κεντρικά την υπηρεσία παραγγελίας άρθρων από περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, μέσω αυτοματοποιημένων online διαδικασιών. Δικαίωμα παραγγελίας άρθρων έχουν όλα τα μέλη του ΕΚΠΑ.

Επιπρόσθετα, μέσω του ΣΕΑΒ και του Συλλογικού Καταλόγου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, υποστηρίζεται η δυνατότητα διαδανεισμού βιβλίων μεταξύ των συμμετεχόντων ιδρυμάτων. Επιπλέον των προαναφερθέντων υπηρεσιών, παρέχονται στον ιστοτόπο των ΒΥΠ και σύνδεσμοι προς τον ΣΕΑΒ και αντίστοιχες υλοποιημένες ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες που προσφέρει.

Πίνακας 19: Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ:	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Αριθμός Υπαλλήλων	14 (εκ των οποίων 2 συμβασιούχοι)
Αριθμός Τόμων	17241
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	252
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	0
Πολυμεσικό Υλικό	0+32 cd roms
Άλλες Συλλογές	0+477 διδακτορικές διατριβές, 29 υφηγεσίες, 334 μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες=840
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	Ελεύθερη
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Μη
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνωστηρίου	Ναι
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Άγνωστος
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	Ναι
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	Δεν είναι δανειστική
Χρήση Αναγνωστηρίου	Ναι
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	6 Η/Υ για αναγνώστες

Πίνακας 20: Βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Αριθμός Υπαλλήλων	20
Αριθμός Τόμων	120000 βιβλία 150000 περιοδικά
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	2080
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	-
Πολυμεσικό Υλικό	2613
Άλλες Συλλογές	Σπάνιο υλικό
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	Ελεύθερη εκτός από το σπάνιο υλικό που είναι μη προσβάσιμο
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Αυτόνομο κτήριο 5597τμ Μη ενιαίο (4 όροφοι)
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνωστηρίου	6 αναγνωστήρια 550 θέσεις & 4 αίθουσες ομαδικής μελέτης 25 θέσεις
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Πλήρως αυτοματοποιημένη βιβλιοθήκη
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	Ναι
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	Περίπου 3100 δανεισμοί, περίπου 80 αιτήματα
Χρήση Αναγνωστηρίου	Ναι
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	6500 καταγεγραμμένοι χρήστες. Η αναζήτηση δεν καταγράφεται

Πίνακας 21: Βιβλιοθήκη Θεολογικής

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ
Αριθμός Υπαλλήλων	5
Αριθμός Τόμων	131000 (111000 τίτλοι)
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	426
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	0
Πολυμεσικό Υλικό	0
Άλλες Συλλογές	11000 τόμοι δωρεές
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	-
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Μη 864τμ
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνωστηρίου	ναι 180τμ
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	-
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	-
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	Δανεισμός ημερήσιος για προπτυχιακούς περισσότερο για ΔΕΠ κ μεταπτυχιακούς

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ
Χρήση Αναγνωστήριου	Ναι 80 ημερησίως
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	0
Σχόλια	Αντικατάσταση Η/Υ του τμήματος καταλογογράφησης λόγω παλαιότητας Παράκληση για άμεση συμμετοχή μας στην αναδρομική καταλογογράφηση Ψηφιοποίηση σπανίου υλικού Να υπάρξει τακτικός προϋπολογισμός της βιβλιοθήκης

Πίνακας 22: Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικών Επιστημών

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Αριθμός Υπαλλήλων	8
Αριθμός Τόμων	25963+10496+9000=45459
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	116+222+150
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	0+0+1
Πολυμεσικό Υλικό	Cd roms,floppy disks, VHS tapes
Άλλες Συλλογές	βιβλία της Ραλλείου Π.Α.+παιδική συλλογή+ -
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	Ελεύθερη

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Μη (3 διαφορετικές)
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνωστηρίου	Ναι
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Υψηλός
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	Ναι
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	Ναι (ασαφής αριθμός)
Χρήση Αναγνωστηρίου	Ναι
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	-

Πίνακας 23: Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ
Αριθμός Υπαλλήλων	40+4 μεταπτυχιακοί φοιτητές
Αριθμός Τόμων	περίπου 322246 (λείπουν στοιχεία σπουδαστηρίων)
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	περίπου 4501 (λείπουν στοιχεία σπουδαστηρίων)

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	8
Πολυμεσικό Υλικό	6210 ποικίλα τεκμήρια
Άλλες Συλλογές	απροσδιόριστος συνολικός αριθμός
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	ελεύθερη
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Μη ενιαία
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνωστηρίου	ναι
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Ναι (δεν υπάρχουν στατιστικά)
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	Ναι
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	ναι
Χρήση Αναγνωστηρίου	Ναι (απροσδιόριστος συνολικός αριθμός)
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	Ναι (δεν υπάρχουν στατιστικά)
Σχόλια	Ελλείψεις σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή

Πίνακας 24: Βιβλιοθήκη Νομικής

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΝΟΜΙΚΗΣ
Αριθμός Υπαλλήλων	Περίπου 23 (λείπουν στοιχεία σπουδαστηρίων)
Αριθμός Τόμων	Περίπου 139755 (λείπουν στοιχεία σπουδαστηρίων)
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	Περίπου 1600 (λείπουν στοιχεία σπουδαστηρίων)
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	Περίπου 5 (λείπουν στοιχεία σπουδαστηρίων)
Πολυμεσικό Υλικό	-
Άλλες Συλλογές	-
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	Ελεύθερη
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Μη ενιαία
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνώστηριου	Ναι
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Ναι (δεν υπάρχουν στατιστικά)
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	Ναι

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΝΟΜΙΚΗΣ
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	Περίπου 3000 χρήστες
Χρήση Αναγνωστηρίου	Ναι
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	Ναι (δεν υπάρχουν στατιστικά)

Πίνακας 25: Φοιτητικά Αναγνωστήρια Πανεπιστημιακής Λέσχης

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
Αριθμός Υπαλλήλων	11
Αριθμός Τόμων	21879
Αριθμός Τίτλων Εντύπων Περιοδικών	23
Αριθμός Τοπικών Βάσεων Δεδομένων	1
Πολυμεσικό Υλικό	0
Άλλες Συλλογές	0
Τύπος Πρόσβασης στο Υλικό (Ελεύθερη ή μη)	Μη ελεύθερη

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
Χωροθέτηση Βιβλιοθήκης (Ενιαία ή μη)	Μη ενιαία
Ύπαρξη / Μέγεθος Αναγνωστηρίου	Ναι 530 μ ² + 384 μ ²
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Μέτριος
Συμμετοχή στο Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών	Ναι
Αριθμός Χρηστών (Δανεισμός, Διαδανεισμός)	Δανεισμός 12358
Χρήση Αναγνωστηρίου	Ναι
Μέση Χρήση Ηλ. Υπηρεσιών	μικρή

2.5.10 ΕΚΔΟΣΕΙΣ / ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ

Πίνακας 26: Εκδόσεις-Εκτυπώσεις

Κεντρική Υπηρεσία	ΕΚΔΟΣΕΙΣ / ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ
Αριθμός Υπαλλήλων	5
Αριθμός Τίτλων	345
Συνολική ποσότητα Εκδόσεων	6.118.500
Αριθμός Τίτλων Παραδόσεων Σημειώσεων	224
Συνολικός όγκος Παραδόσεων- Σημειώσεων	4.454.000
Βαθμός χρήσης Πληροφορικής	μέγιστος

2.5.11 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΛΕΣΧΗ – ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η φροντίδα και η μέριμνα των φοιτητών μας είναι πρώτιστο καθήκον και υψίστη αποστολή του Πανεπιστημίου και των ακαδημαϊκών διδασκάλων.

Η εύρυθμη λειτουργία της Πανεπιστημιακής Λέσχης, η βελτίωση των συνθηκών εκπαιδευτικής διαδικασίας, η προσφορά ειδικών γνώσεων στους φοιτητές μας μέσω ανεξάρτητων μονάδων εκπαίδευσης, η πρόσβαση στις βιβλιοθήκες, τα εργαστήρια νέων τεχνολογιών και τα πολιτιστικά δρώμενα, καθώς και η αναβάθμιση όλων των μορφών δράσεως και υπηρεσιών που αποβλέπουν στη μόρφωση και εξυπηρέτηση των φοιτητών μας, εντάσσονται στους στόχους του Πανεπιστημίου.

Πανεπιστημιακή Λέσχη

Από τις ενέργειες που έχουν γίνει αξίζει να αναφερθούν οι ακόλουθες:

* Υπογραφή νέας 4ετούς σύμβασης για τη σίτιση των φοιτητών του Ιδρύματός μας με την οποία την οποία εκτός από το ημερήσιο σιτηρέσιο παρέχεται στους δικαιούμενους δωρεάν σίτιση πρωινό και δυο γεύματα ημερησίως.

* Παρέχεται από 1/9/06 δωρεάν σίτιση σε όλους τους φοιτητές του Ιδρύματός μας, ανεξαρτήτως ύψους οικογενειακού εισοδήματος.

* Γίνεται σύνδεση on line της υπηρεσίας συσσιτίου της Παν/κης Λέσχης με το αρχείο των Γραμματειών των Τμημάτων για άμεση εξυπηρέτηση φοιτητών.

Φοιτητικές Εστίες

Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών λειτουργούν οι παρακάτω εστίες:

Α΄ ΦΕΠΑ

Περιλαμβάνει τη Μεγάλη Φοιτητική Εστία (πλήρης ανακαίνιση το 2004) .

Σύνολο κλινών: 706 (μονόκλινα 358, δίκλινα 174)

Διαθέτει:

Ιατρεία (Γυναικολογικό, Παθολογικό, Δερματολογικό, Οδοντιατρείο, Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης). Εστιατόριο στο οποίο σιτίζονται οι φοιτητές και των 4 εστιών.

Αίθουσα υπολογιστών και επιπλέον προσβασιμότητα στο διαδίκτυο στις αίθουσες υποδοχής. Στην συγκεκριμένη Εστία υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Β΄ ΦΕΠΑ

Σύνολο κλινών: 150

Γ΄ ΦΕΠΑ

Νέα εστία.

Σύνολο κλινών: 164 (μονόκλινα)

Δ΄ ΦΕΠΑ

Νέα εστία.

Σύνολο κλινών: 130 (μονόκλινα)

Τμήμα Συσσιτίου

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών, μεριμνώντας για τη σίτιση των φοιτητών του, λειτουργεί αυτή τη στιγμή 4 εστιατόρια: 1) Το εστιατόριο της Φιλοσοφικής Σχολής, το οποίο εξυπηρετεί τους φοιτητές που παρακολουθούν μαθήματα στην Πανεπιστημιούπολη, 2) το εστιατόριο στο Γουδή, που εξυπηρετεί τους φοιτητές των Επιστημών Υγείας, 3) το εστιατόριο στη Δάφνη, που εξυπηρετεί τους φοιτητές που φοιτούν στο Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού και 4) το εστιατόριο στην οδό Αραχώβης 44, που εξυπηρετεί τους φοιτητές που παρακολουθούν μαθήματα στο Κέντρο της Αθήνας. Δικαίωμα δωρεάν σίτισης έχουν οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι φοιτητές που προέρχονται από κατατακτήριες εξετάσεις. Οι δικαιούμενοι δωρεάν σίτιση φοιτητές δεν έχουν ουδεμία οικονομική συμμετοχή στη δαπάνη σίτισης, ενώ οι φοιτητές που δεν έχουν κάρτα σίτισης μπορούν να σιτίζονται στο εστιατόριο της Σχολής τους προσκομίζοντας τη φοιτητική τους ταυτότητα και καταβάλλοντας 3,00 ευρώ ημερησίως.

Πίνακας 27: Φοιτητική Μέριμνα

Κεντρική Υπηρεσία	ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ
Αριθμός υπαλλήλων	73

Κεντρική Υπηρεσία	ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ
Αριθμός – συνολική ποσότητα τίτλων βιβλίων	371
Αριθμός σπιτιζομένων φοιτητών	11078
Αριθμός στεγαζομένων φοιτητών	1000
Αριθμός υποτρόφων	600 προπτυχιακοί + 335 μεταπτυχιακοί + 50 κατωτέρας και μέσης εκπαίδευσης = 985
Βαθμός χρήσης πληροφορικής	8800 φοιτητές

Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία

Παράλληλα, το Πανεπιστήμιο μας παραμένει συνεπές στο όραμα του για βελτίωση της ποιότητας σπουδών των Φοιτητών με Αναπηρίες. Η αρμόδια Επιτροπή, που ορίστηκε από το Πρυτανικό Συμβούλιο, βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία με την νεοσυσταθείσα Μονάδα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας, ώστε να καταστεί εφικτός ο σκοπός της Μονάδας, δηλαδή η καθ' οιονδήποτε τρόπο διευκόλυνση των ΦμεΑ.

Οι ενέργειες που έγιναν για τους ΦμεΑ συνοψίζονται στα εξής:

- Οργανώθηκε και στελεχώθηκε η μονάδα προσβασιμότητας για ΑμεΑ
- Σε όλα τα νέα ή επισκευαζόμενα κτήρια του Πανεπιστημίου λαμβάνεται μέριμνα, ώστε να καταστούν προσβάσιμα και από τους ΦμεΑ
- Ξεκίνησε υπηρεσία μεταφοράς ΦμεΑ, με ειδικό όχημα που τους εξυπηρετεί καθημερινά από 7.00πμ έως 10.00μμ
- Τοποθετήθηκαν ηχητικές διατάξεις σε κόμβους φωτεινής σηματοδότησης, για να διευκολυνθούν άτομα με προβλήματα όρασης
- Ξεκίνησε η λειτουργία ειδικών σταθμών για ΦμεΑ στις βιβλιοθήκες για πρόσβαση στα βιβλία φοιτητών τυφλών ή με αναπηρία στα άνω άκρα
- Καθιερώθηκε συστηματική καταγραφή αναγκών των ΦμεΑ και συστηματική βάση στις γραμματείες
- Λειτουργεί εργαστήριο ψυχολογικής συμβουλευτικής φοιτητών του τομέα ψυχολογίας του τμήματος φιλοσοφίας, παιδαγωγικής και ψυχολογίας

Ειδικότερα:

1. Αντικείμενο

Αντικείμενο της Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ) είναι ο

σχεδιασμός, η υλοποίηση και η εφαρμογή: α) υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής και υπηρεσιών πρόσβασης, για να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες των φοιτητών με αναπηρία, όπως η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, στο εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του νόμου 3549/2007 και β) προσαρμογών στο περιβάλλον για την πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 12 του ν. 3230/2004.

2. Οργάνωση

Η ΜοΠροΦμεΑ διαρθρώνεται στα ακόλουθα Τμήματα / Υπηρεσίες:

- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο.
- Υπηρεσία Μεταφοράς Φοιτητών με Αναπηρία.
- Υπηρεσία Ψυχολογικής/Συμβουλευτικής Υποστήριξης
- Τμήμα Παραγωγής Προσβάσιμου Εκπαιδευτικού Υλικού (προς το παρόν λειτουργεί υποτυπωδώς λόγω απουσίας προσωπικού και πόρων).

3. Προσωπικό που Υπηρετεί:

- 2 άτομα ΠΕ Πληροφορικής (από τα οποία μία θέση αορίστου χρόνου) στο Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- 1 άτομο ΠΕ Ψυχολόγου στην Υπηρεσία Ψυχολογικής/Συμβουλευτικής Υποστήριξης
- 1 άτομο ΔΕ Διερμηνέα Νοηματικής στην Υπηρεσία Διαμεταγωγής του Τμήματος Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- 1 άτομο ΠΕ Διοικητικού για γραμματειακή υποστήριξη της ΜοΠροΦμεΑ και την Οργάνωση της Υπηρεσίας Εθελοντισμού
- 1 άτομο ΔΕ Διοικητικού στην Υπηρεσία Μεταφοράς ΦμεΑ
- 3 άτομα ΔΕ Οδηγών (από τα οποία δύο θέσεις αορίστου χρόνου) στην Υπηρεσία Μεταφοράς ΦμεΑ

4. Πληθυσμός ΦμεΑ

- Καταγεγραμμένοι ΦμεΑ στις γραμματείες των Τμημάτων των Σχολών για το διάστημα 2006-2008 (εισήχθησαν χωρίς εξετάσεις ως υπεράριθμοι 3% των εισακτέων): 421
- Συνολικός υπολογιζόμενος αριθμός ΦμεΑ του ΕΚΠΑ: περίπου 1.000 (συνυπολογίζονται επιπλέον: οι φοιτητές ΑμεΑ που εισήχθησαν με κανονικές εξετάσεις ή με ειδικές εξετάσεις ή κατάστησαν ΑμεΑ κατά τη διάρκεια των σπουδών τους καθώς και εκείνοι με «κρυφή» αναπηρία)
- ΦμεΑ που συμπλήρωσαν το Έντυπο Καταγραφής Αναγκών (2006-2009): 226

- Φοιτητές που κάνουν αίτηση στην Υπηρεσία Μεταφοράς: 30 ανά εξάμηνο, από τους οποίους εξυπηρετούνται μόνο οι 18 (επειδή διαθέτουμε ένα αυτοκίνητο). Χιλιόμετρα που διανύει το αυτοκίνητο της Υπηρεσίας μεταφοράς σε ετήσια βάση: 15.500.

5. Παρεχόμενες Υπηρεσίες σε ΦμεΑ

Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας Αντικείμενο του Τμήματος Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας είναι η καταγραφή και αξιολόγηση των αναγκών των φοιτητών με αναπηρία, η παροχή τεχνολογικών βοηθημάτων πρόσβασης και ιδίως:

– Η συγκέντρωση στοιχείων για όλους τους φοιτητές με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εισήχθησαν στο Πανεπιστήμιο με ειδικές διατάξεις, με ειδικές εξετάσεις, με κανονικές εξετάσεις, αυτών που απέκτησαν την αναπηρία τους μετά την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο, αυτών με προσωρινή αναπηρία, κ.λπ.

– Η λειτουργία αρχείου φοιτητών με αναπηρία.

– Η παραγωγή στατιστικών αναφορών σχετικά με τους φοιτητές με αναπηρία του Πανεπιστημίου και την πορεία τους στις σπουδές τους.

– Η μέριμνα για την καταγραφή των αναγκών των φοιτητών με αναπηρία.

– Η συνεργασία και η ενημέρωση των αρμοδίων υπαλλήλων των Γραμματειών των Τμημάτων για θέματα φοιτητών με αναπηρία.

– Η μέριμνα για τη χορήγηση στους φοιτητές με αναπηρία πρόσβασης στο Διαδίκτυο και λογαριασμού ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

– Η αξιολόγηση των ικανοτήτων πρόσβασης των φοιτητών με αναπηρία.

– Η πρόταση εξειδικευμένων λύσεων υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες των φοιτητών με αναπηρία.

– Ο καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών και η σύνταξη σχετικών τευχών δημοπράτησης για τις προτεινόμενες υποστηρικτικές τεχνολογίες πληροφορικής για

φοιτητές με αναπηρία.

– Η μέριμνα για την χορήγηση στους φοιτητές με αναπηρία των απαραίτητων για τις σπουδές τους υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής.

– Η τεχνική υποστήριξη των προσωπικών υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής, καθώς και των σταθμών εργασίας για φοιτητές με αναπηρία των βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου (υπολογιστές, ειδικός εξοπλισμός και λογισμικό).

– Η καθημερινή υποστήριξη και εξυπηρέτηση των φοιτητών χρηστών υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής.

– Η παραγωγή οδηγιών και η κατάρτιση/εκπαίδευση των φοιτητών με αναπηρία στις υποστηρικτικές τεχνολογίες πληροφορικής.

– Η παροχή τεχνογνωσίας σχετικά με την προσβασιμότητα του διαδικτύου και ο έλεγχος της

προσβασιμότητας της πύλης (portal) και των ιστοθέσεων του Πανεπιστημίου.

– Η λειτουργία ειδικής υπηρεσίας διαμεταγωγής με διερμηνεία νοηματικής για τους κωφούς φοιτητές.

– Η ενημέρωση των μελών ΔΕΠ για τους τρόπους αντιμετώπισης και υποστήριξης των φοιτητών με αναπηρία.

– Η παραγωγή ενημερωτικού υλικού, και η προώθηση των υπηρεσιών της Διεύθυνσης Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία.

– Η διοργάνωση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών σεμιναρίων και ημερίδων για φοιτητές με αναπηρία, μέλη ΔΕΠ και αρμόδιους υπαλλήλους γραμματειών, με θέμα την Προσβασιμότητα.

– Η παροχή οδηγιών για τη διεξαγωγή εξετάσεων για φοιτητές με αναπηρία.

– Η γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη της ΜοΠροΦμεΑ.

– Η λειτουργία υπηρεσίας εθελοντών για την υποστήριξη των φοιτητών με αναπηρία. Υπηρεσία Μεταφοράς Αντικείμενο της Υπηρεσίας Μεταφοράς Φοιτητών με Αναπηρία είναι η καθημερινή μεταφορά των φοιτητών με αναπηρία στα Τμήματα που φοιτούν για την παρακολούθηση των μαθημάτων και τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις και ιδίως:

– Η διαχείριση των αιτήσεων μεταφοράς των φοιτητών με αναπηρία.

– Η κατάστρωση καθημερινών δρομολογίων και διαταγών πορείας.

– Η μέριμνα για την κατάστρωση του προγράμματος των βαρδιών των οδηγών και των συνοδών των οχημάτων.

– Η λειτουργία αρχείου αιτήσεων μεταφοράς, δρομολογίων και συντήρησης των οχημάτων.

– Η συντήρηση των ειδικών οχημάτων μεταφοράς φοιτητών με αναπηρία.

– Η μέριμνα για την συγκέντρωση των τιμολογίων και την πληρωμή των εξόδων που αφορούν τη συντήρηση, την κίνηση και τα τέλη των οχημάτων.

– Ο καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών και η σύνταξη τευχών δημοπράτησης για αγορά νέων οχημάτων μεταφοράς φοιτητών με αναπηρία.

- Η παραγωγή στατιστικών αναφορών σχετικά με τη λειτουργία της Υπηρεσίας Μεταφοράς Φοιτητών με Αναπηρία (στατιστικά δρομολογίων, διασφάλιση ποιότητας υπηρεσίας, αξιολόγηση, ποσοστά ικανοποιούμενων αιτήσεων, κ.λπ.). Υπηρεσία Ψυχολογικής/Συμβουλευτικής Υποστήριξης Στόχος της ψυχολογικής συμβουλευτικής αποτελεί η παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και συμβουλευτικής στους Φοιτητές με Αναπηρία που φοιτούν σε όλες τις Σχολές και τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ατομική συμβουλευτική προσφέρεται στο χώρο του Εργαστηρίου Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών από την Ψυχολόγο της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία. Οι Φοιτητές με Αναπηρία μπορούν να ζητήσουν συμβουλευτική υποστήριξη για κάποιες από τις εξής δυσκολίες:

– Διαπροσωπικές/ κοινωνικές σχέσεις (δυσκολίες στις σχέσεις με την οικογένεια, το άλλο

φύλο ή/ και με φίλους/ γνωστούς)

– Ακαδημαϊκές δυσκολίες και άγχος εξετάσεων - οργάνωση μελέτης

– Χαμηλή αυτοεκτίμηση

– Άγχος/ Φοβίες

– Προβλήματα με τη διάθεση

– Προβλήματα με τη διατροφή

– Ό,τι άλλο τους δυσκολεύει να λειτουργήσουν καλύτερα στην καθημερινότητά τους Τμήμα Παραγωγής Προσβάσιμου Εκπαιδευτικού Υλικού Αντικείμενο του Τμήματος Παραγωγής Προσβάσιμου Εκπαιδευτικού Υλικού είναι η τροποποίηση, μεταγραφή, και προσαρμογή του υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού σε εναλλακτικές μορφές (απτική, ακουστική, μεγεθυμένης εκτύπωσης, κ.λπ.) ώστε να είναι προσβάσιμο από φοιτητές με αναπηρία και ιδίως:

– Η μέριμνα για τη συγκέντρωση Πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, σημειώσεων και

εκδόσεων σε ηλεκτρονική μορφή σε ειδική βάση δεδομένων.

– Η μέριμνα για την εξασφάλιση ηλεκτρονικών αντιτύπων τρίτων εκδοτικών οίκων για συγγράμματα που χρησιμοποιούνται ως εκπαιδευτικό υλικό από το Πανεπιστήμιο.

– Η διαχείριση των θεμάτων περί πνευματικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με τις κείμενες

διατάξεις και την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546/2007 (ΦΕΚ 2065-B).

– Η μετατροπή των έντυπων ή των ηλεκτρονικών αντιτύπων των συγγραμμάτων σε προσβάσιμη ηλεκτρονική μορφή (PDF, Daisy, κ.λπ.) για χρήση από φοιτητές με κινητικές αναπηρίες στα άνω άκρα και αναπηρίες όρασης.

– Η μεταγραφή συγγραμμάτων σε κώδικα Braille και η εκτύπωσή τους σε μορφή Braille για τους φοιτητές με προβλήματα όρασης.

– Η δημιουργία απτικών ανάγλυφων χαρτών, σχημάτων και διαγραμμάτων για τους φοιτητές με απώλεια όρασης.

– Ο καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών και η σύνταξη τευχών δημοπράτησης για προμήθεια ηλεκτρονικού και ειδικού εκτυπωτικού εξοπλισμού.

– Η μέριμνα για τη διανομή των συγγραμμάτων εναλλακτικών μορφών στους δικαιούχους φοιτητές με αναπηρία.

– Η διατήρηση αρχείου και πρωτοκόλλου διανεμόμενου εκπαιδευτικού υλικού.

– Η παραγωγή και διάθεση οδηγιών προς τα μέλη ΔΕΠ για τη δημιουργία προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού και προσβάσιμων παρουσιάσεων.

Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο

Αντικείμενο του Τμήματος Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο είναι η εξασφάλιση των

προδιαγραφών προσβασιμότητας στα υπό ανέγερση νέα κτίρια του Πανεπιστημίου και οι τροποποιήσεις στα υφιστάμενα κτίρια, ώστε να καταστούν προσβάσιμα για τους φοιτητές και το προσωπικό με αναπηρία και γενικότερα τα εμποδιζόμενα άτομα και ιδίως:

– Οι αυτοψίες στις υπάρχουσες κτιριακές και εργαστηριακές εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου και η καταγραφή των προβλημάτων προσβασιμότητας που εντοπίζονται.

– Ο έλεγχος των μελετών και των σχεδίων για νέες εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου για την συμμόρφωση στις οδηγίες προσβασιμότητας.

– Η πρόταση για τροποποιήσεις σε μελέτες και σχέδια κτιρίων ώστε να πληρούν τις απαιτήσεις προσβασιμότητας.

– Ο έλεγχος των υφιστάμενων κτιρίων του Πανεπιστημίου σχετικά με την πλήρωση των προδιαγραφών προσβασιμότητας.

– Η εκπόνηση τεχνικών μελετών για την τροποποίηση υφιστάμενων κτιρίων του Πανεπιστημίου ώστε να καταστούν προσβάσιμα.

– Η παρακολούθηση της υλοποίησης των μελετών και των συμπληρωματικών εργασιών από την Τεχνική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου (τοποθέτηση ραμπών, ανελκυστήρων, κουπαστών, προσβάσιμων τουαλετών, ειδικής σήμανσης για άτομα με απώλεια όρασης, χαμηλών επιτοίχιων καρτοτηλεφώνων και υδροψυκτών, θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων ΑμεΑ, κ.λπ.).

– Η εφαρμογή προγραμμάτων κινητικότητας και προσανατολισμού για φοιτητές με απώλεια όρασης.

6. Ετήσιος Προϋπολογισμός

Ο Ετήσιος προϋπολογισμός για ΦμεΑ είναι 859.600 € και καλύπτει έξοδα προσωπικού, εξοπλισμού και λειτουργικά με βάση τον τετραετή προγραμματισμό 2008-2012 που υποβλήθηκε.

Συμβουλευτικά Κέντρα & Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Σκοπός των παρακάτω κέντρων είναι η υποστήριξη και βοήθεια στους φοιτητές, ώστε να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα προβλήματα που πιθανόν να εμφανιστούν κατά την διάρκεια της φοιτητικής ζωής, προβλήματα που συνδέονται κυρίως με την μεταβατική περίοδο της ζωής τους από την εφηβεία στην ενηλικίωση.

1. Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών – Τομέας Ψυχολογίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας .ο 2002 έλαβε επίσημα το χαρακτήρα του Εργαστηρίου του Τομέα Ψυχολογίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (ΦΕΚ Ν.99), με την επωνυμία "Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών" (Ε.Ψυ.Συ.Φοι) και έκτοτε καλείται να εξυπηρετήσει το σύνολο των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Εργαστήριο είναι μέλος της FEDORA (Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τη Συμβουλευτική στην Ανώτατη Εκπαίδευση).

Αναλυτικότερα, οι κύριοι σκοποί του Εργαστηρίου είναι:

- Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και άμεσης ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στους φοιτητές (ατομική και ομαδική συμβουλευτική, τηλεσυμβουλευτική, υποστήριξη φοιτητών με ειδικές ανάγκες).

- Η κάλυψη διδακτικών και ερευνητικών αναγκών σε θέματα ψυχοκοινωνικών αναγκών των φοιτητών, κλινικής ψυχολογίας και συμβουλευτικής ψυχολογίας.

- Η διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων και η πραγματοποίηση επιστημονικών δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

- Η συνεργασία με Κέντρα Ερευνών και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα με ανάλογους επιστημονικού στόχους.

Ομάδα – στόχος:

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών απευθύνεται στους φοιτητές όλων των τμημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών και παρέχει στήριξη και συμβουλευτική για τα θέματα :

1. σπουδών φοιτητικής ζωής

2. προβλήματα σχέσεων

3. άλλα προσωπικά προβλήματα και εκδηλώσεις άγχους

Σημειώνουμε ότι το ΣΚΦ συμμετείχε σε ευρωπαϊκά προγράμματα μέσω των οποίων ανέπτυξε καινοτόμες και πρωτοποριακές δράσεις σε σχέση με τους Φοιτητές και Ειδικές Ανάγκες.

2. Κέντρο Σχολικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Κ.Σ.Ε.Π.), Τομέας Παιδαγωγικής του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Το Κ.Σ.Ε.Π. ιδρύθηκε με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου το 1992 και άρχισε να λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94. Το Κέντρο έχει στόχο να παρέχει: α) πληροφόρηση για τις σπουδές και τα επαγγέλματα σε φοιτητές, κυρίως, και δευτερευόντως σε μαθητές και σε κάθε άλλο ενδιαφερόμενο και β) συμβουλευτική στήριξη σε φοιτητές που συναντούν προβλήματα σχετικά με την επιλογή μεταπτυχιακών σπουδών ή με τη λήψη αποφάσεων για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Παράλληλα, πραγματοποιεί επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα Επαγγελματικής Συμβουλευτικής και έρευνες σχετικές με τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό. Τέλος, μέρος της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός» γίνεται στο Κ.Σ.Ε.Π. Επιπλέον, στο Κ.Σ.Ε.Π. λειτουργεί αίθουσα αυτό-ενημέρωσης των φοιτητών σε θέματα μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και για τις επαγγελματικές διεξόδους των πανεπιστημιακών σπουδών σε διάφορες επιστημονικές κατευθύνσεις.

3. Γραφείο Συμβουλευτικής - Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η ανάγκη για την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης σε ποιμαντικό πλαίσιο οδήγησε στην δημιουργία του Γραφείου Συμβουλευτικής σε θέματα ψυχικής υγείας.

Σκοπός:

1. Παροχή συμβουλευτικής και ψυχολογικής και ποιμαντικής υποστήριξης φοιτητών, ιερέων,

ιερατικών οικογενειών, θεολόγων καθηγητών κ.λπ.

2. Οργάνωση προαιρετικών σεμιναριακού τύπου συναντήσεων με φοιτητές

3. Μεθόδευση της επιστημονικής έρευνας.

Δομή:

Το Γραφείο Συμβουλευτικής λειτουργεί στη Θεολογική Σχολή.

4. Συμβουλευτικό Κέντρο Ομηλικών – Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

Στόχος:

Να βοηθήσει στην ομαλή προσαρμογή φοιτητών στο Πανεπιστήμιο και την φοιτητική ζωή, προσφέροντας: Συναισθηματική στήριξη και παρέχοντας αρχικές υπηρεσίες πληροφόρησης και προσανατολισμού

Δομή – Λειτουργία:

Λειτουργεί εθελοντικά από τελειόφοιτες φοιτήτριες του ΤΕΑΠΗ, καταρτισμένες σε δεξιότητες συμβουλευτικής υπό την διεύθυνση και επίβλεψη της υπεύθυνης της δομής.

Ομάδα στόχου:

Απευθύνεται σε όλους τους φοιτητές.

ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

1. Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής - Τμήμα Νοσηλευτικής Υπηρεσία ανοιχτής ψυχοκοινωνικής φροντίδας ενηλίκων και υπερηλίκων.

Προσφέρει:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων της Κοινότητας και των φορέων σε θέματα που σχετίζονται με την ψυχική υγεία, με στόχο την πρόληψη των ψυχικών διαταραχών.

- Παρέχει ψυχολογική ή ψυχιατρική υποστήριξη σε άτομα κάθε ηλικίας και οικογένειες με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

- Συμβουλευτική βοήθεια σε ζευγάρια ή παιδιά ή γονείς.

- Άμεση βοήθεια σε επείγοντα ψυχιατρικά προβλήματα στο σπίτι ή στο Κέντρο για την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία τους.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις χορηγεί δωρεάν φάρμακα.

- Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

Υπηρεσίες του Κέντρου:

- Υπηρεσία Ανοιχτής Ψυχοκοινωνικής Φροντίδας

- Περιφερειακά Ιατρεία στα ΚΑΠΗ του Δήμου Ζωγράφου
- Προγράμματα Παρέμβασης στην Κοινότητα
- Μονάδα Αποκατάστασης που περιλαμβάνει το Πρόγραμμα Ημερήσιας Περίθαλψης και την Κοινωνική Λέσχη.
- Προγράμματα εκπαίδευσης στελεχών υγείας και ιδιαίτερα φοιτητών του Τμήματος Νοσηλευτικής
- Μελέτη προβλημάτων της περιοχής.

2. Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης

Η Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης για φοιτητές και εργαζομένους του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών δημιουργήθηκε σε συνεργασία με την Α΄ Ψυχιατρική Κλινική του Αιγινήτειου Νοσοκομείου το 2007.

Στόχος της μονάδας είναι η βελτίωση της ζωής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, τόσο μέσα στο Πανεπιστήμιο, όσο κι έξω από αυτό. Οι φοιτητές και οι εργαζόμενοι μπορούν να πάρουν βοήθεια και υποστήριξη σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν, αλλά και να εκπαιδευθούν γενικότερα σε μηχανισμούς διαχείρισης δυσκολιών που μπορεί να συναντούν κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Όλες οι υπηρεσίες της μονάδας παρέχονται δωρεάν και οι συναντήσεις έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα.

Κατευθυντήριες Οδηγίες για τις εξετάσεις Φοιτητών με Αναπηρία

Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες σχετικά με τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης των Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ) απευθύνονται προς τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) με σκοπό την ένταξη και ισότιμη φοίτηση των ΦμεΑ στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Θα πρέπει να τονισθεί ότι:

1. Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες αφορούν ειδικές ρυθμίσεις, διευθετήσεις ή προσαρμογές, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας και τους «περιορισμούς» που αυτή συνεπάγεται, για την απρόσκοπτη συμμετοχή των ΦμεΑ στις εξετάσεις, και δεν έχουν σκοπό να επέμβουν στην εκπαιδευτική διαδικασία ή να επηρεάσουν την ακαδημαϊκή ελευθερία του διδάσκοντα.
2. Σημαντικό ρόλο για την υλοποίηση των Κατευθυντήριων Οδηγιών διαδραματίζει ο Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ που ορίζεται (καθώς και ο αναπληρωτής του) σε κάθε Τμήμα των Σχολών του ΕΚΠΑ. Ο Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ είναι μέλος ΔΕΠ, στον οποίο οι ΦμεΑ μπορούν να απευθύνονται και να συμβουλευούνται για ζητήματα που αφορούν τις σπουδές τους και αποτελεί το συνδετικό κρίκο μεταξύ του ΦμεΑ, των διδασκόντων, της Επιτροπής Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ και της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ).
3. Σε όσα Τμήματα δεν έχουν οριστεί Σύμβουλοι Καθηγητές ΦμεΑ, μπορεί να αναλαμβάνει στέλεχος της ΜοΠροΦμεΑ την επικοινωνία για θέματα της διαδικασίας των εξετάσεων ΦμεΑ, μετά από εξουσιοδότηση της Επιτροπής Προσβασιμότητας.
4. Ο ΦμεΑ μπορεί να ενημερώνει την ΜοΠροΦμεΑ σε περίπτωση δυσκολίας επικοινωνίας

με τον Σύμβουλο Καθηγητή ΦμεΑ.

A. Γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες

1. Ο ΦμεΑ θα πρέπει αρχικά να συζητήσει με τον Σύμβουλο Καθηγητή ΦμεΑ και να συμφωνήσουν για τον καταλληλότερο τρόπο εξέτασης, που θα είναι προσαρμοσμένος στις ανάγκες του και θα εφαρμόζεται σε όλα τα μαθήματα, λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές και ειδικές Κατευθυντήριες Οδηγίες.
2. Ο ΦμεΑ θα πρέπει να επικοινωνεί με τον Σύμβουλο Καθηγητή ΦμεΑ αμέσως μόλις κοινοποιηθεί το πρόγραμμα κάθε εξεταστικής περιόδου και να τον ενημερώνει για τα μαθήματα στα οποία προτίθεται να εξεταστεί.
3. Ο Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ στη συνέχεια:
  4. επικοινωνεί με τους διδάσκοντες και τους ενημερώνει (με e-mail ή σημείωμα) για την πρόθεση του ΦμεΑ να συμμετάσχει στην εξέταση του μαθήματός τους, καθώς και για τον τρόπο εξέτασης,
  5. συνεργάζεται με το Τμήμα του και τη ΜοΠροΦμεΑ ώστε να εξασφαλιστεί ότι η εξέταση του ΦμεΑ έχει οριστεί σε προσβάσιμη γ'αυτόν αίθουσα και σε κτίριο όπου υπάρχουν προσβάσιμες τουαλέτες, αν κάτι τέτοιο είναι δυνατό,
  6. ενημερώνει τη ΜοΠροΦμεΑ (με e-mail ή σημείωμα) για το πρόγραμμα εξετάσεων του ΦμεΑ στην περίπτωση που ο τρόπος εξέτασης απαιτεί τη χρήση προσβάσιμου φορητού υπολογιστή.
  7. Η εξέταση ενός μαθήματος για ΦμεΑ γίνεται γραπτά ή προφορικά όπως ακριβώς και των υπολοίπων φοιτητών σε αυτό το μάθημα, την ίδια ημέρα και στα ίδια θέματα.
  8. Η προφορική εξέταση ΦμεΑ σε μάθημα που εξετάζεται γραπτά για τους υπόλοιπους φοιτητές, θα πρέπει να αποτελεί την τελευταία επιλογή.
  9. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα του αποτελέσματος στις περιπτώσεις που επιλεγεί η προφορική εξέταση ΦμεΑ σε μάθημα το οποίο εξετάζεται γραπτά για τους υπόλοιπους φοιτητές (π.χ. με παρουσία μάρτυρα ή με χρήση μαγνητοφώνου).
  10. Εάν η εξέταση ενός μαθήματος γίνεται προφορικά και ο ΦμεΑ πάσχει από σοβαρή δυσαρθρία τότε συνιστάται η γραπτή εξέτασή του.
  11. Μπορεί να συμφωνείται διάθεση μεγαλύτερου χρόνου εξέτασης ΦμεΑ, ο οποίος τυπικά συνιστάται να είναι το 50% του χρόνου εξέτασης που έχει οριστεί για όλους τους φοιτητές.
  12. Οι ΦμεΑ έχουν τη δυνατότητα χρήσης προσβάσιμου υπολογιστή (όχι του προσωπικού τους), που διατίθεται από τη ΜοΠροΦμεΑ ειδικά για το σκοπό αυτό. Επίσης η εξέταση μπορεί να γίνει σε προσβάσιμο σταθμό εργασίας των βιβλιοθηκών του ΕΚΠΑ.
  13. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων δίνονται στον ΦμεΑ σε προσβάσιμη μορφή.
  14. Σε περίπτωση που στη γραπτή εξέταση συμμετέχουν βοηθοί γραφής, θα πρέπει να καταθέτουν στον διδάσκοντα υπεύθυνη δήλωση, προκειμένου να βεβαιώνουν πως δε γνωρίζουν το γνωστικό αντικείμενο στο οποίο θα εξεταστεί ο ΦμεΑ που θα υποστηρίξουν.

Οι βοηθοί γραφής είναι εθελοντές οι οποίοι αναλαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εξέτασης να απαντούν γραπτά τις ερωτήσεις ύστερα από υπαγόρευση του ΦμεΑ. Αν είναι φοιτητές, μπορεί να προέρχονται από διαφορετικό Τμήμα από εκείνο του ΦμεΑ, είτε να φοιτούν στο ίδιο Τμήμα, αλλά σε μικρότερο έτος.

B. Ειδικές Κατευθυντήριες Οδηγίες ανά Κατηγορία Αναπηρίας

Εξέταση Φοιτητών με κινητική αναπηρία στα άνω άκρα

1. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 4, 5, 6, 7, 8 και 9.
2. Εναλλακτικά προφορική και γραπτή εξέταση μπορούν να συνδυαστούν, ώστε ο φοιτητής να γράφει ο ίδιος ή να υπαγορεύει ένα μέρος της απάντησης στο βοηθό γραφής, και το υπόλοιπο να το εξετάζεται προφορικά απευθείας από τον διδάσκοντα.

Εξέταση φοιτητών με απώλεια όρασης (τυφλών ή με μερική όραση)

1. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 4, 5, 6, 8 και 9.
2. Στις γραπτές εξετάσεις, ο ΦμεΑ μπορεί να γράφει και σε Braille, και στη συνέχεια να διαβάζει ο ίδιος το κείμενό του απευθείας στον διδάσκοντα ή σε βοηθό γραφής. Εναλλακτικά, οι απαντήσεις του σε Braille μπορούν να εκτυπωθούν σε κείμενο βλεπόντων με τη χρήση ειδικού λογισμικού (εκτός από κείμενα με Μαθηματικά και στα Αρχαία Ελληνικά).
3. Στα μαθήματα των θετικών επιστημών, όπου υπάρχουν σχήματα, διαγράμματα ή ειδικά σύμβολα, συνιστάται προφορική εξέταση.
4. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων δίνονται στον ΦμεΑ σε κατάλληλη προσβάσιμη μορφή (γραφή Braille ή ηλεκτρονικό προσβάσιμο αρχείο ή μεγεθυμένη εκτύπωση).

Εξέταση κωφών ή βαρήκων φοιτητών

1. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 4, 5, 6, 8 και 9.
2. Εάν το μάθημα εξετάζεται προφορικά, οι κωφοί φοιτητές εξετάζονται με τη βοήθεια διερμηνέα που θα επιλέγεται από κατάλογο που καταρτίζεται σε συνεργασία της ΜοΠροΦμεΑ με την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας και το Σωματείο Διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και οι οποίοι θα καταθέτουν τη δήλωση που προβλέπει το άρθρο 11.

Το Διδασκαλείο Ελληνικής Γλώσσας του ΕΚΠΑ μπορεί να προσφέρει μαθήματα εκμάθησης της γραπτής Νέας Ελληνικής γλώσσας σε κωφούς φοιτητές. Έχει προβλεφθεί, ώστε, οι φοιτητές με κώφωση ή βαρηκοΐα να υποβάλλονται στο Διδασκαλείο σε γραπτή εξέταση, για να αξιολογηθεί το επίπεδο γνώσης της Ελληνικής γραπτής γλώσσας και να εντάσσονται σε αντίστοιχα Τμήματα εκμάθησής της.

Εξέταση φοιτητών με δυσλεξία

1. Εφαρμόζονται οι γενικές Κατευθυντήριες Οδηγίες 4, 5, 6, 8 και 9.
2. Οι φοιτητές με δυσλεξία θα πρέπει να έχουν προσκομίσει στον Σύμβουλο Καθηγητή πρόσφατη γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο που να βεβαιώνει τη δυσλεξία, ώστε να

μη λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά, γραμματικά ή συντακτικά τους λάθη.

Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες συντάχθηκαν από τα μέλη της Επιτροπής Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ κκ Αθηνά Ζώνιου–Σιδέρη, Καθηγήτρια στο Τμήμα Εκπαίδευσης & Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Αναστασία Καλαντζή–Αζίζι, Καθηγήτρια στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας, και Γεώργιο Κουρουπέτρογλου, Αναπληρωτή Καθηγητή στο Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών, σε συνεργασία με τα Πάρεδρα μέλη της Επιτροπής Προσβασιμότητας-εκπροσώπους των ΦμεΑ κκ Στυλιανό Κυμπουρόπουλο, Πελαγία Παπανικολάου, Μαρία Γκουνίδου και Ευάγγελο Αυγουλά. Στη σύνταξη αυτών των οδηγιών ελήφθησαν υπόψη αντίστοιχες οδηγίες και πρακτικές που εφαρμόζουν άλλα Πανεπιστήμια σε διεθνές επίπεδο.

2.5.12 ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της Ανώτατης Εκπαίδευσης καθώς αυτή αφορά στην επαφή φοιτητών με τον εργασιακό χώρο. Είναι ένας τρόπος σύνδεσης της θεωρίας στην πράξη.

Επιμέρους στόχοι της Πρακτικής Άσκησης είναι:

- Η απόκτηση μιας πρώτης εμπειρίας /προϋπηρεσίας σχετικής με το επάγγελμα ή/ και η επαγγελματική ένταξη στο χώρο που πραγματοποιήθηκε η Πρακτική Άσκηση.
- Η ουσιαστικότερη αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης μέσα από τη διαδικασία της επαγγελματικής επιστημονικής εξάσκησης, η ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκουμένων και η ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης.
- Η ομαλότερη μετάβαση των φοιτητών από το χώρο της προετοιμασίας τους στο χώρο της παραγωγής, των επιχειρήσεων και των οργανισμών, η εξοικείωσή των φοιτητών της Ανώτατης Εκπαίδευσης με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, καθώς και με τις εργασιακές σχέσεις και το ύψος των απολαβών, όπως διαμορφώνονται στην ελληνική πραγματικότητα.
- Η καλλιέργεια ευνοϊκών συνθηκών για τη δημιουργική συνάντηση διαφορετικών επιστημονικών κλάδων και η ενθάρρυνση της αυτενέργειας και της επαγγελματικής επινοητικότητας των ασκουμένων.
- Η δημιουργία ενός δίαυλου αμφίδρομης μετάδοσης πληροφοριών μεταξύ Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης και παραγωγικών φορέων, ώστε να διευκολύνεται η μεταξύ τους συνεργασία.
- Η ενσωμάτωση των νέων τάσεων και αναγκών της αγοράς εργασίας και της ζήτησης για συγκεκριμένες ειδικότητες και δεξιότητες των αποφοίτων στα Προγράμματα Σπουδών που προσφέρονται από τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της χώρας.

Τα στοιχεία για το έτος 2009-2010 θα επισυναφθούν στην έκθεση για το 2010-2011, επειδή η χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ ξεκίνησε επίσημα από το Σεπτέμβριο του 2010, άρα τα στοιχεία είναι άτυπα και πιθανώς ανακριβή.

2.5.13 ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ

---

1. Το Γραφείο Διασύνδεσης δεν αποτελεί επίσημα, ακόμα, οργανικό τμήμα των υπηρεσιών δομών του ιδρύματος, καθότι δεν έχει ενταχθεί ως μονάδα στο οργανόγραμμα του Πανεπιστημίου. Από την αρχή της λειτουργίας του, το 1996, έως και σήμερα λειτουργεί αποκλειστικά ως χρηματοδοτούμενο με Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους πρόγραμμα. Σήμερα η λειτουργία του εντάσσεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», Άξονας Προτεραιότητας 5 «Αναβάθμιση των Συστημάτων Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Σύνδεση της Εκπαίδευσης με την Αγορά Εργασίας στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου», Κατηγορία Πράξεων «Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας Πανεπιστημίων», με κωδικό MIS 299925.

2. Λόγω των ανωτέρω στο Γραφείο Διασύνδεσης δεν απασχολείται επισήμως κανένα μέλος του μόνιμου προσωπικού του ΕΚΠΑ. Τις υπηρεσίες τους προσφέρουν, α) με διάθεση από το Τμήμα Πληροφορικής & Τηλ/νιών 2 άτομα ΙΔΑΧ (συμβουλευτικής υποστήριξης και υποστήριξη σε θέματα τεχνολογίας) και β) ένα άτομο ΙΔΑΧ από τη Δ/νση Μηχ/σης ως συντονιστής του έργου. Τα υπόλοιπα μέλη είναι συμβασιούχοι έργου.

3. Οι φορείς με τους οποίους έχει συνεργαστεί το Γραφείο Διασύνδεσης είναι κατά βάση δημόσιοι (25 δημόσιοι/5 ιδιωτικοί).

4. Ο βαθμός χρήσης της πληροφορικής είναι σε υψηλό επίπεδο. Το γραφείο έχει δικό του site <http://career-office.uoa.gr> που αναπτύχθηκε και συντηρείται από το προσωπικό του Γραφείου, ενώ όλα τα μέλη του έχουν υψηλή ικανότητα χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής ανάλογα φυσικά με τη συμμετοχή τους στο έργο (χρήση ηλεκ.ταχυδρομείου, MS-Word, Excel, PowerPoint, πλοήγηση και αναζήτηση πληροφοριών στο δίκτυο, ανάπτυξη και υλοποίηση βάσεων δεδομένων, σχεδιασμό και ανάπτυξη portal, κλπ).

2.5.14 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Πίνακας 28: Γραμματείες Τμημάτων

	Τμήμα	Αριθμός Υπαλλήλων Μόνιμοι - ΙΔΑΧ - Σύνολο			Αριθμός Γ.Σ.	Θέματα	Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Δημοσιοποίηση Ημερ. Διαταξης	Δημοσιοποίηση Αποφάσεων- Πρακτικών	Μέθοδος Επικύρωσης Πρακτικών
		0	1	1						
Θεολογική Σχολή	Κοσμητεία	0	1	1						
	Θεολογίας	3	3	6	11	45	Ικανοποιητικός	Διανέμεται σε όλα τα μέλη της Γ.Σ.	Στη διάθεση των ενδιαφερομένων.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
	Κοινωνικής Θεολογίας	3	3	6	18	56	Ικανοποιητικός	Τουλάχιστον 48 ώρες πριν στα μέλη της Γ.Σ.	Εφόσον ζητηθούν εγγράφως είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
ΝΟΠΕ	Κοσμητεία	0	1	1						
	Νομικής	7	13	20	9	101	Μέγιστος	8 μέρες πριν σε όλα τα μέλη της συνέλευσης ή στα μέλη του εκλεκτορικού σε περίπτωση εκλογών.	Εφόσον ζητηθούν εγγράφως είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων.	Κάθε θέμα επικυρώνεται αυθημερόν από τη Γ.Σ.
	Οικονομικών Επιστημών	5	7	12	10	72+40	Μέγιστος	Σε όλα τα μέλη ΔΕΠ μία εβδομάδα νωρίτερα.	Τα πρακτικά είναι στη διάθεση όλων. Οι κρίσεις & οι εξελίξεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	1	10	11	7	126	Μέγιστος	Στους κατά νόμον μετέχοντες μία εβδομάδα νωρίτερα	Εφόσον ζητηθούν ή στις περιπτώσεις που χρειάζονται διεκπεραίωση.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
Ιατρική Σχολή	Ιατρικής	10	14	24	5	91	Μέγιστος	N.2690/99 δημοσιοποιείται τουλάχιστον 48 ώρες πριν στα μέλη	Εφόσον ζητηθούν εγγράφως είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

	Τμήμα	Αριθμός Υπαλλήλων Μόνιμοι - ΙΔΑΧ - Σύνολο			Αριθμός Γ.Σ.	Θέματα	Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Δημοσιοποίηση Ημερ. Διαταξης	Δημοσιοποίηση Αποφάσεων- Πρακτικών	Μέθοδος Επικύρωσης Πρακτικών
								του οργάνου.		
Φιλοσοφική Σχολή	Κοσμητεία	0	0	0						
	Φιλολογίας	5	3	8	10+7	5 Μ.Ο.	Μέγιστος	Ηλεκτρονικά και εγγράφως στα μέλη και στους εκλέκτορες.	Στη διάθεση των ενδιαφερομένων.	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Ιστορίας και Αρχαιολογίας	2	3	5	9	76	Μέγιστος	Ν.2690/99 δημοσιοποιείται τουλάχιστον 48 ώρες πριν στα μέλη ΔΕΠ και εκπροσώπους ΕΤΕΠ-φοιτητών-μεταπτυχιακών	Στους αρμόδιους φορείς ανάλογα με το αντικείμενό τους και στους άμεσα ενδιαφερόμενους.	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	ΦΠΨ	5	6	11	5	8 Μ.Ο.	Μέγιστος	1 εβδομάδα πριν στα μέλη της Γ.Σ. ή στα μέλη του εκλεκτορικού αν υπάρχει.	Στα αρμόδια τμήματα του ΕΚΠΑ	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	3	3	6	11+10	48+64	Μέγιστος	10-20 μέρες πριν στα μέλη της Γ.Σ. ή στα μέλη του εκλεκτορικού αν υπάρχει.	Στην ιστοσελίδα.	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	4	4	8	11+10	56+50+7	Μέγιστος	5-10 μέρες πριν σε όλα τα μέλη. Στα μέλη ΔΕΠ αποστέλλεται και ηλεκτρονικά. Για τους φοιτητές αναρτάται στις	Σε όλους τους ενδιαφερόμενους ενώ τα φοιτητικά θέματα αναρτώνται στις Πινακίδες και στην ιστοσελίδα.	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Τμήμα	Αριθμός Υπαλλήλων Μόνιμοι - ΙΔΑΧ - Σύνολο			Αριθμός Γ.Σ.	Θέματα	Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Δημοσιοποίηση Ημερ. Διαταξης	Δημοσιοποίηση Αποφάσεων- Πρακτικών	Μέθοδος Επικύρωσης Πρακτικών
	1	2	3						
							Πινακίδες της Γραμματείας.		
Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας	1	2	3	16	103	Μέγιστος	8 μέρες πριν αποστέλλεται ηλεκτρονικά ή σε έντυπη μορφή σε όλα τα μέλη της συνέλευσης.	Οι αποφάσεις αποστέλλονται στις υπηρεσίες και είναι προσβάσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο. Προκυρήξεις θέσεων και γενικά θέματα δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	0	2	2	8+11	~50 + ~20	Ικανοποιητικός . Χρειάζεται περαιτέρω επιμόρφωση του προσωπικού.	Π.Δ.160/3-11-08, διανέμεται σε όλα τα μέλη του οργάνου τουλάχιστον 8 μέρες πριν.	Ανάρτηση θεμάτων στο διαδίκτυο, αποσπασματικά πρακτικά στους ενδιαφερόμενους ή εφόσον ζητηθούν.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
Ισπανικής Γλώσσας & Φιλολογίας									
Θεατρικών Σπουδών	1	2	3	10	26+19	Μέγιστος	Τουλάχιστον 48 ώρες πριν και σε περίπτωση εκλογών 8 μέρες πριν. Ενημερώνονται τα μέλη της Γ.Σ. τηλεφωνικά, με φαξ ή ηλεκτρονικά.	Δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα όσα θέματα αφορούν τους φοιτητές.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
Μουσικών Σπουδών	2	2	4	7+6	~84 + ~54	Ικανοποιητικός στο μέτρο της υπάρχουσας υποδομής σε ανθρώπινο δυναμικό.	Π.Δ.160/3-11-08, διανέμεται σε όλα τα μέλη του οργάνου τουλάχιστον 8 μέρες πριν.	Ανάρτηση θεμάτων στο διαδίκτυο, αποσπασματικά πρακτικά στους ενδιαφερόμενους ή εφόσον ζητηθούν.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
Τουρκικών &	1	0	1	6	62	Ικανοποιητικός	Στα μέλη της Π.Γ.Σ.	Στην ιστοσελίδα και	Από το γραμματέα και τον

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

	Τμήμα	Αριθμός Υπαλλήλων Μόνιμοι - ΙΔΑΧ - Σύνολο			Αριθμός Γ.Σ.	Θέματα	Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Δημοσιοποίηση Ημερ. Διαταξης	Δημοσιοποίηση Αποφάσεων- Πρακτικών	Μέθοδος Επικύρωσης Πρακτικών
	Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών							του τμήματος εντός ημερομηνιών που επιβάλλει ο νόμος.	αποσπάσματα σε σχετικές με αυτά υπηρεσίες του ΕΚΠΑ	πρόεδρο.
Σχολή Θετικών Επιστημών	Κοσμητεία	0	1	1						
	Φυσικής	4	3	7	27-15	120+12 4	Μέγιστος	6 μέρες πριν σε όλα τα μέλη και στην ιστοσελίδα.	Στην ιστοσελίδα.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Χημείας	4	2	6	20	111	Μέγιστος	Στα μέλη της Γ.Σ. και μέσω e-mail και αλληλογραφίας στις περιπτώσεις εκλογών.	Σε μορφή ανακοινώσεων στον πίνακα του τμήματος. Οι προκυρήξεις θέσεων μελών ΔΕΠ δημοσιοποιήθηκαν και στο διαδίκτυο.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
	Μαθηματικών	4	6	10	18	170	Μέγιστος	Τουλάχιστον 48 ώρες πριν και σε περίπτωση εκλογών 8 μέρες πριν. Διανέμεται σε όλα τα μέλη ΔΕΠ και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στα μέλη της Γ.Σ.	Στους ενδιαφερόμενους που έχουν υποβάλει αιτήματα.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Βιολογίας	4	3	7	15+14	102+11 8	Μέγιστος	Τουλάχιστον 48 ώρες πριν στα μέλη της Γ.Σ. και σε περίπτωση εκλογών 15 μέρες πριν στα μέλη του εκλεκτορικού.	Άμεσα στο e-class και στη Διαύγεια.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
	Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	2	6	8	8	79	Μέγιστος	Διανέμεται σε έντυπη μορφή σε όλα τα μέλη του οργάνου τουλάχιστον 3	Εφόσον ζητηθούν είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων.	Κάθε θέμα επικυρώνεται αυθημερόν από τη Γ.Σ.

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

	Τμήμα	Αριθμός Υπαλλήλων Μόνιμοι - ΙΔΑΧ - Σύνολο			Αριθμός Γ.Σ.	Θέματα	Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Δημοσιοποίηση Ημερ. Διαταξης	Δημοσιοποίηση Αποφάσεων- Πρακτικών	Μέθοδος Επικύρωσης Πρακτικών
								μέρες πριν ή 20 μέρες στα μέλη του εκλεκτορικού σε περίπτωση εκλογών.		
	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνιών	5	8	13	14+11	36+57	Μέγιστος	4 εργάσιμες μέρες πριν, ηλεκτρονικά, στα μέλη της Γ.Σ. και οι αποφάσεις στο διαδίκτυο.	Στην ιστοσελίδα.	Από τη Γ.Σ. και οι αποφάσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα.
Ανεξάρτητα Τμήματα	Οδοντιατρικές	2	4	6	8	119	Μέγιστος	Σε έντυπη μορφή σε όλα τα μέλη της Γ.Σ. και τους άμεσα ενδιαφερόμενους και αναρτάται στη ιστοσελίδα.	Στην ιστοσελίδα και τη Διαύγεια όσα ορίζει ο νόμος.	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
	Φαρμακευτικής	4	1	5	8	133	Μέγιστος	5-20 μέρες πριν, στα μέλη της Γ.Σ. και τους άμεσα ενδιαφερόμενους.	Δεν δημοσιοποιούνται το 09-10	N.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
	Νοσηλευτικές	0	7	7	9	191	Μέγιστος	N.2690/99 δημοσιοποιείται τουλάχιστον 48 ώρες πριν στα μέλη ΔΕΠ και εκπροσώπους ΕΤΕΠ-φοιτητών-μεταπτυχιακών	Στους αρμόδιους φορείς και στους άμεσα ενδιαφερόμενους	N.2690/99 αρ.15, συντάσσεται από το γραμματέα και επικυρώνεται από τον πρόεδρο
	ΤΕΑΠΗ	4	12	16	12	105+55	Μέγιστος	7 μέρες πριν στα μέλη μέσω e-mail και πινακίδων του Τμήματος	Αποσπάσματα στους άμεσα ενδιαφερόμενους και στις πινακίδες του Τμήματος ή στην ιστοσελίδα.	N.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
	ΕΜΜΕ	7	3	10	8	7-14	Μέγιστος	N.2690/99	Στα μέλη της Γ.Σ.,	Από τη Γ.Σ. αφού έχουν

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Τμήμα	Αριθμός Υπαλλήλων Μόνιμοι - ΙΔΑΧ - Σύνολο			Αριθμός Γ.Σ.	Θέματα	Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Δημοσιοποίηση Ημερ. Διαταξης	Δημοσιοποίηση Αποφάσεων- Πρακτικών	Μέθοδος Επικύρωσης Πρακτικών
					Μ.Ο.		δημοσιοποιείται τουλάχιστον 48 ώρες πριν στα μέλη του οργάνου.	στους φοιτητικούς συλλόγους, σε κάθε ενδιαφερό-μενο και σε σχετικές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ κατά περίπτωση.	γραφεί, υπογραφεί και μοιραστεί σε όλα τα μέλη.
ΤΕΦΑΑ	7	3	10	12+11	5ΜΟ+7 ΜΟ	Μέγιστος	Συμφωνα με τις ορισμένες από το νόμο προθεσμίες στα μέλη της Γ.Σ. και τους άμεσα ενδιαφερόμενους, ενώ προηγείται τηλεφωνική ενημέρωση.	Τα πρακτικά είναι στη διάθεση όλων των ενδιαφερομένων.	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.
ΠΤΔΕ	4	10	14	14	5-6 Μ.Ο.	Μέγιστος	Στα μέλη, τουλάχιστον 3 μέρες πριν και 8 μέρες πριν σε περίπτωση εκλεκτορικού.	Αποσπάσματα στους άμεσα ενδιαφερόμενους και στις πινακίδες του Τμήματος ή στην ιστοσελίδα.	Ν.2083/92, επιμέλεια και σύνταξη από το γραμματέα και τον πρόεδρο.
ΜΙΘΕ	4	3	7	7	35	Μέγιστος	8 μέρες πριν αποστέλλεται σε όλα τα μέλη της συνέλευσης.	Τα φοιτητικά θέματα αναρτώνται στην ιστοσελίδα ενώ τα πρακτικά είναι στη διάθεση όλων των ενδιαφερομένων.	Ν.2690/99 αρ.15, υπογραφή από το γραμματέα και από τον πρόεδρο.

Κατά την επικοινωνία με τις γραμματείες των Τμημάτων προέκυψαν επίσης τα εξής σχόλια:

- Είναι απαραίτητη η μαγνητοφώνηση για την καταγραφή πρακτικών, η οποία είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα.
- Το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να παρέχει κεντρικά χώρο για αποθήκευση των ψηφιακών αρχείων, αφενός για την περίπτωση καταστροφής και αφετέρου για το Ιστορικό Αρχείο του Ιδρύματος.

2.5.15 ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών υλοποιεί μέσω κοινοτικών και άλλων προγραμμάτων, μεγάλο αριθμό αναπτυξιακών και ερευνητικών έργων, καθώς και έργων παροχής υπηρεσιών, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη των υποδομών του, την ενίσχυση της εκπαίδευσης και της έρευνας, την λειτουργικότητα του, την εκπαίδευση του προσωπικού του, καθώς και την ενίσχυση του κοινωνικού του ρόλου.

Για να χρησιμοποιηθούν καλύτερα τα κονδύλια για την έρευνα, αλλά και για να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματά της προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 432/81, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από την Κοινή Διυπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ΚΑ/679 (ΦΕΚ 826 Β'/10.9.96) και η οποία κυρώθηκε με νόμο (Ν. 3794/2009, ΦΕΚ 156 Α') και η οποία τροποποιήθηκε με το Ν.3848/2009 (ΦΕΚ Α' 71/2010). Σκοπός ίδρυσής του είναι η διάθεση και η διαχείριση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών απαραίτητων για τις ανάγκες των έργων που αναλαμβάνει να υλοποιήσει.

Ο ΕΛΚΕ του ΕΚΠΑ εφαρμόζει το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας που καλύπτει τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 9001:2008 «Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας – Απαιτήσεις» και στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και στη συνεχή παρακολούθηση και υποστήριξη των αποδεκτών των υπηρεσιών κατά τη διαχείριση των έργων ώστε να επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των διαχειριστικών αναγκών τους.

Η Διοίκηση του Ειδικού Λογαριασμού ασκείται από την Επιτροπή Εκπαίδευσης, Ερευνών και Διαχείρισης στην οποία συμμετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι όλων των Τμημάτων του Ιδρύματος. Εκτός των καθηκόντων τήρησης της νομιμότητας στη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας, η Επιτροπή Ερευνών έχει την ευθύνη για τον επιστημονικό έλεγχο των ερευνητικών προγραμμάτων και την αρωγή της Συγκλήτου και των Πρυτανικών Αρχών στη χάραξη και υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Πανεπιστημίου. Μέριμνα της Επιτροπής Ερευνών είναι να προσεγγίσει όσο το δυνατόν περισσότερο τους ερευνητές της Πανεπιστημιακής Κοινότητας και να επιδιώξει τη συνεργασία τους ώστε να ενισχυθεί η ερευνητική πολιτική του ιδρύματος και να επιτευχθεί η αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ειδικού Λογαριασμού προς όφελος της Έρευνας και της εύρυθμης λειτουργίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στο έργο της, η Επιτροπή Ερευνών συνεπικουρείται από τη Γραμματεία της Επιτροπής Ερευνών, η οποία μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεών της και τη λογιστική και διαχειριστική κίνηση του Ειδικού Λογαριασμού. Η Γραμματεία της Επιτροπής Ερευνών στελεχώνεται από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό για την διαχείριση ερευνητικών προγραμμάτων. Ο αριθμός των υπαλλήλων που απασχολήθηκαν στον Ε.Λ.Κ.Ε. για την περίοδο 2005-2010 δίνεται από τον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 29:ΕΛΚΕ 1

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΕΛΚΕ	
2005	73

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΕΛΚΕ	
2006	76
2007	92
2008	105
2009	111
2010	107

Στα παραπάνω στοιχεία του πλήθους των απασχολούμενων συμπεριλαμβάνονται οι υπάλληλοι του Ε.Λ.Κ.Ε (Χρ. Λαδά και Πανεπιστημιόπολης), οι υπάλληλοι του κλιμακίου του Ευκλείδειου καθώς και οι υπάλληλοι του Γραφείου Διαμεσολάβησης.

Ο αριθμός των απασχολουμένων σε ερευνητικά έργα που διαχειρίστηκε ο Ε.Λ.Κ.Ε. για την περίοδο 2005-2010 δίνεται από τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 30: ΕΛΚΕ 2

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΚΕ	
2005	4.870
2006	4.870
2007	5.062
2008	5.950
2009	6.595
2010	3.330

Κατά την πολυετή λειτουργία του, ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας διαχειρίζεται περίπου 10.500 ερευνητικά προγράμματα που υλοποιούν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Ιδρύματος και τα οποία άπτονται όλων των επιστημονικών πεδίων. Η κατανομή των ερευνών ανά προϋπολογισμό, ανά φορέα χρηματοδότησης και ανά Τμήματων ερευνητικών προγραμμάτων δίνεται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 31: ΕΛΚΕ 3

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ (2007-2010)	
1€ ΕΩΣ 50.000€	2.504

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ (2007-2010)	
50.001€ ΕΩΣ 100.000€	475
100.001€ ΕΩΣ 500.000€	516
500.001€ ΕΩΣ 1.000.000€	90
1.000.001€ ΕΩΣ 2.500.000€	31
2.500.001€ ΕΩΣ 5.000.000€	12
5.000.001€ ΕΩΣ 10.000.000€	4
ΠΑΝΩ ΑΠΟ 10.000.000€	3
ΣΥΝΟΛΟ	3.635

Πίνακας 32: ΕΛΚΕ 4

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (2007-2010)		
ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	123.999.908,55	770
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	57.434.442,72	283
ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΟΤΑ	45.943.316,80	247
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΙΤΟΙ	162.246.378,63	1.022
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΛΚΕ	7.647.545,06	1.313
ΣΥΝΟΛΟ	397.271.591,76	3.635

Πίνακας 33: ΕΛΚΕ 5

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ			
ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Παροχή Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο υλοποίησης έργων ΚΠΣ	34.043.052,41	9	1.587
Κεντρικές Δράσεις του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο υλοποίησης έργων ΚΠΣ	3.821.113,83	13	66
Κεντρικά Ερευνητικά Έργα ΕΚΠΑ	19.397.443,39	17	476
Ιατρική Σχολή	148.826.620,77	1.231	3.524
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	9.641.244,06	56	319
Τμήμα Βιολογίας	9.941.052,40	181	222
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	694.448,27	26	112
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας	1.494.932,80	19	47
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	13.803.921,24	239	558
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία	9.610.379,36	41	126
Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης	1.881.167,87	37	209
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	1.689.002,79	86	149
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	741.987,53	19	102
Τμήμα Θεολογίας	711.359,62	15	24
Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας	2.615.124,55	93	616
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	1.012.196,17	26	37
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας	175.658,42	17	9
Τμήμα Μαθηματικού	2.011.318,08	87	139

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ			
ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε	3.599.056,25	63	223
Τμήμα Μουσικών Σπουδών	622.379,87	22	25
Τμήμα Νομικής	1.466.960,30	47	86
Τμήμα Νοσηλευτικής	2.988.651,23	68	152
Τμήμα Οδοντιατρικής	10.609.011,00	100	234
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	23.767.878,90	94	1.258
Τμήμα Παιδαγωγικού Δημοτικής Εκπαίδευσης	5.090.609,93	54	163
Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών	33.914.519,08	221	986
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης	3.244.214,81	61	228
Τμήμα Σλαβικών Σπουδών	44.522,37	2	0
Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών	2.454.825,73	7	18
Τμήμα Φαρμακευτικής	8.500.133,69	139	387
Τμήμα Φιλολογίας	917.054,46	48	205
Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής Ψυχολογίας	13.521.298,97	72	316
Τμήμα Φυσικής	12.838.249,52	259	513
Τμήμα Χημείας	11.580.202,09	166	321
ΣΥΝΟΛΟ	397.271.591,76	3.635	13.437

Ο ΕΛΚΕ τηρεί θεωρημένα βιβλία Γ κατηγορίας τα οποία ενημερώνονται με βάση τις αρχές του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου και του Κ.Β.Σ.. Στις υποχρεώσεις της υπηρεσίας είναι και η τήρηση του Μητρώου Παγίων. Το λογισμικό πρόγραμμα που χρησιμοποιείται έχει δημιουργηθεί από το τμήμα μηχανοργάνωσης του ΕΛΚΕ προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της υπηρεσίας. Σε ό,τι αφορά στο βαθμό χρήσης πληροφορικής, αυτός είναι 100%, ενώ πραγματοποιούνται και ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια για την διαρκή ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων του, σε θέματα νέων τεχνολογιών.

Ο συνολικός κύκλος εργασιών του ΕΛΚΕ του ΕΚΠΑ για τη περίοδο 2005-2009 ανέρχεται σε 283.228.817,38 ΕΥΡΩ. Αναλυτικά για τα έτη 2005-2010 τα στοιχεία δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 34: ΕΛΚΕ 6

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΛΚΕ	
2005	56.986.323,95
2006	52.424.625,96
2007	57.741.310,94
2008	73.037.802,79
2009	43.038.753,74
2010 (προκύπτει από τα μέχρι σήμερα προσωρινά ισοζύγια του έτους, αφού δεν έχουν ολοκληρωθεί οι εγγραφές του Ισολογισμού.)	42.010.831,16

2.5.16 ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Το Γραφείο Διαμεσολάβησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών δημιουργήθηκε το 1996 με ευθύνη της Επιτροπής Ερευνών στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΕΤ II της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και υλοποιεί ενέργειες που βοηθούν στη διασύνδεση έρευνας και παραγωγής. Παρέχει τη σημαντική υπηρεσία της εδραίωσης στενής σχέσης μεταξύ του Πανεπιστημίου και του Επιχειρηματικού Κόσμου. Κατ' επέκταση, προωθεί και αξιοποιεί τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου που παράγεται από την πανεπιστημιακή – ερευνητική κοινότητα. Έτσι, το Γραφείο Διαμεσολάβησης μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια ευέλικτη μονάδα συμβουλευτικής υποστήριξης. Αποτελεί μία δομή που υποστηρίζει τα μέλη ΔΕΠ, την ερευνητική κοινότητα του ΕΚΠΑ και το ίδιο το ίδρυμα. Δραστηριότητες του Γραφείου Διαμεσολάβησης είναι:

- Τεχνικές Διοίκησης και Παροχή Υπηρεσιών για Σύναψη Συμβάσεων μεταξύ του Πανεπιστημίου και Ιδιωτικού ή Δημοσίου Φορέα, για μεταφορά και διάθεση τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.
- Υλοποίηση προγραμμάτων και έργων σχετιζόμενα με διαχείριση τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.
- Δημιουργία βάσεων δεδομένων ερευνητικών έργων, εργαστηρίων, ομάδων, διδακτορικών διατριβών και επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη προώθησης και διάδοσης ερευνητικών έργων και ερευνητικών αποτελεσμάτων μέσω ημερίδων, συνεδρίων, επιμορφωτικών προγραμμάτων, ειδικών εκδόσεων, έκδοση επιστημονικού περιοδικού, κ.λπ.

- Συμβουλευτική υποστήριξη και παροχή υπηρεσιών προβολής, διαφήμισης και marketing του επιστημονικού και ερευνητικού έργου που επιτελείται στο ίδρυμα.
- Παροχή υπηρεσιών κατοχύρωσης πνευματικής ιδιοκτησίας για την έρευνα που υλοποιείται στο ίδρυμα.
- Συμβουλευτική υποστήριξη σε μέλη ΔΕΠ για την οργάνωση εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών (Κανονισμός εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών, ΦΕΚ για εργαστήρια παροχής υπηρεσιών).

2.5.17 ΔΗΜΟΣΙΕΣ / ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Πίνακας 35: Δημόσιες-Διεθνείς Σχέσεις

Κεντρική Υπηρεσία	Υπηρεσία Δημόσιων/ Διεθνών σχέσεων	
Αριθμός υπαλλήλων	9	
Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα:	Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης (ERASMUS, LEONARDO DA VINCI, COMENIUS, GRUNDTVIG, JEAN MONNET)	
	Πρόγραμμα TEMPUS	
	ERASMUS MUNDUS	
	Πρόγραμμα ALFA	
	Προγράμματα συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Βιομηχανικές Χώρες στο χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης (Ε.Ε.- Η.Π.Α., Ε.Ε.-ΚΑΝΑΔΑ, Ε.Ε.-ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-Ν.ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ-ΚΟΡΕΑΣ)	
Πρόγραμμα LLP/ERASMUS (2009-2010)		
	Επιχορήγηση ΙΚΥ:	1.250.132,20 €
	Αριθμός συνεργαζόμενων ιδρυμάτων:	310*
	Αριθμός εξερχομένων φοιτητών (σπουδές/πρακτική άσκηση):	482

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Κεντρική Υπηρεσία	Υπηρεσία Δημόσιων/ Διεθνών σχέσεων	
	Αριθμός εισερχομένων φοιτητών (σπουδές/πρακτική άσκηση):	302
	Αριθμός εισερχομένων μελών ΔΕΠ:	36
Διεθνείς Διμερείς Συμφωνίες Επιστημονικής Συνεργασίας		
	Αριθμός συνεργασιών με ιδρύματα:	74
	Αριθμός εισερχομένων φοιτητών:	4
	Αριθμός εξερχομένων φοιτητών:	0
	Μετακίνηση μελών ΔΕΠ από ΕΚΠΑ προς Ομοταγή Πανεπιστήμια	4
	Μετακίνηση μελών από Ομοταγή Πανεπιστήμια προς ΕΚΠΑ	4
* (Αριθμός διμερών συμφωνιών: 576)		
* Το Πανεπιστήμιο Αθηνών συμμετέχει ως μέλος σε 7 σημαντικούς διεθνείς Οργανισμούς, Ενώσεις και Δίκτυα Πανεπιστημίων (IAU, EUA, UNIMED, EAIE, UNICA, UNEECC, Agence de la Francophonie)		

2.5.18 ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Παρέχεται διδασκαλία 28 ξένων γλωσσών για φοιτητές όλων των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της χώρας, για εργαζόμενους και άλλους ενδιαφερόμενους. Λειτουργούν επιπλέον ειδικά προγράμματα μετάφρασης εγγράφων Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνομιλίας και μετάφρασης σε όλες τις γλώσσες, οικονομικής ορολογίας, νομικής ορολογίας, ιατρικής ορολογίας, στοιχεία πολιτισμού και ιστορίας της Κίνας, προετοιμασίας για την απόκτηση πτυχίων ξένων γλωσσών, κ.λ.π.

Πίνακας 36: Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών

Κεντρική Υπηρεσία	ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ		
Αριθμός Διδασκάλων	110		
	Μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π.	14	
	Ωρομίσθιοι	96	
	Σύνολο	110	
Αριθμός Προσφερόμενων Μαθημάτων	215		
Αριθμός Ξένων Γλωσσών	22		
Διαθέσιμοι Χώροι εκπαίδευσης	Κτίριο επί της οδού Ιπποκράτους 7	2 όροφοι (α',β')	880 φοιτητές
	Κτίριο επί της οδού Ερεσσού 6	6 όροφοι	1098 φοιτητές
	Κτίριο επί της οδού Εμ. Μπενάκη 40	6 όροφοι	1335 φοιτητές
Βαθμός Χρήσης Πληροφορικής	Μηδενικός		
Κατανομή φοιτητών ανά Γλώσσα/ ανά Τμήμα	Αγγλική		
	α'τάξη	79	
	β'τάξη	42	
	γ'τάξη	47	
	δ'τάξη	57	
	ε'τάξη	81	
	Prof.A	97	
	Prof.B	68	
	Ιατρ. Ορολογία φοιτητών	9	
	Ιατρ. Ορολογία ιατρών	14	
	Μετάφραση	9	
	Νομική Ορολογία	30	
	Σύνολο	549	
	Αλβανική		
	α'τάξη	4	
	β'τάξη	8	
	γ'τάξη	4	
	Σύνολο	16	
	Αραβική		
	α'τάξη	65	
	β'τάξη	37	

Κεντρική Υπηρεσία	ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ	
	γ' τάξη	24
	δ' τάξη	11
	ε' τάξη	9
	Σύνολο	144
	Βουλγαρική	
	α' τάξη	7
	β' τάξη	3
	γ' τάξη	3
	δ' τάξη	5
	Κατανομή φοιτητών ανά Γλώσσα/ ανά Τμήμα	ε' τάξη
Σύνολο		19
Γαλλική		
α' τάξη		101
β' τάξη		28
γ' τάξη		43
δ' τάξη		54
DALF		37
Νομική ορολογία		17
Θεσμοί, ΟρολογίαΕ.Ε		8
Σύνολο		287
Γερμανική		
α' τάξη		131
β' τάξη		52
γ' τάξη		33
Mittelstufe I		44
Mittelstufe II		24
Kleines		10
Σύνολο		293
Δανική		
α' τάξη		20
Σύνολο		20
Ιαπωνική		
α' τάξη		99
β' τάξη		48
γ' τάξη		13
δ' τάξη		11
Σύνολο		171
Ινδική (Hindi)		
α' τάξη		6
β' τάξη		3
γ' τάξη		1
Σύνολο		9
Ινδική (Σανσκριτική)		
α' τάξη		1
Σύνολο		1

Κεντρική Υπηρεσία	ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ	
	Ισπανική	
	α΄ τάξη	413
	β΄ τάξη	173
	γ΄ τάξη	86
	δ΄ τάξη	43
	ε΄ τάξη	7
	Σύνολο	720
	Ιταλική	
	α΄ τάξη	243
	β΄ τάξη	94
	γ΄ τάξη	50
	δ΄ τάξη	14
	ε΄ τάξη	12
	Προετοιμασία Κ.Π.Γ.	9
	Προετοιμασία Celi	8
	Σύνολο	427
	Κινεζική	
	α΄ τάξη	49
	β΄ τάξη	43
	γ΄ τάξη	45
δ΄ τάξη	19	
ε΄ τάξη	10	
Σύνολο	165	
Κατανομή φοιτητών ανά Γλώσσα/ ανά Τμήμα	Νορβηγική	
	α΄ τάξη	16
	β΄ τάξη	5
	γ΄ τάξη	3
	Σύνολο	24
	Ολλανδική	
	α΄ τάξη	15
	β΄ τάξη	4
	γ΄ τάξη	2
	Σύνολο	21
	Περσική	
	α΄ τάξη	8
	β΄ τάξη	3
	γ΄ τάξη	2
	δ΄ τάξη	7
	Σύνολο	14
	Πορτογαλική	
	α΄ τάξη	19
	β΄ τάξη	5
	γ΄ τάξη	10
Σύνολο	34	
Ρωσική		

Κεντρική Υπηρεσία	ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ		
	α' τάξη	77	
	β' τάξη	34	
	γ' τάξη	16	
	δ' τάξη	15	
	Σύνολο	142	
	Σέρβικη		
	α' τάξη	11	
	β' τάξη	7	
	γ' τάξη	2	
	δ' τάξη	1	
	Σύνολο	21	
	Σουηδική		
	α' τάξη	46	
	β' τάξη	34	
	γ' τάξη	11	
	δ' τάξη	7	
	Σύνολο	97	
	Τούρκικη		
	α' τάξη	47	
	β' τάξη	30	
γ' τάξη	11		
δ' τάξη	19		
Σύνολο	107		
Φινλανδική			
α' τάξη	10		
β' τάξη	8		
γ' τάξη	7		
δ' τάξη	5		
Σύνολο	30		

2.5.19 ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ιδρύθηκε το 1994 και υπάγεται στο "Διατμηματικό Πρόγραμμα Διδασκαλίας της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας". Είναι συνεργασία του Τμήματος Φιλολογίας και του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας. Διδάσκεται η Ελληνική ως ξένη γλώσσα σε αλλοδαπούς φοιτητές και παράλληλα παρέχεται μεταπτυχιακή εκπαίδευση πτυχιούχων στο αντίστοιχο αντικείμενο, η οποία και καταλήγει στην χορήγηση μεταπτυχιακού διπλώματος. Παρέχονται 3 Προγράμματα, ετήσιο, εντατικό και θερινό, με τμήματα 6 επιπέδων ελληνομάθειας. Η παρακολούθηση του Προγράμματος οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικού ελληνομάθειας για τους αλλοδαπούς σπουδαστές, η οποία τους δίνει τη δυνατότητα να εγγραφούν στη συνέχεια στα Ελληνικά Πανεπιστήμια.

2.5.20 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη του Ε.Κ.Π.Α. στην Πανεπιστημιούπολη - Άνω Ιλίσια και είναι στη διάθεση όλων των φοιτητών και φοιτητριών του Πανεπιστημίου Αθηνών, ώστε να ασκήσουν το δικαίωμά τους να μετάσχουν στα διάφορα προγράμματα και τμήματα άθλησης. Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές και φοιτήτριες εγγράφονται σε ένα ή περισσότερα αθλήματα της αρεσκείας τους. Οι διακρινόμενοι για τις αθλητικές τους επιδόσεις φοιτητές και φοιτήτριες πλαισιώνουν τις αντιπροσωπευτικές ομάδες του τμήματός τους ή και του Πανεπιστημίου και συμμετέχουν κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους σε εσωτερικά, διαπανεπιστημιακά και διεθνή πρωταθλήματα. Οι νικητές βραβεύονται από τις Πρυτανικές αρχές σε ειδική τελετή με την λήξη του διδακτικού έτους.

Κάθε χρόνο στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο εγγράφονται περίπου 2000 φοιτητές.

Πίνακας 37: Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο

Κεντρική Υπηρεσία	ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	
Αριθμός Διδασκάλων	11	
Αριθμός Προσφερόμενων Προγραμμάτων	14	
	Γυμναστική-Πιλάτες	Κλειστό Γυμναστήριο
	Αεροβική	Κλειστό Γυμναστήριο
	Βάρη (Ελεύθερα-όργανα Γυμναστικής)	Κλειστό Γυμναστήριο
	Στίβος	Γήπεδο Πανεπιστημιούπολης
	Καλαθοσφαίριση	Κλειστό Γυμναστήριο
	Πετοσφαίριση	Κλειστό Γυμναστήριο
	Αντισφαίριση	Γήπεδο Πανεπιστημιούπολης
	Επιτραπέζια Αντισφαίριση	Κλειστό Γυμναστήριο
	Σκάκι	Κλειστό Γυμναστήριο
	Ποδόσφαιρο	Θέατρο Βράχων
	Κολύμβηση	Ιλίσιο Κολυμβητήριο

Κεντρική Υπηρεσία	ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	
	Σκοποβολή	Σκοπευτήριο Καισαριανής
	Aikidi	Κλειστό Γυμναστήριο
	Παραδοσιακοί Χοροί	Κλειστό Γυμναστήριο
	Σύνολο	14
Διαθέσιμοι Χώροι		
	Κλειστό Γυμναστήριο	
	Έκταση	1.200τ.μ.
	Χώροι:	1 κλειστή αίθουσα γυμναστικής πολλαπλών χρήσεων
		3 γραφεία (διευθυντή, καθηγητών και γραμματείας)
		2 αίθουσες αποδυτηρίων (φοιτητών, φοιτητριών)
		1 αποθήκη
	Εξωτερικοί Χώροι	
	1 γήπεδο ποδοσφαίρου*	
	Έκταση	7.700τ.μ.
	2 γήπεδα Αντισφαίρισης	
	Έκταση	1.250τ.μ. το κάθε ένα

Το γήπεδο ποδοσφαίρου στους εξωτερικούς χώρους δε χρησιμοποιείται για προπονήσεις και αγώνες λόγω ακαταλληλότητας.

2.5.21 ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Πίνακας 38: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης 1

1.	Αριθμός Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Συμβατικής Εκπαίδευσης	2 προγράμματα
2.	Αριθμός Καταρτιζομένων στα προγράμματα συμβατικής εκπαίδευσης	50 άτομα
3.	Αριθμός Προγραμμάτων Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης e-Learning	97 προγράμματα
4.	Αριθμός Καταρτιζομένων στα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Σημείωση : Όλοι οι καταρτιζόμενοι δεν παρακολουθούν προγράμματα ίδια διάρκειας. Υλοποιούνται προγράμματα 2μηνες, 3μηνες, 5μηνες, 7μηνες και 9μηνες διάρκειας)	2.232 άτομα
5.	Αριθμός Διοικητικού Προσωπικού (μόνιμοι και συμβασιούχοι) που απασχολούνται στα προγράμματα του ΚΕΚ	22 άτομα
6.	Αριθμός Εξωτερικών Συνεργατών (Εκπαιδευτών) που απασχολούνται στα προγράμματα του ΚΕΚ	61 άτομα
7.	Συνολικό Ύψος Προϋπολογισμού Προγραμμάτων Συμβατικής Εκπαίδευσης	296.000 ευρώ
8.	Συνολικό Ύψος Προϋπολογισμού Προγραμμάτων Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	1.738.250 ευρώ
9.	Αριθμός άλλου Επιστημονικού Προσωπικού (Συγγραφείς, Developers, Κριτικοί Αναγνώστες κλπ.)	91 άτομα

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) αποτελεί την υπηρεσία μέσω της οποίας το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών δραστηριοποιείται στον τομέα της

Επαγγελματικής Κατάρτισης. Το Κ.Ε.Κ. του Ε.Κ.Π.Α. παρέχει προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που διασυνδέουν τη θεωρητική με την πρακτική γνώση αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Σκοπός του Κ.Ε.Κ. είναι η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης ενηλίκων μέσω προγραμμάτων κατάρτισης. Στόχος των προγραμμάτων είναι η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών και η παροχή απαραίτητων εφοδίων, σε άτομα που επιθυμούν να εξειδικεύσουν τις γνώσεις τους και να αναπτύξουν νέα προσόντα και επαγγελματικές δεξιότητες, βελτιώνοντας έτσι το γνωστικό τους επίπεδο και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά εργασίας.

Η επιστημονική εγκυρότητα των καθηγητών του ΕΚΠΑ, η εμπειρία του σε ό,τι αφορά στην οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και η άρτια και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή του Ιδρύματος, εγγυώνται την ποιότητα και την αξιοπιστία των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Το ΚΕΚ δύναται να υλοποιεί δια ζώσης, αλλά και εξ αποστάσεως (e-learning), Εκπαιδευτικά Προγράμματα στους εξής κύριους τομείς:

Οικονομία και Διοίκηση

Marketing και Πωλήσεις

Χρηματοοικονομική και Τραπεζική

Λογιστική

Παιδαγωγικά

Τουριστικά

Υγεία και Πρόνοια

Περιβάλλον

Πολιτισμός και Αθλητισμός

Πληροφορική και Τεχνολογία

Το ΚΕΚ του ΕΚΠΑ είναι πιστοποιημένο από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ., τον επίσημο εθνικό φορέα για την ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση του Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, Οι έλεγχοι είναι ετήσιοι και ξεκίνησαν το 2001 (Κ.Α.: 12151701).

Η διαχρονική βαθμολογία του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ από το ΕΚΕΠΙΣ διαμορφώνεται ως εξής:

Πίνακας 39: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης 2

Βεβαίωση	Ημερομηνία	Συνολική Βαθμολογία
Προσωρινή Πιστοποίηση για την περίοδο 1/1/01 – 31/12/01	Οκτώβριος 2001	Χωρίς Βαθμολογία

Βεβαίωση	Ημερομηνία	Συνολική Βαθμολογία
Οριστική Πιστοποίηση για την περίοδο 1/1/01 – 31/12/03	Ιανουάριος 2002	Χωρίς Βαθμολογία
Βεβαίωση Πιστοποιημένων Στοιχείων	30/12/2003	67.98
Βεβαίωση Ανανέωσης Πιστοποίησης	12/01/2006	71.08
Βεβαίωση Πιστοποιημένων Στοιχείων	5/3/2007	72.88
Βεβαίωση Ανανέωσης Πιστοποίησης	24/12/2008	76.10
Βεβαίωση Ανανέωσης Πιστοποίησης	5/7/2010	77.13

Η λογιστική του εξυπηρέτησης πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Υπενθυμίζουμε ότι για πρόγραμμα e-learning του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ ισχύει και έχει τεθεί σε εφαρμογή Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας από το οποίο απορρέει το σύνολο των διαδικασιών και διεργασιών του προγράμματος εξ αποστάσεως συμπληρωματικής εκπαίδευσης. Αναλυτικότερα, το Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (e-learning) του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ, από τον Ιούλιο του 2008, και μετά από σχετική αξιολόγησή του από τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.), διαθέτει Πιστοποίηση Διαχείρισης Συστήματος Ποιότητας, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000. Η συγκεκριμένη πιστοποίηση τεκμηριώνει με αντικειμενικό τρόπο την ικανότητα του Οργανισμού να παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα με συνέπεια, διασφαλίζοντας συγχρόνως, την ικανοποίηση των απαιτήσεων του καταρτιζόμενου.

Επίσης ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας διαθέτει από τον Ιούλιο του 2008 πιστοποιημένο Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ΕΛΟΤ EN 9001:2008.

1. Σύντομο Ιστορικό -

1.1. Ίδρυση και Λειτουργία

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Πανεπιστημίου Αθηνών λειτουργεί από το 2001. Η δυνατότητα του ΕΚΠΑ για τη δημιουργία ΚΕΚ δόθηκε από την ΥΑ 115372/1994 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με θέμα «Κριτήρια πιστοποίησης κέντρων άτυπης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης» (ΦΕΚ Β'854), σύμφωνα με την οποία κάθε ΑΕΙ ή ΤΕΙ δύναται να συστήσει ένα Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης στην περιφέρεια που ανήκει μετά από σχετική απόφαση του συλλογικού οργάνου διοίκησής του, χωρίς να υποχρεούται το κέντρο αυτό να έχει αυτοτελή νομική προσωπικότητα. Η εν λόγω ΚΥΑ εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 13Ν.2150/1993 και του άρθρου 18 παρ.3&4 του Ν.2224/1994.

Στις 7.12.2000 κατά την 7η συνεδρίαση του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου

Αθηνών αποφασίστηκε η λειτουργία ΚΕΚ με την επωνυμία «ΚΕΚ Πανεπιστημίου Αθηνών» με σκοπό την υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης. Σημειώνεται ότι μόνο τα ΚΕΚ και όχι τα ιδρύματα μπορούν να παρέχουν Επαγγελματική κατάρτιση.

Έκτοτε το ΚΕΚ του ΕΚΠΑ λειτουργεί, εφόσον λαμβάνει συνεχώς πιστοποίηση μέχρι σήμερα από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΚΕΠΙΣ). Η πιστοποίηση θεωρείται απαραίτητη προκειμένου το ΚΕΚ ΕΚΠΑ να διεκδικεί και να υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης.

Η πιστοποίηση δίδεται κατόπιν επιτόπιου ελέγχου ο οποίος πραγματοποιείται κάθε χρόνο από το ΕΚΕΠΙΣ μετά την αποστολή αναλυτικού «φακέλου στοιχείων» στο ΕΚΕΠΙΣ τόσο για την δομή (αίθουσες, εγκαταστάσεις, τεχνολογική υποδομή, ανθρώπινο δυναμικό κλπ.) όσο και για τα προγράμματα (αναλυτικός έλεγχος όλων των στοιχείων και διαδικασιών των προγραμμάτων) που υλοποιήθηκαν στη διάρκεια του προηγούμενου έτους.

Τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιούνται στα πλαίσια του ΚΕΚ είναι με συμβατικές μεθόδους (δια ζώσης) ή με χρήση νέων τεχνολογιών (elearning) ή και με τις δύο μεθόδους, ενώ η χορήγηση πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων σπουδών προβλέπεται από την υφιστάμενη νομοθεσία.

Τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιούνται δύναται να είναι χρηματοδοτούμενα ή αυτοχρηματοδοτούμενα και η οικονομική τους διαχείριση γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου με την ευθύνη του Επιστημονικού Υπευθύνου του κάθε προγράμματος.

1.2 Χώροι εγκατάστασης και υλοποίησης δια ζώσης προγραμμάτων

Οι αίθουσες και οι χώροι που έχουν πιστοποιηθεί στο ΚΕΚ από το ΕΚΕΠΙΣ, βρίσκονται στο Γεωλογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου.

Η υποδομή γενικότερα πρέπει να ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές που ορίζει ο νόμος περί πιστοποίησης δομών επαγγελματικής κατάρτισης. Τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα δια ζώσης κατάρτισης υλοποιούνται υποχρεωτικά μόνο στις αίθουσες και στους χώρους που έχει πιστοποιήσει το ΕΚΕΠΙΣ. Δεν συμβαίνει το ίδιο για τα εξ αποστάσεως elearning προγράμματα δεδομένου ότι δεν απαιτούνται αίθουσες διδασκαλίας.

Ειδικότερα, η πιστοποιημένη δομή του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ διαθέτει συνολικά έξι πιστοποιημένες αίθουσες, συνολικής δυναμικότητας 160 ατόμων και συνολικού εμβαδού 454,76m²: Συγκεκριμένα, πρόκειται για πέντε αίθουσες διδασκαλίας και μία αίθουσα πληροφορικής δυναμικότητας 25 ατόμων η κάθε μία. Τονίζεται ότι, τόσο η αίθουσα πληροφορικής όσο και τρεις αίθουσες διδασκαλίας είναι προσβάσιμες από ΑμεΑ.

Επιπλέον, υπάρχει ένας χώρος που βρίσκεται το γραφείο της Διεύθυνσης, ένας χώρος που βρίσκεται η Γραμματεία, ένας χώρος που λειτουργεί ως γραφείο εκπαιδευτών καθώς επίσης ένας χώρος φύλαξης παιδιών και ένας χώρος Internet. Το καθαρό εμβαδόν όλων των ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένου των αιθουσών ανέρχεται σε 1326 m².

Συγκεκριμένα σε κάθε όροφο βρίσκονται τα εξής:

Ισόγειο – Έξοδος κινδύνου

Αίθουσα Πληροφορικής

1ος Όροφος

A1 - Αίθουσα διδασκαλίας

A2 - Αίθουσα διδασκαλίας

Χώρος internet

Κυλικείο

2ος Όροφος

B1 - Αίθουσα διδασκαλίας

Σ1 - Χώρος Σ.Υ.Υ

Φύλαξη παιδιών

3ος Όροφος

Γ1 - Αίθουσα διδασκαλίας

Γ2 - Αίθουσα διδασκαλίας

Γραφείο Δ1 - Διεύθυνση

Γραφείο Δ2 - Γραμματεία

Γραφείο Δ3 - Γραφείο εκπαιδευτών

Οπωσδήποτε υπάρχει ανάγκη αναδιοργάνωσης των χώρων χωρίς όμως να τεθούν υπό αμφιβολία οι υποχρεώσεις απέναντι στο ΕΚΕΠΙΣ.

1.3 Δραστηριοποίηση του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΚΠΑ μέχρι σήμερα

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών άρχισε να δραστηριοποιείται κυρίως από το 2001 και μετά. Τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιήθηκαν όλο αυτό το διάστημα από το ΚΕΚ του ΕΚΠΑ ήταν: α) δια ζώσης (σε αίθουσες διδασκαλίας) και β) εξ αποστάσεως.

1.3.1. Προγράμματα Δια Ζώσης

Τα προγράμματα δια ζώσης καλύπτουν ένα πολύ μικρό μέρος της δραστηριοποίησης του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ. Συγκεκριμένα, υλοποιήθηκαν ελάχιστα προγράμματα δια ζώσης κυρίως μετά από χρηματοδότηση από διάφορους φορείς (ευρωπαϊκά προγράμματα, προγράμματα υπουργείου απασχόλησης, κ.λπ.) και για πολύ μικρό αριθμό εκπαιδευομένων.

1.3.2. Προγράμματα εξ Αποστάσεως

Τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριοποίησης του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ και είναι: β1) τα Προγράμματα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (e-learning) όπου η επιμόρφωση γίνεται μόνο μέσο διαδικτύου και β2) τα Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Πληροφορική και τη Λογιστική. Η

χρηματοδότηση των συγκεκριμένων προγραμμάτων είναι κυρίως από τους ίδιους τους συμμετέχοντες ή από ιδιωτικούς φορείς όπως τράπεζες, οργανισμοί, κ.λπ. που καλύπτουν το κόστος επιμόρφωσης και κατάρτισης των εργαζομένων τους.

Α) Προγράμματα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (e-learning)

Το Πρόγραμμα εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (e-learning) εντάχθηκε στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής προσπάθειας που ξεκίνησε το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Πανεπιστημίου Αθηνών τον Οκτώβριο του 2001, σε συνέχεια της υλοποίησης των προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, (ΕΠΕΑΚ Α΄) εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και Συμπληρωματικής Εκπαίδευσης, υπό την οργάνωση και επίβλεψη του Καθηγητή κ. Π. Ε. Πετράκη, Επιστημονικού Υπευθύνου του Προγράμματος, απαντώντας στις σύγχρονες αυξανόμενες ανάγκες της κοινωνίας για μάθηση, μέσω εναλλακτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Η ανάπτυξη των προγραμμάτων αυτών στηρίχθηκε στην εμπειρία του ΚΕΚ από πιλοτικά προγράμματα, τα οποία αποτέλεσαν το εφαλτήριο της όλης δραστηριότητας, στην καθοριστική συμβολή των καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών και άλλων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, στην πρακτική εμπειρία ειδικευμένων επιστημόνων διεθνούς κύρους, καθώς και στελεχών της αγοράς, αλλά και στην άρτια και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή του Ιδρύματος.

Απώτερος σκοπός των πρωτοποριακών αυτών προγραμμάτων, είναι η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών και η παροχή των απαραίτητων εφοδίων, σε άτομα που επιθυμούν να εξειδικεύσουν τις γνώσεις τους και να αναπτύξουν νέα προσόντα και επαγγελματικές δεξιότητες, βελτιώνοντας έτσι το γνωστικό τους επίπεδο και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά εργασίας.

Περαιτέρω, λόγω της “ευελιξίας” που χαρακτηρίζει τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, παρέχεται η δυνατότητα άμεσης ανανέωσης και επικαιροποίησης του εκπαιδευτικού υλικού και κατ’ επέκταση, έγκαιρη διοχέτευση των πληροφοριών αυτών στους εκπαιδευόμενους.

Η οργάνωση της δομής των προγραμμάτων εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης βασίζεται σε επίπεδο διδακτικών ενοτήτων (ΔΕ). Η εκτίμηση του απαιτούμενου “χρόνου διδασκαλίας” και συνεπώς και της διάρκειας των προγραμμάτων σε ώρες προκύπτει από τον συνολικό αριθμό των διδακτικών ενοτήτων του εκπαιδευτικού υλικού επί την αναγωγή των απαιτούμενων ωρών διδασκαλίας του σε ώρες δια ζώσης διάλεξης. Η αντιστοιχία της διδακτικής ενότητας σε ώρες διάλεξης κυμαίνεται από 3 έως 6 ώρες. Το εύρος αυτό σχετίζεται με τον γνωστικό όγκο των διδακτικών ενοτήτων και τον βαθμό δυσκολίας τους. Έτσι, προγράμματα με συνολικό αριθμό 59 διδακτικών ενοτήτων και μέτριο βαθμό δυσκολίας (3,5 ώρες /ΔΕ) αντιστοιχούν σε 207 ώρες επιμόρφωσης.

Με βάση τα παραπάνω τα Προγράμματα που υλοποιούνται στα πλαίσια της Συμπληρωματικής Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης (e-learning) του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ οδηγούν σε απονομή ανάλογων πιστοποιητικών:

α) Πιστοποιητικό Εξειδίκευσης για τα προγράμματα κατάρτισης με διάρκεια από 75 έως 250 ώρες ή

β) Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης για τα προγράμματα με διάρκεια έως και 75 ώρες σύμφωνα με τον νόμο 3369/05 (Συστηματοποίηση της Δια Βίου Μάθησης και άλλες Διατάξεις).

γ) Βεβαίωση Παρακολούθησης. Σε περίπτωση που κάποιος καταρτιζόμενος δεν ολοκληρώσει επιτυχώς το σύνολο των μαθημάτων λαμβάνει Βεβαίωση Παρακολούθησης όπου αναγράφονται τα μαθήματα στα οποία συμμετείχε.

Β) Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Πληροφορική και τη Λογιστική

Στα Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Πληροφορική και τη Λογιστική η επιμόρφωση γίνεται με μεθόδους Ανοικτή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης δηλαδή με την χρήση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, τόσο σε οργανωμένη συμβατική τάξη όσο και μέσο διαδικτύου κυρίως για την επικοινωνία και την επίλυση αποριών των συμμετεχόντων από τους καθηγητές τους. Επιστημονικοί υπεύθυνοι είναι οι κ. Γ. Δημητρίου και Ν. Ηρειώτης και λειτουργούν από το 2007. Τα προγράμματα αυτά δεν έχουν σχέση με την Α περίπτωση και μπορούν να αναζητηθούν στην διεύθυνση <http://www.uoa.gr/to-panepistimio/yphresies-panepisthmiakes-monades/kentro-epaggelmatikis-katartishs-kek.html>

της ιστοσελίδας του Πανεπιστημίου Αθηνών όπου υπάρχει το ΚΕΚ του ΕΚΠΑ.

2. Διοίκηση του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΚΠΑ

Στο οργανόγραμμα του ΚΕΚ σύμφωνα με τη νομοθεσία προβλέπονται οι ακόλουθες θέσεις :

- Διευθυντής ΚΕΚ
- Διευθυντής Κατάρτισης
- Συντονιστής Ενεργειών Κατάρτισης
- Υπεύθυνος Κοινωνικά Ευάλωτων Ομάδων
- Διοικητικό προσωπικό (τουλάχιστον τρεις διοικητικοί υπάλληλοι με μόνιμη σχέση εργασίας με το φορέα).

Με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου στις 14/10/2009 τις παραπάνω θέσεις του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών καταλαμβάνουν με θητεία έως 31/12/2010 οι εξής:

- Διευθυντής του ΚΕΚ: Καθηγητής Δημοσθένης Ασημακόπουλος
- Διευθυντής Κατάρτισης: Καθηγητής Διονύσιος Αναπολιτάνος
- Συντονιστής Ενεργειών Κατάρτισης: Καθηγητής Παναγιώτης Πετράκης
- Υπεύθυνη Κοινωνικά Ευάλωτων Ομάδων: Καθηγήτρια Δήμητρα Κουτσούκη
- Διοικητικό Προσωπικό (Μόνιμοι υπάλληλοι του Πανεπιστημίου Αθηνών): κ.κ. Νικόλαος Τσαπάρας, Ασημίνα Αντωνάκου, Ασημάκης Θεοδωρόπουλος.

Συνήθως τη θέση του Διευθυντή του ΚΕΚ κατέχει ο Αντιπρύτανης Οικονομικών Προγραμματισμού και Ανάπτυξης.

Επιπλέον σημειώνεται ότι, η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη των προγραμμάτων που τόσο των δια ζώσης όσο και των εξ αποστάσεως γίνεται από ομάδα εργασίας του κάθε προγράμματος.

Κεφάλαιο 3: Στοιχεία Φοιτητών

3.1 Εισαγωγικά

Στο τρίτο κεφάλαιο της Ενδιάμεσης Εσωτερικής Έκθεσης παρουσιάζονται απογραφικά στοιχεία που αφορούν τους φοιτητές του ιδρύματος. Τα στοιχεία κατανέμονται ανά τμήμα και εν συνεχεία ανά προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Καλύπτουν μια σειρά από άξονες οι οποίοι είναι οι εξής:

1. Φοιτητικός Πληθυσμός
2. Βαθμολογική Επίδοση
3. Προγράμματα Σπουδών.

Στον 1ο άξονα (Φοιτητικός Πληθυσμός) τα κριτήρια που ποσοτικοποιούν την εικόνα είναι:

- Συνολικός Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος Αναφοράς
- Αριθμός Αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς
- Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που δεν ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2N χρόνια

Στον 2ο άξονα (Βαθμολογική Επίδοση) τα κριτήρια που ποσοτικοποιούν την εικόνα είναι:

- Μέσος όρος βαθμολογίας πτυχίου κατά το έτος αναφοράς
- Κατανομή Βαθμολογίας πτυχίου

Στον 3ο άξονα (Προγράμματα Σπουδών) τα κριτήρια που ποσοτικοποιούν την εικόνα είναι:

- Συνολικός Αριθμός Νεοεισαχθέντων Φοιτητών
- Αριθμός Νεοεισαχθέντων Φοιτητών ανά κατηγορία
  - (α) Με εισαγωγικές εξετάσεις
  - (β) Από Μετεγγραφές
  - (γ) Με κατατακτήριες εξετάσεις
  - (δ) Άλλες Κατηγορίες

Τα στοιχεία αυτά συμπληρώθηκαν σε συνεργασία με τις ΟΜΕΑ των τμημάτων και τις γραμματείες. Στα μεταπτυχιακά προγράμματα υπάρχουν ελλείψεις διότι δεν παρακολουθούνται

μηχανογραφικά από τις γραμματείες των τμημάτων. Ένα επίσης πρόβλημα που παρουσιάστηκε στη συλλογή των στοιχείων αφορά στον αριθμό αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς. Στο μηχανογραφικό σύστημα πολλών γραμματειών απόφοιτοι θεωρούνται οι φοιτητές οι οποίοι όχι απλώς πέρασαν όλα τα απαιτούμενα μαθήματα αλλά εκείνοι οι οποίοι έχουν παραστεί στην τελετή ορκωμοσίας. Συνεπώς ένας φοιτητής ο οποίος ολοκλήρωσε τις σπουδές του περνώντας τα τελευταία μαθήματα τον Σεπτέμβριο ενώ η ορκωμοσία του ήταν τον Δεκέμβριο δεν θα εμφανίζεται στους πτυχιούχους εφόσον το έτος αναφοράς ως ακαδημαϊκό έτος ολοκληρώνεται τον Σεπτέμβριο. Σε συνεργασία με τις γραμματείες των τμημάτων και τις ΟΜΕΑ το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.

Επίσης ένα ζήτημα που έπρεπε να αντιμετωπιστεί ήταν ο προσδιορισμός του ποσοστού φοιτητών επί των εισαγομένων που δεν ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε $2 \times N$ χρόνια. Ο προβληματισμός ήταν εάν το ποσοστό αυτό αναφέρεται στο σύνολο των εγγεγραμμένων φοιτητών όλων των ετών ή αυτών οι οποίοι μπήκαν στο ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 και συνεχίζουν να είναι φοιτητές το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010. Επιλέχθηκε η 2η προσέγγιση η οποία θεωρήθηκε και η πλέον αξιόπιστη διότι τα μητρώα των φοιτητών των τμημάτων για την περίοδο πριν από το 1984 δεν έχουν μηχανογραφηθεί πλήρως και δεν έχει γίνει εκκαθάριση δεδομένου ότι εμφανίζονται φοιτητές που έχουν εγγραφεί τη δεκαετία του 60 και ακόμη βρίσκονται στα φοιτητικά μητρώα. Έτσι κρίθηκε σκόπιμο να ελεγχθεί και να αποτυπωθεί το ποσοστό των φοιτητών οι οποίοι συμπλήρωσαν το διπλάσιο του προβλεπόμενου χρόνου σπουδών και στο έτος αναφοράς είναι ακόμη φοιτητές των τμημάτων με έτος βάσης $2 \times N + 1$ από το έτος αναφοράς.

3.2 Στοιχεία φοιτητών για προπτυχιακά προγράμματα σπουδών

Πίνακας 40- 3Α: Φοιτητές (ανά Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών)

Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός ενεργών φοιτητών	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς*	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς*	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*N χρόνια **
	Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατακτήσεις εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες					5.0-6.49	6.5-8.5	8,51-10	
1. Τμήμα Θεολογίας	417	377	0	24	16	4.151	1.688	175	6.71	125	43	7	69%
2. Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας						2.403	1.703						25%***
3. Τμήμα Νομικής	686	404	165	35	82	14.312	3.488	914	6,69	306	457	16	53%
4. Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	368	321	10	7	30	10.491	2.026	222		145	35	2	35%
5. Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	394	273	84	7	30	9.553	2.049	314					15%***
6. Τμήμα Ιατρικής	305	172	61	13	59	2.918	1.961	453	7,39	133	271	49	30%***
7. Τμήμα Φιλολογίας	517	326	142	7	42	3.165	2.508	416		145	258	13	43%
8. Τμήμα	386	213	149	3	21	3.824	2.184	181	6,8		123	55	1,65%

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός ενεργών φοιτητών	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς*	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς*	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
	Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατακτήσεις εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες					5.0-6.49	6.5-8.5	8,51-10	
Ιστορίας & Αρχαιολογίας													
9. Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	452	323	123	6	-	4.271	2.539	372	7,11	10	360	2	25%
10. Πρόγραμμα Ψυχολογίας Τμήμα Φ.Π.Ψ.	122	111	3	8	-		809	152	-	-	-	-	
11. Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	336	281	6	11	38	4.376	1.590	283	6,83	13	259	11	20%***
12. Τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας	232	219		6	7	3.329	1.291	219	6,2%	144	71	4	20%***
13. Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	131	122	1	10	10	1.314	659	98 *	7,20	17	67	15	5%
14. Τμήμα Ιταλικής & Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	114	85	-	17	12	1.640	718	472	7.3	40	41	24	43,40%
15. Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	107	61	27	7	12	853	535	80	7,74	11	54	15	18%

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός ενεργών φοιτητών	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς*	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς*	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*N χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατακτήσεις εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες					5.0-6.49	6.5-8.5	8,51-10	
16.	Τμήμα Μουσικών Σπουδών	73	56	Δε γίνονται μετεγγραφές στο Τμήμα	3	14	593	493				8	12	10%***
17.	Τμήμα Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών	69	57		5	1 ΑΜΕΑ, 1 Αλλοδαπός, 4 Κύπριοι, 1 Μουσουλμάνος	405	371	18	7,314	8	6	4	12%***
18.	Τμήμα Φυσικής	224	144	60	2	18	3.483	1.528	193	-	82	109	2	69%
19.	Τμήμα: Χημείας	180	88	80	-	12	1.898	902	140	6.33				25%***
20.	Τμήμα Μαθηματικών	392	261	110	4	17	5.122	2.096	224	6.33	190	30	4	55,76%
21.	Τμήμα: Βιολογίας	143	100	24	2	17	1.684	771	138	6,71	98	39	1	20%***
22.	Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	119	85	27	1	6	1.653	711	75	6,6	32	39	-	16.7% κατ' έτος
23.	Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	294	173	93		28	2.051	1.488	31	6,94	11	14	3	20%***

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός ενεργών φοιτητών	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς*	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς*	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*N χρόνια **
	Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατακτήσεις εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες					5.0-6.49	6.5-8.5	8,51-10	
24. Τμήμα Οδοντιατρικής	127	89	3	10	25	916	740	143	6,75	8	90	45	38%
25. Τμήμα Φαρμακευτικής	161	111	1	8	41	1.567	926	156	6,26				15%***
26. Τμήμα Νοσηλευτικής	231	166	41	9	15	1.194	937	154		22	123	9	18%
27. Τμήμα Εκπαίδευσης & Αγωγής στην προσχολική Ηλικία (ΤΕΑΠΗ)	294	101	156	8	29	1.570	1.274	226	7,66	41	151	34	24%
28. Τμήμα Επικοινωνίας & Μέσων μαζικής Ενημέρωσης- (ΕΜΜΕ)	146	121	7	-	18	982	783	150	7,58	57	90	3	30,6%
29. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού- (ΤΕΦΑΑ)	335	170	83	5	77	1.428	2.143	317	6.0-6.9	242	73	2	4%
30. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	451	202	232	17	0	2.123	1.872	343	8,24	0	222	12 1	7%

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός ενεργών φοιτητών	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς*	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς*	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*N χρόνια **
	Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες					5.0-6.49	6.5-8.5	8,51-10	
(ΠΤΔΕ)													
31. Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας & Θεωρίας της Επιστήμης (ΜΙΘΕ)	112	101	0	7	4	1.549	606						35%***

* Έτος αναφοράς είναι το ακαδημαϊκό έτος το οποίο καλύπτει η Εσωτερική Έκθεση της ΜΟ.ΔΙ.Π. Μελλοντικά, όταν η Εσωτερική Έκθεση θα αφορά σε διετία, όπως προβλέπεται από τον Νόμο 3374, στην θέση αυτή θα συμπληρώνονται δύο αριθμοί, ένας για καθένα από τα δύο έτη.

** Όπου N = ελάχιστος χρόνος για την λήψη πτυχίου.

*** Κατά Προσέγγιση

3.3 Στοιχεία Φοιτητών για Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών

Πίνακας 41 - 3B: Στοιχεία φοιτητών για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5-8,5	8,51-10	
Τμήμα Θεολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	29	29	-	-	-					5	4	
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα												
Τμήμα Νομικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιδιωτικού Δικαίου	82	82					18					
Τμήμα Νομικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Αστικό Δίκαιο	98	98					16					
Τμήμα Νομικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εξειδικευμένο Δημόσιο Δίκαιο	18											
Τμήμα Νομικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Δημόσιο Δίκαιο	38						16					
Τμήμα	Μεταπτυχ.	25						6					

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Νομικής	Πρόγραμμα Ποινικών Επιστημών												
Τμήμα Νομικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιστορίας και Θεωρίας του Δικαίου	33						1					
Τμήμα Νομικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διεθνών Σπουδών	49						1					
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εφ. Οικον. & Χρημ.	10					10	11	7,97		10 (91%)	1 (9%)	91%
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΕΛΓΚΤ-ΛΟΓΙΣΤ	51	-	-	-	Συνέντευξη	113	44	7,73	3 (6,82%)	38 (86,36%)	3 (6,82%)	86,36%
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΔΙΔΑΚΤΟΡ - MPhil	21					21	12	7,29	3 (25%)	9 (75%)	0	75%
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΔΙΔΑΚΤΟΡ – Mphil,phase 2	5					5	1					

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Πολ.& Κοιν. Επ.	23					24	8,124	20	3			
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ευρωπ.&Διεθν. Σπ.	50					24	7,68	3	18	3		
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κρατ.&Δημ.Πολιτ.	26					26	7,75	4	16	6		
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Σπουδ.Νοτ Ευρ.	24					23	7,34	10	9	4		
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Αναγεννητική-Αναπαραγωγική Ιατρική	17	17	-	-	-	17	-	-	-	-	-	
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διασυνδεδετική Ψυχιατρική	22	22	-	-	-	22	-	-	-	-	-	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Απαρτιωμένη Φροντίδα Σωματικής Υγείας												
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ελάχιστα Επεμβατική, Χειρουργική Ρομποτική Χειρουργική & Τηλεχειρουργική	24	24	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Έλεγχος του Στρες& Προαγωγή της Υγείας	29	29	-	-	-	52	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ενδαγγειακές Τεχνικές	33	33	-	-	-	-	Εκκρεμόν (1ος χρόνος λειτουργίας)	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Επαγγελματική & Περιβαλλοντική	-	-	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Υγεία- Διαχείριση & Οικονομική Αποτίμηση												
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Επεμβατική Ακτινολογία	19	19	-	-	-	134	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εργαστηριακή & Κλινική Νοσηλευτική Καρδιολογία	31	31	-	-	-	55	-	8,62	-	-	7	12%
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Έρευνα στη Γυναικεία Αναπαραγωγή	30	30	-	-	-	114	6	8,85	-	-	-	5%
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Θρόμβωση-Αιμορραγία- Ιατρική των Μεταγγίσεων	32	32	-	-	-	32	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Καρδιοαναπνευστική	45	45	-	-	-	45	-	-	-	-	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Αναζωογόνηση												
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κλινική Νευροψυχολογία	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κλινική Παιδιατρική & Νοσηλευτική Έρευνα	26	26	-	-	-	124	9	-	-	-	-	7%
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΜΕΘ Επείγουσα Νοσηλευτική	40	40	-	-	-	40		-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μονάδες Εντατικής Θεραπείας-Καρδιολογική Νοσηλευτική	40	40	-	-	-	151	13	-	-	-	7	3%
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών	55	55	-	-	-	175	30	-	-	-	2	16%

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5-8,5	8,51-10	
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μοριακή Ιατρική	15	15	-	-	-	90	19	-	-	-	-	21%
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μοριακή & Εφαρμοσμένη Φυσιολογία	35	35	-	-	-	35	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Νεοπλασματική Νόσος στον Άνθρωπο: Σύγχρονη Κλινικοπαθολογοανατομική Προσέγγιση & Έρευνα	42	42	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ογκολογία Θώρακος: Σύγχρονη Κλινικοεργαστηριακή Προσέγγιση & Έρευνα	50	50	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-
Τμήμα	Μεταπτυχ.	21	21	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5-8,5	8,51-10	
Ιατρικής	Πρόγραμμα Οργάνωση & Διαχείριση Ανακουφιστικής και Υποστηρικτικής Φροντίδας Χρονίως Πασχόντων												
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Περιβάλλον & Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία	-	-	-	-	-	111	5	7,67	-	-	5	-
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Προαγωγή Υγείας & Αγωγή Υγείας	15	15	-	-	-	15	17	9,0	-	-	-	17
Τμήμα Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Προαγωγή Ψυχικής Υγείας- Πρόληψη	41	41	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)	Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία	Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες	Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
										5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	:Βυζαντινά												
Τμήμα Φιλολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση : Λαογραφία												
Τμήμα Φιλολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Νέα Ελληνικά												
Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας	ΜΠΣ Ιστορίας, Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης	42	42	-	-	-	516	38	9,12			3	92%
Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας	ΠΜΣ «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική»	13	13	-	-	-		0	0			0	0
Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας	ΠΜΣ «Μουσειακές Σπουδές»							13	9,27				
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα στη Φιλοσοφία	70	70	0	0	0	578	42	8,50				3%
Τμήμα Φιλοσοφίας,	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	40	40	0	0	0		49					

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	«Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»												
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό			0	0	0							
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Διδακτική μαθημάτων Ειδικότητας με Νέες Τεχνολογίες»			0	0	0							
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα στη Σχολική Ψυχολογία			0	0	0							
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα στην Κλινική			0	0	0							

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
και Ψυχολογίας	Ψυχολογία												
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	Διατμηματικό Μεταπτυχ. πρόγραμμα Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένη Γλώσσας												
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	Διιδρυματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών «Ηθική Φιλοσοφία»												
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	27	27	0	0	0	26	0	-	61	95	-	19,7
Τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κατεύθυνση: Γαλλική φιλολογία/ Ιστορία Γαλλικού Πολιτισμού	11						8	8,12%		4	4	
Τμήμα Γαλλικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	40						4	17,14%	3	2	1	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Φιλολογίας													
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Παγκόσμιο Θέατρο	23	23	0	0	0	56	12	9,02			12	
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	Διδακτορικό	2	0	0	0	2	53	1	άριστα				
Τμήμα Φυσικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ρ/Η Διατμηματικό	26	-	-	-	26	235	14	-	1	12	1	70%
Τμήμα Φυσικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Η/Α Διατμηματικό	21	-	-	-	21	288	22	-	0	16	6	78%
Τμήμα Φυσικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Φυσική των Υλικών	7	-	-	-	7	9	7	-				0
Τμήμα Φυσικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Πυρηνική και Φυσική Στοιχ. Σωματιδίων	8	-	-	-	8	35	8	-				20%
Τμήμα Φυσικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Αστροφυσική, Αστρονομία και	8	-	-	-	8	47	12	-				40%

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51-10	
	Μηχανική												
Τμήμα Φυσικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Φυσική Περιβάλλοντος	22	-	-	-	22	49	18	-				8%
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Αναλυτική Χημεία	0				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	4	3	8,74				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Φυσικοχημεία	1				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	2	5	9,37				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Οργανική Χημεία	1				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	2	3	7,97				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Βιομηχανική	1				Εξετάσεις, συνέντευξη και	2	3	9,48				

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Χημεία					συνεκτίμηση προσόντων							
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Χημεία Τροφίμων	3				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	7	4	9,13				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Βιοχημεία	8				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	16	10	9,42				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Κλινική Χημεία	5				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	12	5	7,82				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδικευση: Ανόργανη Χημεία &	6				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτί-	10	12	9,55				

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5-8,5	8,51-10	
	Τεχνολογία					μηση προσόντων							
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδίκευση: Χημεία & Τεχνολογία Περιβάλλοντος	5				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	16	14	8,89				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδίκευση: Επιστήμη Πολυμερών & Εφαρμογές της	3				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	7	8	9,04				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδίκευση: ΔιΧηΝΕΤ	25				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	64	15	9,08				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδίκευση: Χημική Ανάλυση-Έλεγχος	23				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση	52	13	8,75				

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Ποιότητας					προσόντων							
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδίκευση: Οργανική Σύνθεση & Εφαρμογές της στη Χημική Βιομηχανία	6				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	12	5	9,26				
Τμήμα: Χημείας	ΜΠΣ Ειδίκευση: Κατάλυση & εφαρμογές της	7				Εξετάσεις, συνέντευξη και συνεκτίμηση προσόντων	12	3	9,34				
Τμήμα Μαθηματικών	ΜΠΣ- Κατεύθυνση: Θεωρητικά Μαθηματικά	15	-	-	-	Επιλογή ή Εξετάσεις	49	6	8.52		3	3	
Τμήμα Μαθηματικών	ΜΠΣ- Κατεύθυνση: Εφαρμοσμένα Μαθηματικά	11	-	-	-	Επιλογή ή Εξετάσεις	36	9	7.48	4	3	2	
Τμήμα Μαθηματικών	ΜΠΣ- Κατεύθυνση: Στατιστική & Επιχειρησιακή Έρευνα	9	-	-	-	Επιλογή ή Εξετάσεις	30	6	7.72	2	2	2	

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Τμήμα Μαθηματικών	Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό ΠΜΣ Διδακτική & Μεθοδολογίας των Μαθηματικών	35	-	-	-	Επιλογή	120	19	7,4	2	12	5	8 (6,7%)
Τμήμα Μαθηματικών	Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό ΠΜΣ Λογική & Θεωρία Αλγορίθμων	14	-	-	-	Επιλογή	33	10	8,146		6	4	57,57%
Τμήμα: Βιολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Βιοπληροφορική	15	15	-	-	-	66	10	7,61	2	7	1	
Τμήμα: Βιολογίας	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Σύγχρονες τάσεις στη Διδακτική των Βιολογικών μαθημάτων και νέες τεχνολογίες	21	21	-	-	-	49	9	9,06			9	
Τμήμα: Βιολογίας	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μικροβιακή	13	13	-	-	-	38	-	-			-	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Βιοτεχνολογία												
(Τμήμα Βιολογίας-Ιατρικής)	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εφαρμογές της Βιολογίας στην Ιατρική	23	23	-	-	-	52	11	7,23	1	7	3	
(Τμήμα Βιολογίας-Ιατρικής)	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κλινική Βιοχημεία-Μοριακή Διαγνωστική	17	17	-	-	-	46	10	8,2		6	4	
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	ΠΜΣ Τμήματος Γεωλογίας	28	-	-	-	-	149	17	9,02	1	1	15	18,3% κατ' έτος
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	Διατμηματικό ΠΜΣ Ωκεανογραφία και Διαχείριση Θαλάσσιου Περιβάλλοντος	19	-	-	-	-	45	10	7,2	10	70	20	5,2% κατ' έτος
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	Διδρυματικό ΠΜΣ Πρόληψη και Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών	16	-	-	-	-	63	7	8,6	-	43	47	0
Τμήμα	ΠΜΣ	62	-	-	-	62	760	56	8,32	4			

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	"Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών"												
Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	ΔΠΜΣ "Μικροηλεκτρονική"	20	-	-	-	20	7	7,80	0	7	0		
Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	ΔΠΜΣ "Οικονομική και Διοίκηση των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων"	40	-	-	-	40	23	8,00	0	18	5		
Τμήμα Οδοντιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγρ/ΔΙΔ Οδοντιατρ	53					41	8,25	-	-	30	6	
Τμήμα Οδοντιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Υλικά Οδοντ. Τεχν.	2					0						
Τμήμα Οδοντιατρικής	Διδakt. Πρόγραμμα	(31)					ΔΕΝ ΟΛΟΚΛ						
Τμήμα Οδοντιατρικής	Μεταπτυχιακοί Σύνολο	40					159	41			31	6%	
Τμήμα Οδοντιατρικής	Διδακτορικοί Σύνολο	17					106	14					
Τμήμα	ΠΜΣ Γενικό	31				31	13	8,48		7	6		

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Φαρμακευτική	Φαρμακευτικής												
Τμήμα Φαρμακευτικής	ΠΜΣ Βιομηχανική Φαρμακευτική	9				9		5	8,48		3	2	
Τμήμα Φαρμακευτικής	ΠΜΣ Παραγωγή & Έλεγχος Φαρμακευτικών Ενώσεων	3				3		9	8,92		3	6	
Τμήμα Νοσηλευτικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Νοσηλευτικής	77					145	66		1	33	32	
Τμήμα Νοσηλευτικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ Οργ. & Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας	40					82	31			15	16	
Τμήμα Νοσηλευτικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διαχ. Κρίσεων, Μαζ. & Επειγ. Καταστ.	29					54	26			6	20	
Τμήμα Νοσηλευτικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διαπολιτισμική Νοσηλευτική	13					13	-					

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Τμήμα Νοσηλευτικής	ΔΙΔΑΚΤ. Πρόγραμμα	(31)					20						
Τμήμα Νοσηλευτικής	Μεταπτυχιακοί Σύνολο						294	113					2%
Τμήμα Νοσηλευτικής	Διδακτορικοί Σύνολο						123	20					3%
Τμήμα Εκπαίδευσης & Αγωγής στην προσχολική Ηλικία ΤΕΑΠΗ	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση»	29	29	-	-	-	80	13	8,8	6	7		
Τμήμα Εκπαίδευσης & Αγωγής στην προσχολική Ηλικία ΤΕΑΠΗ	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»	23	23	-	-	-	64	12	7,8	10	2		
Τμήμα Εκπαίδευσης & Αγωγής στην προσχολική Ηλικία ΤΕΑΠΗ	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Ειδική Αγωγή»	21	21	-	-	-	70	16	8,69	6	10		
Τμήμα Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	21	21	-	-	-	21	0	-				

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51-10	
& Αγωγής στην προσχολική Ηλικία ΤΕΑΠΗ	«Συμβουλευτική ή Ψυχολογία και Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση, την Υγεία, την Εργασία»												
Τμήμα Επικοινωνίας & Μέσων μαζικής Ενημέρωσης-ΜΜΕ	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	42	41	0	0	1 (ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ ΥΠΕΠΘ)	42	0					
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	ΠΜΣ «Βιολογία της Άσκησης» Μεταπτυχ. Κύκλος	15	-	-	-	-	47	8	8,04		6	2	10,87%
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	ΠΜΣ «Βιολογία της Άσκησης» Διδασκτορ. Κύκλος	4	-	-	-	1	34	0	-				2,33%
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	ΠΜΣ «ΦΑΑ» Μεταπτυχ. Κύκλος	40	-	-	-	-	100	20	8,19		14	6	10,13%

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51-10	
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	ΠΜΣ «ΦΑΑ» Διδασκ. Κύκλος	15	-	-	-	7	39	0	-				
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδική Αγωγή – Λογοθεραπεία – Συμβουλευτική	76	76	0	0	0	107	21	9	0		3	16%
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική	26	26	0	0	0	114	17	9	0		2	13%
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Συγκριτική Παιδαγωγική	11	11	0	0	0	11	2	9	0		2	0
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κοινωνιοβιολογία και Εκπαίδευση	7	7	0	0	0	11	2	9	0		0	18%
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μαθηματικά στην Εκπαίδευση	8	8	0	0	0	29	5	9	0		0	17%

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Πληροφορική στην Εκπαίδευση	16	16	0	0	0	17	18	9	0	0	1,05%	
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Φυσικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση	12	12	0	0	0	58	5	9	0	1	6%	
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διδακτική της Γλώσσας – Λογοτεχνία – Θέατρο και Εκπαίδευση	0	0	0	0	0	38	6	9	0	2	10%	
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιστορία και Διδακτική της Ιστορίας – Λαογραφία και Πολιτισμός	21	21	0	0	0	62	9	9	0	1	12%	
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κοινωνιολογία Εργασίας :	7	7	0	0	0	19	2	9	0	0	10%	

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών(για όλο το Ίδρυμα)		Αριθμός νεοεισαχθέντων φοιτητών ανά κατηγορία					Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη κατά το έτος αναφοράς*	Αριθμός αποφοίτων κατά το έτος αναφοράς *	Μέσος βαθμός πτυχίου κατά το έτος αναφοράς *	Κατανομή βαθμολογίας πτυχίου			Ποσοστό φοιτητών επί των εισαγομένων που ΔΕΝ ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε 2*Ν χρόνια **
		Συνολικός Αριθμός νεοεισαχθέντων	Με εισαγωγικές εξετάσεις	Από μετεγγραφές	Με κατατακτήριες εξετάσεις	Άλλες κατηγορίες				5,0-6,49	6,5 - 8,5	8,51 -10	
	Πολιτικές Αγοράς Εργασίας – Μειονότητες Παιδική Ηλικία												
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδική Αγωγή – Λογοθεραπεία Συμβουλευτική	7	7	0	0	0	19	2	9	0	0	0	10%
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων	35	35	0	0	0	87	17	8,85	0	0	0	19%
Τμήμα Μεθοδολογίας Ιστορίας & Θεωρίας της Επιστήμης	ΠΜΣ Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας	24	24	-	-	-	632	16					
Τμήμα Μεθοδολογίας Ιστορίας & Θεωρίας της Επιστήμης	ΠΜΣ Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη	12	12	-	-	-		15					

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ**4.1 Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων του Ιδρύματος**

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται απογραφικά στοιχεία των Προγραμμάτων Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων του Ιδρύματος σχετικά με την τελευταία αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών, τον συνολικό αριθμό μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου, την αντιστοίχιση σε μονάδες ECTS, το σύνολο των υποχρεωτικών μαθημάτων και επιλογής κ.α.

Πίνακας 42: Διδακτικό Έργο & Προγράμματα σπουδών

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Τμήμα Θεολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2009	43		36	7		20
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα	2009	10			10		
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	-	51	207	21	30	3	0
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα	-	13	49	13	0	0	0
Τμήμα Νομικής	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	1994	41		31	10		49
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιδιωτικού Δικαίου Α	2001	15		15	0		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιδιωτικού Δικαίου Β	2001	14			-		

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Αστικό Δίκαιο	2001	14		14	0		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εξειδικευμένο Δημόσιο Δίκαιο	2001	4		4	0		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Δημόσιο Δίκαιο	2001	10		4	6		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ποινικών Επιστημών	2001	12		4	8		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιστορίας και Θεωρίας του Δικαίου	2001	9			-		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διεθνών Σπουδών	2001	18			-		
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2009	36	Δεν έχει	20	16	24	
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Εφ Οικον & Χρημ		8 +διπλωματική ή εργασία		4	4	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ ΕΛΓΚΤ-Λογιστ	2010	14		14	9	-	8
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Διδακτ -MPhil		10+διπλωματική		4	6	-	όλα

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
		εργασία					
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Διδασκτορ– Mphil, phase 2				-		
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2005	40	Δεν έχει			
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Πολ. Επιστ. & Κοιν.						
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ευρωπ. & διεθνών σπουδών						
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κρατ. & Δημ. Πολιτ.						
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Σπουδ. Νοτ. Ευρ.						
Τμήμα Ιατρικής	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	-	61	-	49	12	-
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Αναγεννητική/Αναπαρ αγωγική Ιατρική	-	13	120	13	0	-
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διασυνδεδετική	-	6	120	6	0	-

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Ψυχιατρική: Απαρτιωμένη φροντίδα Σωματικής & Ψυχικής							
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ελάχιστα Επεμβατική Χειρουργική, Ρομποτική Χειρουργική & Τηλεχειρ/κή	-	35	120	35	0	-	όλα
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Έλεγχος του Στρες & Προαγωγή της Υγείας	-	30	60	30	0	-	όλα
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ενδαγγειακές Τεχνικές	-	18	60	18	0	-	όλα
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Επαγγελματική & Περιβαλλοντική Υγεία- Διαχείριση & Οικονομική	-	24	120	9	15	-	όλα
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Επεμβατική Ακτινολογία	-	9	120	9	0	-	όλα

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εργαστηριακή & Κλινική- Νοσηλευτική Καρδιολογία	-	5	120	5	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Έρευνα στη Γυναικεία Αναπαραγωγή	-	18	120	15	3	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Θρόμβωση- Αιμορραγία- Ιατρική των Μεταγγίσεων	-	12	120	12	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση	-	21	120	21	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κλινική Νευροψυχολογία	-	25	120	25	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κλινική Παιδιατρική & Νοσηλευτική Έρευνα	-	25	120	22	3	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΜΕΘ Επείγουσα Νοσηλευτική	-	19	120	17	2	-	

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μονάδες Εντατικής Θεραπείας-Καρδιολογική Νοσηλευτική	-	27	120	20	7	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών	-	19	120	19	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μοριακή Ιατρική	-	11	120	8	3	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μοριακή & Εφαρμοσμένη Φυσιολογία	-	21	120	21	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Νεοπλασματική Νόσος στον Άνθρωπο: Σύγχρονη Κλινικοπαθολογοανατομική Προσέγγιση & Έρευνα	-	27	120	23	4	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ογκολογία Θώρακος:	-	12	120	11	1	-	όλα

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Σύγχρονη Κλινικοεργαστηριακή Προσέγγιση & Έρευνα							
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Οργάνωση & Διαχείριση Ανακουφιστικής Φροντίδας Χρονίως Πασχόντων	-	16	120	14	2	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Περιβάλλον & Υγεία Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία		20	120	8	12	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Προαγωγή και Αρωγή της Υγείας	-	26	120	26	-	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Προαγωγή Ψυχικής Υγείας- Πρόληψη Ψυχικών Διαταραχών		7	60	7	0	-	όλα
	Μεταπτυχ.		9	120	9	0	-	όλα

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;	
	Πρόγραμμα Διεθνής Ιατρική- Διαχείριση Κρίσεων Υγείας							
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ιατρική Φυσική- Ακτινοφυσική	-	16	120	16	0	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Βιοστατιστική	-	12	120	9	3	-	όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Παθολογία της Κύησης	-	38	120	35	3	-	όλα
	Μεταπτυχ.Πρόγρ. Κλινική Ιατρική,Εργαστηριακή ή Ιατρική,Προληπτική & Κοινωνική Ιατρική	-	10	120	10	0	-	όλα
Τμήμα Φιλολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	1983	40	200	31	9	25	
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση : Αρχαία Ελληνικά	16/9/2003	8+1 Διπλ	-	8+1 Διπλ	0	1	
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση : Λατινικά	16/9/2003	8+1 Διπλ	-	8+1 Διπλ	0	1	
	Μεταπτυχ.	16/9/200	8+1 Διπλ	-	12+1 Διπλ	0	1	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;	
Πρόγραμμα Ειδίκευση : Βυζαντινά	3							
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση :Λαογραφία	16/9/2003	8+1 Διπλ	-	12+1 Διπλ	0	-		
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Νέα Ελληνικά	16/9/2003	8+1 Διπλ	-	10+1 Διπλ	0	2		
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση: Λαογραφία	16/9/2003	8+1 Διπλ	-	11+1 Διπλ	0	-		
Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2003	42	168	28	14	4	35
	ΠΜΣ Ιστορίας, Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης	2004	7	120	-	7		9
	ΠΜΣ «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική»	2008	9	120	3	6		
	ΠΜΣ «Μουσειακές Σπουδές»		13	120	-	-		
Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα (Τομέας Παιδαγωγικής)	2009-10	59	242	38	21	-	0

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Προπτυχιακό Πρόγραμμα (Τομέας Φιλοσοφίας)		59	242	40	19	-	-
Προπτυχιακό Πρόγραμμα (Τομέας Ψυχολογίας)		59	242	43	16	-	1
Πρόγραμμα Ψυχολογίας		56	241,5	34	22	4	1
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Φιλοσοφία	-	9	-	9	0	0	8
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»	-	16	120	16	0	0	16
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό	-	23	-	23	0	0	23
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Διδακτική μαθημάτων Ειδικότητας με Νέες Τεχνολογίες»	-	16	24 δ.μ.	16	0	0	16
Μεταπτυχιακό	-	19	50 δ.μ.	19	0	0	19

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Πρόγραμμα στη Σχολική Ψυχολογία							
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Κλινική Ψυχολογία	-	27	74 δ.μ.	27	0	0	27
	Διατμηματικό Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένη Γλώσσας	-	-	-	-	-	-	-
	Διιδρυματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών «Ηθική Φιλοσοφία»	-	-	-	-	-	-	-
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2009-10	38	114	20	18	4	-
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα	2009-10	18	80	18	0	0	16
Τμήμα Γαλλικής Φιλολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2009	52	80	25	27	7	21
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κατεύθυνση : Γαλλική φιλολογία		6		6	0		
	Μεταπτυχ.		6		6	0		

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Πρόγραμμα Κατεύθυνση : Ιστορία Γαλλικού Πολιτισμού							
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Μεταφρασεολογία		7		7	0		
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	Απρίλιος 2004	43	240	21	22	6	20%
	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών (με 2 κατευθύνσεις: Γλωσσολογία και Λογοτεχνία)	Λειτουργεί από το ακαδ.έτος 2006 2007. Δεν έχει γίνει αναμόρφωση.	10	120	10	0	-	20%
	Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό ΠΜΣ «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία»	Λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999. Δεν έχει γίνει αναμόρφωση.	18	-	18	0	-	40%
	Διατμηματικό Μεταπτυχιακό	Δεν λειτουργεί	-	-	-	-	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Πρόγραμμα «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές»	σε το 2009-2010.						
Τμήμα Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα (ιταλικής κατεύθυνσης)	2009-2010	44		34	10	2	
Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα (ισπανικής κατεύθυνσης)	2009-2010	42		26	16	10	
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	Ξεκίνησε τη λειτουργία του το Νοέμβριο του 2009	15	120 ECTS	15	0		
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2007	58	240	46	12	0	0
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Παγκόσμιο Θέατρο	2007	12		9	3	0	0
Τμήμα: Μουσικών Σπουδών	Προπτυχ. Πρόγραμμα 1990-1993		50		-	-		
	Προπτυχ. Πρόγραμμα 1994-2009		48		24	24		
	Προπτυχ. Πρόγραμμα		53		41	12		

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;	
	2010							
	Διατμηματικό ΠΜΣ Τμημάτων Μουσικών Σπουδών-ΕΜΜΕ	10		10	0			
Τμήμα Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	1.10.2009	64	240	60	25	Κανένα	64
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα	Δεν υπάρχει μεταπτυχιακό πρόγραμμα						
Τμήμα Φυσικής	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	1996-1997	51	-	43	8	11	29
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ρ/Η Διατμηματικό		26	-	20	6	-	-
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Η/Α Διατμηματικό		23	-	16	7	-	-
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Φυσική των Υλικών		9	-	3	6	-	3
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Πυρηνική και Φυσική Στοιχ. Σωματιδίων		9	-	3	6	-	6
	Μεταπτυχ.		9	-	3	6	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Πρόγραμμα Αστροφυσική, Αστρονομία και Μηχανική							
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Φυσική Περιβάλλοντος	2008	17	-	6	11	-	-
Τμήμα: Χημείας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2008-2009	33	-	25	8	8	-
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Αναλυτικής Χημείας		5 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	5	5	-	
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Φυσικοχημείας		4 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	4	5	-	
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Οργανικής Χημείας		4 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές	4	4	-	

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
			μονάδες				
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Βιομηχανικής Χημείας		4 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	4	7	1	
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Χημείας Τροφίμων		5 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	5	5	-	
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Βιοχημείας		5 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	5	5	-	
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Κλινικής Χημείας		8 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	8	3	3	
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα		4 *	Αναμένεται δημοσίευση	4	8	-	

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Ειδίκευση Ανόργανης Χημείας και Τεχνολογίας			στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες				
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ειδίκευση Χημείας και Τεχνολογίας Περιβάλλοντος		6 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	6	7	1	
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Επιστήμη Πολυμερών και Εφαρμογές της		6 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	6	17		
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα ΔιΧηΝΕτ	2008-2009 έγινε τροποποίηση.	10 *	90	10	10		
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Χημική Ανάλυση-Ελεγχος Ποιότητας		6 *	-	6 (4+2)	8		
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα		10 *	-	10	10		

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Οργανική Σύνθεση και Εφαρμογές της στη Χημική Βιομηχανία							
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κατάλυση και Εφαρμογές της		10 *	Αναμένεται δημοσίευση στο ΦΕΚ, τροποποιημένων άρθρων των ΠΜΣ με Πιστωτικές μονάδες	10	16		
Τμήμα: Μαθηματικών	Προπτυχιακό Πρόγραμμα		36	-	14	22	18	-
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών – Κατεύθυνση: Θεωρητικά Μαθηματικά	ΦΕΚ 706/15.0 4.2009	9	120	18	36	-	-
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών – Κατεύθυνση: Εφαρμοσμένα Μαθηματικά	ΦΕΚ 706/15.0 4.2009	9	120	12	36	-	-
	Μεταπτυχιακό	ΦΕΚ	9	120	6	3	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Πρόγραμμα Σπουδών – Κατεύθυνση: Στατιστική & Επιχειρησιακή Έρευνα	706/15.0 4.2009						
	Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό ΠΜΣ Διδακτική & Μεθοδολογία των Μαθηματικών	ΦΕΚ 706/15.0 4.2009	12	120	1	11	3	19
	Διαπανεπιστημιακό ΠΜΣ Λογική & Θεωρία Αλγορίθμων και Υπολογισμού	ΦΕΚ 272/ 10-2- 2004	11 & ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ	-	5	6	Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών ΕΚΠΑ: 10, Σ.Η.Μ.Μ.Υ., ΕΜΠ: 7	-
Τμήμα: Βιολογίας	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2002	36	240	22	14	8	54
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Βιοπληροφορική	15-11- 2010	16	90	12	4	0	16
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Σύγχρονες τάσεις στη Διδακτική των Βιολογικών μαθημάτων και νέες	2003	11	90	11	11	0	11

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;	
	τεχνολογίες							
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ε : Μικροβιακή Βιοτεχνολογία	2010	8	120	8	8	0	8
Τμήμα Βιολογίας-Ιατρικής	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Εφαρμογές της Βιολογίας στην Ιατρική	5/11/2009	10	108	10	10	3	10
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Κλινική Βιοχημεία-Μοριακή Διαγνωστική	ΦΕΚ 245/14-2-2008	11	120	11	11	0	11
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2003	40	215 (διδασκτικές μονάδες)	27	13	-	73
	ΠΜΣ Τμήματος Γεωλογίας (το ΠΜΣ κατανέμεται σε 5 κατευθύνσεις ειδίκευσης)	2003	12	-	25	66	-	39
	Διατμηματικό ΠΜΣ Ωκεανογραφία και Διαχείριση Θαλάσσιου Περιβάλλοντος	2008	18	86 (πιστωτικές μονάδες)	8	10	25	36
	Διιδρυματικό ΠΜΣ Πρόληψη και	2005	12	-	10	2	-	10

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών							
Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2009	40		30	10		34
	ΠΜΣ Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών			40	-	-		
	ΔΠΜΣ "Μικροηλεκτρονική"		10		7	3		
	ΔΠΜΣ "Οικονομική και Διοίκηση των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων"		20		18	2		
	ΔΠΜΣ "Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία"		11		9	2		18
Τμήμα Οδοντιατρικής	Προπτυχιακό Πρόγραμμα		56	300	54	2	0	61
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Οδοντική χειρουργική	2008	43		-	-		
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Περιοδοντολογία		42					
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Ενδοδοντία		33					
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ Προσθετική		46					
	Μεταπτυχ. Πρόγραμ		38					

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Στοματολογία							
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Διαγνωστική & Ακτινολογία στόματος		30					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Κλινική αντιμετώπιση στοματοπροσωπικού πόνου		44					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Παθολογία Στόματος με κατεύθυνση στη στοματική χειρουργική		33					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Κοινωνική Οδοντιατρική		28					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Βιολογία στόματος		23					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Παθολογία στόματος		22					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Οδοντιατρικά Βιοϋλικά		26					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Ορθοδοντική		33					
Μεταπτυχ. Πρόγραμ		38					

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;	
	Παιδοδοντιατρική							
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Περιοδοντολογία	42						
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Ενδοδοντία	33						
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Προσθετική	46						
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Υλικά Οδοντ Τεχν	2006	21					
Τμήμα Φαρμακευτικής	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2008	55	300	45	10	6	όλα
	ΠΜΣ Γενικό Φαρμακευτικής							
	ΠΜΣ Ειδίκευση: Κλινική Φαρμακευτική	2010	10	120	11			όλα
	ΠΜΣ Ειδίκευση : Συνθετική Φαρμακευτική Χημεία	2010	8	120	8			όλα
	ΠΜΣ Ειδίκευση : Φαρμακευτική Ανάλυση- Έλεγχος Ποιότητας	2010	8	120	7	6	1	όλα
	ΠΜΣ Ειδίκευση: Ραδιοφαρμακευτική Χημεία	2010	7	120	7			όλα
	ΠΜΣ Ειδίκευση:	2010	10	120	8	2		όλα

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Απομόνωση Ανάπτυξη Παραγωγή & Έλεγχος Βιοδραστικών Φυσικών Προϊόντων							
	ΠΜΣ Βιομηχανική Φαρμακευτικής	2010	10	120	9	3		όλα
	ΠΜΣ Παραγωγή & Έλεγχος Φαρμακευτικών Ενώσεων							
	Κατεύθυνση: Παραγωγή Φαρμακευτικών Ενώσεων (Σύνθεση)	2009	11	120	10	1	2	-
	Κατεύθυνση: Έλεγχος Φαρμακευτικών Ενώσεων (Φαρμακευτική Ανάλυση)	2009	9	120	8	1		όλα
Τμήμα Νοσηλευτικής	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2010	56	240	42	14		όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Νοσηλευτικής	2010	95	130	82	13		όλα
	Μεταπτυχ. Πρόγραμμα Διατμηματικό Οργ.& Διοίκηση Υπηρεσιών	2010	40	140	23	17	3	όλα

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Υγείας-Πληρ. Υγείας							
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Διαχ. Κρισ., μαζ. & επειγ.καταστ.	2010	17	120	17	0	1	όλα
Μεταπτυχ. Πρόγραμ Διαπολιτισμ. Νοσηλευτική	2010	15	120	15	0		όλα
Διδακτορικό Πρόγραμμα	2010						
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία-ΤΕΑΠΗ	2005-2006	47	250	27	20	1	0
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευση»	2005-2006	9	120	9	11 +12 (δύο κατευθύνσεις)		0
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»	2008-2009	7	120	7	12		12
Μεταπτυχ. Πρόγραμμα «Ειδική Αγωγή»	2008-2009	9	120	9	4		10
Μεταπτυχ.	2009-	16	120	16	9		25

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
	Πρόγραμμα «Συμβουλευτική Ψυχολογία και Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση, την Υγεία, την Εργασία»	2010						
Τμήμα Επικοινωνίας & Μέσων μαζικής Ενημέρωσης-ΜΜΕ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2009-10	48	240	34	14	0	0
	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα	2008-09	6+ διπλωματική	90	6	0	0	
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού- ΤΕΦΑΑ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	28/4/2010	50	240	34	16	0	162
	ΠΜΣ «Βιολογία της Άσκησης»	13/2/2009	12	120	7	5	0	27
	ΠΜΣ «ΦΑΑ»	6/9/2005	12	120	6	6	0	44
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης	Προπτυχιακό Πρόγραμμα	2010	49	188 (διδασκτικές μονάδες)	37	12	0	0
	ΠΜΣ Ειδική Αγωγή – Λογοθεραπεία - Συμβουλευτική	2002	11	-	5	6	-	-
	ΠΜΣ Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική	2002	11	-	5	6	-	-
	ΠΜΣ Συγκριτική Παιδαγωγική	2002	11	-	5	6	-	-
	ΠΜΣ	2002	11	-	5	6	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)	Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Κοινωνιοβιολογία – Νευροεπιστήμες και Εκπαίδευση							
ΠΜΣ Μαθηματικά στην Εκπαίδευση	2002	11	-	5	6	-	-
ΠΜΣ Πληροφορική στην Εκπαίδευση	2002	11	-	5	6	-	-
ΠΜΣ Φυσικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση	2002	11	-	5	6	-	-
ΠΜΣ Διδακτική της Γλώσσας – Λογοτεχνία – Θέατρο και Εκπαίδευση	2002	11	-	6	5	-	-
ΠΜΣ Ιστορία και Διδακτική της Ιστορίας – Λαογραφία και Πολιτισμός	2002	11	-	5	6	-	-
ΠΜΣ Κοινωνιολογία Εργασίας : Πολιτικές Αγοράς Εργασίας – Μειονότητες – Παιδική Ηλικία	2002	11	-	5	6	-	-
ΠΜΣ Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Ανάπτυξη Ανθρώπινων πόρων	2002	11	-	11	11	-	-

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Προγράμματα Προπτυχιακών & Μεταπτυχιακών Σπουδών (για όλο το Ίδρυμα)		Πότε έγινε η τελευταία αναμόρφωση	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS)	Αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων	Συνολικός Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής (Υποχρεωτικά, Επιλεγόμενα και Ελεύθερες Επιλογές)	Πόσα από τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα;	Για πόσα από τα μαθήματα συγκεντρώνονται ερωτηματολόγια φοιτητών;
Τμήμα: Μεθοδολογίας Ιστορίας & Θεωρίας της Επιστήμης	Προπτυχιακό Πρόγραμμα		50	255	44	6		
	ΠΜΣ Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας		11		1	10		
	ΠΜΣ "Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωστική Επιστήμη"		15					

4.2 Διδακτικό Έργο

Στο τμήμα αυτό της έκθεσης παρουσιάζεται ένα ελεύθερο κείμενο – σύνθεση από τις Ετήσιες Εκθέσεις των Τμημάτων. Το κείμενο επικεντρώνεται ανά τμήμα, στα εξής τρία σημεία:

(α) Γενικές ποιοτικές παρατηρήσεις (α) για την μέθοδο διδασκαλίας και (β) για το περιεχόμενο του μαθήματος, οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές με βάση σχετικά σχόλια που περιλαμβάνονται στις «Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις» των οικείων Τμημάτων.

(β) Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα.

(γ) Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές.

1. ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Η δομή του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Θεολογίας του ΕΚΠΑ δίνει έμφαση στην εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ της προαγωγής της επιστημονικής κατάρτισης των φοιτητών και της δυνατότητας αξιοποίησης των θεολογικών γνώσεων στις σύγχρονες κοινωνικές απαιτήσεις, τόσο από πλευράς επαγγελματικής αποκατάστασης όσο και από πλευράς παρουσίας της Θεολογίας ως αξιόπιστης και προσαρμοσμένης στο σύγχρονο κοινωνικό γίνεσθαι επιστήμης. Καταβάλλεται, επίσης, προσπάθεια περαιτέρω ανάπτυξης νέων γνωστικών αντικειμένων, ιδιαίτερα εκείνων που προετοιμάζουν το έδαφος για μεταπτυχιακή εξειδίκευση σε τομείς όπου υπάρχει ανάγκη και δυνατότητα επαγγελματικής απασχόλησης και επιστημονικής έρευνας και εξειδίκευσης, πέρα από την απασχόληση στη Μέση Εκπαίδευση.

Στη συγκρότηση του προγράμματος σπουδών λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλιση ισόρροπης και σταθμισμένης κατανομής μεταξύ Υποχρεωτικών (75%) και Επιλεγόμενων (25%) μαθημάτων, ώστε να αποφεύγεται η επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων και να εξασφαλίζεται η ορθολογική έκταση της ύλης. Το κάθε μέλος ΔΕΠ έχει την ευθύνη της συνεχούς επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων που διδάσκει. Οι διδάσκοντες ανακοινώνουν τη διδακτέα ύλη τους στην αρχή του εξαμήνου, ώστε να είναι σαφής η πορεία της διδασκαλίας. Το διδακτικό έργο αξιολογείται από τους φοιτητές, οι οποίοι συμπληρώνουν το σχετικό με τις εκτιμήσεις τους για το εκάστοτε μάθημα ερωτηματολόγιο αλλά και καταθέτοντας τη γνώμη τους ενώπιον του Εκλεκτορικού Σώματος κατά την εξέλιξη των μελών ΔΕΠ.

Πρέπει να σημειώσουμε, επίσης, ότι το Τμήμα Θεολογίας λαμβάνει υπόψη του, κατά τη διοργάνωση του προγράμματος σπουδών, το γεγονός ότι ανά έτος φοιτά σε αυτό μεγάλος αριθμός αλλοδαπών φοιτητών, που προέρχονται κυρίως από την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και του χώρου ιεραποστολικής δράσης της Ορθόδοξης Εκκλησίας (Αφρική, Κορέα κ.α.). Οι σπουδές των περισσότερων εξ αυτών υποστηρίζονται από ένα διευρυμένο σύστημα υποτροφιών, που χορηγούνται από την Εκκλησία της Ελλάδος και τις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες και Πατριαρχεία, την Ελληνική Πολιτεία, το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, καθώς και από διάφορα κληροδοτήματα.

Παρά το υψηλό επίπεδο του προγράμματος σπουδών, το Τμήμα δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένο από το ευρύτερο πλαίσιο πρακτικής άσκησης των φοιτητών του, η οποία σήμερα περιορίζεται: α) σε ορισμένες ώρες πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του Μαθήματος

των Παιδαγωγικών, της Ειδικής Διδακτικής του Μαθήματος των Θρησκευτικών, της Λειτουργικής και της Ομιλητικής, β) στον μικρό αριθμό των εξασκούμενων στους Η.Υ., γ) στον ελάχιστο αριθμό των μετεχόντων σε αρχαιολογικές ανασκαφές και δ) όσων παρακολουθούν μαθήματα αγιογραφίας στο Εργαστήριο Αγιογραφίας.

Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ως θετικό στοιχείο στην πρακτική άσκηση των φοιτητών το γεγονός, ότι όλοι ασκούνται στη συγγραφή υποχρεωτικών φροντιστηριακών εργασιών στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος της Μεθοδολογίας της Επιστημονικής έρευνας, ενώ παράλληλα συμμετέχουν προαιρετικά σε επισκέψεις σε χώρους ειδικού ενδιαφέροντος, μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, σε ενορίες με αυξημένη ποιμαντική δράση, σε εκπαιδευτικές εκδρομές και άλλες συναφείς δραστηριότητες. Το Τμήμα κρίνει, ότι η πρακτική άσκηση των φοιτητών του θα πρέπει να αποκτήσει μεγαλύτερη εμβέλεια και διάρκεια και να γίνεται περισσότερο συστηματικά.

Στην άσκηση του διδακτικού τους έργου τα μέλη ΔΕΠ καταβάλλουν φιλότιμη προσπάθεια να αξιοποιήσουν τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Ωστόσο η εν λόγω αξιοποίηση κρίνεται οριακά ικανοποιητική, διότι δεν υπάρχει δυνατότητα επαρκούς χρήσης αυτών των μέσων λόγω έλλειψης των απαραίτητων εγκαταστάσεων και μόνιμης δυσλειτουργίας των υφιστάμενων. Η έλλειψη υλικοτεχνικών υποδομών, όπως σύγχρονων χώρων διδασκαλίας, οπτικοακουστικών μέσων κ.λπ., δυσχεραίνουν κατά πολύ το έργο του διδάσκοντος, ο οποίος συναντά επί πλέον προσκόμματα στη διδακτική του προσφορά και τα οποία συνήθως προσπαθεί να καλύψει με προσωπικές θυσίες. Λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη ότι η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων δεν αντιστοιχεί στα ευρωπαϊκά δεδομένα, με αποτέλεσμα οι διδάσκοντες να θυσιάζουν μεγάλο τμήμα του χρόνου και του δυναμικού τους για να ανταποκριθούν στο διδακτικό τους έργο, η συνεργασία τους με αυτούς κρίνεται θετικά από τους φοιτητές, οι οποίοι αναγνωρίζουν ότι το διδακτικό προσωπικό επιτελεί με συνέπεια και αφοσίωση το έργο του, το οποίο υποστηρίζεται από την όλη ερευνητική δράση του.

Η τελευταία παρατήρηση έχει ιδιαίτερη σημασία διότι ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα είναι υψηλός, και η ποιότητα της πρώτης εν πολλοίς οφείλεται στο επίπεδο της δεύτερης. Αυτό αντανακλάται και στα διδακτικά βοηθήματα, τα οποία είναι αποτέλεσμα της γόνιμης χρήσης και αξιολόγησης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, ελληνικής και διεθνούς, από τα μέλη ΔΕΠ, καθώς και καρπός του γόνιμου ερευνητικού τους έργου. Στόχος είναι πάντοτε τόσο η κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των φοιτητών και η καλύτερη επιστημονική τους κατάρτιση όσο και η πλήρης ικανοποίηση των απαιτήσεων του εκάστοτε γνωστικού αντικείμενου. Από τα παρεχόμενα συγγράμματα καλύπτεται κατά προσέγγιση το 70-80% της διδακτέας ύλης, ενώ το εναπομένον ποσοστό συμπληρώνεται από τη διαδικασία των διαλέξεων και τη διανομή πρόσθετου μαθησιακού υλικού.

Παράλληλα παρέχονται οδηγίες και διδάσκονται ειδικά μαθήματα που αφορούν στη Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας, καθώς και στη χρήση και αξιοποίηση των πηγών και πληροφορικών συστημάτων που αφορούν αρχαιακό υλικό. Καταβάλλεται, επίσης, συνειδητή προσπάθεια να χορηγείται πολλαπλή βιβλιογραφία, σημειώσεις, συγκεκριμένα ηλεκτρονικά γράμματα, τα οποία αποβλέπουν στην περαιτέρω εμβάθυνση των σπουδών, στην αύξηση του ενδιαφέροντος των φοιτητών και στην πρόκληση του ζήλου τους για έρευνα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχουν δύο σοβαρές δυσκολίες, που πρέπει να αντιμετωπισθούν: Η καθυστέρηση διανομής των διδακτικών συγγραμμάτων, που προκύπτει συνήθως από γραφειοκρατικές δυσκολίες, και η ανεπάρκεια των χώρων, του υλικοτεχνικού εξοπλισμού και η ελλιπής στελέχωση της κεντρικής μας βιβλιοθήκης.

Γενικώς, τα διαθέσιμα μέσα κρίνονται ανεπαρκή, δεδομένων των ελλείψεων σε επίπεδο υλικοτεχνικών υποδομών, σε επίπεδο κονδυλίων έρευνας με τα οποία θα ήταν δυνατή η ενίσχυση των κινήτρων και προς τους φοιτητές για τη συμμετοχή τους σε ερευνητικές ομάδες εργασίας, σε επίπεδο ηλεκτρονικών εποπτικών μέσων, καθώς και σε επίπεδο δυνατότητας πρόσβασης σε εξειδικευμένες διεθνείς και διαπανεπιστημιακές βάσεις δεδομένων, που υποστηρίζουν την έρευνα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να προσμετρηθεί και η ανασταλτική δράση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, για την όποια προσπάθεια υλοποίησης εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων.

Σημαντική είναι η συνεχής προσπάθεια συνεργασίας με εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού, καθώς και με το κοινωνικό σύνολο, η οποία αποτυπώνεται τόσο στην έρευνα όσο και στη διδασκαλία. Οργανώνονται διαλέξεις ξένων καθηγητών, σεμινάρια και ημερίδες, ανταλλαγές φοιτητών και καθηγητών στο πλαίσιο προγραμμάτων όπως το ERASMUS-SOCRATES [Πανεπιστήμια: 1. Katholieke Universiteit Leuven (BE), 2. Universität Erfurt (DE), 3. Universität Leipzig (DE), 4. Ludwig-Maximilians Universität München (DE), 5. Universität Regensburg (DE), 6. University of Joensuu (FI), 7. The Institute for Orthodox Christian Studies-University of Cambridge (GB), 8. Universität Bern (CH), 9. Universitatea Bucuresti (RO), 10. Universitatea Oradea (RO), 11. University of Bialystok (PL) 12. Universität Rostock (DE)], ενώ υπάρχει στενή συνεργασία με τα αντίστοιχα Τμήματα της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και των εν Ελλάδι Εκκλησιαστικών Σχολών και Ακαδημιών, με τις Ακαδημίες και τις Θεολογικές Σχολές των Πανεπιστημίων των Ορθόδοξων χωρών, με τις Θεολογικές Σχολές της Βοστώνης, του Πανεπιστημίου του Μονάχου, του Λιβάνου και της Συρίας, του Αγίου Βλαδιμήρου Νέας Υόρκης, του Αγίου Σεργίου Παρισίων, του Ινστιτούτου Μεταπτυχιακών Σπουδών Ορθόδοξου Θεολογίας Chambésy, των Πανεπιστημίων Γενεύης και Freiburg, του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, του Καθολικού Ινστιτούτου των Παρισίων κ.α. Με φορείς, όπως η Εκκλησία της Ελλάδος, τα Ελληνο-Ορθόδοξα Πατριαρχεία, με διάφορα Υπουργεία, (όπως Παιδείας, Πολιτισμού, Εξωτερικών, Εθνικής Αμύνης, Υγείας κ.ά.), καθώς και με διεθνείς φορείς, όπως η Υπηρεσία Αρχαιοτήτων του Ισραήλ (διεξαγωγή από κοινού ανασκαφών με την ίδια αρχή και Πανεπιστήμια της Αμερικής) κ.ά.

Η συνεργασίες που προαναφέρθηκαν συνεπάγονται ανάλογη κινητικότητα των μελών ΔΕΠ, τα οποία συμμετέχουν σε έρευνες τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό, καλούνται για διαλέξεις και διδασκαλίες σε ξένα ΑΕΙ (π.χ. στο πλαίσιο των προγραμμάτων ERASMUS-SOCRATES), συμμετέχουν σε διεθνή συνέδρια και επιτροπές, ορίζονται μέλη διατμηματικών επιτροπών κρίσεων διδακτορικών διατριβών τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού, μετέχουν στους διορθόδοξους, διαχριστιανικούς, διαθρησκευτικούς διαλόγους, καθώς και στα θεσμικά όργανα της Οικουμενικής Κίνησης (Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών (W.C.C) - Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (C.E.C.). Η εμπειρία, η οποία αποκομίζεται από αυτή την κινητικότητα των μελών ΔΕΠ, μεταφέρεται και στο εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος, δίνοντας νέες προοπτικές και διαστάσεις στην πληρέστερη μόρφωση των φοιτητών.

Στο σημείο αυτό πρέπει να καταστεί απόλυτα σαφές, ότι γενικά δεν μπορεί να γίνει αντικειμενική ποιοτική και ποσοτική σύγκριση μεταξύ του ερευνητικού έργου της Θεολογικής Σχολής και άλλων Τμημάτων θεωρητικής και θετικής κατεύθυνσης, λόγω των ουσιαστικών διαφορών που υπάρχουν ως προς τη φύση του αντικειμένου της έρευνάς τους. Για παράδειγμα, η φύση, οι ιδιαιτερότητες και οι ειδικές συνθήκες διεξαγωγής του Ερευνητικού Έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Θεολογίας δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αξιολογηθούν με τα ίδια κριτήρια, με τα οποία αξιολογείται το αντίστοιχο έργο των μελών ΔΕΠ των Πολυτεχνικών τμημάτων ή της Ιατρικής Σχολής, αφού για τη θεολογική έρευνα δεν

χρειάζονται π.χ. κλινικές ή συστηματικά οργανωμένα εργαστήρια, που αναλύουν και επεξεργάζονται πληθώρα μετρήσιμων μεγεθών, στατιστικών δεδομένων, πρακτικών στοιχείων κ.λπ.

Εξίσου δύσκολο είναι να γίνουν αντικειμενικές συγκρίσεις μεταξύ του Τμήματος Θεολογίας και άλλων Τμημάτων Ανθρωπιστικών Σπουδών, όπως π.χ. με τα Τμήματα Κοινωνιολογίας και Ανθρωπολογίας, αφού στις θεολογικές σπουδές δεν απαιτείται συνήθως η επιτόπια έρευνα, η διεξαγωγή στατιστικών ερευνών, η λήψη προσωπικών συνεντεύξεων κ.λπ.

Υπό την έννοια αυτή, πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν οι συγκεκριμένες, όσο και ουσιαστικές αυτές ιδιαιτερότητες του τρόπου και της μεθόδου ερευνητικής εργασίας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Θεολογίας, τα προϊόντα της οποίας αποτυπώνονται κυρίως με τη συγγραφή και δημοσίευση εξειδικευμένων μονογραφιών, καθώς και με τη συγγραφή επιστημονικών άρθρων σε περιοδικά, ή και με σχετικές εισηγήσεις σε συνέδρια. Σημειωτέον, ότι όλες αυτές οι επιστημονικές μελέτες στηρίζονται στη χρήση ογκώδους βιβλιογραφίας, ελληνικής και ξένης, καθώς και στην επίπονη και χρονοβόρα αναζήτηση αρχαιακού υλικού, διάσπαρτου στα διάφορα αρχεία του εσωτερικού και του εξωτερικού. Αυτό σημαίνει, ότι η συγγραφή μιας μονογραφίας στη θεολογική έρευνα μπορεί να διαρκέσει τρία ή και περισσότερα χρόνια, κατά τα οποία το μέλος ΔΕΠ μπορεί αναγκαστικά να εμφανίζεται με μικρότερο αριθμό άρθρων, συγκριτικά με ένα μέλος ΔΕΠ ενός Τμήματος με διαφορετικό προσανατολισμό, όχι όμως κατώτερων σε επιστημονική αξία.

Είναι λοιπόν σαφές από τα παραπάνω, ότι το μοντέλο αξιολόγησης που χρησιμοποιείται σήμερα χρήζει άμεσης αναθεώρησης ως προς διάφορες παραμέτρους του, αφού η δομή και το περιεχόμενό του αφορούν σχεδόν αποκλειστικά στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των Τμημάτων θετικής και τεχνολογικής κυρίως κατεύθυνσης, όπως είναι οι Ιατρικές Σχολές, τα Πολυτεχνικά Τμήματα κ.λπ. Το συγκεκριμένο σύστημα αξιολόγησης αγνοεί τις ειδικές παραμέτρους που ισχύουν σε διάφορα Τμήματα λόγω της φύσης του αντικειμένου τους, παρέχοντας συγχρόνως και την εντύπωση ότι υπερισχύουν τα ποσοτικά κριτήρια έναντι των ποιοτικών.

Σύμφωνα με τις παραπάνω αφετηριακές επισημάνσεις, η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος κρίνεται ικανοποιητική ως προς την παραγωγή επιστημονικών μονογραφιών, βιβλίων και άρθρων. Πάντως, ως προς τη συνεργασία των μελών ΔΕΠ με ερευνητές άλλων Τμημάτων και Ιδρυμάτων στο πλαίσιο διεπιστημονικών προγραμμάτων σαφώς υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και αύξησης.

Τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα κρίνονται γενικώς περιορισμένα σε αριθμό, κυρίως λόγω δυσκολιών στην ανεύρεση χρηματοδότησης, αλλά και εξαιτίας εγγενών δυσλειτουργιών. Εκτιμάται, όμως, ότι περισσότερα μέλη ΔΕΠ θα μπορούσαν να συμμετέχουν ως επιστημονικοί υπεύθυνοι ή ερευνητές στην υλοποίηση έργων και ερευνητικών προγραμμάτων, ενώ παράλληλα θα μπορούσαν να δημιουργηθούν οι κατάλληλες εκείνες προϋποθέσεις, ώστε να αξιοποιούνται περισσότερο προς αυτή την κατεύθυνση και οι μεταδιδακτορικοί ερευνητές, οι εξωτερικοί συνεργάτες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρώτου και δεύτερου κύκλου. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του Τμήματος είναι ότι αρκετά μέλη ΔΕΠ διενεργούν μακροχρόνιες και επίπονες έρευνες στη γνωστική τους περιοχή με αυτοχρηματοδότηση. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών αποτυπώνονται σε αξιόλογες επιστημονικές δημοσιεύσεις, οι οποίες όμως δεν εμπίπτουν στα κριτήρια αξιολόγησης των ερευνητικών προγραμμάτων.

Ειδικότερα, οφείλουμε να σημειώσουμε ότι οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματός μας χρήζουν άμεσης βελτίωσης. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο μέρος του ηλεκτρονικού εξοπλισμού έχει ηλικία μεγαλύτερη των πέντε ετών, οπότε είναι άμεση η ανάγκη για αναβάθμιση ή αντικατάστασή του. Απαιτείται, επίσης, κτιριακή επέκταση της Βιβλιοθήκης του Τμήματος, καθώς και η πλήρης ηλεκτρονική καταγραφή και αποδελτίωση του υπάρχοντος υλικού ή η ψηφιοποίηση παλαιών και δυσεύρετων βιβλίων. Για τον σκοπό αυτό απαιτούνται περισσότερα στελέχη.

Για την ουσιαστική βελτίωση τόσο των διδακτικών όσο και των ερευνητικών υποδομών του Τμήματος κρίνονται αναγκαία τα εξής:

- Αναβάθμιση της Γραμματειακής και Τεχνολογικής υποδομής των Τομέων.
- Βελτίωση της κατάστασης των αιθουσών, τεχνολογικός εξοπλισμός, μικροφωνικές εγκαταστάσεις.
- Δημιουργία αίθουσας εκδηλώσεων και πολλαπλών χρήσεων.
- Βιβλιογραφική ανανέωση της Κεντρικής Βιβλιοθήκης και επέκταση των εγκαταστάσεών της. Επέκταση του Αναγνωστηρίου. Σήμερα διαθέτει μόνον 70 θέσεις εργασίας για το σύνολο των φοιτητών της Θεολογικής Σχολής
- Αναβάθμιση του εξοπλισμού και του τρόπου λειτουργίας της Βιβλιοθήκης. Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής. Δημιουργία αίθουσας περιοδικών.
- Αναβάθμιση της λειτουργίας της Κεντρικής Γραμματείας.
- Καλύτερη αξιοποίηση της υπάρχουσας κτιριακής υποδομής (π.χ. αίθρια, ελεύθεροι χώροι).
- Δημιουργία Εργαστηρίων (π.χ. Διδακτικής μεθοδολογίας των Θρησκευτικών, Ποιμαντικής και Ψυχολογίας, Ιστορικών και Αρχαιολογικών Ερευνών, Λειτουργικής, Αγιογραφίας, Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Έκδοσης και μετάφρασης Εκκλησιαστικών κειμένων κ.ά.).
- Τουλάχιστον μια ακόμη (δεύτερη) αίθουσα οπτικοακουστικών μέσων με δυνατότητα τηλεδιάσκεψης.
- Δημιουργία κατάλληλων αιθουσών διδασκαλίας για τα ΠΜΣ και άρτιος εξοπλισμός τους.

Στην προσπάθεια αξιοποιήσεως κάθε δυνατότητας, πέραν των τυπικώς προσφερομένων από την δομή του Ελληνικού Πανεπιστημίου, προς όφελος τόσο της εκπαίδευσης όσο και της έρευνας το Τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ επιδιώκει και διατηρεί ενεργό σχέση με πολλούς Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς ή Επιστημονικούς φορείς, κυρίως με τη συμμετοχή και δραστηριοποίηση των μελών ΔΕΠ σε ποικίλους τομείς, ιδίως σ' εκείνους που έχουν σχέση με τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος και την αξιοποίησή τους από τους εν λόγω φορείς.

Τέτοιοι φορείς είναι:

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Κέντρο Βιοηθικής και Δεοντολογίας.

Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμορφώσεως της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

«Ελεύθερο Πανεπιστήμιο».

Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (C.E.C.).

Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών (W.C.C).

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ραδιόφωνο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Τηλεόραση (ΕΡΤ) ελληνική.

Τηλεόραση (SNF) γερμανική.

Τηλεόραση Σερβίας

Ίδρυμα «Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας».

Ιστορικό-Παλαιογραφικό Αρχείο Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΜΙΕΤ).

Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πολιτιστικός Τομέας Δήμου Αθηναίων.

ΜΚΟ Oecumenica

Πρέπει να σημειώσουμε, επίσης, ότι σε πολλές από αυτές τις δραστηριότητες συμμετέχουν ενεργά τόσο μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες, όσο και, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, προπτυχιακοί φοιτητές.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, τα νέα δεδομένα της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας πραγματικότητας και τη ραγδαία μεταμόρφωση των ιστορικών αναγκών του ανθρώπου και της κοινωνίας, το Τμήμα Θεολογίας στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξής του εντάσσει :

1. Την περαιτέρω καλλιέργεια της έρευνας και την εφαρμογή της με τρόπους που να καθιστούν φανερή τη λειτουργικότητα και τον πάντα επίκαιρο χαρακτήρα του θεολογικού λόγου και της εκκλησιαστικής πράξης.
2. Την ανάπτυξη και επέκταση του διεπιστημονικού και διαθρησκειακού διαλόγου σε επίπεδο, τόσο τοπικό όσο και διεθνές, τον οποίο κρίνει αναγκαίο.
3. Την έμφαση στη σύνδεση του παραγόμενου εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του με θέματα ακόμη ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος και προβληματισμού.

4. Το ενδιαφέρον του για την επαγγελματική στήριξη των αποφοίτων του σε χώρους όχι αποκλειστικά της εκπαίδευσης.

5. Την ενεργό συμμετοχή του στην προώθηση της ειρήνης και στην περαιτέρω σύσφιξη των σχέσεων των Ορθόδοξων Βαλκανικών λαών και των λαών της Ανατολικής Μεσογείου, μέσω της ακαδημαϊκής συνεργασίας με τις αντίστοιχες Θεολογικές Σχολές και τα ερευνητικά ιδρύματα

6. Την ενεργό συμμετοχή των μελών ΔΕΠ στην Οικουμενική Κίνηση και στον Διάλογο με τους ετεροδόξους σε διεθνές επίπεδο.

7. Την μέσω των Διαχριστιανικών και Διαθρησκειακών Διαλόγων προβολή και καταξίωση της πολύπλευρης δυναμικής της Ορθόδοξης Θεολογίας μέσα στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό και πολυθρησκευτικό περιβάλλον.

Κριτήριο βασικό σε όλη αυτή τη διαδικασία είναι η διατήρηση του υψηλού επιπέδου στο ερευνητικό και διδακτικό έργο, καθώς και η διαφύλαξη του ιδιαίτερου χαρακτήρα και της φυσιογνωμίας των θεολογικών σπουδών, οι οποίες δεν αντικαθιστούν ούτε συγχέονται με άλλους επιστημονικούς χώρους, αλλά προσφέρουν με συνέπεια τον δυναμισμό του θεολογικού λόγου, ο οποίος συμβάλλει στη διαμόρφωση της κοινωνίας και του πολιτισμού.

Σε αυτό το σημείο είναι σκόπιμο να σημειώσουμε ότι, έχοντας πάντα ανοιχτούς τους ορίζοντες στα μεγάλα κοινωνικά και πολιτισμικά προβλήματα της ανθρωπότητας, το Τμήμα Θεολογίας διαλέγεται σε θεολογικό επίπεδο με τον υπόλοιπο χριστιανικό κόσμο, καθώς επίσης και με τις σημαντικότερες θρησκείες του κόσμου, συμβάλλοντας έτσι στο σύγχρονο αίτημα της εποχής μας για διάλογο και απάλειψη των εντάσεων στη συνύπαρξη των λαών. Ταυτοχρόνως, το Τμήμα συνεισφέρει και σε εθνικό επίπεδο, καθώς αναδεικνύει στελέχη-κληρικούς, τα οποία καθίστανται αρωγοί στη διατήρηση του ελληνικού χαρακτήρα διαφόρων ιδρυμάτων στο εξωτερικό (Πατριαρχία Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων), ενώ οι αλλοδαποί απόφοιτοί του καθίστανται πρέσβεις του ελληνικού πολιτισμού και της ορθόδοξης πνευματικότητας μέσα από το υψηλό επίπεδο της ακαδημαϊκής του διδασκαλίας.

Πάντως, οι ανεπαρκείς κτιριακές υποδομές και ο ελλιπής τεχνολογικός εξοπλισμός, σε συνδυασμό και με την έλλειψη πόρων για ερευνητικά προγράμματα, λειτουργούν οπωσδήποτε ανασταλτικά και παρεμποδίζουν τις όποιες προσπάθειες ανάπτυξης ερευνητικών πρωτοβουλιών και παρακολουθήσεως των εξελίξεων σε διεθνές επίπεδο. Το βάρος αυτής της ευθύνης τις περισσότερες φορές το αναλαμβάνουν τα μέλη ΔΕΠ σε προσωπικό επίπεδο, μη υπολογίζοντας το κόστος σε χρόνο και οικονομική συνεισφορά.

2. ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

(α) Γενικές ποιοτικές παρατηρήσεις (α) για τη μέθοδο διδασκαλίας και (β) για το περιεχόμενο του μαθήματος, οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές, με βάση σχετικά σχόλια που περιλαμβάνονται στις «Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις» των οικείων Τμημάτων

Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

Το ΠΠΣ του Τμήματος περιλαμβάνει Υποχρεωτικά μαθήματα, Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά

και Προαιρετικά. Το ΠΠΣ είναι ευέλικτο ως προς τη δομή του. Κατά το χρονικό διάστημα 2002-2007 έχει ανανεωθεί σημαντικά, μετά μάλιστα την εκλογή και το διορισμό νέων μελών ΔΕΠ με νέα γνωστικά αντικείμενα. Η ανανέωση έλαβε υπόψη τις εξελίξεις στη διεθνή επιστημονική κοινότητα και την κοινωνία. Τα ήδη υπάρχοντα γνωστικά αντικείμενα επικαιροποιούν τα πορίσματα της έρευνας, με άξονα την κοινωνική κατεύθυνση του Τμήματος.

Ως προς τη συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σημειώνεται ότι το ΠΠΣ περιλαμβάνει μια μεγάλη «γκάμα» μαθημάτων που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του κεντρικού γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος χωρίς αλληλοεπικαλύψεις. Η κατανομή τους ανά εξάμηνο είναι λειτουργική και οδηγεί επαγωγικά το φοιτητή από το μέρος στο όλο.

Το Τμήμα είναι από τα ελάχιστα στην ΕΕ και παγκοσμίως που θεραπεύουν τη Θεολογία με έμφαση στην Ορθόδοξη Γραμματεία, τη Λειτουργική Παράδοση, την Ιστορία και το Κανονικό Δίκαιο. Οι αλλοδαποί φοιτητές σπουδάζουν και προετοιμάζονται για τη λήψη θέσεων στους Εκκλησιαστικούς Οργανισμούς/ Εκκλησίες/ Πατριαρχεία των χωρών που διαβιούν. Το Τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus και σε άλλα προγράμματα, όχι βέβαια στο βαθμό που θα έπρεπε, θέμα που θα μας απασχολήσει προσεχώς. Προς το παρόν συνεργάζεται με τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα της Γερμανίας (Πανεπιστήμια της Τυβίγγης, του Μονάχου και της Βόννης). Οι ως άνω διμερείς συμφωνίες προβλέπουν την μετακίνηση τριών φοιτητών (Μ/Φ) προς τη Γερμανία και ενός προς την Ελλάδα. Η ως τώρα εφαρμογή είναι ικανοποιητική και έχει οριστεί μέλος ΔΕΠ που αναλαμβάνει την καθοδήγηση και ενημέρωση των εισερχόμενων φοιτητών. Η εφαρμογή μονάδων ECTS υιοθετήθηκε από το Τμήμα, και από το ερχόμενο ακ. έτος θα περιλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών. Η ενημέρωση των ενδιαφερόμενων, έως τώρα, γινόταν μέσω συνεννόησης με τον υπεύθυνο καθηγητή, ο οποίος οριζόταν από τη Γ.Σ. Η σύνταξη του πίνακα ECTS έχει εγκριθεί αρμοδίως από τα όργανα του Τμήματος. Το Τμήμα δεν προσφέρει πάντως κατά την παρούσα φάση την επιλογή παρακολούθησης μαθημάτων σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα, πέραν της Ελληνικής.

Μαθησιακοί στόχοι, τήρηση ωρολογίου, συνάφεια: οι μαθησιακοί στόχοι δηλώνονται κατά το πρώτο μάθημα και, ανά περίπτωση περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών. Το διδακτικό έργο αφορά στην ομοιόμορφη κατανομή της ύλης, στον εντοπισμό σημαντικών στοιχείων και στην απορρόφηση της διδακτέας ύλης μέσω ανάκλησης σχετικών γνώσεων. Τα μέλη ΔΕΠ είναι ιδιαίτερα προσεκτικά στην τήρηση του Ωρολογίου Προγράμματος. Σε περίπτωση δε που προκύπτει κάποια ακύρωση (λ.χ. λόγω συμμετοχής του μέλους ΔΕΠ σε εκλεκτορικό σώμα, Γ.Σ. /Γ.Σ.Ε.Σ. κ.ο.κ.) οι ώρες αναπληρώνονται κατόπιν συνεννόησης με τους φοιτητές και πάντα με έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση γραπτώς και ηλεκτρονικώς. Αρκετοί διδάσκοντες διαμοιράζουν βοηθητικό υλικό είτε εγγράφως, είτε ηλεκτρονικά, χρησιμοποιώντας αποκλειστικά την πλατφόρμα e-class του ΕΚΠΑ. Τα μέλη ΔΕΠ διδάσκουν κατά κανόνα μαθήματα του γνωστικού ή άμεσα συναφούς αντικείμενου.

Μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν και στο γνωστικό αντικείμενο ενός άλλου μέλους ΔΕΠ, επικουρούνται από αυτό για την ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος (λ.χ. τα μαθήματα που σχετίζονται με την προαγωγή της ψυχικής υγείας). Αν και όπως αναφέρθηκε δεν υπάρχουν έως τώρα ερωτηματολόγια φοιτητών, η μέτρηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων μετράται απόλυτα από την επιτυχία των φοιτητών στις εξετάσεις, από έκτακτες συζητήσεις μεταξύ αυτών και του διδάσκοντα, καθώς και από προόδους. Επαφίεται δε στο κάθε μέλος ΔΕΠ η επιλογή του τρόπου μέτρησης (πέραν των εξετάσεων). Τυχόν ενστάσεις, είτε από φοιτητές, είτε από έτερα μέλη ΔΕΠ συζητούνται στα αρμόδια όργανα του Τμήματος. Το Τμήμα κρίνει σημαντικό οι βασικές θεολογικές σπουδές να καλύπτονται από υψηλόβαθμα

μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές και Αν. Καθηγητές). Από τα 21 υποχρεωτικά μαθήματα τα 16 διδάσκονται από (Αν.) Καθηγητές. Τα υπόλοιπα 5 διδάσκονταν από καθηγητές οι οποίοι αφυπηρέτησαν και ως εκ τούτου τη θέση τους ανέλαβαν μέλη ΔΕΠ χαμηλότερης βαθμίδας.

Διδακτικές Μέθοδοι και έλεγχος εφαρμογής αυτών: Το κάθε μέλος ΔΕΠ επιλέγει τον τρόπο διδασκαλίας και τη χρήση οπτικοακουστικών βοηθημάτων. Σε γενικές γραμμές το μάθημα, λόγω του κυρίως θεωρητικού χαρακτήρα του γνωστικού αντικειμένου, αποτελείται από παραδόσεις, ερωταποκρίσεις και συζήτηση με τους φοιτητές. Κατά περίπτωση δίδονται εργασίες με σκοπό την καλύτερη εμπέδωση της ύλης, μέσω χρήσης βιβλιογραφίας. Η αποτελεσματικότητα των μεθόδων διδασκαλίας κρινόταν μέχρι τώρα από άτυπες συζητήσεις μεταξύ καθηγητών και φοιτητών. Από το εαρινό εξάμηνο του 2010 το Τμήμα θα ελέγχει την εφαρμογή και μέσω ερωτηματολογίων που θα διανέμονται στους φοιτητές.

Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα: Ο βαθμός σύνδεσης διδασκαλίας και έρευνας είναι υψηλός, καθώς η πρώτη αποτελεί άμεσο παράγωγο της δεύτερης, σύμφωνα με την πολιτική του Τμήματος και την ισχύουσα νομοθεσία. Το περιεχόμενο της διδασκαλίας είναι κυρίως υλικό έρευνας. Σε προπτυχιακό επίπεδο, αυτό γίνεται όχι μόνο στις παραδόσεις αλλά και με την κατάθεση εργασιών. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο, οι διδάσκοντες συνεργάζονται αρκετές φορές με τους Μ/Φ σε ερευνητικά προγράμματα κυρίως του ΕΛΚΕ και της ΕΕ. Το Τμήμα δεν τηρεί κεντρικό μητρώο ερευνών.

Πρακτική Άσκηση Φοιτητών: Στο επίμαχο χρονικό διάστημα υπήρξε ο θεσμός πρακτικής άσκησης των φοιτητών, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης από το ΥΠΕΠΘ και την ΕΕ. Η συμμετοχή των φοιτητών δεν ήταν υποχρεωτική. Μετά από σχετική ενημέρωση των φοιτητών, συμμετείχαν στο Πρόγραμμα όσοι το επιθυμούσαν. Δυστυχώς το Τμήμα δε διαθέτει σχετικά στοιχεία. Αυτά (ονόματα και αριθμός φοιτητών, φορείς απασχόλησης, αμοιβές) τηρούνται στις Κεντρικές Υπηρεσίες του ΕΚΠΑ. Η Επιτροπή αξιολόγησης δυσκολεύτηκε στη συλλογή και εκτίμηση των στοιχείων, λόγω συνταξιοδότησης υπευθύνων καθηγητών και μη τήρησης αρχείων στη Γραμματεία Τομέων και Γραμματείας.

Εξεταστικό σύστημα: Το εξεταστικό σύστημα είναι ικανοποιητικό. Ανάλογα με τις ανάγκες των μαθημάτων, προσφέρεται η δυνατότητα γραπτών και προφορικών εξετάσεων, καθώς και προόδων. Επιπλέον, για την άσκηση των φοιτητών στη σύνταξη μικρού ερευνητικού δοκιμίου, κάποια μαθήματα, ανά περιόδους, απαιτούν τη σύνταξη μικρής (8-15 σελ.) εργασίας. Το μικρό εργαστήριο πληροφορικής που διαθέτει το Τμήμα προσφέρεται στους φοιτητές (Π/Φ και Μ/Φ) για τη δακτυλογράφηση, αλλά και την έρευνα σε ηλεκτρονικές πηγές (διαδίκτυο και ηλ. βάσεις δεδομένων). Τα ΑμΕΑ εξετάζονται κατά περίπτωση και με έμφαση στις δυσχέρειες που τυχόν αντιμετωπίζουν. Αρκετές φορές οι διδάσκοντες, στην περίπτωση τυφλών ατόμων, οργανώνουν σύντομα φροντιστήρια με την επικουρία των Μ/Φ για την επεξήγηση και επιστημονική ανάγνωση της ύλης. Η διαφάνεια των εξετάσεων, εκτός από την επιτήρηση από διδάσκοντες / μέλη ΕΤΕΠ και Μ/Φ διασφαλίζεται α) στην περίπτωση των γραπτών εξετάσεων, με την τήρηση των γραπτών και τη δυνατότητα του φοιτητή να ελέγχει το γραπτό του, β) στην περίπτωση των προφορικών εξετάσεων με την κατά ομάδες εξέταση.

Ειδικά Στοιχεία για το ΠΠΣ και διαδικασίες αναθεώρησης και ελέγχου: Η ΓΣ και ΓΣΕΣ ανά περίπτωση λαμβάνουν υπ' όψιν και συζητούν με τους εκπροσώπους των φοιτητών προβλήματα για την επικαιροποίηση του ΠΠΣ. Έχουν τεθεί ζητήματα που αφορούν στη συγκεκριμενοποίηση της ύλης επί τη βάση των απαιτήσεων του ΑΣΕΠ (οργάνωση των μαθημάτων κορμού, γενικής θεολογικής παιδείας). Για την ειδική κατεύθυνση του Τμήματος, κατά το ιδρυτικό ΦΕΚ, όσον αφορά στο σκέλος της έρευνας, έχει δοθεί έμφαση στη διδασκαλία

νέων γνωστικών αντικειμένων, σχετιζόμενων με τη θεολογία και τις ανθρωπιστικές επιστήμες εν γένει. Στο πλαίσιο ενός εκσυγχρονισμού του ΠΠΣ δίνεται βάρος σε μαθήματα για την κοινωνιολογία των θρησκειών, τη βιοηθική, τη θρησκευολογία, την ψυχολογία της θρησκείας, την προαγωγή ψυχικής υγείας, το δίκαιο κ.ο.κ. Ακόμη προσφέρονται ένα επιλεγόμενο (διατμηματικά) μάθημα πληροφορικής, ένα μάθημα Αρχαίων Ελληνικών και ένα μάθημα Παιδαγωγικών (σύνολο: 3 μαθήματα διατμηματικά). Αντίστοιχα το Τμήμα προσφέρει σε διατμηματικό προπτυχιακό επίπεδο επτά μαθήματα.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το ΠΜΣ και οι κατευθύνσεις του συνάδουν με τους στόχους του ΠΠΣ, όπως αυτοί αναπτύχθηκαν ανωτέρω, και καλλιεργούν περαιτέρω τη σχετική έρευνα με έμφαση στις κοινωνικές εφαρμογές των πορισμάτων της.

Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών: Το ΠΜΣ αρθρώνεται σε 6 Κατευθύνσεις: Θρησκευολογία και Ιεραποστολική, Βιβλικών Σπουδών, Εκκλησιαστική Γραμματεία, Κανονικό Δίκαιο, Ποιμαντική Θεολογία και Αγωγή, Χριστιανική Λατρεία. Οι κατευθύνσεις του προγράμματος, μολονότι έχουν σαφή γνωσιολογικά όρια και παρέχουν σταθμισμένη εξειδίκευση σε συγκεκριμένους τομείς του ευρύτερου επιστημονικού κλάδου της Κοινωνικής Θεολογίας, συγκλίνουν στην μεγαλύτερη δυνατή κάλυψη του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνικής Θεολογίας κατά το πρότυπο του Εξωτερικού. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να συγγράψουν 6 τουλάχιστον φροντιστηριακές εργασίες. Για επιστημονικά πεδία που δεν καλύπτονται επαρκώς αλλά θεωρούνται αναγκαία συμπληρωματικά υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησής τους σε άλλα ΠΜΣ. Για την καλύτερη δε ενημέρωση αυτής της κατηγορίας φοιτητών, το Τμήμα ενημερώνεται για τα προσφερόμενα ΠΜΣ του ΕΚΠΑ και των άλλων Πανεπιστημίων του Εσωτερικού, από τις αντίστοιχες ανακοινώσεις (γραπτές ή ηλεκτρονικές). Αυτή την πληροφόρηση τη διαχέει στους ενδιαφερόμενους.

Εξεταστικό σύστημα: Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εισηγούνται τα θέματα συζήτησης κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων. Αναλαμβάνουν φροντιστηριακές εργασίες, συνεργάζονται με τους επιβλέποντες καθηγητές και μερικές από αυτές ανακοινώνονται στη διάρκεια των μαθημάτων. Για τα περί διαφάνειας και αξιολόγησης ισχύουν τα αναφερθέντα στην ενότητα για το ΠΠΣ ανωτέρω.

Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας: Αν και η διδακτική διαδικασία είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων, τα μέλη ΔΕΠ, στο πλαίσιο του έργου τους, συνεργάζονται με τους φοιτητές, παρακολουθούν την πορεία τους, έχουν προσωπική επικοινωνία με όσους το επιδιώκουν, ανανεώνουν τακτικά τη διδακτέα ύλη και τις μεθόδους και μέσα διδασκαλίας. Ελλείψεις παρατηρούνται στην υλικοτεχνική υποδομή και ιδιαίτερα στους ακόλουθους τομείς: α) ποιότητα αιθουσών, β) χωρητικότητα, γ) χρήση πολυμέσων.

(β) Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα

Διαθέσιμα μέσα και υποδομές: Όλα αυτά είναι ελλιπή λόγω α) των ελλείψεων συντήρησης των υποδομών (κτίρια / αίθουσες / γραφεία), β) των πενιχρών κονδυλίων για την αγορά αναλωσίμων, ηλεκτρονικών εποπτικών μέσων, προμήθειας σύγχρονης βιβλιογραφίας, ιδιαίτερα σε επίπεδο ξενόγλωσσων επιστημονικών περιοδικών, και πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων επιστημονικού χαρακτήρα.

Αξιοποίηση τεχνολογικών υποδομών και πρόσβαση σε αυτές: Το Τμήμα διαθέτει αρκετές και ισχυρές τεχνολογικές υποδομές οι οποίες υποστηρίζονται τεχνικά και ενημερωτικά από το Κ.ΛΕΙ.ΔΙ (Κέντρο Λειτουργίας Δικτύου του ΕΚΠΑ). Μετά από ενέργειες του Τμήματος είναι τώρα πλέον α) υποχρεωτική η μέσω δικτύου δήλωση μαθημάτων β) η ανάρτηση αποτελεσμάτων εξετάσεων στο δίκτυο – κάθε φοιτητής, για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, έχει πρόσβαση μόνο στη δική του καρτέλα αποτελεσμάτων η οποία είναι συγκεντρωτική. Η ιστοσελίδα του Τμήματος ανανεώνεται τακτικά με έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση επί 24ωρου βάσεως. Το τμήμα απασχολεί άμισθα Διδάκτορα, ο οποίος αναλαμβάνει το σχεδιασμό της, μέχρι τη μετάβαση στο νέο σύστημα ιστοσελίδων του ΕΚΠΑ. Εξάλλου, για αυτή την μετάβαση το Τμήμα όρισε τριμελή επιτροπή και δύο τεχνικούς υπευθύνους (ένα μέλος ΔΕΠ και έναν Διδάκτορα). Τα μέλη ΔΕΠ μπορούν να καταθέσουν σε ηλεκτρονική μορφή την εργογραφία τους και το βιογραφικό τους και αυτό να μετατραπεί από τους ως άνω σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση στο διαδίκτυο. Μέχρι τώρα (22-12-2009) 13 από τα 26 μέλη ΔΕΠ έχουν ιστοσελίδα εργογραφίας/βιογραφικού στο διαδίκτυο. Το Τμήμα υποστηρίζει πλήρως την ηλεκτρονική κατάθεση βαθμολογιών (με ειδικούς κωδικούς πρόσβασης στους διδάσκοντες) ή και έγγραφη, σε περίπτωση που δεν μπορούν να χειριστούν το σύστημα (ηλεκτρονικώς παραδίδουν τη βαθμολογία 8 καθηγητές και 1 επισκέπτης καθηγητής και γραπτώς παραδίδουν 15 καθηγητές και 1 επισκέπτρια καθηγήτρια.). Τα ως άνω ισχύουν στο ΠΠΣ. Οι βαθμολογίες του ΜΠΣ τηρούνται εγγράφως από τις γραμματείες των Τομέων, αν και γίνεται προσπάθεια για τη στοιχειώδη μηχανογράφησή τους, ώστε να μπορούν να εξαχθούν στατιστικά στοιχεία προόδου των Μ/Φ.

Κάθε μέλος της Ακαδημαϊκής κοινότητας έχει πρόσβαση σε υποδομές ΤΠΕ του Τμήματος, εφόσον αυτές δεν παρακωλύουν το έργο. Το Μουσείο του Τμήματος, η Βιβλιοθήκη (με πρόσβαση σε ηλ. βάσεις δεδομένων), το εργαστήριο πληροφορικής και οι αίθουσες είναι διαθέσιμες. Ειδικά για την παραχώρηση χώρων διδασκαλίας για τη διεξαγωγή σεμιναρίων ή εξετάσεων, το Τμήμα δίδει ειδική άδεια και παρακολουθεί τη διαδικασία για την αποφυγή τυχόν φθορών. Μετά από έγκριση της Κοσμήτορος, οι φοιτητές μπορούν να αξιοποιήσουν χώρους για να οργανώσουν ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος εκδηλώσεις (ομιλίες ή κατατόπιση νεοεισαχθέντων).

Βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών: Ικανοποιητικός σε σχέση με τις υπάρχουσες υλικοτεχνικές υποδομές.

Διαφάνεια και αξιοκρατία στη χρήση των υποδομών και του εξοπλισμού του Τμήματος: Το Τμήμα δε διαθέτει, όπως προαναφέρθηκε ικανοποιητικές υποδομές (κτιριακές και τεχνικές), και ως εκ τούτου παρατηρούνται προβλήματα στην ισόποση κατανομή τους μεταξύ των μελών ΔΕΠ. Τα κριτήρια τα σχετικά με την ισόποση και δίκαιη χρήση των λιγοστών υποδομών είναι: α) η κατηγοριοποίηση του μαθήματος (υποχρεωτικό, υποχρεωτικό κατ' επιλογή, προαιρετικό), β) η ανάγκη χρήσης ειδικού εξοπλισμού, γ) ο αριθμός φοιτητών που το δήλωσαν κατά τα παρελθόντα έτη. Η τελική απόφαση εγκρίνεται από τη ΓΣ.

Εκπαιδευτικά βοηθήματα: Σχεδόν όλα τα μέλη ΔΕΠ προτείνουν ως εκπαιδευτικά βοηθήματα βιβλία με τις δικές τους έρευνες. Αξιοποιούν επίσης την παλαιότερη και σύγχρονη βιβλιογραφία που έχουν στη διάθεσή τους. Ισχύει ο κανονισμός της επιλογής πολλαπλών συγγραμμάτων. Πολλά μέλη ΔΕΠ επιλέγουν να μοιράσουν επικουρικά σημειώσεις (γραπτές ή/και ηλεκτρονικές). Οι ηλεκτρονικές σημειώσεις είναι συγκεντρωμένες στην πλατφόρμα e-class που διαχειρίζεται το ΕΚΠΑ.

(γ) Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές

Κίνητρα και Θεσμοθετημένες Υποτροφίες: Το μόνο κίνητρο στους φοιτητές για την ενεργή συμμετοχή τους στις σπουδές και στην έρευνα είναι το βαθμολογικό: Η παρουσία τους στις παραδόσεις και η συγγραφή εργασίας σε κάποιο μάθημα δίδει πρόκριμα βαθμολογικό. Επίσης υπάρχουν θεσμοθετημένες υποτροφίες που απευθύνονται στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας ή στη Θεολογική Σχολή εν γένει και τις διαχειρίζεται το Τμήμα Κληροδοτημάτων του ΕΚΠΑ, μέσω εισηγήσεων του Τμήματος ή εξετάσεων.

Θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή: Με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας ανατίθενται για το ακαδημαϊκό έτος καθήκοντα Συμβούλου σπουδών σε ένα ή δύο μέλη ΔΕΠ. Έργο των Συμβούλων σπουδών είναι η καθοδήγηση και η παροχή κατευθύνσεων και συμβουλών στους φοιτητές και σπουδαστές για την πρόοδο και την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους. Τα μέλη ΔΕΠ υποχρεούνται να συνδράμουν τους Συμβούλους σπουδών στο έργο τους. Γενικά παρατηρείται ότι οι φοιτητές σπάνια ζητούν την καθοδήγηση του Συμβούλου καθηγητή, καθώς τα περισσότερα ζητήματα επιλύονται σε επίπεδο διδάσκοντα. Σε κάθε περίπτωση το Τμήμα κοινοποιεί στους φοιτητές, μέσω του Οδηγού Σπουδών (έντυπα και ηλεκτρονικά), τον εκάστοτε Σύμβουλο Καθηγητή, ο οποίος έχει σαφώς αναρτημένες ώρες υποδοχής των φοιτητών.

Σχέση υποδομών και φοιτητών - Αδύναμοι ακαδημαϊκώς και εργαζόμενοι φοιτητές: δυστυχώς δεν υπάρχει θεσμοθετημένη υπηρεσία για την παροχή διευκολύνσεων ή φροντιστηρίων. Κατόπιν συνεννόησης με το διδάσκοντα μπορεί να οριστούν φροντιστήρια από τους Μ/Φ σύμφωνα με τα οριζόμενα ανωτέρω. Έτι πλέον το Τμήμα, μέσω περιορισμένων υποτροφιών που διαχειρίζεται το Τμήμα Κληροδοτημάτων του ΕΚΠΑ, έχει τη δυνατότητα και προσφέρει υποτροφίες σε αδύναμους οικονομικώς φοιτητές. Το Τμήμα έχει συγκεκριμένη πολιτική υποδοχής των νεοεισαχθέντων φοιτητών: πέραν του εθιμοτυπικού καλωσορίσματος (ομιλία προέδρου και Κοσμήτορα), τα μέλη ΔΕΠ οφείλουν κατά το πρώτο μάθημα να ενημερώσουν τους φοιτητές για τις υποχρεώσεις τους και τα δικαιώματά τους. Έτι πλέον ο οδηγός σπουδών περιέχει σημαντικό εισαγωγικό υλικό για τις παροχές. Επιπλέον παροτρύνονται οι νεοεισαχθέντες να επικοινωνήσουν με τα θεσμοθετημένα όργανα εκπροσώπησής τους για να λάβουν περισσότερες πληροφορίες. Το Τμήμα, πέραν από τους θεσμοθετημένους εκπροσώπους των φοιτητών, παροτρύνει τη συμμετοχή των φοιτητών δίδοντας κίνητρα όπως α) υποτροφίες αριστείας, β) επιβραβεύοντας τις ομάδες υποστήριξης / study groups με πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές, γ) δίδοντας υποστήριξη μέσω των Μ/Φ, δ) τονίζοντας τον ερευνητικό χαρακτήρα των σπουδών, διατηρώντας για αρκετές ώρες προσβάσιμες τις υποδομές (εργαστήριο πληροφορικής, βιβλιοθήκη). Ατύπως οι αλλοδαποί φοιτητές, πέραν της χρήσης των σεμιναρίων Ελληνικής του ΕΚΠΑ, στηρίζονται από τους συμφοιτητές τους και παροτρύνονται ενεργά να έλθουν σε επαφή με τους διδάσκοντες για την ομαλή και γόνιμη ενσωμάτωσή τους στο φοιτητικό σώμα. Ως τώρα οι θεσμοθετημένοι εκπρόσωποι των φοιτητών αναφέρουν θετικές εντυπώσεις σε ερωτήματα του Προέδρου για αυτό το ζήτημα, ενώ δεν έχει τεθεί ποτέ θέμα διάκρισης (μεταξύ φοιτητών ή διδασκόντων).

Κινητικότητα μελών ΔΕΠ και Φοιτητών: Η επιτροπή αξιολόγησης έθεσε τα ακόλουθα ερωτήματα στα μέλη ΔΕΠ, βασιζόμενη στα πρότυπα της Α.ΔΙ.Π. Οι απαντήσεις που συγκέντρωσε αναφέρονται ως συγκεντρωτικά πορίσματα.

1. Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των

μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας; Το Τμήμα αξιοποιεί πλήρως το Erasmus. Πέραν αυτού του προγράμματος κινητικότητας, η διοίκηση και οι διδάσκοντες ενημερώνονται για τις όποιες νέες ευκαιρίες προκύπτουν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΚΠΑ. Αυτές οι συμφωνίες μετακινήσεων κοινοποιούνται από την κεντρική διοίκηση γραπτώς και ηλεκτρονικώς στα e-mail των διδασκόντων.

2. Πόσες και ποιες συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών; Μία βασική συμφωνία, αυτή του Erasmus, με τρία πανεπιστήμια. Στα πλαίσια της διεύρυνσης των διδασκόμενων γνωστικών αντικειμένων το Τμήμα φιλοδοξεί να προσελκύσει προτάσεις για νέες συνεργασίες (προαγωγή ψυχικής υγείας μέσω της θεολογίας).

3. Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα; Η Γ.Σ. ενημερώνεται από το μέλος ΔΕΠ που μετακινήθηκε για τη διδασκαλία/ έρευνα που πραγματοποιήθηκε. Δεν υπάρχει κάποια θεσμοθετημένη διαδικασία ανταμοιβής, καθώς δεν υπάρχουν σχετικά κονδύλια. Σε κάθε περίπτωση το Τμήμα θεωρεί υποχρέωση την επιστημονική συνεργασία και εξωστρέφεια και δίδει σχετικές άδειες μετακίνησης χωρίς ιδιαίτερη γραφειοκρατία. Κάθε αίτηση κρίνεται σε επίπεδο Γ.Σ. και, εφ' όσον υπάρχει ικανοποιητική αιτιολόγηση, γίνονται αλλαγές στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα του επόμενου Ακαδημαϊκού έτους, ούτως ώστε η άδεια να μην επηρεάσει τη διεξαγωγή μαθημάτων.

4. Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα; Με αναρτήσεις, έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση, συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, μείωση της γραφειοκρατίας, βαθμολογικά κριτήρια και αναγνώριση μαθημάτων (σε περίπτωση φοιτητών), ενημέρωση από μέλη ΔΕΠ για τις διαδικασίες μετακίνησης.

5. Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού; Το Τμήμα σε πρώτο επίπεδο εξετάζει την ποιότητα του Ιδρύματος και σε δεύτερο επίπεδο τους ερευνητικούς / ακαδημαϊκούς στόχους του μέλους ΔΕΠ /φοιτητή. Εφ' όσον πληρούνται εύλογα κριτήρια, η αίτηση (σε ό,τι αφορά στο Τμήμα) εγκρίνεται. Αντιστοίχως, οι εισερχόμενοι (φοιτητές) αξιολογούνται βάση της βαθμολογίας τους και του κύρους των πανεπιστημίων με τα οποία έχουν συναφθεί οι διμερείς συμφωνίες.

3. ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Νομικής, η απόκτηση πτυχίου προϋποθέτει την παρακολούθηση και την επιτυχή εξέταση σε σαράντα ένα (41) μαθήματα εκ των οποίων:

τα τριάντα ένα (31) μαθήματα είναι υποχρεωτικά, και

τα δέκα (10) είναι μαθήματα επιλογής.

Ως **υποχρεωτικά** χαρακτηρίζονται τα μαθήματα, των οποίων η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση είναι απαραίτητη για το σύνολο των φοιτητών του Τμήματος Νομικής.

Η συστηματική παρακολούθηση των παραδόσεων είναι απόλυτα ενδεδειγμένη για τη σωστή θεωρητική κατάρτιση του φοιτητή. Μόνο η άμεση επαφή με τον διδάσκοντα μπορεί να οδηγήσει στην ακριβή γνώση του αντικειμένου κάθε μαθήματος.

Επιλεγόμενα είναι τα μαθήματα που ο φοιτητής είναι κατ' αρχήν ελεύθερος να επιλέξει ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα. Υποχρεούται όμως να επιλέξει έξι (6) τουλάχιστον μαθήματα (υποχρεωτικής επιλογής) από τους βασικούς κλάδους του δικαίου («ενότητες») που αντιστοιχούν στους Τομείς, στους οποίους διαιρείται οργανωτικά από άποψη ειδικότερου γνωστικού αντικειμένου το Τμήμα Νομικής.

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Νομικής περιλαμβάνει εβδομήντα δύο (72) επιλεγόμενα μαθήματα, τα οποία διακρίνονται περαιτέρω σε:

- τριάντα (30) μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής
- σαράντα δύο (42) μαθήματα ελεύθερης επιλογής

Τα μαθήματα **υποχρεωτικής επιλογής** κατανέμονται ανάλογα με τη συγγένεια του γνωστικού τους αντικειμένου σε πέντε (5) ενότητες:

α) Ιστορίας και Θεωρίας του Δικαίου,

β) Ιδιωτικού Δικαίου,

γ) Δημοσίου Δικαίου,

δ) Ποινικών Επιστημών και

ε) Διεθνών Σπουδών.

Οι εξετάσεις γίνονται από το διδάσκοντα (ή τους διδάσκοντες) στο τέλος του εξαμήνου σε καθορισμένη ύλη. Οι εξετάσεις μπορεί να γραπτές ή προφορικές. Η βαθμολογία των μαθημάτων εκφράζεται με την κλίμακα μηδέν-δέκα (0-10), με βάση επιτυχίας το βαθμό πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα μιας συμπληρωματικής εξέτασης. Εάν ο φοιτητής αποτύχει και στη συμπληρωματική εξέταση, τότε θα πρέπει να επανεγγραφεί στο μάθημα και να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο.

Ο αριθμός των διδακτικών μονάδων που προσφέρει κάθε υποχρεωτικό μάθημα, ισούται με το σύνολο των ωρών διδασκαλίας και το ήμισυ των ωρών φροντιστηριακών ασκήσεων, εφόσον οι ώρες αυτές είναι τουλάχιστον δύο.

Οι **φροντιστηριακές ασκήσεις** δεν είναι αυτοτελή μαθήματα, αλλά συμπληρώνουν τη διδασκαλία κάθε μαθήματος, με την εμπέδωση της ύλης, που έχει διδαχθεί και την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί από τις παραδόσεις. Τα φροντιστήρια διεξάγονται σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών, γεγονός που επιτρέπει την ενεργητική συμμετοχή τους σε αυτά. Με τον τρόπο αυτό οι φροντιστηριακές ασκήσεις συμβάλλουν αποφασιστικά στην πληρέστερη κατανόηση της ύλης κάθε μαθήματος.

Τα **μαθήματα εφαρμογών/συνθέσεων** έχουν επίσης ιδιαίτερη συμβολή στην εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων. Τα μαθήματα των εφαρμογών συνθέτουν τους επιμέρους τομείς των βασικών κλάδων του δικαίου και εμβαθύνουν μεθοδικά και συστηματικά με την

επεξεργασία της νομολογίας και πρακτικών θεμάτων και τη διεξαγωγή «εικονικών» ή «εκπαιδευτικών δικών» στην αντίληψη του εκάστοτε γνωστικού τους αντικειμένου. Οι εφαρμογές προσφέρονται για τον λόγο αυτό στα τελευταία εξάμηνα του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Νομικής και λαμβάνεται μέριμνα να παρέχονται σε περισσότερα κλιμάκια φοιτητών, ώστε να καθίσταται δυνατή η ενεργητική συμμετοχή τους.

Μεγάλη σημασία για την εξάσκηση των φοιτητών στην έρευνα και την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών καθώς και στη συμμετοχή τους σε γόνιμο κριτικό διάλογο έχουν τέλος τα σεμιναριακά μαθήματα, τα οποία βασίζονται σε εισηγήσεις φοιτητών και επακολουθούσα επιστημονική συζήτηση. Τα σεμινάρια διεξάγονται με την ενεργητική συμμετοχή περιορισμένου αριθμού φοιτητών, των τελευταίων κυρίως εξαμήνων.

Στο Τμήμα παρέχονται επτά διαφορετικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών . Κάθε τομέας έχει το δικό του και ο τομέας Δημοσίου έχει 2 προγράμματα.

Κάθε μεταπτυχιακό πρόγραμμα λειτουργεί βάσει ξεχωριστού εσωτερικού κανονισμού, καθότι δεν ισχύει ακόμη ενιαίος κανονισμός για όλους τους κύκλους σπουδών. Επομένως, οι προκηρύξεις, οι αιτήσεις υποβολής υποψηφιοτήτων και η επιλογή των φοιτητών διεξάγονται για κάθε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σύμφωνα με τους κανονισμούς που διέπουν τον αντίστοιχο τομέα.

Πιο συγκεκριμένα, λειτουργούν Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στους παρακάτω τομείς και θα εξεταστούν αναλυτικότερα ανά τομέα:

Α' Ιδιωτικού Δικαίου

Β' Ιδιωτικού Δικαίου

Δημοσίου Δικαίου, Εξειδικευμένο Δημόσιο Δίκαιο

Ποινικών Επιστημών

Ιστορίας και Θεωρίας του Δικαίου (Ιστορία, Φιλοσοφία, Κοινωνιολογία, Εκκλησιαστικό)

Διεθνών Σπουδών

4. ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Το Τμήμα συνεργάζεται με Πανεπιστήμια του Εξωτερικού στα πλαίσια του Προγράμματος Σωκράτης/Erasmus. Παρέχεται η δυνατότητα στους φοιτητές του Τμήματος να μετακινηθούν στα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια και να φοιτήσουν εκεί κανονικά για ένα εξάμηνο έχοντας συγχρόνως μια δυνατότητα αναγνώρισης των μαθημάτων εκείνων στα οποία θα εξετασθούν επιτυχώς. Για τους αλλοδαπούς Φοιτητές Πανεπιστημίων Εξωτερικού που φοιτούν στο Τμήμα προσφέρονται ορισμένα μαθήματα στην Αγγλική γλώσσα όπως και σε μικρές ομάδες συνεργασίας με τους διδάσκοντες (tutorial). Τα μαθήματα στην Αγγλική μπορούν να τα παρακολουθήσουν και φοιτητές του Τμήματος.

Μέχρι σήμερα συμμετέχει σε 11 προγράμματα Erasmus:

Universite Pierre Mendes, France Grenoble II, Universite de Sciences et Techn. du Languedoc (Montpellier II), Hacettepe University, Middlesex University, Karl-Franzens-Universität Graz, Eesti Korgem Kommerstskool, Universidad de Cadiz

Universita degli studi di Milano-Bicocca, Universita degli studi di Padova

Universita degli studi di Torino, Ege Universitesi

Υπάρχει συμφωνία με το Οικονομικό Τμήμα του London School of Economics and Political Science για 12 εβδομαδιαίες επισκέψεις μελών ΔΕΠ αυτού του Τμήματος. Κάθε επίσκεψη περιλαμβάνει ορισμένες ώρες διδασκαλίας, που εντάσσονται σε συγκεκριμένο μάθημα του ΠΜΣ και 2 σεμινάρια. Το συγκεκριμένο περιεχόμενο της διδασκαλίας και των σεμιναρίων καθορίζονται σε συνεργασία με τον καθηγητή που έχει την ευθύνη του μαθήματος στα πλαίσια του οποίου εντάσσεται η επίσκεψη του καθηγητή από το London School of Economics and Political Science.

Διεθνείς διακρίσεις για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα συνιστούν α) η αποδοχή

αποφοίτων με παροχή υποτροφιών, για συνέχιση των σπουδών τους σε αξιόλογα Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως London School of Economics, Warwick, Edinburg, β) η συμμετοχή φοιτητών σε συνέδρια και η διάκριση αυτών (Best Student Paper Award in Computational Statistics 2007, IAENG Conference, Imperial College), γ) οι υποτροφίες

φοιτητών από την κυβέρνηση ξένης χώρας (Ιαπωνία), δ) οι δημοσιεύσεις των φοιτητών σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Ως προς τις **μεθόδους διδασκαλίας** χρησιμοποιούνται αναλυτικές ή ολικές μέθοδοι συνεπικουρούμενες από ΤΠΕ και επίλυση ασκήσεων. Χρησιμοποιούνται:

(α) Οι παραδοσιακές διαλέξεις με προβολή διαφανειών ή και με χρήση μεθόδων

εικονικής πραγματικότητας, (β) οι φροντιστηριακές τάξεις που χωρίζονται σε (i) μαζικά φροντιστήρια και (ii) ειδικές φροντιστηριακές τάξεις όπου ο αριθμός των φοιτητών δεν ξεπερνά τους 20 και οι συμμετέχοντες παραδίδουν εργασίες και συμμετέχουν σε προόδους εντός των τάξεων αυτών, (γ) Ηλεκτρονικές δυνατότητες εκπαίδευσης (π.χ. e-class). Μερικά μέλη ΔΕΠ αναρτούν υλικό του μαθήματος στο e-class του Πανεπιστημίου (eclass.uoa.gr / Οικονομικό Τμήμα/ Τομέας/ Μάθημα).

Στους φοιτητές διανέμονται (α) Εγχειρίδια, τουλάχιστον δύο ανά μάθημα, (β) Πλούσιο επί πλέον υλικό (αρκετό στην αγγλική), συμπεριλαμβανομένων σημειώσεων των μελών ΔΕΠ, άρθρων, πηγών και συνδέσμων στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στο e-class. Παρέχεται επιπλέον βιβλιογραφία και υλικό (πχ λογισμικό, βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά περιοδικά στο e-class ή με αναφορά σε ιστοδιευθύνσεις).

Το Τμήμα κάνει ευρύτατη χρήση ΤΠΕ. Ενισχύθηκε η τεχνολογική συνιστώσα του Τμήματος με το Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ (2003–2007). Πχ έχουν συγγραφεί αρκετά εγχειρίδια χρήσης πακέτων λογισμικού και διατίθεται ένας αριθμός πακέτων λογισμικού για τις εκπαιδευτικές ανάγκες. Εξαρτώμενου από το διδάσκοντα και το μάθημα, πολλά μαθήματα έχουν οργανωμένες διαφάνειες με powerpoint, υλικό στο e-class του Πανεπιστημίου και τους ιστότοπους των μελών ΔΕΠ, συνεδρίες συζήτησης στο e-class κλπ. Το Τμήμα κάνει ευρύτατη χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, όπως πχ χρήση διαφανειών, υπολογιστών, επιδειμοσκοπίων,

ψηφιακών προβολέων (για προβολή εντύπων), τηλεπικοινωνιακές συνδέσεις και βιντεοπαρουσιάσεις, κλπ.

Το Τμήμα έχει συνεργασίες με (α) Τμήματα του ιδίου Ιδρύματος (Νομικό, Μαθηματικό, Πολιτικό και Δημόσιας Διοίκησης, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Νοσηλευτικό, Φαρμακευτικό), (β) τα Πανεπιστήμια: Αιγαίου (Μαθηματικό), Οικονομικό (Πληροφορικής), ΕΜΠ (Μηχανικών Η/Υ και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, (γ) το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΙΕΣΟΕΛ στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος του τμήματος «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική» με ειδίκευση την «Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική») και (δ) το ΙΝΕ ΓΣΕΕ στο πλαίσιο του διδακτορικού προγράμματος.

Με το London School of Economics (Dept. of Economics) στο πλαίσιο του ΠΜΣ του Τμήματος. Επίσης, αναπτύσσονται συνεργασίες μελών ΔΕΠ του Τμήματος βάσει διμερών συμφωνιών του ΕΚΠΑ με ιδρύματα του εξωτερικού.

5. ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Το διδακτικό έργο που παρέχεται στο Τμήμα εμφανίζεται ως ιδιαίτερα πλούσιο, παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. είναι συγκριτικά μικρός. Ορισμένα από τα μαθήματα επιλογής προσανατολίζονται σε σύγχρονες προβληματικές «αιχμής» που απασχολούν την επιστήμη (λ.χ. τα ανθρώπινα δικαιώματα, η προστασία του περιβάλλοντος, η κοινωνική προβληματική του φύλου, η προβληματική της μετανάστευσης κ.ά.). Τα ιδιαίτερος μεγάλα ακροατήρια, στο πρώτο και δεύτερο έτος σπουδών, εμποδίζουν την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας. Η διδασκαλία περιορίζεται, τουλάχιστον στα δύο πρώτα έτη, στην καθ' έδρας διδασκαλία, η οποία προσανατολίζεται, ως επί το πλείστον, στα διανεμόμενα συγγράμματα. Στο τρίτο και στο τέταρτο έτος, όπου οι φοιτητές και φοιτήτριες κατανέμονται στις τρεις κατευθύνσεις, η υιοθέτηση πρωτοποριακών μεθόδων διδασκαλίας (πρακτικές ασκήσεις, ασκήσεις προσομοίωσης κ.ά.) και η αναφορά σε σύγχρονη θεματολογία συνυπάρχουν με την παραδοσιακή καθ' έδρας διδασκαλία.

Η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική στα τέσσερα μεταπτυχιακά προγράμματα, όπου οι συνθήκες διδασκαλίας, κυρίως λόγω του μικρού αριθμού φοιτητών και φοιτητριών, είναι σαφώς καλύτερες από εκείνες των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι τα τέσσερα μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος προσελκύουν ιδιαίτερα υψηλό αριθμό υποψηφίων, αρκετοί από τους οποίους διακρίνονται για το υψηλό επίπεδο (υψηλή βαθμολογία στις σχολές προέλευσής τους, άλλος μεταπτυχιακός τίτλος, κ.ά.) και για το έντονο ενδιαφέρον.

Η συμμετοχή των προπτυχιακών φοιτητών στις διδακτικές δραστηριότητες του Τμήματος εξακολουθεί να παραμένει μάλλον υποτονική, αφού οι περισσότεροι προσανατολίζονται στην εξεταστική διαδικασία και την απόκτηση του πτυχίου, το οποίο θεωρούν ως τυπικό εφόδιο για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Πρόκειται βεβαίως για προβλήματα που παρουσιάζονται και σε άλλα Τμήματα θεωρητικών επιστημών και που οφείλονται εν μέρει και στις μη ελκυστικές συνθήκες (ανωνυμία, μεγάλα ακροατήρια κ.ά.) υπό τις οποίες ασκείται συχνά το διδακτικό έργο. Πάντως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η παρουσία όπως και το ενδιαφέρον των φοιτητών βαίνουν αυξανόμενα. Στα μεταπτυχιακά προγράμματα εκδηλώνεται μεγάλο ενδιαφέρον από τους φοιτητές και φοιτήτριες για την διδασκαλία και, γενικότερα, για τον επιστημονικό προβληματισμό, με αποτέλεσμα η όλη διεργασία να πλησιάζει περισσότερο στην «παραγωγή» και λιγότερο στην απλή «μετάδοση» γνώσης.

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος διακρίνονται για το υψηλό επιστημονικό επίπεδό τους, τον μεγάλο αριθμό δημοσιεύσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και, σε πολλές περιπτώσεις, την πλούσια ερευνητική δραστηριότητα. Διατηρούν, σε σημαντικό ποσοστό, στενές σχέσεις και επαφές με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, ενώ ιδιαίτερα εντυπωσιακή εμφανίζεται η παρουσία τους σε σημαντικούς θεσμούς του δημόσιου (εθνικού και διεθνούς) βίου. Οι εν λόγω εμπειρίες και ερευνητικές δραστηριότητες δεν φαίνεται να αξιοποιούνται με την προσήκουσα πληρότητα στο ίδιο το Τμήμα άμεσα, πέραν μιας γενικότερης ευνοϊκής φήμης. Τα περισσότερα ερευνητικά εργαστήρια που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν και να «αποθησαυρίσουν» αυτές τις δραστηριότητες λειτουργούν μάλλον περιορισμένα, λόγω έλλειψης χρηματοδότησης και διοικητικής υποστήριξης. Θα μπορούσε επίσης να γίνει χρήση ερευνητικών αποτελεσμάτων στη διαμόρφωση μέτρων δημόσιας πολιτικής (π.χ. αποτελεσμάτων από έρευνες για την κοινωνική πολιτική και τη μεταρρύθμιση του κεντρικού κράτους), ωστόσο η χρήση των αποτελεσμάτων της κοινωνικής και πολιτικής έρευνας είναι πολύ σπάνια.

Το Τμήμα διαθέτει πολύ μεγάλο αριθμό ενεργών φοιτητών και φοιτητριών (9.553 εγγεγραμμένοι στα προπτυχιακά εξάμηνα, εκ των οποίων ορισμένοι έχουν εγκαταλείψει τις σπουδές τους ή εμφανίζονται μόνο στις εξετάσεις). Η παρούσα αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων είναι κατά πολύ χειρότερη από τον εθνικό μέσο όρο, και αν δεν μειωθεί ο αριθμός των εισακτέων, η αναλογία αυτή θα επιδεινωθεί σημαντικά.

Οι διοικητικές υπηρεσίες του Τμήματος δεν έχουν εκσυγχρονισθεί πλήρως, καθώς το Τμήμα δεν έχει ενταχθεί στη νέα μηχανογράφηση, ώστε να πραγματοποιείται η χορήγηση βεβαιώσεων, η εγγραφή των φοιτητών μέσω του διαδικτύου, η βαθμολόγηση των μαθημάτων από τους διδάσκοντες και η ηλεκτρονική διανομή συγγραμμάτων. Το πρόβλημα τούτο τείνει να θεραπευθεί. Ήδη προετοιμάζεται η εγκατάσταση νέου μηχανογραφικού συστήματος, η οποία εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί έως τον Ιούνιο του 2011.

Οι στεγαστικές συνθήκες του Τμήματος είναι πολύ ικανοποιητικές. Εκτός από τις κατάλληλες αίθουσες διδασκαλίας στο, σχετικά προσφάτως, ανακαινισμένο κτήριο του Μεγάρου Θεωρητικών Επιστημών επί της οδού Σίνα, το Τμήμα χρησιμοποιεί τις αίθουσες του κτηρίου επί της οδού Αιόλου για τα μεταπτυχιακά και τη βιβλιοθήκη, ενώ οι διοικητικές υπηρεσίες όπως και τα γραφεία μελών Δ.Ε.Π. μεταφέρθηκαν το 2009 σε νεόδμητο κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών επί της οδού Θεμιστοκλέους. Σχεδόν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. διαθέτουν δικό τους γραφείο με κατάλληλο εξοπλισμό (Η/Υ, πρόσβαση στο διαδίκτυο, τηλέφωνο, κλιματισμό). Η εγκατάσταση στο νέο κτήριο βελτίωσε σε μεγάλο βαθμό το εργασιακό περιβάλλον, με αποτέλεσμα τα μέλη Δ.Ε.Π. να εργάζονται, στην πλειονότητά τους, στα πανεπιστημιακά τους γραφεία, πράγμα το οποίο διευκολύνει αφενός την ορθολογική αξιοποίηση του χρόνου τους και, αφετέρου, την επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Είναι γεγονός ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης περιορίζει σε αρκετά υψηλό βαθμό τις επιλογές ως προς αρκετά θέματα. Έτσι, ένα Τμήμα έχει περιορισμένες δυνατότητες διορθωτικών ενεργειών. Εξάλλου, η ένταξη σε ένα μεγάλο εκπαιδευτικό ίδρυμα, όπως το Ε.Κ.Π.Α. με πλούσια παράδοση, αλλά υπερμεγέθεις και δυσκίνητες οργανωτικές δομές έχει μεν αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα, αλλά και δεν ευνοεί την ευελιξία και την ευόδωση τυχόν πρωτοβουλιών που επιθυμεί ν' αναπτύξει ένα Τμήμα.

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών έχει

καθιερωθεί ως το εγκυρότερο, μεγαλύτερο και πληρέστερο τμήμα Πολιτικής Επιστήμης στην Ελλάδα.

Το πρόγραμμα σπουδών είναι σύγχρονο και ανανεώνεται κατά διαστήματα. Θα πρέπει ωστόσο να ενισχυθεί με νέα μαθήματα, ιδίως δε με μαθήματα στην αγγλική γλώσσα τα οποία θα μπορούσαν, μεταξύ άλλων, να προσελκύσουν περισσότερους φοιτητές/τριες Erasmus, καθώς και μαθήματα παιδαγωγικής κατάρτισης.

Το Τμήμα έχει εξασφαλίσει επαρκείς υποδομές σε κτήρια και εργαστήρια. Ωστόσο, ο αριθμός των εγγεγραμμένων και εισερχομένων φοιτητών/τριών παραμένει πάρα πολύ μεγάλος. Είναι σκόπιμη και χρήσιμη η σταδιακή μείωση των εισακτέων, ώστε ο συνολικός αριθμός (μαζί με τους μετεγγραφέντες) να μην υπερβαίνει τους διακόσιους πενήντα (250) κατ' έτος.

Το διδακτικό προσωπικό καλύπτει οριακά τις διδακτικές ανάγκες σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Θα πρέπει να ενισχυθεί με νέα μέλη ΔΕΠ κατά την επόμενη τετραετία, ώστε να καλυφθούν νέα επιστημονικά πεδία και να υλοποιηθεί η κατάτμηση των μαζικών ακροατηρίων σε μικρότερα - δηλαδή των 100-120 ατόμων – προς όφελος των φοιτητών και του εκπαιδευτικού έργου.

Η μηχανοργάνωση του Τμήματος χρειάζεται αναβάθμιση ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα η επικοινωνία των φοιτητών. Το πρόβλημα τούτο τείνει να θεραπευθεί όπως ήδη εξετέθη.

Εν κατακλείδι, το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης βρίσκεται σε μια περίοδο θετικής αναπτυξιακής πορείας. Οι κύριες αδυναμίες εντοπίζονται στον τρόπο και τις συνθήκες διδασκαλίας των μαθημάτων κορμού των δύο πρώτων ετών. Στο βαθμό που θα αντιμετωπιστούν ικανοποιητικά οι ως άνω αδυναμίες, το Τμήμα θα μπορεί και θα πρέπει να προχωρά σταθερά σε περιοδικές βελτιώσεις τόσο του προγράμματος σπουδών όσο και του τρόπου λειτουργίας του.

6. ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Τα ερωτήματα που απευθύνονται στους φοιτητές αναφέρονται:

1. Σε θέματα που αφορούν το μάθημα: στους στόχους του , την οργάνωση της ύλης, την βιβλιογραφική υποστήριξη, την υποστήριξη από τα σπουδαστήρια και τα εργαστήρια του Τμήματος.
2. Σε θέματα που αφορούν ειδικότερα τον διδάσκοντα: στην οργάνωση της παράδοσης και παρουσίασης του μαθήματος, στην επιδίωξη της ενεργούς συμμετοχής των φοιτητών στο μάθημα με διατύπωση ερωτήσεων, αποριών, θέσεων και τη γενικότερη συνέπεια στις υποχρεώσεις του.
3. Στο υλικό που χρησιμοποιείται: ποιότητα σημειώσεων, βοηθητικού υλικού έντυπου και ηλεκτρονικού.
4. Σε ζητήματα που σχετίζονται με τον ίδιο τον φοιτητή: πόσο συνεπής είναι στις υποχρεώσεις του (παρακολούθηση των παραδόσεων, έγκαιρη αποπεράτωση σεμιναριακών εργασιών, μελέτη της ύλης)

(α) Εκπαιδευτικές μέθοδοι, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/ συγγράμματα

Η κύρια εκπαιδευτική μέθοδος που εφαρμόζεται είναι η θεωρητική διδασκαλία στις αίθουσες και στα αμφιθέατρα της Φιλοσοφικής Σχολής. Εκτός από τα κανονικά μαθήματα, υπάρχουν και σεμιναριακά ενώ, λόγω της φύσης των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος, είναι λιγότερα τα εργαστηριακά μαθήματα και τα συναντούμε ιδίως στη γλωσσολογία και τη λαογραφία. Υπάρχουν όμως πρακτικές ασκήσεις οι οποίες ανάλογα με το είδος του μαθήματος ποικίλλουν ως προς το είδος και το χρόνο που αφιερώνεται (τέτοιες ασκήσεις έχουν μαθήματα όλων σχεδόν των Τομέων). Πιο συγκεκριμένα:

1. Στα περισσότερα Υποχρεωτικά μαθήματα, κυρίως των τεσσάρων ή πέντε πρώτων εξαμήνων η θεωρητική διδασκαλία εμπλουτίζεται με φροντιστηριακά μαθήματα και ασκήσεις σχετικά με τη γλώσσα, τα χειρόγραφα, τα παπυρικά κείμενα, τις πηγές και τη βιβλιογραφία, επίσης με επιτόπιες ασκήσεις στα Σπουδαστήρια και στα Εργαστήρια του Τμήματος και επισκέψεις σε μουσεία και σχολεία (γυμνάσια και λύκεια για τις παιδαγωγικές ασκήσεις που αφορούν διδασκαλία των μαθημάτων του Τμήματος). Το ποσοστό του συνολικού διδακτικού χρόνου που καλύπτουν αυτές οι δραστηριότητες ποικίλλουν από μάθημα σε μάθημα, ανάλογα με τη φύση του, και από Τομέα σε Τομέα γενικότερα.(ανάλογα με τις αντίστοιχες απαιτήσεις που έχουν τα γνωστικά αντικείμενα που καλλιεργεί).

2. Στα σεμιναριακά μαθήματα, η αναλογία της θεωρητικής διδασκαλίας από τον διδάσκοντα και των παρουσιάσεων των εργασιών και της συζήτησής τους στην αίθουσα ποικίλλει από σεμινάριο σε σεμινάριο ανάλογα με το αντικείμενο και τη φύση του γνωστικού αντικειμένου που καλύπτει κάθε σεμινάριο.

3. Τα μαθήματα πρακτικής άσκησης όλων των Κατευθύνσεων του Τμήματος γίνονται κατά ομάδες φοιτητών των 10-30 ατόμων (ανάλογα με τη φύση του μαθήματος), ισοδύναμες περίπου είναι και οι ομάδες των φροντιστηριακών μαθημάτων, τα οποία οργανώνονται από του Τομείς και τα μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν το κύριο αντικείμενο, και πραγματοποιούνται με την επικουρία αποσπασμένων εκπαιδευτικών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Χρήση νέων τεχνολογιών

Ο εξοπλισμός όλων των αιθουσών διδασκαλίας και των αμφιθεάτρων του Τμήματος την τελευταία πενταετία με βιντεοπροβολείς, αλλά και ο τεχνολογικός εξοπλισμός ορισμένων Τομέων, έχουν δώσει τη δυνατότητα ώστε το σύνολο της διδασκαλίας, σε πάρα πολλά μαθήματα, να γίνεται με ηλεκτρονικό υλικό, κυρίως με παρουσιάσεις powerpoint.

Μολονότι τα τεχνικά προβλήματα δεν λείπουν κατά την εφαρμογή αυτών των πρακτικών, κυρίως λόγω της έλλειψης κονδυλίων για την αντικατάσταση μηχανημάτων που έχουν φθαρεί ή ξεπεραστεί από την τεχνολογία καθώς και λόγω της γραφειοκρατίας που συχνά απαιτείται και για μικρές ακόμη επισκευαστικές εργασίες και ειδικότερα αγορά μικρών ή μεγαλύτερων ανταλλακτικών, ο συνολικός απολογισμός από την εφαρμογή τους είναι θετικός και έχει αποκομίσει τα επαινετικά σχόλια όχι μόνο των διδασκόντων, οι οποίοι ενισχύονται έτσι στο μάθημά τους με τη δυνατότητα χρήσης πιο σύγχρονων εποπτικών μέσων, αλλά και των φοιτητών, οι οποίοι παρακολουθούν με μεγαλύτερη άνεση το μάθημα, εξοικειώνονται με τις νέες τεχνολογίες, εξασφαλίζουν πλουσιότερο εκπαιδευτικό υλικό και διευκολύνονται στη μελέτη για τις εξετάσεις τους .

Στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών συμπεριλαμβάνεται και η λειτουργία, από το 2007 της νέας κοινής για όλους τους Τομείς ιστοσελίδας του Τμήματος Φιλολογίας στη διεύθυνση: www.phil.uoa.gr. Οι φοιτητές μπορούν να συμβουλευούνται την ιστοσελίδα για το πρόγραμμα σπουδών, το περιεχόμενο των μαθημάτων, εκδηλώσεις που σχετίζονται με το αντικείμενο των σπουδών και τα γενικότερα πνευματικά ενδιαφέροντά τους και για ποικίλες ανακοινώσεις που τους αφορούν.

Επιπλέον, σε μεγάλο αριθμό μαθημάτων προσφέρεται η δυνατότητα πρόσβασης στην ηλεκτρονική τάξη (e-class). Εκτός από την προβολή παρουσιάσεων powerpoint, το Τμήμα υπήρξε πρωτοπόρο στη Σχολή, εδώ και πολλά χρόνια, στη χρήση της ηλεκτρονικής τάξης (e-class). Τα τελευταία πέντε χρόνια μάλιστα αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των μελών ΔΕΠ που χρησιμοποιούν για τη διδασκαλία τους την πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ, γνωστή ως «η-Τάξη» ή «e-class» (<http://eclass.uoa.gr>). Χρησιμοποιείται ευρύτατα στα μαθήματα των Τομέων Κλασικής Φιλολογίας και Γλωσσολογίας αλλά τείνει συνεχώς αυξανόμενη η χρήση της και στους Τομείς Νεοελληνικής Φιλολογίας καθώς και Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας. Η πλατφόρμα χρησιμοποιείται από τους διδάσκοντες για την ανάρτηση ανακοινώσεων, την περιγραφή του μαθήματος, την ανακοίνωση της ύλης, την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεις, εικόνες, παρουσιάσεις, βιβλιογραφίες, κλπ.), και την επικοινωνία με τους φοιτητές.

Παραθέτουμε ενδεικτικά κάποιους από τους πίνακες για την χρήση τεχνολογίας και σύγχρονων μέσων διδασκαλίας που έχουμε από Τομείς του Τμήματος:

Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας

Πρόσβαση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων και ιστότοπους (π.χ. JSTOR –The Scholarly Journal Archive, Project Muse Journals, CLCWeb Comparative Literature and Culture, Éclat The Essential Comparative Literature, κ.ά.)

Ψηφιοποίηση κειμένων με τεχνολογία OCR

1. Μεταγραφή μεσαιωνικών χειρογράφων σε ψηφιακή μορφή· επεξεργασία ψηφιακών εικόνων μεσαιωνικών χειρογράφων για την βελτιστοποίηση της διαδικασίας μεταγραφής· ψηφιοποίηση, καταλογογράφηση και αρχειοθέτηση σχετικών ψηφιακών τεκμηρίων.
2. Δημιουργία ηλεκτρονικών εκδοχών μεσαιωνικών κειμένων για περαιτέρω επεξεργασία με εφαρμογές γλωσσικής επεξεργασίας και ανάλυσης (συμφραστικοί πίνακες κειμένων/concordances, πίνακες λέξεως κλπ.) Κατάρτιση ηλεκτρονικών συμφραστικών πινάκων κειμένων (concordances)
3. Εμπειρία στον σχεδιασμό βάσεων δεδομένων για γλωσσική ανάλυση στο επίπεδο i) της ανάλυσης χαρακτηριστικών κειμένων και εγγράφων (document & text analysis), ii) της δημιουργίας συστημάτων γλωσσολογικής καταλογογράφησης & σχολιασμού (linguistic annotation), και iii) της δημιουργίας βάσεων δεδομένων για την διαχείριση βιβλιογραφικών στοιχείων
4. Εμπειρία στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για την μορφοποίηση κειμένων και ειδικότερα τη δημιουργία διδακτικού υλικού σε μορφή που να μπορεί να αξιοποιηθεί σε

εφαρμογές ηλεκτρονικής υποστήριξης της διδασκαλίας

5. Χρήση βάσεων δεδομένων ως εργαλείων για γλωσσολογική ανάλυση και διαχείριση βιβλιογραφικών στοιχείων.

6. Έκδοση ηλεκτρονικών πρακτικών συνεδρίου

Εκτός της γρήγορης συγγραφής και εκτύπωσης εργασιών, έχοντας πολύ καλή γνώση του Η/Υ, επιπλέον εύκολη πρόσβαση σε ελληνικές και ξένες βιβλιοθήκες, σε ψηφιοποιημένα αρχεία, περιοδικά, εφημερίδες, βιβλιογραφίες, κυκλοφορίες νέων βιβλίων και ανάγνωσή τους, ενημέρωση για συνέδρια, πρόσβαση στην ηλεκτρονική μορφή λεξικών και κειμένων, καθώς και σε όλους τους σχετικούς συνδέσμους του διαδικτύου, που μπορούν να συμβάλουν στη διευκόλυνση και εξέλιξη της έρευνάς. Συχνή επικοινωνία, επίσης με τους φοιτητές, μέσω των ιστοσελίδων e-class και filosofiki.eu, και παρακολούθηση συχνά εργασιών τους μέσω e mails.

1. Εμπειρία στην ψηφιοποίηση, καταλογογράφηση και αρχειοθέτηση ψηφιακών τεκμηρίων
2. Εμπειρία στον σχεδιασμό/δημιουργία βάσεων δεδομένων για την διαχείριση βιβλιογραφικών στοιχείων
3. Χρήση βάσεων δεδομένων ψηφιακών αρχείων και βιβλιογραφικών δεδομένων.

1. Χρήση e-class
2. Πρόσβαση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων και ιστότοπους (για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς)

Χρήση βάσης δεδομένων για αρχειοθέτηση και ταξινόμηση βιβλιογραφικών αναφορών.

Πρόσβαση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων και ιστότοπους

Χρήση βάσης δεδομένων για αρχειοθέτηση βιβλιογραφικών αναφορών

Τομέας Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ηλεκτρονικά σώματα κειμένων και λεξικογραφία. Σώμα Ελληνικών Κειμένων: Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της Ελληνικής.

Οι παραδόσεις των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων επικουρούνται από τη χρήση των νέων τεχνολογιών:

- Χρήση του προγράμματος Powerpoint για την προβολή διαφανειών της διδακτέας ύλης και των ασκήσεων.

- Ηλεκτρονική δημοσίευση διδακτικού υλικού, βιβλιογραφίας και ασκήσεων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Ε.Κ.Π.Α. “e-Class”.
- Εξάσκηση των φοιτητών στη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού στο Εργαστήριο Φωνητικής και Υπολογιστικής Γλωσσολογίας του Τομέα Γλωσσολογίας.
- Χρήση του Διαδικτύου για την αναζήτηση βιβλιογραφικών και επιστημονικών συνδέσμων σχετικών με τα γνωστικά αντικείμενα των μαθημάτων. Εκτεταμένη χρήση του ακαδημαϊκού δικτύου για την πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιογραφικές βάσεις αναζήτησης και ανάκτησης επιστημονικών άρθρων.

Ηλεκτρονικά σώματα κειμένων και λεξικογραφία. Σώμα Ελληνικών Κειμένων: Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της Ελληνικής.

(β) Καλές πρακτικές

Ως καλές πρακτικές αναφορικά προς το διδακτικό και το ευρύτερο εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος μπορούν να αναφερθούν οι εξής:

α) Το γεγονός ότι στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους εκδίδεται εμπειριστατωμένος Οδηγός Σπουδών του Τμήματος. Παλαιότερα ο έντυπος Οδηγός Σπουδών ήταν αναλυτικότερος, από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, όμως, γίνεται συνδυασμός ενός συνοπτικού σχετικά και εύχρηστου έντυπου Οδηγού Σπουδών και της ιστοσελίδας του Τμήματος: <http://www.phil.uoa.gr>, όπου αναλύονται κάποια επί μέρους στοιχεία και υπάρχουν επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τη δομή και τη λειτουργία του επιστημονικού, εκπαιδευτικού και διοικητικού έργου του Τμήματος. Οι φοιτητές μπορούν με αυτό τον τρόπο να πληροφορηθούν το περιεχόμενο, τους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των μαθημάτων, τα ονόματα των διδασκόντων, τον κανονισμό σπουδών, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, και να έχουν από το πρώτο ήδη εξάμηνο των σπουδών τους μια πλήρη εικόνα του συνολικού προγράμματος, το οποίο έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν και να ακολουθήσουν στα οκτώ εξάμηνα της φοίτησής τους στο Πανεπιστήμιο. Σε όλα τα μαθήματα η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται εγκαίρως στους φοιτητές με προφορικές και γραπτές (έντυπες ή/και ηλεκτρονικές ανακοινώσεις).

β) Η χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης (η-Τάξη) σε μεγάλο αριθμό μαθημάτων (βλ. παραπάνω). Μέσω της πλατφόρμας οι διδάσκοντες επικοινωνούν με τους φοιτητές, αναρτούν ανακοινώσεις, βιβλιογραφίες, αρχεία, παρουσιάσεις και άλλο εκπαιδευτικό υλικό.

γ) Η χρήση προβολών παρουσιάσεων powerpoint σε πολύ μεγάλο αριθμό των μαθημάτων που προσφέρει το Τμήμα.

δ) Ο μεγάλος αριθμός επιστημονικών και εκπαιδευτικών συνεργασιών που έχει συνάψει το Τμήμα με άλλα Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Συνέπεια αυτών είναι οι ανταλλαγές επισκέψεων μελών ΔΕΠ και ή αυξημένη κινητικότητα των φοιτητών που υποστηρίζονται από αυτές τις συνεργασίες. Στο πλαίσιο αυτών των συνεργασιών το Τμήμα έχει υπογράψει διμερείς συνεργασίες με γνωστά και υψηλού επιπέδου Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Αναφέρουμε τα εξής:

-στην Αγγλία με το University of Oxford , στο Βέλγιο με το Universite de Liege,

-στη Γαλλία με τα Universite de Paris Sorbonne (Paris IV), Universite de Strasbourg ,
Universite Nancy 2,

-στη Γερμανία με τα Universitat zu Koln, Albert-Ludwigs-Universitat Freiburg, Freie
Universitat Berlin, Ludwig-Maximilians-Universitat Munchen, Universitat Konstanz, Universitat
Erfurt,

-στη Δανία με το Aarhus Universitat,

-στην Ισπανία με τα Universidad Complutense de Madrid., Universidad de Valladolid,
Universidad de Oviedo,

-στην Ιταλία με το Universita degli studi di Milano,

-στην Ουγγαρία με το Central European University, Budapest,

-στη Σουηδία με τα Uppsala Universitet, Lunds Universitet,

-στην Τσεχία με το Masarykova Universita v Brne, και

-στη Φινλανδία με το University of Helsinki.

Στο πλαίσιο αυτών των συνεργασιών μέλη ΔΕΠ επισκέπτονται ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια για να παραδώσουν μαθήματα, να κάνουν σεμινάρια ή να παρουσιάσουν διαλέξεις. Επίσης οι φοιτητές μας έχουν την ευκαιρία να ακούσουν διαλέξεις ξένων επιστημόνων. Αυτό γίνεται σε όλους τους Τομείς του Τμήματος. Αναφέρουμε ενδεικτικά:

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος ακαδημαϊκών ανταλλαγών «Erasmus-Socrates» στις 7 Απριλίου 2008 η ομιλία του επίκουρου καθηγητή κ. Andrej Kalaš (Πανεπιστήμιο Comenius Σλοβακίας) με θέμα: “Η υποδοχή του Πύρρωνα στην ιστορία της αναζήτησης του κριτηρίου ευδαιμονίας στον αρχαίο σκεπτικισμό”

ε) Η ενίσχυση από πολλά μέλη ΔΕΠ των διδακτικών συγγραμμάτων τα οποία προτείνουν και απονέμονται στους φοιτητές με σημειώσεις, βιβλιογραφίες και σχεδιαγράμματα των διδασκομένων μαθημάτων.

στ) Η συμμετοχή μεγάλου αριθμού φοιτητών στο ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ, που ασκεί στην έρευνα τους φοιτητές, κυρίως τους μεταπτυχιακούς, και επιτρέπει στα μέλη ΔΕΠ να ενισχύσουν το εύρος και το επίπεδο του εκπαιδευτικού έργου τους με συγκεκριμένο ερευνητικό έργο.

ζ) Η συμμετοχή του Τμήματος σε προγράμματα πρακτικής άσκησης, τα οποία επιτρέπουν στους φοιτητές να έχουν συμμετοχή σε αυτά, σχεδόν σε καθολικό επίπεδο σε συγκεκριμένα εξάμηνα σπουδών τους, και που με τον τρόπο αυτό τους βοηθούν να ασκηθούν σε συνθήκες πραγματικής εργασίας και να εξοικειωθούν με επαγγελματικούς χώρους στους οποίους θα έχουν ενδεχομένως την δυνατότητα να απορροφηθούν αργότερα επαγγελματικά.

7. ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

(Α) Γενικές παρατηρήσεις

Η βασική διδακτική μέθοδος που χρησιμοποιείται είναι η θεωρητική διδασκαλία στις αίθουσες και στα αμφιθέατρα, καθώς λόγω της φύσης του γνωστικού αντικειμένου μας δεν προσφέρονται πολλά εργαστηριακά μαθήματα. Προβλέπονται όμως πρακτικές ασκήσεις οι οποίες ανάλογα με το είδος του μαθήματος ποικίλλουν ως προς το είδος και το χρόνο που αφιερώνεται. Πιο συγκεκριμένα:

- Σχεδόν σε όλα τα Υποχρεωτικά Κορμού και Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης η θεωρητική διδασκαλία εμπλουτίζεται με φροντιστηριακά μαθήματα και ασκήσεις επί των πηγών και της βιβλιογραφίας, επιτόπιες ασκήσεις στα Σπουδαστήρια και στα Εργαστήρια του Τμήματος, επισκέψεις σε αρχαία, μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους. Αυτές οι δραστηριότητες καλύπτουν περίπου 20-30% του συνολικού διδακτικού χρόνου.

- Στα σεμιναριακά μαθήματα, η θεωρητική διδασκαλία από το διδάσκοντα αντιστοιχεί περίπου στο 20% του συνολικού διδακτικού χρόνου, ενώ το υπόλοιπο 80% καλύπτεται από τις παρουσιάσεις των εργασιών από τους φοιτητές και από συζήτηση στην αίθουσα.

- Τέλος, υπάρχει ένα μάθημα πρακτικής άσκησης (Τοπογραφία-Ανασκαφική) υποχρεωτικό μόνο για τους φοιτητές αρχαιολογικής κατεύθυνσης, στο οποίο οι επισκέψεις στους αρχαιολογικούς χώρους και η ανασκαφική άσκηση καλύπτει το 50% το διδακτικού χρόνου.

- Κάθε διδάσκων είναι υπεύθυνος για την επικαιροποίηση του περιεχομένου του μαθήματος και της διδακτικής μεθόδου που ακολουθεί. Προτάσεις για αλλαγές και τροποποιήσεις κατατίθενται και συζητούνται αρχικά στο πλαίσιο των οικείων γνωστικών αντικειμένων και ακολούθως είτε στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του κάθε Τομέα, είτε απευθείας στη συνέλευση του Τομέα. Κατόπιν προωθούνται στη συνέλευση του Τμήματος για συζήτηση και τελική έγκριση. Επιπλέον, τόσο τα μαθήματα όσο και το συνολικό πρόγραμμα σπουδών έχουν υποστεί αλληπάλληλες επικαιροποιήσεις τα τελευταία χρόνια, με διαδικασίες και διαβουλεύσεις που διήρκεσαν αρκετό χρόνο στα αρμόδια όργανα (Επιτροπές Σπουδών του κάθε Τομέα) και εγκρίθηκαν από τη συνέλευση του Τμήματος.

Σε όλα τα μαθήματα η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές προφορικά κατά τη διάρκεια των πρώτων παραδόσεων του μαθήματος και με γραπτές ανακοινώσεις έξω από το γραφείο του κάθε διδάσκοντα. Σε όσα μαθήματα διαθέτουν ιστοσελίδα στο e-class, η ύλη αναγράφεται και στην ιστοσελίδα.

(Β) Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα

- *Χρήση Νέων Τεχνολογιών*

Ο εξοπλισμός όλων των αιθουσών διδασκαλίας και των αμφιθεάτρων του Τμήματος την τελευταία πενταετία με βιντεοπροβολείς έχει επιτρέψει το σύνολο της διδασκαλίας, για όλα τα μαθήματα να γίνεται με ηλεκτρονικής μορφής υλικό, κυρίως με παρουσιάσεις powerpoint, και σε μικρότερο βαθμό με εκπαιδευτικές ταινίες. Επιπλέον, την τελευταία πενταετία, ως μέρος της αναμόρφωσης του ΠΠΣ στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ, υπήρξε από το σύνολο των διδασκόντων,

συστηματική προσπάθεια ψηφιοποίησης μεγάλου μέρους του οπτικού υλικού που χρησιμοποιούσαν παλαιότερα στα μαθήματά τους (κυρίως διαφάνειες και χάρτες). Έτσι, σήμερα, είναι ψηφιοποιημένο το σύνολο σχεδόν του υλικού, το οποίο μπορεί να προβάλλεται και να χρησιμοποιείται στη διδασκαλία των μαθημάτων.

Αποτέλεσμα είναι ένας μεγάλος αριθμός μαθημάτων να χρησιμοποιεί παρουσιάσεις powerpoint και βιντεοπροβολείς κατά τη διάρκεια των παραδόσεων. Παρά τα όποια τεχνικά προβλήματα, η πρακτική αυτή έχει αποκομίσει τα θετικά σχόλια όχι μόνο των διδασκόντων, λόγω των δυνατοτήτων που προσφέρει, αλλά και των φοιτητών, όπως φαίνεται από όλες τις σχετικές αξιολογήσεις. Εκτός από την προβολή παρουσιάσεων powerpoint με βιντεοπροβολείς, την περίοδο 2008-09 αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των μελών ΔΕΠ που χρησιμοποιούν για τη διδασκαλία τους την πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ, γνωστή ως «η-Τάξη» ή «e-class» (<http://eclass.uoa.gr>).

Από τα 78 μαθήματα, τα 39 (50%) έχουν ιστοσελίδα στο e-class. Ωστόσο, θεωρούμε ότι υπάρχει σαφές περιθώριο αύξησης αυτού του ποσοστού στο μέλλον.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι προς το παρόν οι διδάσκοντες αξιοποιούν μικρό μόνο μέρος από τις δυνατότητες που προσφέρει το e-class. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα XIII, σχεδόν όλα τα μαθήματα που έχουν ιστοσελίδα στο e-class χρησιμοποιούν την πλατφόρμα για την ανάρτηση ανακοινώσεων και την περιγραφή του μαθήματος. Λιγότερα είναι εκείνα που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα για την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεις, εικόνες, παρουσιάσεις, βιβλιογραφίες, κλπ.).

Τέλος, η επικοινωνία φοιτητών-διδασκόντων για απορίες-ερωτήσεις, η δημιουργία ομάδων συζήτησης και η αποστολή ασκήσεων, εργασιών ή αποτελεσμάτων των εξετάσεων χρησιμοποιείται από ελάχιστο αριθμό μαθημάτων. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι και η ανταπόκριση των φοιτητών σε όσα μαθήματα προσφέρουν κάτι τέτοιο είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι φοιτητές προτιμούν να απευθύνονται με προσωπικά e-mail στους διδάσκοντες.

Η περιορισμένη χρήση των δυνατοτήτων του e-class θα πρέπει να αποδοθεί στο ότι τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ δεν έχουν ακόμα εξοικειωθεί με όλες τις δυνατότητες που προσφέρει η πλατφόρμα του e-class. Μία λύση θα μπορούσε να ήταν η καλύτερη ενημέρωση και παρακολούθηση σεμιναρίων για τη χρήση του από τους διδάσκοντες.

ΤΠΕ χρησιμοποιούνται, ιδιαίτερα σε σεμιναριακά μαθήματα και στα μεταπτυχιακά σεμινάρια. Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη χρήση ειδικών προγραμμάτων και εφαρμογών (archicad, illustrator, autocad, photoshop), τις οποίες κατόπιν χρησιμοποιούν για την εκπόνηση των εργασιών τους.

Το e-class χρησιμοποιείται ελάχιστα για επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων-φοιτητών, παρόλο που η πλατφόρμα έχει τέτοιες δυνατότητες (π.χ. δημιουργία ομάδων συζήτησης). Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι η και η ανταπόκριση των φοιτητών σε όσα μαθήματα προσφέρουν κάτι τέτοιο είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι φοιτητές προτιμούν να απευθύνονται με προσωπικά e-mail στους διδάσκοντες, οι οποίοι ανταποκρίνονται στο πλαίσιο στο υστερήματος του χρόνου τους.

- *Βοηθήματα/Συγγράμματα*

Από τα 78 προσφερόμενα μαθήματα στα 52 (67%) χρησιμοποιείται το ενιαίο σύγγραμμα

(που επιλέγουν οι φοιτητές από λίστα συγγραμμάτων), σε όλες όμως τις περισσότερες οι διδάσκοντες δίνουν συμπληρωματική βιβλιογραφία ή/και σημειώσεις. Στα υπόλοιπα μαθήματα χρησιμοποιούνται επιλεγμένα άρθρα, υλικό από πολλαπλά συγγράμματα και σημειώσεις. Το υλικό αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις φωτοτυπείται από τους φοιτητές, ενώ σε κάποιες άλλες αναρτάται στο διαδίκτυο, με τη μορφή αρχείων word, pdf, ή powerpoint από όπου μπορούν οι φοιτητές να το μεταφορτώσουν.

Επικαιροποίηση των βοηθημάτων γίνεται κάθε χρόνο. Ο διδάσκων είναι ο μόνος αρμόδιος να προτείνει επικαιροποίηση των βοηθημάτων που χρησιμοποιεί στο μάθημά του. Στην περίπτωση συγγράμματος ή σημειώσεων που απαιτούν έκδοση η πρόταση γίνεται στη Συνέλευση του Τομέα, η οποία με τη σειρά της την προωθεί προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση Τμήματος. Στην περίπτωση άλλων μορφών βοηθημάτων η τροποποίηση γίνεται από τους διδάσκοντες χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία.

Όταν πρόκειται για εγκεκριμένα βοηθήματα, τότε η διανομή τους γίνεται σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα νόμο. Το ακαδημαϊκό έτος 2008-09 δημιουργήθηκαν πολλά προβλήματα κυρίως στο χειμερινό εξάμηνο, καθώς για πρώτη φορά εφαρμόστηκε ο νέος νόμος για τις λίστες συγγραμμάτων.

Το αποτέλεσμα ήταν οι φοιτητές να προμηθευτούν τα συγγράμματα 2-3 εβδομάδες πριν από την εξεταστική του Φεβρουαρίου. Η κατάσταση εξομαλύνθηκε στο εαρινό εξάμηνο και αναμένεται να βελτιωθεί ακόμα περισσότερο κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10. Η διανομή τους γίνεται από βιβλιοπωλεία και τους εκδοτικούς οίκους.

Το σύνολο της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τις ποικίλες μορφές εκπαιδευτικού υλικού που

διανέμεται στους φοιτητές. Ειδικά για τα συγγράμματα το ποσοστό ποικίλλει ανά μάθημα, σε καμία όμως περίπτωση δεν είναι κάτω από 75%, ενώ ο μέσος όρος βρίσκεται περίπου στο 85% με 90%.

Σε όλα τα μαθήματα στα οποία διανέμονται συγγράμματα υπάρχει βιβλιογραφική υποστήριξη. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται ώστε τα βιβλία που προτείνονται να υπάρχουν στα σπουδαστήρια του Τμήματος, αν και δυστυχώς τις περισσότερες φορές δεν διατίθενται σε αρκετά αντίτυπα ώστε να καλύψουν τη μεγάλη ζήτηση που υπάρχει. Πάντως, έχουν γίνει και γίνονται διαβήματα προς τους εκδοτικούς οίκους να διαθέτουν αριθμό δωρεάν αντιτύπων στα Σπουδαστήρια για τα βιβλία, των οποίων προτείνεται η διανομή από διδάσκοντες του Τμήματος.

8. ΤΜΗΜΑ ΦΠΨ

(α) Γενικές ποιοτικές παρατηρήσεις (α) για την μέθοδο διδασκαλίας και (β) για το περιεχόμενο του μαθήματος, οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές με βάση σχετικά σχόλια που περιλαμβάνονται στις «Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις» των οικείων Τμημάτων.

Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας στοχεύει στην κατάρτιση φιλολόγων

Μέσης Εκπαίδευσης, οι οποίοι θα έχουν άρτια φιλολογική γνώση αλλά και άρτια ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση, όπως απαιτούν τα δεδομένα της εποχής. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό κατά τον καλύτερο τρόπο το Τμήμα Φ.Π.Ψ. δρομολόγησε την αναμόρφωση του προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.

Η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα του προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, ύστερα μάλιστα από τακτικές αναμορφώσεις του, είναι προσαρμοσμένες, με τη σταδιακή εξοικείωση των φοιτητών, προς τις απαιτήσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και διέπονται από σαφήνεια και συνοχή. Είναι επίσης προσαρμοσμένες στις νέες προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λειτουργία των ΑΕΙ. Υπάρχουν μαθήματα κορμού, επιλογής, θεματικών κύκλων και κατεύθυνσης, ορθολογικά δομημένα, με αποτέλεσμα οι φοιτητές να επιλέγουν αυτό που ταιριάζει στις κλίσεις και στα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα.

Επιπλέον το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος έχει και εφαρμοσμένο χαρακτήρα εφόσον συνδέει τη θεωρία με την πράξη με την οργάνωση και πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών σε σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης (για τους φοιτητές του Φ.Π.Ψ.) και σε Κέντρα (για τους φοιτητές του προγράμματος Ψυχολογίας).

Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών αφορά σε εξαμηνιαίες παρακολουθήσεις δειγματικών διδασκαλιών φιλολογικών μαθημάτων σε δημόσια, κυρίως, σχολεία της Αττικής, οι οποίες ακολουθούνται από σχολιασμό της διδασκαλίας και από συμπλήρωση φυλλαδίων με ερωτήσεις σχετικές με την οργάνωση και διεξαγωγή της διδασκαλίας. Η πρακτική άσκηση των φοιτητών περιλαμβάνει, επιπλέον, την πραγματοποίηση ατομικών διδασκαλιών από τους ίδιους τους φοιτητές, οι οποίοι σε συνεργασία με τα αρμόδια μέλη ΔΕΠ προετοιμάζονται σε φιλολογικά γνωστικά αντικείμενα αλλά και σε θέματα μεθοδολογίας της διδασκαλίας.

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών αξιολογείται από τον επόπτη – συνοδό και η επίδοση των φοιτητών σ' αυτήν καλύπτει το 50% της τελικής βαθμολογίας τους στο αντίστοιχο μάθημα.

Η πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης προετοιμάζει διδακτικά τους μελλοντικούς φιλολόγους. Όπως οι ίδιοι οι φοιτητές επισημαίνουν, σε σχετικά ερωτηματολόγια, η πρακτική άσκηση στα σχολεία είναι άκρως ενδιαφέρουσα και ουσιαστική. Τα αρμόδια μέλη ΔΕΠ επισημαίνουν, ωστόσο, από την πλευρά τους την ανάγκη ανάθεσης της οργάνωσης της άσκησης σε μόνιμο προσωπικό (ΕΕΔΙΠ), ώστε αυτή να λειτουργεί περισσότερο αποτελεσματικά και προς όφελος των φοιτητών.

Σκοπός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών του Προγράμματος Ψυχολογίας είναι η εξοικείωσή τους με τις επαγγελματικές δραστηριότητες του ψυχολόγου, η οποία επιτυγχάνεται: (α) με την παρατήρηση του έργου επαγγελματιών ψυχολόγων σε πραγματικές συνθήκες εργασίας, και (β) με την περιορισμένης έκτασης άσκηση επαγγελματιών δραστηριοτήτων υπό εποπτεία, δηλαδή με την ευθύνη και καθοδήγηση πιστοποιημένου επόπτη-ψυχολόγου. Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται σε δύο διαφορετικά Κέντρα (ιδρύματα και φορείς της εφαρμοσμένης ψυχολογίας) και διαρκεί 120 ώρες (60 ώρες σε κάθε Κέντρο). Αξιολογείται με τους χαρακτηρισμούς «επιτυχής» ή «ανεπιτυχής». Η οργάνωση και ακαδημαϊκή εποπτεία της πρακτικής άσκησης έχει ανατεθεί από τον Τομέα Ψυχολογίας στην Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης.

Το **εξεταστικό σύστημα** ακολουθεί τις βασικές γραμμές, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία έτη στα ελληνικά ΑΕΙ. Περιλαμβάνει συμβατικούς τρόπους αξιολόγησης (προφορική

ή γραπτή εξέταση σε συγκεκριμένες ερωτήσεις από συγκεκριμένα συγγράμματα και τις παραδόσεις του κάθε διδάσκοντος), αλλά και άλλους τρόπους αξιολόγησης, όπως η οργάνωση προόδων επίδοσης αλλά και η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης, που βασίζεται στην ικανότητα του φοιτητή για διδασκαλία σε πραγματικές συνθήκες σχολικής τάξης. Δίνει έμφαση στην κριτική αντιμετώπιση της διδακτέας ύλης και όχι στην απλή απομνημόνευση, ενισχύοντας τον επιστημονικό διάλογο. Ενισχύεται η ανάθεση εργασιών στους φοιτητές, οι οποίοι εισάγονται τοιούτοτρόπως από τους διδάσκοντες στην επιστημονική έρευνα και των οποίων οι εργασίες συνυπολογίζονται στην τελική βαθμολογία.

Σύμφωνα με όσα έδειξαν οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια των μελών ΔΕΠ, αλλά και των φοιτητών που συνεργάστηκαν, το εξεταστικό σύστημα χρειάζεται κάποια αναθεώρηση προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης επικοινωνίας και του επιστημονικού διαλόγου μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το Τμήμα Φ.Π.Ψ. προσφέρει τα εξής 6 προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών:

- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών στη «Φιλοσοφία»
- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου»
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό».
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διδακτική Μαθημάτων Ειδικότητας με νέες τεχνολογίες».
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σχολική Ψυχολογία».
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κλινική Ψυχολογία».

Επίσης, το Τμήμα Φ.Π.Ψ. μετέχει στα ακόλουθα Διατμηματικά Μεταπτυχιακά Προγράμματα:

1. Διατμηματικό Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας με το Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ.
2. Διαιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ηθική Φιλοσοφία», σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, ύστερα μάλιστα από τακτικές αναμορφώσεις τους, είναι προσαρμοσμένες, με τη σταδιακή εξοικείωση των φοιτητών, προς τις απαιτήσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και διέπονται από σαφήνεια και συνοχή. Στα συμπεράσματα αυτά κατέληξε η ΟΜΕΑ, ύστερα από σχετικές συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ, καθώς και φοιτητές του Τμήματος, αλλά και από την επεξεργασία των απαντήσεων που δόθηκαν στα σχετικά ερωτηματολόγια. Επισημαίνεται, ότι η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα των Προγραμμάτων είναι προσαρμοσμένες ή προσαρμόζονται στις νέες προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λειτουργία των ΑΕΙ.

Το **εξεταστικό σύστημα** δίνει έμφαση στην κριτική αντιμετώπιση της διδακτέας ύλης και όχι στην απλή απομνημόνευση και ενισχύει τον επιστημονικό διάλογο. Ενισχύει την ανάθεση εργασιών στους φοιτητές, οι οποίοι εισάγονται από τους διδάσκοντες στην επιστημονική

έρευνα, και των οποίων οι εργασίες συνυπολογίζονται στην τελική βαθμολογία. Οι φοιτητές/τριες υποχρεώνονται να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία σε συνεργασία με τους διδάσκοντες, γεγονός που συμβάλλει στην ουσιαστική αξιολόγησή τους. Επιπλέον, στο πλαίσιο των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων και προκειμένου να ληφθεί ο τίτλος σπουδών οργανώνεται και υλοποιείται και πρακτική άσκηση των φοιτητών σε αρμόδιους και ανάλογους με την εκάστοτε θεματική επιστημονική περιοχή Οργανισμού, Φορείς ή Κέντρα.

Όπως οι ίδιοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές απαντούν σε σχετικά ερωτηματολόγια, που αφορούν στην αξιολόγηση των σπουδών τους, είναι ιδιαίτερα ευχαριστημένοι από το επίπεδο σπουδών, την οργάνωση των σπουδών αλλά και τις επαγγελματικές προοπτικές και δυνατότητες, που τους προσφέρονται μετά την ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών τους σπουδών. Τα μέλη ΔΕΠ, εξάλλου, που διδάσκουν στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα του Τμήματος επισημαίνουν, σε σχετικά ερωτηματολόγια αλλά και συνεντεύξεις ότι το επίπεδο σπουδών και τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών είναι σύγχρονα και υποβοηθούν την επαγγελματική αποκατάσταση των πτυχιούχων.

Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

Η οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου κρίνεται απόλυτα συμβατή με τους γενικούς αλλά και ειδικούς στόχους του Τμήματος και παράλληλα ιδιαίτερα επιτυχής, διότι:

- Σε κάθε αντικείμενο διδασκαλίας, όπως προκύπτει και από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, υπάρχει σαφήνεια διδακτικών στόχων και επιδιώξεων.
- Τα αντικείμενα διδασκαλίας είναι σύγχρονα και σύμφωνα με τις ανά κλάδο και γνωστική περιοχή επιστημονικές εξελίξεις.
- Το διδακτικό έργο υποβοηθείται και υποστηρίζεται πολύ ικανοποιητικά γραμματειακά και διοικητικά. Για να γίνει αυτό λειτουργεί η κεντρική, ενιαία γραμματεία του Τμήματος καθώς και επιμέρους γραμματείες, Τομείς, όπως ονομάζονται, αντίστοιχες στον αριθμό και την ονομασία με τις τρεις κατευθύνσεις του Τμήματος: Τομέας Φιλοσοφίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Τομέας Ψυχολογίας.
- Υπάρχει αγαστή συνεργασία, ανάμεσα σε διδακτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό και φοιτητές.
- Οι απαιτούμενες ανά γνωστικό αντικείμενο ώρες διδασκαλίας συμπληρώνονται, ακόμα και αν χρειαστεί παράταση του ακαδημαϊκού έτους, όπως συνέβη κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008.

Με τον τρόπο αυτό τα τυχόν προβλήματα, που δημιουργούν άλλοτε η ανεπάρκεια της υλικοτεχνικής υποδομής και άλλοτε η μη ομαλή λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας (π.χ. καταλήψεις, συμμετοχή σε απεργιακές κινητοποιήσεις κ.τ.λ.) να μην αποβαίνουν εις βάρος της ποιότητας των σπουδών.

Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας λειτουργεί από το 1985. Η πολυετής λειτουργία του μεταξύ των άλλων έχει διασφαλίσει την ένταξη σ' αυτό εξειδικευμένου διδακτικού προσωπικού (μελών ΔΕΠ και διδακτικό προσωπικό βάσει του Π.Δ. 407/80), το οποίο αντεπεξέρχεται πολύ ικανοποιητικά στις ανάγκες του προγράμματος Προπτυχιακών

Σπουδών και στο γενικότερο στοχοθετικό πλαίσιο του Τμήματος.

Ωστόσο, κρίνεται απαραίτητη η έγκριση για περαιτέρω προκηρύξεις μελών ΔΕΠ δεδομένου ότι το Τμήμα θεραπεύει τρεις, συγγενείς μεν, αυτόνομες δε, επιστημονικές περιοχές. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι το Τμήμα οφείλει να ανταποκρίνεται στις επιστημονικές απαιτήσεις και των τριών κατευθύνσεών του, να ενσωματώνει σ' αυτές και να εφαρμόζει στο πλαίσιό τους τα εκάστοτε σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και να προσφέρει άρτια κατάρτιση στους φοιτητές του. Μόνο με τον εμπλουτισμό της θεματικής των γνωστικών αντικειμένων, που διδάσκονται σ' αυτό, το Τμήμα θα κατοχυρώσει την επιστημονική του ταυτότητα, θα βελτιώσει τις επιδόσεις του και θα υλοποιήσει επιτυχώς το σκοποθετικό και στοχοθετικό του πλαίσιο.

Οι φοιτητές του Τμήματος, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί, δηλώνουν ικανοποιημένοι από την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού σε σχετικά ερωτηματολόγια.

Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας

Πολύ ικανοποιητική από πλευράς των διδασκόντων, όπως προκύπτει από τα σχετικά ερωτηματολόγια στα οποία απάντησαν οι φοιτητές του Τμήματος.

Η ποιότητα και αποτελεσματικότητά τους, κρίνεται αφενός βάσει του μεγάλου αριθμού των φοιτητών, οι οποίοι είναι παρόντες στα μαθήματα και μάλιστα όχι απλώς ως φυσική παρουσία αλλά ως συμμετέχοντα ουσιαστικά άτομα και αφετέρου βάσει των ποσοστών επιτυχίας των πτυχιούχων του Τμήματος στο διαγωνισμό φιλολόγων του ΑΣΕΠ.

Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι, ο μεγάλος αριθμός των φοιτητών συχνά στερεί από τη διδακτική διαδικασία τη δυνατότητα αξιοποίησης αρχών και τεχνικών, όπως η συνεργατική μάθηση, η αξιοποίηση του διαλόγου, η εξατομίκευση της διδασκαλίας.

Κρίνεται απαραίτητη η εξασφάλιση υλικοτεχνικής υποδομής (π.χ. αίθουσες διδασκαλίας), η οποία, σε συνδυασμό με αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ, θα δώσει τη δυνατότητα δημιουργίας μικρότερων αριθμητικά τμημάτων, τα οποία θα είναι πιο ευέλικτα ως προς τη δυνατότητα αξιοποίησης μεθόδων και τεχνικών μάθησης και διδασκαλίας.

(β) Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα

Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

Η σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα θεωρείται ικανοποιητική. Αυτό τεκμηριώνεται με δύο τρόπους. Ο πρώτος αφορά στον εμπλουτισμό και συνδυασμό της διδασκαλίας με αντικείμενα και θέματα προσωπικών ερευνών των διδασκόντων, όπως προκύπτει και από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος. Ο δεύτερος αφορά στην ύπαρξη και λειτουργία ειδικών Εργαστηρίων και Κέντρων, τα οποία υποστηρίζουν τη διδασκαλία και συμβάλλουν στη σύνδεση της θεωρίας με ερευνητικά δεδομένα.

Η παραπάνω διαπίστωση επιβεβαιώνεται και από το επιστημονικό προσωπικό του Τμήματος και από τους φοιτητές, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς, σε σχετικά ερωτηματολόγια αλλά και σε σχετικές συνεντεύξεις.

Βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Το Τμήμα και όλες οι υπηρεσίες του χρησιμοποιούν σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας. Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες υλικοτεχνικά και

τεχνολογικά, όπως διαπίστωσαν τα μέλη της επιτροπής από την επιτόπια επίσκεψή τους.

Επιπλέον, λειτουργεί Υπολογιστικό Κέντρο, η έδρα του οποίου βρίσκεται στην Πανεπιστημιούπολη, το οποίο μεριμνά για τη διασύνδεση υπηρεσιών διαδικτύου, υπηρεσιών τηλεματικής (π.χ τηλεδιάσκεψης), τηλεφωνικές συνδέσεις, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, πληροφοριακά συστήματα υποστήριξης (π.χ γραμματείας) κ.τ.λ.

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα στην πλειοψηφία τους είναι σύγχρονα και ικανοποιητικού επιστημονικού περιεχομένου.

Η βιβλιοθήκη του καθενός από τους τρεις Τομείς του Τμήματος, όπως κατέδειξε η επιτόπια έρευνα των μελών της Επιτροπής Εσωτερικής Αξιολόγησης, είναι ενημερωμένη επιστημονικά και διαθέτει σύγχρονα και πολλά σε αριθμό βιβλία και περιοδικά, με περισσότερα από ένα αντίτυπα πολλές φορές, ώστε οι φοιτητές να μπορούν να αντεπεξέρχονται στις απαιτήσεις της ύλης των διδασκομένων μαθημάτων σε συνδυασμό, βέβαια, με το κύριο διδακτικό βοήθημα.

Επιπλέον αξιοποιείται σε αρκετά ικανοποιητικό ποσοστό η ηλεκτρονικής μορφής παροχή υποστηρικτικού υλικού μελέτης τους φοιτητές.

Οπωσδήποτε όμως, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα πρέπει συνεχώς να εμπλουτίζονται με νέα και να εκσυγχρονίζονται ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή τους, ώστε να ανταποκρίνονται πληρέστερα στα διδασκόμενα μαθήματα και στον επιστημονικό χώρο που αυτά θεραπεύουν.

(γ) Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές

Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Στο Τμήμα λειτουργεί από το 1990 το Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών, το οποίο παρέχει άμεση ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών, διερευνά και αξιολογεί τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα των φοιτητών μέσω επιδημιολογικών ερευνών, αναπτύσσει προγράμματα ψυχοκοινωνικής παρέμβασης για το φοιτητικό πληθυσμό και συμμετέχει στην άσκηση και την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών Κλινικής Ψυχολογίας. Στο εργαστήριο υπηρετούν μία Κλινική Ψυχολόγος και ένα μέλος Ε.Τ.Ε.Π., ενώ σημαντικές υπηρεσίες προσφέρουν εθελοντικά σε αυτό μεταπτυχιακοί φοιτητές του Προγράμματος Κλινικής Ψυχολογίας καθώς και πολλοί κλινικοί ψυχολόγοι και ερευνητές.

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών καταβάλλουν ιδιαίτερες προσπάθειες για την εξασφάλιση υποτροφιών ή χρηματικής ενίσχυσης για εκείνους τους φοιτητές που αριστεύουν στη επίδοση και το ήθος και αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες.

Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Η κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών του Τμήματος αφορά κυρίως στις ανταλλαγές στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Σ' αυτό το επίπεδο η κινητικότητά τους κρίνεται ικανοποιητική, δεδομένου ότι υπάρχει ανταπόκριση από την πλευρά μας για μετάβαση σε ΑΕΙ του εξωτερικού, ενώ παράλληλα αρκετοί είναι οι φοιτητές αλλά και τα μέλη ΔΕΠ από ΑΕΙ του εξωτερικού που εκδηλώνουν ενδιαφέρον και μεταβαίνουν στο Τμήμα μας.

Η παραπάνω διαπίστωση επιβεβαιώνεται και από το επιστημονικό προσωπικό του Τμήματος και από τους φοιτητές, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς, σε σχετικά

ερωτηματολόγια αλλά και σε σχετικές συνεντεύξεις.

Συμπέρασμα: Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, ανταποκρίνεται με επιτυχία στις αυξημένες απαιτήσεις του διεθνούς ακαδημαϊκού περιβάλλοντος. Είναι πολύ καλά προσαρμοσμένο στις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λειτουργία των ΑΕΙ, οι οποίες προτάσσουν τη γνώση και την καινοτομία. Οι απόφοιτοί μας, που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο εξωτερικό δεν συναντούν κατά κανόνα προβλήματα και το ακαδημαϊκό έργο που συντελείται στο Τμήμα αναγνωρίζονται εντός και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο υψηλός βαθμός ανταπόκρισης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος στα σύγχρονα, διεθνή και ευρωπαϊκά δεδομένα, προκύπτει και από την αντιστοίχιση με ευρωπαϊκά, ανάλογα προγράμματα σπουδών, στην οποία προβαίνουν τα αρμόδια μέλη ΔΕΠ για τις ανταλλαγές των φοιτητών στο πλαίσιο του Προγράμματος ERASMUS.

9. ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Α) Γενικές ποιοτικές παρατηρήσεις (α) για την μέθοδο διδασκαλίας και (β) για το περιεχόμενο του μαθήματος, οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές με βάση σχετικά σχόλια που περιλαμβάνονται στις «Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις» των οικείων Τμημάτων

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Στόχοι των Τομέων του Τμήματος

Το Τμήμα περιλαμβάνει δύο Τομείς, τον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας και τον Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού, και προσφέρει τη δυνατότητα εξειδίκευσης στο πλαίσιο δύο Κατευθύνσεων Σπουδών: Κατεύθυνση Γλώσσας-Γλωσσολογίας και Κατεύθυνση Λογοτεχνίας-Πολιτισμού. Το Πτυχίο Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας που χορηγεί το Τμήμα είναι ενιαίο και για τις δύο Κατευθύνσεις και έχει διεπιστημονικό και διακλαδικό χαρακτήρα με έμφαση στις αγγλικές σπουδές. Τα μαθήματα των δύο τομέων διδάσκονται και εξετάζονται στην αγγλική γλώσσα.

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας επικεντρώνεται στη μελέτη της αγγλικής γλώσσας, της μετάφρασης (αγγλική-ελληνική γλώσσα), της θεωρητικής και εφαρμοσμένης γλωσσολογίας και της διδακτικής, ενώ του Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού επικεντρώνεται στη μελέτη της αγγλόφωνης λογοτεχνίας και του πολιτισμού, της θεωρίας και κριτικής της λογοτεχνίας και της συγκριτικής λογοτεχνίας. Ο κάθε τομέας αποφασίζει την κατανομή του διδακτικού έργου των μαθημάτων κατεύθυνσής του στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σύμφωνα με τα γνωστικά πεδία που θεραπεύει.

Για την υλοποίηση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, το ΤΑΓΦ συνεργάζεται και με άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής, και ειδικότερα με το Τμήμα Φιλολογίας, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας και το Τμήμα Ιταλικής και Ισπανικής Φιλολογίας. Τα Τμήματα αυτά παρέχουν στους/στις φοιτητές/τριες μαθήματα με αντικείμενο την ελληνική λογοτεχνία, τον ελληνικό και γενικότερα τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, τη γλωσσολογία, την εκπαίδευση, την παιδαγωγική και την ψυχολογία. Τα μαθήματα τα οποία προσφέρουν τα τμήματα αυτά (πλην του τμήματος Ιταλικής και Ισπανικής)

διδάσκονται και εξετάζονται στην ελληνική γλώσσα.

Η διεπιστημονική φυσιογνωμία του προγράμματος σπουδών και η διαμόρφωσή του σύμφωνα με τα επιστημονικά πεδία των δυο τομέων εξυπηρετούν την σημερινή αποστολή του Τμήματος. Επιτρέπουν τη δυνατότητα πολλαπλών επιλογών και δημιουργικού συνδυασμού των παραπάνω διεπιστημονικών γνωστικών πεδίων που διευρύνουν τις επαγγελματικές επιλογές των αποφοίτων και τις προοπτικές των μεταπτυχιακών τους σπουδών.

Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

Η ύλη και οι στόχοι των μαθημάτων, η μέθοδος αξιολόγησης και τα συγγράμματα γνωστοποιούνται στους/τις φοιτητές/τριες στην αρχή του εξαμήνου με τη διανομή ενημερωτικού φυλλαδίου (syllabus) στο μάθημα και με την ηλεκτρονική τάξη, όταν αυτή υπάρχει.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται αυστηρά. Η ορθολογική οργάνωση και δομή του επιτρέπουν στους/τις φοιτητές/τριες την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του εξαμήνου στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι/ες. Δεν παρακολουθούν πάνω από δυο μαθήματα ημερησίως.

Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο και όλα, ανεξαρτήτως βαθμίδος, διδάσκουν τα βασικά εισαγωγικά μαθήματα.

Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Το αυτόνομο διδακτικό έργο επιτελείται από μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες/ουσες με σύμβαση ΝΠ 407/80 ενώ επιτηρούμενο από μέλη ΔΕΠ διδακτικό φροντιστηριακό έργο αναλαμβάνουν και αποσπασμένοι/ες καθηγητές/τριες από την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα μέλη ΔΕΠ διδάσκουν έξι ώρες εβδομαδιαία στο ΠΠΣ ενώ οι μισοί προσφέρουν μαθήματα και στο ΠΜΣ του τμήματος ή σε προγράμματα άλλων τμημάτων. Το διδακτικό προσωπικό αξιολογείται στα περισσότερα μαθήματα από τους/τις φοιτητές/τριες με την ανώνυμη συμπλήρωση ερωτηματολογίου ή μέσα από συζητήσεις που γίνονται στο τέλος του εξαμήνου μεταξύ των εκπαιδευομένων και διδασκόντων. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου αφορούν την ποσότητα και την ποιότητα των συγγραμμάτων και του υπόλοιπου εκπαιδευτικού υλικού που διανέμεται, την οργάνωση του μαθήματος, τον βαθμό επίτευξης των στόχων του, την επικοινωνία με τον/την διδάσκων/ουσα. Τα αποτελέσματα αξιοποιούνται συμβάλλοντας στην αναδιαμόρφωση του παρεχόμενου διδακτικού έργου εφ' όσον ο/η διδάσκων/ουσα κρίνει ότι δικαιολογημένα το ζητούν οι φοιτητές/τριες. Η ύλη των μαθημάτων επικαιροποιείται αν υπάρχει εκπαιδευτικός ή επιστημονικός λόγος όποτε διδάσκεται το μάθημα και σύμφωνα με τη γνώμη των διδασκόντων και φοιτητών/τριών.

Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας

Όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ που προσφέρονται από το Τμήμα περιγράφονται στον ιστότοπο του Τμήματος www.enl.uoa.gr όπως και στον Οδηγό Σπουδών. Το διδακτικό εξάμηνο ολοκληρώνεται με 13 εβδομαδιαία τρία μαθήματα. Όλα τα μαθήματα χρησιμοποιούν πολλαπλή βιβλιογραφία (μέσω Σημειώσεων που εκδίδονται από το ΕΚΠΑ και συγγραμμάτων που παραγγέλλονται από το εξωτερικό και το εσωτερικό) και τα περισσότερα αξιολογούνται από τους/τις φοιτητές/τριες. Στο κάθε μάθημα αντιστοιχούν 3 ΔΜ και ανάλογες Πιστωτικές Μονάδες (ECTS).

Επίσης, κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010 λειτούργησαν συμπληρωματικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε γλωσσικά μαθήματα κορμού και επιλογής. Συγκεκριμένα, οργανώθηκαν ειδικά σεμινάρια για γλωσσική κατάρτιση, για την ανάπτυξη δεξιοτήτων εξατομικευμένης γλωσσικής μελέτης και αυτοεκπαίδευσης, και για την οργάνωση επαγγελματικού-εκπαιδευτικού πορτφόλιο. Τα μαθήματα Μετάφρασης, Αγγλικής Φωνητικής και Παραγωγής Προφορικού Λόγου συμπληρώθηκαν με φροντιστήρια ολιγάριθμων ομάδων, ενώ οι δραστηριότητες στα μαθήματα της λογοτεχνίας και του πολιτισμού αφορούν τη χρήση οπτικο-ακουστικού υλικού και την εξάσκηση στη μεθοδολογία έρευνας και συγγραφή ερευνητικής εργασίας.

Αξιολόγηση των φοιτητών/τριών

Σε αρκετά μεγάλο αριθμό μαθημάτων χρησιμοποιήθηκαν εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης συμπληρωματικά της τελικής γραπτής εξέτασης, όπως:

- Ενδιάμεσα ή πολλαπλά διαγωνίσματα που προτρέπουν τους/τις φοιτητές/τριες να μελετούν καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.
- Διαγωνίσματα ανοικτού βιβλίου για να αποθαρρύνεται η απομνημόνευση.
- Προφορικές παρουσιάσεις για να καλλιεργείται η δυνατότητα της δημόσιας εκφοράς του λόγου.
- Ερευνητικές εργασίες ώστε να αναπτύσσεται η κριτική σκέψη και οι τεχνικές της ακαδημαϊκής γραφής.

Οι παραπάνω εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης έγιναν εφικτοί με τη βοήθεια των αποσπασμένων καθηγητών στο Τμήμα από την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Με την αξιοποίηση των αποσπασμένων καθηγητών, οι οποίοι προσέφεραν βοηθητικό εκπαιδευτικό και διδακτικό έργο μετά την εκπαίδευσή τους από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, κατέστη δυνατή η δημιουργία μικρότερων τάξεων, συνθήκη που επιτρέπει τη συζήτηση, τη στενή παρακολούθηση του/της κάθε φοιτητή, και την ανάθεση εργασιών.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

α) Ειδίκευση: **ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ**

β) Ειδίκευση: **ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ**

Η ύλη του κάθε μαθήματος οργανώνεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα αλλά συντονίζεται από τον αντίστοιχο Τομέα, όπως προβλέπεται από τη διαδικασία αξιολόγησης του ΠΜΣ. Μία φορά ανά διδακτικό εξάμηνο, ο αντίστοιχος Τομέας συζητά για τα μαθήματα του ΠΜΣ, προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν επικαλύψεις ή/και υπερβολική έκταση της ύλης. Προς το παρόν δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων. Εφαρμόζεται σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Οι επιμέρους αξιολογήσεις κάθε μαθήματος από τους/τις φοιτητές/τριες κατά την πρώτη διετία του προγράμματος έδειξαν ότι α) ως προς την επικάλυψη, το σύστημα ελέγχου είναι απόλυτα επιτυχές, δεδομένου ότι δεν σημειώθηκε καμία επικάλυψη και β) υπήρχε ανάγκη περιορισμού και ανακατάταξης της ύλης σε τέσσερα μαθήματα, η οποία και υλοποιήθηκε κατά τη δεύτερη διετία. Για την Ειδίκευση Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία μερίδα των διδασκομένων

έκρινε ότι χρειάζονται πιθανώς και ορισμένα πιο «πρακτικά» μαθήματα ή σε ορισμένα μαθήματα που ήδη προσφέρονται να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική εφαρμογή.

Το εξεταστικό σύστημα

Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών/τριών στα επιμέρους μαθήματα του ΠΜΣ αποφασίζεται από τα μέλη ΔΕΠ που τα διδάσκουν και προσδιορίζεται στην περιγραφή του κάθε μαθήματος, η οποία περιλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών. Ως γενική αρχή στην αξιολόγηση της επίδοσης φοιτητών/τριών για όλα τα μαθήματα ισχύει ότι ο τελικός βαθμός βασίζεται στο συνυπολογισμό δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων βαθμολογικών πηγών (π.χ. ερευνητικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, προφορικές παρουσιάσεις και άλλες ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες). Κατά την τρέχουσα διετία λειτουργίας του ΠΜΣ εφαρμόστηκαν οι ακόλουθοι τρόποι αξιολόγησης στα επιμέρους μαθήματα: ερευνητικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, τελική εργασία, γραπτές εξετάσεις.

Βαθμός ανταπόκρισης του ΜΔΕ στους στόχους του ΤΑΓΦ και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Ο έλεγχος της ανταπόκρισης και αποτελεσματικότητας του Προγράμματος ως προς τους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας γίνεται κυρίως μέσω του συστήματος αξιολόγησης. Το ΤΑΓΦ έχει θεσμοθετήσει και θέσει σε λειτουργία σύστημα αξιολόγησης του ΠΜΣ σε τρία επίπεδα που εφαρμόζεται ήδη για τρίτη διετία λειτουργίας του ΠΜΣ.

Αξιολόγηση του ΠΜΣ

Η αξιολόγηση του ΜΔΕ είναι διαρκής έτσι ώστε τα συμπεράσματα να ενσωματώνονται και να βελτιώνουν συνέχεια το πρόγραμμα σπουδών. Ενδιάμεσες αξιολογήσεις γίνονται κάθε εξάμηνο με συναντήσεις των διδασκόντων ανά κατεύθυνση και μία συνολική συζήτηση στον αντίστοιχο τομέα, ενώ γίνεται και μία τελική αξιολόγηση με την ολοκλήρωσή του προγράμματος στο τέλος της διετίας.

Η αξιολόγηση γίνεται από:

- Τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο ΜΔΕ οι οποίοι/ες (α) αξιολογούν τους φοιτητές/τριες του μαθήματός τους, με τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τομέα, (β) συνέρχονται μια φορά στη διάρκεια του εξαμήνου και συζητούν την ανατροφοδότηση από τους/τις φοιτητές/τριές τους και τις δικές τους εντυπώσεις, προτάσεις, κλπ. Το έτος 2009-10 οι συναντήσεις διδασκόντων στην Ειδικευση Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας έγιναν συστηματικά ενόψει της αλλαγής του προγράμματος σπουδών (βλ. παρακάτω) που έπρεπε να αξιολογηθεί στην πρώτη εφαρμογή του.
- Τους φοιτητές/τριες που με τη συμπλήρωση ειδικών ερωτηματολογίων αξιολογούν 1) κάθε μάθημα στο τέλος του εξαμήνου, 2) το πρόγραμμα στο σύνολό του μετά την ολοκλήρωσή του. Η τελική αξιολόγηση της διετίας 2009-11 θα κατατεθεί την στις 16-5-2011. Οι αξιολογήσεις των μαθημάτων κατατίθενται στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τομέα και εκείνες του προγράμματος στη Γραμματεία του Τμήματος.
- Τα μέλη της ΓΣΕΣ με βάση την έκθεση που συντάσσουν μέλη της ΣΕΣΜ (ανά ειδικευση) μετά από μελέτη των αξιολογήσεων του προγράμματος από τους/τις

φοιτητές/τριες στο τέλος κάθε διαιτίας.

Οι διαδικασίες αυτές κρίνονται μέχρι στιγμής ως αποτελεσματικές, δεδομένου ότι συνδέουν άμεσα την ανταπόκριση των φοιτητών/τριών με τη συλλογική εκτίμηση του Τμήματος και έχουν ήδη οδηγήσει σε αναθεώρηση και αναδιοργάνωση του Προγράμματος Σπουδών. Και οι τρεις φάσεις της διαδικασίας αξιολόγησης που αναφέρθηκαν τροφοδοτούν απευθείας την αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών. Η αξιολόγηση αυτή οδήγησε α) στην αναθεώρηση του Προγράμματος στην Ειδίκευση Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας, όπως ήδη αναφέρθηκε, (αφαίρεση – προσθήκη μαθημάτων με νέο ΦΕΚ) για την τρέχουσα διαιτία, και β) σε αναδιάταξη/αναδιοργάνωση του Προγράμματος στην Ειδίκευση Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας επίσης για την τρέχουσα διαιτία. Οι αλλαγές εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά τη διαιτία προγράμματος 2009-11 και καταγράφονται στον νέο αναθεωρημένο Οδηγό Σπουδών (σελ. 22-24). Συγκεκριμένα, κατά την τρέχουσα διαιτία του προγράμματος (2009-11) στην Ειδίκευση Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας το πρόγραμμα μαθημάτων επικεντρώνεται στο θεματικό άξονα αφήγηση και αφηγηματικότητα με προσθαφαίρεση μαθημάτων σε σχέση με την προηγούμενη διαιτία. Για την Ειδίκευση Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας εφαρμόστηκε μετακίνηση μαθημάτων μεταξύ 1ου και 2ου διδακτικού εξαμήνου με στόχο την καλύτερη οργάνωση ύλης κορμού και εξειδίκευσης. Οι αλλαγές και στις δύο Ειδιεύσεις κρίνονται μέχρι στιγμής επιτυχείς, αναμένονται ωστόσο οι τελικές αξιολογήσεις από τους φοιτητές/τριες.

Ως ιδιαίτερα θετικό σημείο κρίνεται η θεσμοθέτηση των διαδικασιών αυτών ήδη από την πρώτη διαιτία λειτουργίας του ΠΜΣ με σχετικές αποφάσεις της ΓΣΕΣ, και η καταχώρησή τους στον Οδηγό Σπουδών. Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω του Οδηγού Σπουδών που εκδίδεται και ανανεώνεται ανά διαιτία προγράμματος. Αναρτάται επίσης στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.enl.uoa.gr>) όπου υπάρχει σύνδεσμος για τα μεταπτυχιακά προγράμματα.

Το ΤΑΓΦ έχει ξεκινήσει έρευνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του συνολικά (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) και η αρμόδια επιτροπή έχει ήδη υποβάλει σχετική έκθεση.

Β) Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα

Διδακτικές μέθοδοι

Αναποκρινόμενο στις σύγχρονες ανάγκες για χρήση των νέων τεχνολογιών, το Τμήμα, μέσω του προγράμματος Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ τα προηγούμενα χρόνια, προώθησε συστηματικά και με πολλαπλούς τρόπους τη χρήση των ΤΠΕ. Τόσο το διδακτικό προσωπικό όσο και το φοιτητικό σώμα χρησιμοποίησαν τις ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση (α) αξιοποιώντας το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Υλικού, το Εργαστήριο Πολυμέσων, και τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος, και (β) χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα ασύγχρονης ηλεκτρονικής εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ για τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων, οι οποίες υποστηρίζουν τη διδασκαλία και ενισχύουν την ηλεκτρονική επικοινωνία φοιτητή/τριας και καθηγητή/τριας

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) αποτελεί ένα από τους στρατηγικούς στόχους του Τμήματος.

Δίγλωσσος δικτυακός τόπος του Τμήματος (www.enl.uoa.gr)

Ο νέος δικτυακός κόμβος του Τμήματος (<http://www.enl.uoa.gr>), με την ενημερωμένη πληροφόρηση που παρέχει και με τη σύνδεσή του με δικτυακές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, όπως η η-τάξη (eclass.uoa.gr) και η η-γραμματεία (my-studies.uoa.gr), δημιούργησε τις προϋποθέσεις και συνέβαλε στην ουσιαστική ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού των φοιτητών/τριών του Τμήματος και στη δημιουργία μιας ψηφιακής κουλτούρας επικοινωνίας με τους φοιτητές/τριες.

Σήμερα στο δικτυακό κόμβο του Τμήματος οι επισκέπτες μπορούν να βρουν:

- Πληροφορίες για το ΠΠΣ και τα ΜΠΣ του Τμήματος, για τους διδάσκοντες και τα μαθήματα,
- Δικτυακό αρχείο με τις εκδηλώσεις του Τμήματος (συνέδρια, διαλέξεις, σεμινάρια κ.α.), και πληροφορίες για τις νέες εκδηλώσεις,
- Οδηγό για τους Πρωτοετείς Φοιτητές στην αγγλική και στην ελληνική, με χρήσιμες πληροφορίες για τους νέους μας φοιτητές/τριες,
- Σύνδεση με τα δύο ηλεκτρονικά περιοδικά του Τμήματος Directions και Synthesis.
- Σύνδεση με ιστότοπους του τμήματος, όπως η ιστοσελίδα του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, το Κέντρο Έρευνας για τη Διδασκαλία και την Αξιολόγηση της Γνώσης της Αγγλικής (RCEL), και το Πρόγραμμα Μετα-Φράσεις (Πολυμεσικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσω διαδικτύου για τη Μετάφραση),
- Μια σύγχρονη πλατφόρμα διαχείρισης ανακοινώσεων, που προσφέρει στο διδακτικό και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος δυνατότητα για άμεση και εύκολη ανάρτηση ανακοινώσεων στον δικτυακό κόμβο. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα παρακολούθησης των ανακοινώσεων από τους φοιτητές μέσω εγγραφής σε Κανάλι Ροής Πληροφοριών (RSS Feed).
- Αναλυτική περιγραφή των Εκπαιδευτικών, Ερευνητικών και Πολιτιστικών Προγραμμάτων που εκπονούνται στο Τμήμα.

Ο δικτυακός κόμβος του Τμήματος έχει δεχθεί ιδιαίτερα θετικά σχόλια για την άρτια και πλούσια πληροφόρηση την οποία παρέχει στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, και για τα καλαίσθητα γραφιστικά του. Έχει δει μπει δυναμικά στην καθημερινότητα των φοιτητών μας οι οποίοι ανατρέχουν σε αυτόν για πρόσφατη και έγκαιρη ενημέρωση. Μετά την εφαρμογή της πλατφόρας διαχείρισης ανακοινώσεων, που έδωσε τη δυνατότητα άμεσης ανάρτησης των ανακοινώσεων, η ιστοσελίδα των Ανακοινώσεων έγινε η πλέον δημοφιλής. Επίσης, όπως διαφαίνεται και από τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία, η επισκεψιμότητα του δικτυακού κόμβου συνεχώς αυξάνει καθώς και ο αριθμός των επισκεπτών. Ακολουθούν στατιστικά στοιχεία για την επισκεψιμότητα του δικτυακού κόμβου (από το Google Analytics):

Χρονική περίοδος	Αριθμός επισκέψεων	Αριθμός επισκεπτών	Ποσοστό νέων επισκεπτών	Χώρες προέλευσης επισκεπτών	Σύνολο ανοίγματος σελίδων
Ιουλ.-Δεκ. 2007	36.853	17.113	42.30%	96	341.602

Ιαν.-Ιούν. 2008	47.992	19.511	35.62%	108	425.194
Ιουλ.-Δεκ. 2008	64.319	23.803	33.18%	104	549.515
Ιαν.-Ιουν. 2009	92.847	25.631	23.93%	118	680.237
Ιουλ.-Δεκ. 2009	102.837	28.978	24.87%	110	765.776
Ιαν.-Ιουν. 2010	136.346	32.978	21.29%	121	923.464

Σύνδεση με ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του ΕΚΠΑ

Δικτυακή Γραμματεία

Σύνδεση με τον δικτυακό τόπο των γραμματειών του Πανεπιστημίου Αθηνών (my-studies.uoa.gr), που προσφέρει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους φοιτητές/τριες του Τμήματος, όπως το να δουν το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, να κάνουν δήλωση μαθημάτων και να δουν τη βαθμολογία τους. Από τον Φεβρουάριο 2008 οι φοιτητές/τριες του Τμήματος πραγματοποιούν τις δηλώσεις μαθημάτων ηλεκτρονικά με μεγάλη επιτυχία. Στα μεγάλα οφέλη από αυτή την εφαρμογή συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα: (α) οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με τη Γραμματεία του Τμήματος από οποιοδήποτε Η/Υ, οπουδήποτε στον κόσμο, και (β) οι φοιτητές μπορούν να κάνουν αυτόματα από τον υπολογιστή τους τις δηλώσεις μαθημάτων και δεν συσσωρεύονται στη Γραμματεία.

Η-τάξη

Η πλατφόρμα η-Τάξη είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων και αποτελεί την πρόταση του Πανεπιστημίου Αθηνών για την υποστήριξη της Υπηρεσίας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης. Στόχος της πλατφόρμας, η οποία είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι η ενίσχυση της κλασσικής διδασκαλίας. Το Τμήμα μας διαθέτει μεγάλο αριθμό η-τάξεων και αξιοποιεί με αυτόν τον τρόπο τις ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων.

Ανάπτυξη ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών

Synthesis

Ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.enl.uoa.gr/synthesis/index_gr.htm

Το Synthesis είναι ένα ηλεκτρονικό περιοδικό πολλαπλών κριτών για τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό. Εκδίδεται στα αγγλικά, αλλά προγραμματίζονται και ειδικά τεύχη στην ελληνική γλώσσα. Το περιοδικό περιλαμβάνει άρθρα, θέσεις, συνεντεύξεις και βιβλιοκριτικές

Directions

Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.enl.uoa.gr/rcel/directions/index.htm>

Το Directions είναι ηλεκτρονικό περιοδικό για θέματα διδασκαλίας και αξιολόγησης της γλωσσομάθειας.

Συμβολή του Κέντρου στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία

Το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού (Centre for Self-Access Learning and Materials Development) δημιουργήθηκε με βασικό σκοπό να προάγει την αυτοεκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος μέσω των ΤΠΕ, και να προωθήσει τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η δημιουργία του κρίθηκε απαραίτητη καθώς σε έρευνα που είχε διενεργηθεί το 2002 είχε διαπιστωθεί πολύ μικρή εξοικείωση των φοιτητών του Τμήματος με τις ΤΠΕ. Η δημιουργία του Κέντρου συνέβαλε ουσιαστικά στην ενημέρωση των φοιτητών με τις τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης και τηλεεκπαίδευσης και στην ενίσχυση των γλωσσικών μαθημάτων του ΠΠΣ με την ανάπτυξη ηλεκτρονικού υλικού αυτοεκπαίδευσης. Οι δράσεις του περιλαμβάνουν:

α) Παροχή σεμιναρίων ΤΠΕ στους φοιτητές του Τμήματος. Τον Οκτώβριο 2009 πραγματοποιήθηκαν 3-ωρα εισαγωγικά σεμινάρια σε όλους τους πρωτοετείς φοιτητές/τριες με θέμα «Εισαγωγή στο διαδίκτυο για αυτοεκπαίδευση και έρευνα».

β) Ανάπτυξη ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για αυτοεκπαίδευση το οποίο διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας του Κέντρου. Για τη δημιουργία αυτού του υλικού χρησιμοποιήθηκε ειδική πλατφόρμα authoring και στη συνέχεια έγινε μεταφορά των ασκήσεων σε html μορφή. Η ιστοσελίδα του Κέντρου είναι φιλική προς τον χρήστη και εύκολη στην πλοήγηση. Είναι στην αγγλική γλώσσα και ο σχεδιασμός της θυμίζει την ιστοσελίδα του Τμήματος. Το αριστερό μενού δίνει χρηστικές πληροφορίες για τη λειτουργία του Κέντρου και παρουσιάζει (α) τα διαθέσιμα εκπαιδευτικά υλικά που μπορεί κανείς να βρει στο Κέντρο και (β) το ηλεκτρονικό υλικό αυτοεκπαίδευσης το οποίο ετοιμάστηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες των φοιτητών μας.

Εκπαιδευτικά βοηθήματα

Στα περισσότερα μαθήματα το σύνολο της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από το συνδυασμό συγγραμμάτων και άλλων βοηθημάτων που διανέμονται στο φοιτητικό κοινό. Το υλικό αυτό επικαιροποιείται όταν ο/η διδάσκων/ουσα κρίνει ότι θα συνέβαλε στη βελτίωση του παρεχόμενου έργου.

Υλικό που ετοιμάζεται από το διδακτικό προσωπικό

Αυτό το υλικό συμβάλλει στη βελτίωση της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας και εμπίπτει στις παρακάτω κατηγορίες:

- «Τετράδια» με εκπαιδευτικό υλικό για πρακτική άσκηση στην τάξη.
- Ασκήσεις για την ανάπτυξη της δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής γραπτού ακαδημαϊκού λόγου.
- Ηλεκτρονικό υλικό για αυτοεκπαίδευση και βελτίωση της αγγλομάθειας.
- Βάσεις δεδομένων για αυτοεκπαίδευση και αυτομάθηση.
- Ανθολογίες άρθρων για να χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά με το διδακτικό σύγγραμμα.
- Επιλεγμένες ιστοσελίδες για μαθήματα με κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό, στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων.

– Σημειώσεις μαθημάτων με φυλλάδια εργασίας και συμπληρωματικό υλικό.

Για τα περισσότερα μαθήματα του ΠΠΣ ετοιμάζονται Σημειώσεις που περιλαμβάνουν αρκετά από τα παραπάνω, εκτυπώνονται από το ΕΚΠΑ και διατίθενται στους φοιτητές στις αρχές του εξαμήνου. Οι Σημειώσεις αυτές έρχονται να καλύψουν ένα μεγάλο κενό που δημιουργείται από τη διανομή ενός εγχειριδίου ανά μάθημα, και είναι εμπλουτισμένα με βιβλιογραφικές αναφορές και επιπρόσθετα επιστημονικά άρθρα και εργασίας.

Παραγγελία και διάθεση των συγγραμμάτων

Όσον αφορά την παραγγελία και διάθεση των συγγραμμάτων, το Τμήμα αντιμετωπίζει τεράστιο πρόβλημα. Δεδομένης της φύσης του επιστημονικού χώρου των Αγγλικών σπουδών, το 95% των συγγραμμάτων παραγγέλλονται από το εξωτερικό μέσω μειοδοτικού διαγωνισμού. Αν και το Τμήμα κατά κανόνα καταβάλλει όλο το πληροφοριακό υλικό εγκαίρως στην αρμόδια επιτροπή του ΕΚΠΑ, η προκήρυξη του διαγωνισμού καθυστερεί με αποτέλεσμα τα συγγράμματα να διανέμονται προς το τέλος του χειμερινού εξαμήνου. Τα δυσμενή αποτελέσματα στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι προφανή ιδιαίτερα στα λογοτεχνικά μαθήματα όπου οι εκπαιδευόμενοι/ες διδάσκονται χωρίς να έχουν πρόσβαση στο λογοτεχνικό κείμενο το οποίο διδάσκονται. Οι διδάσκοντες/ουσες καταφεύγουν σε φωτοτυπημένο υλικό το οποίο επιβαρύνει διπλά τον προϋπολογισμό αφού καλύπτει και το φωτοτυπημένο βιβλίο και το ίδιο το βιβλίο που όταν έρθει διανέμεται. Ταυτόχρονα οι κατάλληλες ηλεκτρονικές πηγές δεν υπάρχουν αλλά ούτε διαθέτουν και όλοι/ες οι φοιτητές/τριες δικό τους ηλεκτρονικό υπολογιστή. Συμπληρωματικά αντιμετωπίζουμε και τα κάτωθι προβλήματα:

- Υπάρχει ο περιορισμένος αριθμός των 2 συγγραμμάτων ανά μάθημα που δεν καλύπτει απαραίτητα επαρκώς την ύλη σε όλα τα μαθήματα.
- Στη διάρκεια του εξαμήνου, μέσω των κατατακτηρίων εξετάσεων και άλλων τρόπων, προστίθενται φοιτητές/τριες για τους/τις οποίους/ες δεν υπάρχει διαθέσιμο σύγγραμμα αφού ο αριθμός των συγγραμμάτων που παραγγέλλονται πρέπει να είναι ίσος με τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών στην αρχή του εξαμήνου.
- Στα μαθήματα που διανέμεται σύγγραμμα του ελεύθερου εμπορίου που εκδίδεται στην Ελλάδα, η εφαρμογή της λίστας επιλογής συγγραμμάτων δυσλειτουργεί. Κατά κανόνα στην Ελλάδα δεν εκδίδονται συγγράμματα σχετικά με τα επιστημονικά πεδία που καλύπτει το Τμήμα εκτός από εκείνα που συγγράφουν οι ίδιοι/ες οι διδάσκοντες/ουσες και έτσι δεν υπάρχουν εναλλακτικά βοηθήματα. Η αναγκαστική σύσταση της λίστας μας εξαναγκάζει να συμπεριλαμβάνουμε βιβλία που έχουν μια πολύ μακρινή συνάφεια με το αντικείμενο του μαθήματος ή που υστερούν σημαντικά ως προς το βαθμό ανταπόκρισης με τη διδακτέα ύλη. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/τριες επιλέξουν κάποιο από αυτά τα συγγράμματα, δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν των απαιτήσεων του μαθήματος.

(γ) Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές

Στο Τμήμα δεν εφαρμόζεται ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή για τους προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες καθώς η αναλογία ιδασκόντων/διδασκομένων είναι κάθε άλλο παρά ικανοποιητική. Στο τμήμα υπηρετούν 32 μέλη ΔΕΠ, ενώ εισάγονται ετησίως 280-300 φοιτητές κατά μέσο όρο. Συγκεκριμένα στο τμήμα είναι εγγεγραμμένοι 4.200 φοιτητές. Ωστόσο, ο θεσμός εφαρμόζεται για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες που ανέρχονται σε περίπου 60 κάθε διετία στα 3 ΠΜΣ που λειτουργούν για απόφοιτους του τμήματος και οδηγούν σε ΜΔΕ.

Παρά την έλλειψη τακτικού προσωπικού, τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες με βάση το ΠΔ 407/80, οργανώνουν κατά το δυνατόν σεμιναριακές δραστηριότητες, αναλαμβάνουν την επίβλεψη εργασιών, και αξιοποιούν τα μέγιστα την ηλεκτρονική επικοινωνία με μεγάλο αριθμό φοιτητών. Με την ηλεκτρονική επικοινωνία, οι εργαζόμενοι φοιτητές, μπορούν να έρχονται σε επαφή με τους διδάσκοντες, καθώς και στις ώρες γραφείου. Οι διδάσκοντες συχνά και πρόθυμα παρέχουν συμβουλευτική αρωγή στους φοιτητές και πέραν των ωρών γραφείου.

Το τμήμα προσφέρει και μέχρι τώρα έχει προσφέρει δύο προγράμματα δωρεάν σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές ποικίλων τμημάτων του ΕΚΠΑ προκειμένου να τους προετοιμάσει για να λάβουν μέρος στις εξετάσεις αγγλικής για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας. Επίσης, το Τμήμα προσφέρει στους προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες:

- ευκαιρίες αυτοεκπαίδευσης και εξατομικευμένης μάθησης για τους γλωσσικά «αδύνατους», καθώς και πρόσβαση σε επικουρικό υλικό, ενισχυτικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης.
- δυνατότητα ειδικής κατάρτισης στη διδακτική με εξειδικευμένα σεμινάρια από επαγγελματίες επιμορφωτές που συνεργάζονται με το Τμήμα
- δυνατότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα «Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών»
- δυνατότητα ανάπτυξης επαγγελματικού πορτοφολίου, σύμφωνα με τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Δυνατότητα συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας (ERASMUS-SOCRATES).

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες προσφέρει τα εξής:

- Θεσμό του Συμβούλου Σπουδών. Για κάθε φοιτητή/τρια του Προγράμματος Ειδίκευσης η ΓΣΕΣ ορίζει ως Σύμβουλο Σπουδών ένα μέλος ΔΕΠ που επιλέγεται ανάμεσα στους/στις διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα. Ο/η φοιτητής/τρια απευθύνεται στον/στην σύμβουλό του/της για να συζητήσει τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει στη διάρκεια της φοίτησής του/της, και να τον/την συμβουλευτεί για τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες που επιθυμεί να αναπτύξει κατά τη φοίτησή του/της.
- Χώρο (συν)εργασίας και χρήσης του διαδικτύου. Το Τμήμα έχει παραχωρήσει ένα γραφείο στον 9ο όροφο, απέναντι από τη Βιβλιοθήκη, για να μπορούν να συνεργάζονται οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΠΜΣ (κυψέλη 906). Το γραφείο διαθέτει Η/Υ και τηλέφωνο (210-7277906). Παράλληλα όλοι/ες οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ μπορούν να χρησιμοποιούν τους Η/Υ που υπάρχουν στο Εργαστήριο Πολυμέσων, στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος, καθώς και την καλωδιακή σύνδεση με το διαδίκτυο για την έρευνά τους και γενικότερα για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των προγραμμάτων του ΠΜΣ.
- Δίνεται ηλεκτρονική διεύθυνση σε όλους τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές από το Υπολογιστικό Κέντρο του ΕΚΠΑ.
- Ευκαιρίες συμμετοχής στην οργάνωση ποικίλων ακαδημαϊκών εκδηλώσεων (π.χ. διεθνή συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις από σημαντικούς επιστήμονες, δημιουργούς, κλπ.) που αναλαμβάνει το τμήμα. Εφόσον η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε

αυτές τις εκδηλώσεις είναι υποχρεωτική, τους δίνεται η ευκαιρία να παρακολουθήσουν δωρεάν ακόμη και εκείνες τις εκδηλώσεις που προβλέπουν οικονομική επιβάρυνση για εγγραφή, ενώ τους δίνεται επίσης η δυνατότητα να συμμετέχουν στην οργάνωση των εκδηλώσεων αυτών. Το Τμήμα παρακολουθεί την επιστημονική δραστηριότητα στον ελληνικό και διεθνή χώρο και ενημερώνει τους/τις φοιτητές/τριες για σημαντικά συνέδρια και εκδηλώσεις που θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν ή να συμμετάσχουν με ανακοίνωσή τους.

– Δυνατότητα πρόσληψης με ωριαία αντιμισθία σε φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΜΣ για να εξυπηρετήσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος. Το αντικείμενο της απασχόλησης τους περιλαμβάνει επικουρία στην άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών, διεξαγωγή φροντιστηριακών και εργαστηριακών ασκήσεων, εποπτεία εξετάσεων και διόρθωση ασκήσεων.

Επίσης, το Τμήμα, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του και σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενισχύει την πρόσληψη μεταπτυχιακών φοιτητών με ωριαία αντιμισθία, την ελεύθερη συμμετοχή τους σε επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και προσφέρει υποτροφίες, δάνεια, καθώς και τις βασικές φοιτητικές παροχές (ταυτότητα, περίθαλψη, εισιτήρια, σίτιση).

Το Τμήμα είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο σε θέματα ισότιμης μεταχείρισης ατόμων διαφορετικού φύλου, διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας, και ΑμεΑ.

Οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές ανάγκες εξετάζονται στα μαθήματα με ειδικό κατά περίπτωση τρόπο, παρέχεται ψυχολογική στήριξη και ενθαρρύνεται η επικοινωνία με τον κηδεμόνα τους.

Επίσης, στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου Έργου με τίτλο «**Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας**» (με ιδρυματική υπεύθυνη μέλος ΔΕΠ του Τμήματός μας, την καθηγήτρια Β. Δενδρινού), το οποίο υποστηρίζει το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, προβλέπεται υποέργο το οποίο έχει στόχο την προσαρμογή των θεμάτων εξέτασης στις ανάγκες ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες και αναπηρίες. Επιστημονικά υπεύθυνη του Υποέργου είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος μας, η επικ. καθηγήτρια Α. Τζάννε. Με την ολοκλήρωση του Υποέργου θα έχει εκπονηθεί έρευνα για τα ισχύοντα ως προς τα ΑμεΑ σε συστήματα εκπαίδευσης και αξιολόγησης της γνώσης παγκοσμίως και θα έχει συνταχθεί λεπτομερής αναφορά των τρόπων με τους οποίους τα διάφορα συστήματα πιστοποίησης γλωσσομάθειας λαμβάνουν υπόψη και ανταποκρίνονται στις ανάγκες του συγκεκριμένου πληθυσμού. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η μέχρι τώρα έρευνα έχει διεξαχθεί με βάση συγκεκριμένες κατηγορίες του προαναφερθέντος πληθυσμού (για παράδειγμα, άτομα με προβλήματα όρασης, άτομα με προβλήματα ακοής, άτομα με κινητικά προβλήματα και άτομα με δυσλεξία ή άλλες μαθησιακές δυσκολίες), οι ιδιαιτερότητες των οποίων συνυπολογίστηκαν στην εκπόνηση –για πρώτη φορά στην Ελλάδα– μιας πρότυπης μεθοδολογίας για διαφοροποιημένα όργανα μέτρησης που αφορούν κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες ΑμεΑ. Στη συνέχεια διεξήχθη πιλοτική εφαρμογή των διαφοροποιημένων οργάνων μέτρησης σε δείγμα πληθυσμού όλων των κατηγοριών ΑμεΑ. Επιπλέον, προβλέπεται να γίνει μελέτη για τον απαραίτητο ειδικό εξοπλισμό των εξεταστικών κέντρων στα οποία θα εξεταστούν τα ΑμεΑ., και να εκπονηθεί επιμορφωτικό υλικό προκειμένου να επιμορφωθεί ειδική κατηγορία εξεταστών, το οποίο θα συμβάλλει στη βιωσιμότητα του συστήματος. Τέλος, σχεδιάζεται η συγγραφή και παραγωγή ειδικού φυλλαδίου ενημέρωσης και υποστήριξης ατόμων του άμεσου περιβάλλοντος των ΑμεΑ.

Αν και δεν υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης εργαζόμενων φοιτητών, γίνονται διευκολύνσεις ως προς τη μετακίνησή τους σε τμήματα και μαθήματα που δεν συμπίπτουν με τις ώρες εργασίας τους. Για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχομένων στο Τμήμα, κάθε χρόνο γίνεται ενημερωτική εκδήλωση όπου οι πρωτοετείς φοιτητές ενημερώνονται για τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, τη φοίτηση στο Τμήμα, και τα προγράμματα Erasmus.

Η επιτροπή για τα προγράμματα ανταλλαγών Erasmus, παρέχει πληροφόρηση και μέριμνα στους αλλοδαπούς φοιτητές που έρχονται στο Τμήμα με τα προγράμματα Erasmus, και φροντίζει για την ομαλή και εποικοδομητική φοίτησή τους στο τμήμα.

Αποτελεσματικότητα και Επάρκεια των Υπηρεσιών Φοιτητικής Μέριμνας

Το προσωπικό του Τμήματος επιδεικνύει ιδιαίτερη κοινωνική ευαισθησία και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την ομαλή ένταξη και φοίτηση των σπουδαστών με ειδικές ανάγκες. Οι διδάσκοντες παρέχουν κάθε δυνατή ενημέρωση για προγράμματα υποτροφιών και μετακινήσεων όπου μπορούν να υποβάλλουν αίτηση οι φοιτητές.

Επιπλέον, οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν και ενθαρρύνονται να απευθύνονται στο Κεντρικό Γραφείο Διασύνδεσης, και στο Ταμείο Αρωγής του ΕΚΠΑ.

10. ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

A. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Οι διδάσκοντες του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας ακολουθούν τις εξελίξεις στον τομέα της διδακτικής επιστημονικών μαθημάτων. Συνεπώς τροποποιούνται συνεχώς οι συγκεκριμένες μέθοδοι διδασκαλίας. Υπάρχουν όμως κάποιες θεσμοθετημένες σταθερές, οι οποίες δεν έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια και οι οποίες χαρακτηρίζουν τύπους μαθημάτων του Τμήματος:

α. Υπάρχουν **επιστημονικά μαθήματα**, στα οποία κυριαρχεί η μετάδοση γνώσεων από τον καθηγητή στους φοιτητές. Μέρος των μαθημάτων αυτών είναι π.χ. η διάλεξη, αν και δεν μονοπωλεί τον τρόπο επικοινωνίας του διδάσκοντα με τους φοιτητές. Αυτή η μορφή μαθήματος συνηθίζεται στον πρώτο κύκλο προπτυχιακών σπουδών (1.-4. εξάμηνο). Στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος ονομάζεται «μάθημα τύπου Α». Πολλά από αυτά τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά.

β. Τα προαναφερθέντα μαθήματα μπορεί να συνοδεύονται στην επιστήμη της λογοτεχνίας από **«μαθήματα ανάγνωσης»** (Lektürekurse), τα οποία εστιάζουν στην ανάγνωση και κατανόηση λογοτεχνικών κειμένων.

γ. Υπάρχουν **επιστημονικά μαθήματα σεμιναριακού τύπου**, στα οποία κυριαρχεί η διάδραση μεταξύ καθηγητών και φοιτητών. Η μετάδοση της γνώσης γίνεται και από τους φοιτητές στους φοιτητές (π.χ. ανακοινώσεις φοιτητών στα μαθήματα). Συνηθισμένη μορφή διδασκαλίας αυτών των μαθημάτων είναι η συζήτηση που ακολουθεί τους κανόνες της επιστημονικής επιχειρηματολογίας. Αυτή η μορφή μαθήματος συνηθίζεται στο δεύτερο κύκλο προπτυχιακών σπουδών (5ο-8ο εξάμηνο). Στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος ονομάζεται «μάθημα τύπου Β». Κατά κανόνα αυτά τα μαθήματα είναι μαθήματα επιλογής και ο αριθμός φοιτητών που τα παρακολουθεί είναι μικρότερος από τον αριθμό των φοιτητών στα μαθήματα

τύπου Α. Τα μαθήματα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (πρώτος κύκλος) έχουν επίσης κατά κανόνα σεμιναριακό χαρακτήρα.

δ. Τα **Kolloquia**, που προβλέπονται μόνο για τις μεταπτυχιακές σπουδές, είναι σεμιναριακά μαθήματα, στα οποία όμως οι φοιτητές παρουσιάζουν δική τους έρευνα.

ε. Στα μαθήματα των πρακτικών γλωσσικών ασκήσεων, δηλ. στα μαθήματα μετάδοσης γλωσσικών γνώσεων και ικανοτήτων, διενεργούνται κατατακτήριες εξετάσεις: α) κάθε Οκτώβριο στους πρωτοετείς φοιτητές και β) σε κάθε εξεταστική περίοδο, προκειμένου οι φοιτητές που έχουν το ίδιο γλωσσικό επίπεδο να κατατάσσονται στην ίδια ομάδα. Επιπλέον, το Τμήμα επιδιώκει - ανάλογα με τη διαθεσιμότητα αντίστοιχου διδακτικού προσωπικού - τη δημιουργία δύο ή/και τριών ομάδων φοιτητών ακόμη και μέσα στο ίδιο επίπεδο, ώστε να εξασφαλίζεται σε ικανοποιητικό βαθμό η άμεση συνεργασία των φοιτητών με το διδάσκοντα και η παρακολούθηση της προόδου τους, στοιχεία, τα οποία είναι απαραίτητα στη γλωσσική διδασκαλία.

στ. Στο Τμήμα διδάσκονται τακτικά **μαθήματα** (π.χ. Λογοτεχνία και Μέσα), αντικείμενο των οποίων αποτελούν και τα νέα μέσα, είτε ως βοήθημα κατά την ερευνητική διαδικασία, είτε ως σημαντικός παράγοντας επιρροής σε σημερινές μορφές κειμένων (π.χ. συσχετισμός εικόνας-κειμένου, Wanderliteratur).

B. ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας γίνεται ευρέως χρήση των νέων μέσων και των νέων τεχνολογιών, στο βαθμό που η υπάρχουσα τεχνολογική υποδομή δίνει αυτή τη δυνατότητα. Αυτή τη στιγμή το Τμήμα διαθέτει για τους φοιτητές συνολικά 12 υπολογιστές (παλαιάς τεχνολογίας), 7 στο Εργαστήριο Πολυμέσων και 5 στο Σπουδαστήριο του Τμήματος, αριθμός που δεν επαρκεί για τις αυξανόμενες ανάγκες των φοιτητών.

α. Λειτουργεί το **Εργαστήριο Πολυμέσων** του Τμήματος, το οποίο διαθέτει μέχρι στιγμής τις εξής δυνατότητες:

- παραγωγή και αναπαραγωγή ηχητικού υλικού
- παραγωγή και αναπαραγωγή εικονικού υλικού
- εργασία σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές με σύνδεση στο διαδίκτυο
- παρουσίαση ψηφιακού υλικού με προβολέα (π.χ. MS PPP).

Στο εργαστήριο αυτό διδάσκονται και μαθήματα, των οποίων η διδασκαλία στηρίζεται στις τεχνολογίες που αυτό διαθέτει.

Ο χώρος αυτός είναι όμως διαθέσιμος στους φοιτητές μόνο κατά τις ώρες διδασκαλίας, περιορίζονται έτσι σημαντικά οι δυνατότητες αξιοποίησής του. Πρέπει επειγόντως να υποστηριχθεί από ανθρώπινο δυναμικό που θα α) θα λειτουργεί υποστηρικτικά με την παροχή τεχνογνωσίας σε φοιτητές (και διδάσκοντες) σχετικά με το χειρισμό του, και β) θα δίνει τη δυνατότητα συνεχούς λειτουργίας και πρόσβασης για τους φοιτητές στις δυνατότητες που αυτό παρέχει. Ο χώρος είναι μικρός σε μέγεθος, σε σχέση με τις ανάγκες που καλείται να καλύψει, κρίνεται συνεπώς απαραίτητη η αναβάθμισή του, τόσο με τη μορφή επέκτασης, όσο και με τη μορφή περαιτέρω εξοπλισμού του.

β. Λειτουργεί μια **αίθουσα διδασκαλίας** που παρέχει τις εξής δυνατότητες:

- παρουσίαση ψηφιακού υλικού με προβολέα (π.χ. MS PPP)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Θα έπρεπε να δοθεί η δυνατότητα διδασκαλίας με διαδραστικούς πίνακες, τους οποίους αυτή τη στιγμή το Τμήμα δεν διαθέτει. Αυτό κρίνεται απαραίτητο όχι μόνο για τη διεξαγωγή των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, αλλά και γιατί οι φοιτητές μας είναι στη μεγάλη τους πλειοψηφία μελλοντικοί καθηγητές που θα κληθούν να χρησιμοποιήσουν στην τάξη το ηλεκτρονικό αυτό μέσο διδασκαλίας, άρα είναι απαραίτητο να έχουν εξοικειωθεί με τη λειτουργία του.

γ. Υπάρχει ένα **κινητό σύστημα** αναπαραγωγής ήχου και ένα κινητό σύστημα προβολής ψηφιακού υλικού.

Βοηθήματα / Συγγράμματα

Κατά κανόνα κατανέμεται στο Τμήμα μας ένα βιβλίο (σύγγραμμα) ανά μάθημα. Μπορεί να προστεθεί δεύτερο βιβλίο (βοήθημα), όταν το πρώτο αποτελεί π.χ. μια θεωρητική παρουσίαση λογοτεχνικών φαινομένων. Σε αυτήν την περίπτωση προστίθεται –εάν υπάρχει αυτή η ανάγκη σύμφωνα με τον διδακτικό σκοπό του μαθήματος– ένα βοήθημα με λογοτεχνικά κείμενα, μέσω των οποίων γίνεται κατανοητή η θεωρητική παρουσίαση. Τα «διδασκτικά βιβλία» συμπληρώνονται κατά κανόνα από βοηθήματα (π.χ. συνόψεις, περιλήψεις, σχήματα (Schaubilder), οδηγίες, σημειώσεις, αποσπάσματα από εναλλακτικά ως προς το διδακτικό βιβλίο ερμηνευτικά και γενικότερα θεωρητικά κείμενα κ.α.) είτε σε ηλεκτρονική μορφή (στην η-Τάξη, βλ. πάνω), είτε σε μορφή φωτοτυπιών. Σε όλα τα επιστημονικά μαθήματα δίδονται βιβλιογραφίες για το επιστημονικό αντικείμενο της διδασκαλίας.

Γ. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

e-class

Στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας γίνεται ευρέως χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ασύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών («η-Τάξη»). Συνολικά δέκα συνάδελφοι υποστήριξαν τα τελευταία τρία χρόνια 57 προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματά τους με την η-Τάξη. Οι συνάδελφοι δείχνουν προτίμηση στις εξής κατηγορίες (και τις αντίστοιχες δυνατότητες) της πλατφόρμας:

Περιγραφή μαθήματος (σύντομες περιγραφές του περιεχομένου του μαθήματος, πιθανόν και με τη δήλωση θεματικών ενοτήτων του μαθήματος)

Ασκήσεις (ασκήσεις για τους φοιτητές στα πλαίσια του μαθήματος)

Σύνδεσμοι (παραπομπές σε τοποθεσίες στο διαδίκτυο, διαχωρισμένες σε γενικούς συνδέσμους και κατηγοριοποιημένους συνδέσμους. Οι δεύτεροι στο πεδίο της λογοτεχνίας είναι συχνά διαχωρισμένες σε: παραπομπές σε λογοτεχνικά κείμενα (Primärliteratur, Volltexte), παραπομπές σε θεωρητικά και ερμηνευτικά κείμενα (Sekundärliteratur, Volltexte), παραπομπές σε συλλογές ειδικών συνδέσμων σε επιστημονικές ιστοσελίδες, καθώς και παραπομπές σε ιστοσελίδες επιστημονικών θεσμών και συλλόγων)

Έγγραφα (κείμενα του αντικείμενου π.χ. λογοτεχνικά κείμενα, σε μια μορφή που προσφέρεται για επεξεργασία, διδακτικό υλικό, π.χ. συνόψεις, περιλήψεις, σχήματα

(Schaubilder), οδηγίες κ.α., βιβλιογραφίες, αποσπάσματα από ερμηνευτικά και γενικότερα θεωρητικά κείμενα κ.α.)

Ανακοινώσεις, οι οποίες επιτρέπουν (ιδιαίτερα επειδή υπάρχει δυνατότητα να σταλούν και σε μορφή ηλεκτρονικού μηνύματος σε όλους τους χρήστες) γρήγορη και άμεση επαφή με τους φοιτητές – και μια ‘εξ αποστάσεως’ συμπλήρωση των διδασκόμενων μαθημάτων. Επειδή η επικοινωνία αυτή είναι αμφίδρομη (οι φοιτητές απαντούν με ηλεκτρονικά μηνύματα), δίδεται η δυνατότητα του διαλόγου και στην ηλεκτρονική διδασκαλία.

Ιστοσελίδα

Λειτουργεί δικτυακός χώρος (ιστοσελίδα του Τμήματος) όπου παρέχεται πλήθος πληροφοριών σχετικά με τις σπουδές στο Τμήμα, τα θέματα τρέχουσας επικαιρότητας (μαθήματα, εξετάσεις, ανακοινώσεις κλπ.) και γενικότερα τις Σπουδές Γερμανικής Φιλολογίας διεθνώς.

Στην ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει ο οδηγός «Λογοτεχνία στο διαδίκτυο», που εισάγει στην επιστημονική εργασία με το διαδίκτυο σχετικά με θέματα γερμανικής λογοτεχνίας («Literatur im Netz. Anleitung zum wissenschaftlichen Umgang mit dem Internet»).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Χρειάζεται να εγκατασταθεί ελεγχόμενη ασύρματη δικτυακή σύνδεση προκειμένου να γίνεται δυνατή η σύνδεση με δικτυακούς τόπους κατά τη διάρκεια των παραδόσεων. Χρειάζονται επίσης να τεθούν στην διάθεση των φοιτητών περισσότεροι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, που αυτή την στιγμή είναι μόλις 12.

11. ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μεγάλο επίτευγμα για ένα μικρό και σχετικά νεαρό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής υπήρξε η δυνατότητα πλήρους εκσυγχρονισμού της διδασκαλίας με τον εξοπλισμό που προσέφερε το Προγράμματος Αναμόρφωσης Προπτυχιακών Σπουδών. Με την οικονομική στήριξη του ΠΑΠΣ δημιουργήθηκαν τρεις νέοι εξοπλισμένοι χώροι --Εργαστήριο πληροφορικής (17-20 θέσεων), αίθουσα πολυμέσων (50-55 περίπου θέσεων) και αίθουσα συνεδριάσεων/διαλέξεων (20-35 θέσεων)— οι οποίοι, σε συνδυασμό με τις διαθέσιμες αίθουσες διδασκαλίας, το Σπουδαστήριο και την Aula, παρέχουν ικανές προϋποθέσεις για την επαρκή και απρόσκοπτη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών και επιστημονικών δραστηριοτήτων του Τμήματος. Ωστόσο, επισημαίνονται οι παρακάτω αναγκαιότητες και ελλείψεις, οι οποίες έχουν επίσης συμπεριληφθεί στην Έκθεση Τετραετούς Ακαδημαϊκού Προγραμματισμού 2008-2010, που έχει καταθέσει προ τριετίας το Τμήμα:

- Ανάγκη εξασφάλισης κονδυλίων για τη συνεχή και έγκαιρη ενημέρωση του Σπουδαστηρίου σε μελέτες, περιοδικά (έντυπα και ηλεκτρονικά), σε εκπαιδευτικό λογισμικό υλικό και σε DVD θεατρικών παραστάσεων.
- Ανάγκη νέων θέσεων προσωπικού (ΕΙΔΙΠ, αποσπασμένοι θεατρολόγοι και πληροφορικοί), ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία και η βέλτιστη χρήση του Σπουδαστηρίου και του Εργαστηρίου Πληροφορικής.
- Ανάγκη συντήρησης των νέων εξοπλισμένων χώρων του Τμήματος και ανάλογη υποστήριξη-συντήρησή τους από ειδικό τεχνικό προσωπικό (ΕΤΕΠ).

- Ανάγκη βελτίωσης της κατάστασης όλων των υπάρχουσών αιθουσών διδασκαλίας (πίνακες, φωτισμός, στόρια, οπτικοακουστικός εξοπλισμός).
- Ανάγκη διαμόρφωσης τριών νέων αιθουσών σεμιναριακής διδασκαλίας 25-30 ατόμων, με πλήρη οπτικο-ακουστικό εξοπλισμό.
- Ανάγκη αντικατάστασης ενός μεγάλου μέρους μέρος από το υπάρχον τεχνολογικό υλικό, το οποίο κρίνεται ότι έχει υπερβεί το χρονικό όριο καλής λειτουργίας.
- Ανάγκη αναπλήρωσης κενών στον εξοπλισμό του Τμήματος με νέα προγράμματα (Quark X Press, FileMaker Pro), όπως και σε θέματα συντήρησης, ενημέρωσης και βελτίωσης (update) του υπάρχοντος software.
- Ανάγκη παραχώρησης και διαμόρφωσης ενός ενιαίου χώρου ο οποίος θα περιλαμβάνει ένα μικρό «θέατρο», χώρο δοκιμών, studio και (σε επαφή) βεστιάριο και χώρους αποθήκευσης, για την πραγματοποίηση των εργαστηριακών ασκήσεων, των δοκιμών και των εφαρμογών των ομάδων εργασίας στο πλαίσιο των μαθημάτων Θεατρικής Αγωγής Α' και Β', αλλά και άλλων «πρακτικών» επιλεγόμενων μαθημάτων.
- Ανάγκη διαμόρφωσης ενός ειδικού εργαστηρίου μουσικού θεάτρου, με εμπλουτισμό των διαθέσιμων μουσικών οργάνων.
- Ανάγκη ανάπλασης και επέκτασης της κτιριακής υποδομής του «Εργαστηρίου Αρχαίου Δράματος και Θεατρολογικών Μελετών», το οποίο θα στεγαστεί στο κτίριο των παλαιών σφαγείων του Λυγουριού, που παραχωρήθηκε στο ΤΘΣ.

Στο πλαίσιο αρκετών μαθημάτων γίνεται συχνή χρήση πολυμέσων για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας, ενώ στο πλαίσιο των περισσότερων μαθημάτων, αξιοποιούνται όλες οι δυνατότητες πλοήγησης που προσφέρονται από το Διαδίκτυο, κυρίως για άντληση πληροφοριών και βιβλιογραφικών πηγών. Επίσης, χρησιμοποιούνται περιστασιακά DVD με μαγνητοσκοπημένες παραστάσεις και CD με ηχητικά δεδομένα (ραδιοφωνικές διασκευές παραστάσεων, μαγνητοφωνημένες παραστάσεις, μουσική παραστάσεων), ενώ ορισμένα μαθήματα χρησιμοποιούν σε συνεχή βάση μέσα βιντεοπροβολών – πολυμέσα (multimedia). Αρκετά μαθήματα γίνονται επίσης με τη βοήθεια παρουσιάσεων Power Point.

Στην πλειονότητα των μαθημάτων, η διδασκόμενη ύλη κρίνεται ότι καλύπτεται εξ ολοκλήρου ή σε πολύ μεγάλο ποσοστό (80-90%) μέσω των προτεινόμενων συγγραμμάτων ή/και των παρεχόμενων σημειώσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ποσοστά κάλυψης της διδασκόμενης ύλης μέσω των συγγραμμάτων-βοηθημάτων κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα (π.χ. ca 70%: Ιστορία Ευρωπαϊκού Θεάτρου Γ'-Δ', Το Θέατρο της Αρχαιότητας Α'-Δ', Θεωρία Λογοτεχνίας Α'-Β'· 30-50%: Ιστορία Ευρωπαϊκού Θεάτρου Α'· Το θείο δράμα στη σκηνή και την οθόνη, Το Θρησκευτικό Δράμα στο Νεοελληνικό Θέατρο· 40%: Θεατρική Αγωγή Α'-Β'), με το ποσοστό της μη-κάλυψης να αναπληρώνεται είτε με την παραπομπή του φοιτητή σε συγκεκριμένη έντυπη/ηλεκτρονική βιβλιογραφία είτε με τη διάθεση σε αυτόν υποστηρικτικού υλικού μελέτης σε ηλεκτρονική μορφή, σε σημειώσεις ή σε Φάκελο ο οποίος κρατείται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής για επί τόπου μελέτη είτε, τέλος, με την έμπρακτη και βιωματική συμμετοχή του φοιτητή στις πρακτικές/καλλιτεχνικές συνθήκες ορισμένων μαθημάτων

12. ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας; κρίνεται αρκετά ικανοποιητική, αν και στις περιπτώσεις Υποχρεωτικών Μαθημάτων, εξαιτίας της συμμετοχής του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών καθώς και αρκετών που χρωστούν τα Μαθήματα από προηγούμενα έτη, ο αριθμός των φοιτητών είναι μεγάλος, γεγονός το οποίο εάν συνδυαστεί με τον πολύ περιορισμένο αριθμό αιθουσών διδασκαλίας και τη μικρή χωρητικότητά τους (περίπου 45 ατόμων), παρατηρείται δυσλειτουργικότητα. Η οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου είναι πολύ ικανοποιητική, δεδομένης της οργάνωσης της διδακτέας ύλης και του συνεχούς εμπλουτισμού της από την τρέχουσα εγχώρια και διεθνή βιβλιογραφία. Η καταχώρηση εκπαιδευτικού υλικού στην υπηρεσία e-class, βοηθά αποφασιστικά στην προσπάθεια των διδασκόντων για βελτίωση της εκπαιδευτικής; διαδικασίας.

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα στις περισσότερες περιπτώσεις είναι ικανοποιητικά, όμως, σε αρκετές άλλες, εξαιτίας της έλλειψης σχετικών συγγραμμάτων στην ελληνική γλώσσα, λόγω του νεαρού της εμφάνισης των Μουσικών Σπουδών στη χώρα μας και της πενίας της σχετικής βιβλιογραφίας (σε επίπεδο συγγραμμάτων εγχειριδίων κατάλληλων για φοιτητές), δημιουργούνται κενά, τα οποία καλούνται να καλύπτουν οι διδάσκοντες με την παροχή γενικών συγγραμμάτων ή και σημειώσεων των οποίων η σύνταξη καταναλίσκει πολύτιμο χρόνο. Ένα επιπλέον πρόβλημα αποτελεί η έλλειψη αίθουσας υπολογιστών για όλους τους φοιτητές του τμήματος.

Κρίνονται περιορισμένα τα κάτωθι διαθέσιμα μέσα και υποδομές:

- περιορισμένος αριθμός αιθουσών διδασκαλίας, οι οποίες είναι διεσπαρμένες στο κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής,
- περιορισμένη χωρητικότητα αιθουσών (δεν διαθέτουμε αμφιθέατρα),
- εξαιρετικά περιορισμένη χωρητικότητα βιβλιοθήκης,
- έλλειψη επιστημονικών περιοδικών,
- ελλιπές εποπτικό υλικό,
- ελάχιστος αριθμός ΗΥ προς χρήση των φοιτητών,
- ιδιαίτερα περιορισμένος αριθμός γραφείων για τους διδάσκοντες (3-4 πρόσωπα ανά Γραφείο) που και πάλι είναι διεσπαρμένα στο κτίριο της Σχολής.

13. ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα

Μέθοδοι: Οι διδάσκοντες του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών ακολουθούν τις εξελίξεις στον τομέα της διδακτικής. Συνεπώς, αλλάζουν ή τουλάχιστον τροποποιούνται συνεχώς οι συγκεκριμένες μέθοδοι διδασκαλίας. Πρέπει εδώ να σημειώσουμε τη μεγάλη διάκριση μεταξύ (α) μεθοδολογίας που ακολουθείται στα μαθήματα τα αφιερωμένα στη διδασκαλία της τουρκικής γλώσσας και της μετάφρασης από την Τουρκική προς την Ελληνική, η οποία μεθοδολογία προσιδιάζει σε εκείνη των εργαστηριακών

μαθημάτων και (β) μεθοδολογίας που ακολουθείται κατά τη διδασκαλία των λοιπών μαθημάτων του Προγράμματος σπουδών.

Ως προς τη διάκριση (α), τα μαθήματα είναι εντατικά ως προς την ποιοτική και ποσοτική τους φύση (9 ώρες μαθημάτων εβδομαδιαίως) και επικεντρώνονται στη μετάδοση γλωσσικών γνώσεων και ικανοτήτων σαφώς διακεκριμένων 1. Φωνητική/Φωνολογία και Μορφολογία και Σύνταξη, 2. Πρόσληψη και παραγωγή γραπτού λόγου, 3. Πρόσληψη και παραγωγή προφορικού λόγου και 4. Μετάφραση από την Τουρκική προς την Ελληνική γενικών, πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών και τεχνικών κειμένων. Επιδίωξη του Τμήματος είναι να δημιουργήσει μικρές ομάδες φοιτητών για τα μαθήματα αυτά (3 τμήματα για τα α' - δ' εξάμηνα και 2 τμήματα για τα ε' - η' εξάμηνα) και να εξασφαλίσει ότι οι φοιτητές που συμμετέχουν σε μια ομάδα έχουν περίπου το ίδιο γλωσσικό επίπεδο κατά την πορεία τους στη διάρκεια του εξαμήνου. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο χρησιμοποιούνται ποικίλες μέθοδοι μετάδοσης γνώσεων ανάλογα με το επίπεδο γλωσσομάθειας και το περιεχόμενο του μαθήματος -συνδυασμός παραδοσιακής και επικοινωνιακής μεθόδου διδασκαλίας των ξένων γλωσσών- και πραγματοποιείται συνεχής εξάσκηση (μέσω επιμέρους εργασιών -γλωσσικών και μεταφραστικών-) και εποπτεία της κατάκτησης των επιμέρους γνώσεων (μέσω προόδων).

Ως προς τη διάκριση (β) ακολουθούνται κάποιες σταθερές, οι οποίες χαρακτηρίζουν τύπους μαθημάτων του Τμήματος:

α. Μαθήματα στα οποία κυριαρχεί η μετάδοση γνώσεων από τον καθηγητή προς τους φοιτητές υπό μορφή διαλέξεων, αν και η μέθοδος αυτή δεν μονοπωλεί τον τρόπο επικοινωνίας του διδάσκοντος προς τους φοιτητές. Συνήθως τα μαθήματα αυτά συνοδεύονται από εργασίες που ανατίθενται στους φοιτητές οι οποίοι και τις παρουσιάζουν προφορικά στο τέλος του εξαμήνου. Η παρουσίαση των εργασιών αποτελεί κίνητρο για προβληματισμό και συζήτηση τόσο μεταξύ των ιδίων των φοιτητών όσο και μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών. Ακόμη, η εποπτεία της κατάκτησης των επιμέρους γνώσεων μέσω προόδων είναι συνήθης πρακτική στα μαθήματα αυτά. Τα μαθήματα αυτά ανήκουν συνήθως στα πρώτα εξάμηνα σπουδών.

β. Μαθήματα καθαρά σεμιναριακού τύπου, στα οποία κυριαρχεί η διάδραση μεταξύ καθηγητών και φοιτητών με βάση τις αρχές της επιστημονικής επιχειρηματολογίας. Η μετάδοση της γνώσης γίνεται από τους διδάσκοντες προς τους φοιτητές και από τους φοιτητές προς τους φοιτητές -με ανακοινώνεις φοιτητών στα μαθήματα. Τα μαθήματα αυτά ανήκουν συνήθως στα τελευταία εξάμηνα σπουδών και είναι κατά κανόνα μαθήματα επιλογής.

Χρήση νέων τεχνολογιών: Ο τεχνολογικός εξοπλισμός του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών επιτρέπει να χρησιμοποιούμε τα νέα μέσα και τις νέες τεχνολογίες, παρά το ότι στα γλωσσικά μαθήματα θα μπορούσαμε να έχουμε πλουσιότερο και πλέον εξειδικευμένο υλικό.

Το Τμήμα διαθέτει τεχνολογικό εξοπλισμό για

- παραγωγή και αναπαραγωγή ηχητικού υλικού (3 ηχοσυστήματα)
- εργασία σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές (20, για τους φοιτητές),
- παρουσίαση ψηφιακού υλικού με προβολέα (2 Projectors), και
- ένας φορητός ηλεκτρονικός υπολογιστής (1 Laptop)

Στόχος του Τμήματος είναι να εμπλουτίσει και να εξειδικεύσει τον τεχνολογικό του εξοπλισμό, δυνατότητα, η οποία, όμως, δεν μας παρέχεται αυτή τη στιγμή λόγω καθαρά αντικειμενικών δυσχερειών, διότι οι χώροι στους οποίους φιλοξενείται το Τμήμα δεν επιτρέπουν μεγάλες παρεμβάσεις και αναδιαρθρώσεις.

Ακόμη, στο Τμήμα γίνεται συνεχώς εντονότερη η χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ασύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών («η-Τάξη»). Ορισμένοι διδάσκοντες υποστηρίζουν τα μαθήματά τους με την η-Τάξη, χρησιμοποιώντας τη σχετική πλατφόρμα για περιγραφή της ύλης των μαθημάτων, ασκήσεις (κυρίως για τα γλωσσικά μαθήματα), συνδέσμους (παραπομπές σε τοποθεσίες στο διαδίκτυο, διαχωρισμένες σε γενικούς συνδέσμους και κατηγοριοποιημένους συνδέσμους), διδακτικό υλικό επιστημονικά άρθρα και ανακοινώσεις για την άμεση επαφή διδασκόντων και φοιτητών. Οι φοιτητές ανταποκρίνονται θετικότερα και χάρη στην αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντος και φοιτητών δίνεται με τον τρόπο αυτό η δυνατότητα εμπλουτισμού της διδασκαλίας. Στόχος του Τμήματος είναι να διευρύνει τον αριθμό των διδασκόντων οι οποίοι θα χρησιμοποιούν στο άμεσο μέλλον τις νέες τεχνολογίες.

Αναφορά σε πρωτότυπες και καλές πρακτικές

Στη συγκεκριμένη ενότητα θα θέλαμε να αναφερθούμε στο θεσμό του «προαπαιτούμενου» των μαθημάτων Τουρκικής, τον οποίο θεσμό εφαρμόζουμε εδώ και τρία ακαδημαϊκά έτη, προκειμένου να εξασφαλίσουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα ως προς το επίπεδο τουρκομάθειας των φοιτητών μας. Συγκεκριμένα, οι διδάσκοντες των μαθημάτων τουρκικής γλώσσας δημιούργησαν ένα μεικτό σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων Τουρκικής, το οποίο αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του Τμήματος, και συνίσταται στα εξής:

α. Στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα σπουδών (από το α΄ μέχρι και το δ΄) δεν ισχύει το προαπαιτούμενο των μαθημάτων Τουρκικής υπό τον όρο ότι προκειμένου να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν στα γλωσσικά μαθήματα του ε΄ εξαμήνου θα πρέπει να έχουν επιτύχει σε όλα τα προηγούμενα εξάμηνα τουρκικής γλώσσας, ήτοι σε 12 μαθήματα Με τον τρόπο αυτό αφενός μεν διασφαλίζεται ένα σοβαρό βασικό επίπεδο σπουδών προκειμένου να προχωρήσουν περαιτέρω, αφετέρου δε, το Τμήμα δεν δεσμεύεται με την παράλληλη επαναληπτική διδασκαλία η οποία θα ήταν απαραίτητη σε περίπτωση εφαρμογής του προαπαιτούμενου.

β. Ο όρος του προαπαιτούμενου ισχύει από το ε΄ έως και το η΄ εξάμηνο για όλα τα ανά εξάμηνο επιμέρους γλωσσικά μαθήματα. Στην περίπτωση αυτή εξασφαλίζεται η παράλληλη επαναληπτική διδασκαλία -απαραίτητη σε περίπτωση εφαρμογής του προαπαιτούμενου- των μαθημάτων των χειμερινών εξαμήνων και στα εαρινά και των εαρινών και στα χειμερινά. Επειδή δε, κατά τεκμήριο, οι φοιτητές έχουν ήδη διδαχθεί τα μαθήματα αυτά στο αντίστοιχο του Προγράμματος Σπουδών εξάμηνο, τα επαναληπτικά αυτά μαθήματα μειώνονται ως προς τις ώρες διδασκαλίας, λ.χ. οι εννιά ώρες που απαιτούνται για την κάλυψη των τριών ανά εξάμηνο μαθημάτων να γίνουν τέσσερεις στο επόμενο επαναληπτικό εξάμηνο. Θεωρούμε ότι η μείωση αυτή, η οποία γίνεται για λόγους οικονομίας των διδασκόντων, δεν είναι αντιπαιδαγωγική εφόσον στη φάση αυτή έχουμε μικρό αριθμό φοιτητών οι ελλείψεις των οποίων είναι γνωστές και αντιμετωπίσιμες.

Σημειώνουμε ότι οι ανωτέρω προτάσεις έγιναν κατόπιν ενδελεχούς μελέτης και εξέτασης των ζητημάτων που έχουν ήδη προκύψει ή που θα προκύψουν σχετικά με τη διδασκαλία της

Τουρκικής στο Τμήμα, διδασκαλία ενός γνωστικού αντικείμενου που συνιστά ακρογωνιαίο λίθο του Τμήματος. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος αναφερόμαστε λεπτομερώς στη σειρά των προαπαιτούμενων μαθημάτων.

14. ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

Ξεκινώντας από την κτιριακή υποδομή πρέπει να σημειωθεί ότι στους χώρους διδασκαλίας (4 βασικά Αμφιθέατρα, 208 θέσεων έκαστο) έχει παγιωθεί η δυνατότητα εκτός από τη κλασική χρήση επάλληλων μοντέρνων πινάκων και η προβολή μέσω υπολογιστή σε μεγάλη οθόνη ppt slides των μαθημάτων. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα μικτής διδασκαλίας με τη χρήση πίνακα, προβολής και ασύρματης μικροφωνικής εγκατάστασης, επιτρέποντας την κίνηση του διδάσκοντα στο αμφιθέατρο.

Σε ένα αμφιθέατρο, υπάρχει επιπλέον όλη η υποδομή σε τροφοδοσίες, κατάλληλες παροχές κλπ., έτσι ώστε να μπορούν να γίνονται επιδείξεις πειραμάτων στα μαθήματα Φυσικής. Η δραστηριότητα αυτή έχει ξεκινήσει εδώ και 2 χρόνια. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει η ανάγκη για χρηματοδότηση για αγορά επιπλέον εξοπλισμού επιδείξεων πειραμάτων. Σημειώνεται ότι γίνεται προσπάθεια μέσω του προγραμματισμού των ομάδων φοιτητών να έχουμε τη βέλτιστη χρήση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού. Ανάλυση της καταλληλότητας/παλαιότητας του εργαστηριακού εξοπλισμού και των θέσεων εργασίας; Η/Υ, θα υποβληθεί μαζί με την εσωτερική αξιολόγηση του Τμήματος. Γενικά η επάρκεια είναι οριακά ικανοποιητική και το πρόγραμμα αναβάθμισης των εργαστηρίων, όπως και τα αιτήματα για προσωπικό υποστήριξης Ε.Τ.Ε.Π, ΕΙΔΙΠ των εργαστηρίων και των ερευνητικών έργων είναι αντικείμενο επεξεργασίας αρμοδίων επιτροπών οι οποίες θα υποβάλλουν σύντομα τα πορίσματα τους

Αναφορικά με τα συγγράμματα, παρέχονται στους φοιτητές τα προβλεπόμενα βιβλία, ενώ παράλληλα δίδονται από τους διδάσκοντες πηγές από τη βιβλιογραφία και το διαδίκτυο.

Αξίζει να γίνει αναφορά σε κάποιες πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές που ακολουθούνται κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων. Πιο συγκεκριμένα, η «ηλεκτρονική τάξη» (e-class) είναι μια πρακτική που ακολουθείται για αρκετά χρόνια. Δίνει τη δυνατότητα στους διδάσκοντες ενός μαθήματος να συγκεντρώσουν στο δικτυακό αυτό χώρο, κάθε πληροφορία, όπως σημειώσεις, παρατηρήσεις κλπ. που χρειάζεται το μάθημα. Φιλοξενεί ήδη πολύτιμο υλικό για αρκετά μαθήματα, όπως παλαιά θέματα εξετάσεων με ή χωρίς λύσεις. Ο χώρος αυτός θα πρέπει να υποστηριχθεί από ανθρώπινο δυναμικό που θα λειτουργεί υποστηρικτικά με την παροχή τεχνογνωσίας στους διδάσκοντα; σχετικά με τον χειρισμό του.

Πέρα από την e-class, τα τελευταία χρόνια, λειτουργεί δικτυακός χώρος ο οποίος παρέχει δύο υπηρεσίες, πρώτον άμεση πληροφόρηση με ανακοινώσεις, αποτελέσματα εξετάσεων, κλπ.. και δεύτερον, ένα forum προβληματισμού και ερωτήσεων στη Φυσική, στον οποίο συμμετέχουν οι φοιτητές και όταν χρειασθεί, παρεμβαίνουν και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος για να λύσουν επιπροσθέτως τις όποιες απορίες.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι υπάρχουν οι βασικές υποδομές λειτουργίας στα αμφιθέατρα, αλλά υπάρχει και η αναγκαιότητα περαιτέρω εξοπλισμού τους για ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών. Για παράδειγμα, απαιτείται η δημιουργία κατάλληλου εδράνου σε κάθε αμφιθέατρο με τις στοιχειώδεις ρευματοληψίες για τη λειτουργία υπολογιστή ή άλλων οργάνων. Μια σημαντική επισήμανση είναι ότι χρειάζεται διαμόρφωση τουλάχιστον μιας θέσης στη 1 η σειρά για ΑΜΕΑ.

Επιπλέον, χρειάζεται η ελεγχόμενη εγκατάσταση ασύρματης δικτυακής σύνδεσης προκειμένου να γίνεται δυνατή η σύνδεση με δικτυακούς τόπους κατά τη διάρκεια των παραδόσεων.

Το πιο σημαντικό έλλειμμα είναι η αγορά ικανού εξοπλισμού επιδείξεων πειραμάτων στα αμφιθέατρα, είτε εποπτικού, είτε οργανολογικού περιεχομένου. Χρειάζεται η αγορά κατάλληλου υλικού επίδειξης φαινομένων, οργάνων κ.λπ. σε μορφή αφίσας για να αναρτηθεί κατάλληλα στους χώρους διδασκαλίας. Γενικά αξίζει να αναφερθεί ότι απαιτείται να δοθεί και μια διαφορετικού ύφους προσέγγιση στο Τμήμα, καθώς κάτι τέτοιο απουσιάζει. Για παράδειγμα, η αγορά και εγκατάσταση ενός εκκρεμούς του Foucault θα μπορούσε να δώσει ένα έναυσμα που θα ενίσχυε το ακαδημαϊκό ύφος που προαναφέραμε.

Τα εργαστήρια του Τμήματος φιλοξενούνται σε δύο βασικούς χώρους: i) τα βασικά εισαγωγικά εργαστήρια Φυσικής (σε δικό τους ανεξάρτητο χώρο) και ii) τα εργαστήρια του κορμού των τομέων καθώς και τα εργαστήρια κατευθύνσεων, στους αντίστοιχους τομείς. Επίσης στους τελευταίους φιλοξενούνται και τα λιγοστά εργαστήρια επιλογής μιας κατεύθυνση.

Σημειώνεται ότι υπάρχουν μικρές ή μεγαλύτερες ελλείψεις χώρου αλλά και σημαντικές ελλείψεις εξοπλισμού. Στα Εργαστήρια Φυσικής για παράδειγμα, απαιτείται νέος χώρος περί τα 1501n2 αλλά και σε 3 τουλάχιστον Τομείς (Περιβάλλον, Στερεά κατάσταση και Ηλεκτρονική) νέοι πρόσθετοι χώροι εμβαδού περί τα 50 m2 έκαστος.

15. ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

Από τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν στους φοιτητές, προκύπτουν διάφορα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζονται και βελτιώνονται. Ειδικότερα, οι φοιτητές εντοπίζουν προβλήματα στη λειτουργία της Κεντρικής Γραμματείας του Τμήματος Χημείας και στις Γραμματείες των Εργαστηρίων και Τομέων:

- Η Κεντρική Γραμματεία του Τμήματος Χημείας έχει έλλειψη ενός υπαλλήλου (συνταξιοδότηση του Φ. Ντούσικου πριν από 2 έτη) και το κενό δεν έχει καλυφθεί μέχρι σήμερα με αποτέλεσμα να μη λειτουργεί ομαλά η Γραμματεία.
- Πολλά Εργαστήρια του Τμήματος Χημείας δεν διαθέτουν διοικητικούς υπαλλήλους με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές
- Οι Τομείς του Τμήματος Χημείας δεν διαθέτουν Γραμματείες με αποτέλεσμα να παρατηρούνται καθυστερήσεις σε διοικητικά θέματα (π.χ. αναθέσεις εντολών διδασκαλίας).
- σε σχέση με μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα συγγράμματα:
- Έχει τεθεί σε εφαρμογή η χρήση του Διαδικτύου και η ηλεκτρονική σελίδα του Τμήματος Χημείας:
- Διαθέτει ηλεκτρονικό λεξικό χημικών όρων (Ελληνοαγγλικό και Αγγλοελληνικό)
- Δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης και εξέτασης μαθημάτων από άλλα Τμήματα, τα οποία δεν προσμετρώνται στα 32 μαθήματα, που είναι απαραίτητα για τη λήψη του πτυχίου και δεν θα υπολογίζονται στον τελικό βαθμό αυτού.

- Διαθέτει ιστοσελίδες με καθαρά εκπαιδευτικό περιεχόμενο (π.χ. διαδραστικά εκπαιδευτικές μικροεφαρμογές (interactive educational applets)
- Γίνεται ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων και δηλώσεων συγγραμμάτων
- Δημοσιοποιούνται όλες οι ανακοινώσεις του Τμήματος Χημείας (πρόγραμμα εξετάσεων, αποτελέσματα εξετάσεων, ανακοινώσεις μετεγγραφών, κλπ)
- Υπάρχουν ιστοσελίδες μαθημάτων όπου υπάρχει εκπαιδευτικό υλικό και υποδείξεις για μελέτη
- Πρόσφατα συγκεκριμένα μέλη ΔΕΠ έχουν καθιερώσει ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές για επίλυση αποριών και αποστολή λύσεων ασκήσεων

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

- Το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Χημείας παρέχει συνολικά εξήντα ένα (61) εξαμηνιαία μαθήματα. Από αυτά τα είκοσι τρία (23) είναι υποχρεωτικά, ενώ τα υπόλοιπα είναι μαθήματα επιλογής.
- Τόσο στα υποχρεωτικά μαθήματα όσο και στα μαθήματα επιλογής (εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων) παρέχεται πολλαπλή βιβλιογραφία. Η χρήση εκπαιδευτικών μέσων γίνεται εκτεταμένα τόσο στα υποχρεωτικά όσο και στα μαθήματα επιλογής. Σε επτά (7) μαθήματα, από τα συνολικά προσφερόμενα εξήντα ένα, δεν γίνεται χρήση εκπαιδευτικών μέσων.
- Οι χώροι διδασκαλίας είναι επαρκείς για την πλειονότητα των μαθημάτων. Γενικά υπάρχει επάρκεια εκπαιδευτικών μέσων. Όμως για έναν αριθμό μαθημάτων (εννέα) υπάρχουν ελλείψεις που αφορούν: στην έλλειψη χώρου διδασκαλίας, στην έλλειψη εργαστηριακής υποδομής, στην έλλειψη υπολογιστών για χρήση στη διδασκαλία, στην έλλειψη εκπαιδευτικού λογισμικού.
- Θα πρέπει να τονισθεί ότι γενικά ο εργαστηριακός εξοπλισμός των εργαστηρίων του Τμήματος Χημείας είναι παλιός και απαιτείται αντικατάσταση διαφόρων οργάνων και απόκτηση οργάνων νέας τεχνολογίας, ώστε οι φοιτητές του Τμήματος Χημείας να έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν και να διδαχθούν τις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης τους.
- Επίσης, θα πρέπει να προστεθεί ότι το Τμήμα Χημείας προσφέρει εκπαίδευση και σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Βιολογίας, Τμήμα Γεωλογίας, Τμήμα Φυσικής, Τμήμα Φαρμακευτικής). Ο μεγάλος αριθμός των ασκούμενων φοιτητών στα εργαστήρια δημιουργεί σημαντικότατο λειτουργικό κόστος και το γεγονός αυτό απαιτείται να ληφθεί σοβαρά υπόψη στην κατανομή των κονδυλίων.

Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών

- Το Τμήμα Χημείας παρέχει ένα μεγάλο αριθμό Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών. Ένα μέρος αυτών των προγραμμάτων υποστηρίζεται αποκλειστικά από το Τμήμα Χημείας του ΕΚΠΑ, ενώ ένα άλλο μέρος πραγματοποιείται σε συνεργασία με άλλα Τμήματα και Πανεπιστήμια.

- Η επιτυχής διεκδίκηση ΜΠΣ από το πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ τα προηγούμενα έτη, είχε βοηθήσει σημαντικά στην ανεύρεση πόρων και στην απόκτηση τόσο εργαστηριακού εξοπλισμού, όσο και αναλώσιμων υλικών (αντιδραστήρια, διαλύτες, κλπ.). Όμως, το γενικό πρόβλημα, ιδιαίτερα για την διεξαγωγή ερευνητικών εργασιών, είναι η έλλειψη των κατάλληλων κονδυλίων για την προμήθεια δαπανηρών αναλωσίμων υλικών και την απόκτηση οργάνων σύγχρονης τεχνολογίας.

16. ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΠΜΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

- Η διδασκαλία των μαθημάτων υποστηρίζεται από τη χρήση ψηφιακής τεχνολογίας καθώς και από την ανάρτηση υλικού στην ηλεκτρονικής τάξη (e-class) του ΕΚΠΑ
- Λειτουργεί σεμινάριο με προσκεκλημένους διακεκριμένους επιστήμονες του εξωτερικού
- Γίνεται σύνδεση της έρευνας με τη διδασκαλία, μέσα από πειραματισμό σε σχολεία της Β/θμιας Εκπαίδευσης
- Κάποιες παρατηρήσεις που είναι σημαντικό να γίνουν αφορούν στα εξής:
- Έχουν δημιουργηθεί σοβαρά προβλήματα στην παρακολούθηση του Προγράμματος από διορισμένους εκπαιδευτικούς λόγω περιορισμού των εκπαιδευτικών αδειών
- Είναι περιορισμένη η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές σελίδες επιστημονικών περιοδικών για οικονομικούς λόγους
- Υπάρχει έλλειψη σε βιβλία απαραίτητα για τη μελέτη των μεταπτυχιακών φοιτητών, για οικονομικούς λόγους

ΔΠΜΣ ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΑΛΓΟΡΙΘΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ:

- Στα περισσότερα μαθήματα προσφέρονται σημειώσεις από τους διδάσκοντες, ενώ δίδονται ασκήσεις και εργασίες για το σπίτι. Επίσης γίνεται χρήση ψηφιακών μέσων.
- Οργανώνεται σεμινάριο με προσκεκλημένους καθηγητές.

17. ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του τμήματος Βιολογίας αναμορφώθηκε ολοκληρωτικά το 2002. Από τότε μικρές βελτιώσεις και επικαιροποιήσεις στην ύλη των μαθημάτων γίνονται τον Απρίλιο κάθε έτους.

Οι κύριοι άξονες της διδασκαλίας είναι οι παραδόσεις των μαθημάτων (θεωρία), οι εργαστηριακές ασκήσεις που γίνονται στα πλαίσια κάθε μαθήματος και είναι η πρακτική

εφαρμογή της θεωρίας, τα σεμινάρια, όπου γίνεται διαχείριση της βιβλιογραφίας, η πρακτική άσκηση και η Διπλωματική Εργασία που είναι υποχρεωτική και γίνεται το τελευταίο έτος σπουδών. Η Διπλωματική Εργασία είναι ένα μικρό αλλά ολοκληρωμένο ερευνητικό πρόγραμμα που συχνά οδηγεί σε ανακοινώσεις και επιστημονικές δημοσιεύσεις.

Τόσο η πρακτική άσκηση, όσο και η Διπλωματική Εργασία βοηθούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων των φοιτητών(τριών) σε σχέση με θεματικά αντικείμενα που άπτονται των σύγχρονων Βιολογικών Επιστημών και της Βιο-αγοράς Εργασίας με άμεση ανταπόκριση στις ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες και απαιτήσεις. Ειδικότερα οι τομείς της μοριακής διαγνωστικής, της εξωσωματικής γονιμοποίησης, της γενικότερης βιο-ιατρικής έρευνας, της κλινικής βιοχημείας, της ιχθυολογίας, των υδατοκαλλιεργειών, της εφαρμοσμένης οικολογίας, της εφαρμοσμένης μικροβιολογίας, του μοριακού ελέγχου τροφίμων, κ.λπ., όπως αυτοί αναπτύσσονται στα αντίστοιχα ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα και οργανισμούς που λειτουργούν ως ανάδοχοι φορείς υποδοχής φοιτητών(τριών) που εκτελούν πρακτική άσκηση, συνιστούν τους πλέον χαρακτηριστικούς χώρους εκτέλεσης και υλοποίησης όλων των ερευνητικών δραστηριοτήτων που αφορούν στα επιστημονικά πεδία της πρακτικής άσκησης.

Οι παρουσιάσεις όλων των μαθημάτων γίνονται με το σύστημα power point και αναρτώνται στην η-τάξη οπότε είναι προσβάσιμες σε όλους τους ενδιαφερομένους φοιτητές. Σε ορισμένα μαθήματα (5) οι παρουσιάσεις βιντεοσκοπούνται και καταγράφονται ηλεκτρονικά, ώστε να είναι διαθέσιμη η εξ' αποστάσεως πρόσβαση και παρακολούθηση τους. Σε άλλα μαθήματα (3) χρησιμοποιείται λογισμικό Media Player / Quick Time Player για την προβολή σχετικών με το μάθημα και τις ασκήσεις μικρού μήκους εκπαιδευτικών ταινιών/νίdeos. Στις εργαστηριακές ασκήσεις παράλληλα με τους παραπάνω τρόπους, χρησιμοποιούνται από τους φοιτητές σε πολλά μαθήματα ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ειδικά λογισμικά.

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα που προτείνονται από τις επιτροπές μαθημάτων και διανέμονται στους φοιτητές είναι τα καλύτερα δυνατά. Σε ορισμένα μαθήματα δίνονται και σημειώσεις των διδασκόντων, οι οποίες επικαιροποιούνται συχνά. Επί πλέον, προσφέρεται επικαιροποιημένο υλικό στις ιστοσελίδες των μαθημάτων.

Το εξεταστικό σύστημα εφαρμόζει πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης των φοιτητών όπως, εξετάσεις του θεωρητικού τμήματος της ύλης κάθε μαθήματος, προόδους κατά περίπτωση, σεμινάρια (προφορικές παρουσιάσεις), εργασίες και παράδοση έντυπου κειμένου, αξιολόγηση επί της απόδοσης εκτέλεσης εργαστηριακής άσκησης, εξετάσεις εργαστηριακού αντικειμένου και ασκήσεις υπαίθρου.

18. ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το διδακτικό έργο που επιτελείται στο Τμήμα κρίνεται αξιόλογο και υψηλού επιπέδου καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα σύγχρονων αντικειμένων στις γεωεπιστήμες.

Τα κυριότερα θετικά σημεία συνοψίζονται στα εξής:

- Παροχή γνώσεων που καλύπτουν σφαιρικά τα αντικείμενα των γεωεπιστημών με συμμετοχή του συνόλου των μελών ΔΕΠ στη διδακτική διαδικασία.
- Υψηλός βαθμός συνάφειας των γνωστικών αντικειμένων των διδασκόντων και του περιεχομένου των μαθημάτων.

- Χρήση ποικιλίας διδακτικών μεθόδων (διαλέξεις, πρακτικές και εργαστηριακές ασκήσεις, ασκήσεις υπαίθρου).
- Κλίμα καλής συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων.
- Συμμετοχή μεταπτυχιακών φοιτητών στη διδακτική διαδικασία καθώς και σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.
- Συνεργασία με πληθώρα παραγωγικών και κοινωνικών φορέων στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης των φοιτητών και άλλων δραστηριοτήτων του Τμήματος.
- Τα κύρια σημεία αδυναμίας του Τμήματος ως προς το διδακτικό έργο συνοψίζονται ως εξής:
  - Έλλειψη κινήτρων προς τους διδάσκοντες για τη βελτίωση του διδακτικού τους έργου, μια και βάσει του ισχύοντος Νόμου Πλαισίου, κύριο προσόν εξέλιξης των μελών ΔΕΠ σε επόμενες βαθμίδες θεωρείται ο αριθμός των δημοσιεύσεων και όχι οι ώρες διδασκαλίας στις αίθουσες και τα εργαστήρια.
  - Χαμηλό ποσοστό παρακολούθησης του θεωρητικού μέρους των μαθημάτων από τους φοιτητές, λόγω μη υποχρεωτικής παρουσίας.
  - Σημαντικές ελλείψεις σε μέσα και υποδομές για τη σωστή πρακτική εξάσκηση του συνόλου των φοιτητών του Τμήματος, ειδικά για τα αντικείμενα που απαιτούν χρήση προηγμένων πειραματικών διατάξεων και εκτέλεση αναλύσεων (χημικών, κ.ά.)
  - Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι για επαρκή εξάσκηση του συνόλου των φοιτητών στο ύπαιθρο.
  - Ανεπάρκεια σε εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό, καθώς και σε διοικητικό προσωπικό για την υποστήριξη του διδακτικού έργου.

Έλλειψη θεσμοθετημένων οργανωτικών δομών και μηχανισμών για την ανάπτυξη και συντήρηση βάσης δεδομένων σχετικών με τα κριτήρια αξιολόγησης του διδακτικού έργου, την επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και την ελαχιστοποίηση των επικαλύψεων της ύλης.

19. ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Το τμήμα διαθέτει στους χώρους του ένα Αμφιθέατρο χωρητικότητας 320 θέσεων, 3 αίθουσες 110 –120 θέσεων, 2 αίθουσες 70 θέσεων, 1 αίθουσα 50 θέσεων και 4 αίθουσες 20 – 30 θέσεων. Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα εποπτικά μέσα και οπτικοακουστικό εξοπλισμό κατάλληλο για διδασκαλία με χρήση Η/Υ. Οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά την περίοδο των μαθημάτων, είναι πρακτικά πλήρως κατειλημμένες από τις 9:00 – 19:00 καθημερινά, ενώ κάποιες από αυτές είναι κατειλημμένες μέχρι τις 21:00, κυρίως για μεταπτυχιακά μαθήματα.

Η εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών γίνεται σε 2 εργαστήρια Η/Υ, 30 και 15 θέσεων εργασίας αντιστοίχως, ένα εργαστήριο UNIX 30 θέσεων εργασίας, ένα εργαστήριο για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές 15 θέσεων εργασίας και σε ένα αριθμό εξειδικευμένων εργαστηρίων (Ηλεκτρονικής, Λογικής Σχεδίασης, Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών, Ψηφιακών Επικοινωνιών, Οπτικών Επικοινωνιών, Ψηφιακής Επεξεργασίας φωνής, κλπ.).

Πρόσφατα έχει αποκτηθεί άρτιος πληροφοριακός εξοπλισμός με εξειδικευμένους εξυπηρετητές και κατάλληλο λογισμικό για πολλών τύπων εφαρμογές. Έχει επίσης αναπτυχθεί σύγχρονη δικτυακή υποδομή στα πλαίσια του Πανεπιστημιακού δικτύου. Οι εργαστηριακοί χώροι και οι θέσεις εργασίας είναι τα τελευταία έτη σαφώς ανεπαρκείς λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών. Μετά την ολοκλήρωση του νέου ορόφου του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος, δημιουργούνται νέοι εργαστηριακοί χώροι (Δικτύων, VLSI, Μικροκυμάτων, Υπολογιστικών Συστημάτων, Θεωρητικής Πληροφορικής, κλπ.) για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές. Τα νέα αυτά εργαστήρια αναμένεται να λειτουργήσουν από το 2010.

Το Τμήμα έχει δώσει μεγάλο βάρος στην ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού σε όλα σχεδόν τα μαθήματα. Έχουν αναπτύχθηκαν έτσι σημειώσεις σε ψηφιακή μορφή, διαφάνειες σε ppt για τις διαλέξεις των μαθημάτων, ασκήσεις σε ψηφιακή μορφή αλλά και αλληλεπιδραστικό υλικό. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του **υλικού** βρίσκεται στο **διαδίκτυο** και είναι προσβάσιμο μέσω της πλατφόρμας **e-class** (<http://eclass.di.uoa.gr>) ή άλλων ιστότοπων οι οποίοι έχουν σύνδεσμο στο e-class όπου βρίσκονται οι βασικές πληροφορίες για όλα τα μαθήματα του Τμήματος (περιεχόμενο, σκοπός, συγγράμματα και βιβλιογραφία, τρόπος αξιολόγησης, σχέδιο διαλέξεων, κλπ.).

20. ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ

Μέθοδοι διδασκαλίας

Γίνεται ιδιαίτερη προσπάθεια, οι μέθοδοι διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται, να ακολουθούν τα σύγχρονα εκπαιδευτικά πρότυπα και περιλαμβάνουν, ανάλογα με το μάθημα, τις από αμφιθεάτρου παραδόσεις, τις σεμιναριακές παραδόσεις, τα σεμινάρια σε ομάδες φοιτητών, την εργαστηριακή άσκηση και την κλινική άσκηση..

Οι από αμφιθεάτρου παραδόσεις αφορούν ανοικτές διαλέξεις σε συγκεκριμένα θέματα, που πρέπει να παρακολουθεί ο φοιτητής όπου όμως δεν λαμβάνονται παρουσίες.

Οι υπόλοιπες εκπαιδευτικές διαδικασίες πραγματοποιούνται σε μικρές, προκαθορισμένες ομάδες φοιτητών, και η παρακολούθησή τους είναι υποχρεωτική.

Σημαντικό ρόλο στην οδοντιατρική εκπαίδευση παίζει η εργαστηριακή και κυρίως η κλινική άσκηση του φοιτητή. Κατά τη διάρκεια της πρώτης, οι φοιτητές, σε εργαστηριακούς χώρους, κατάλληλα διαμορφωμένους και εξοπλισμένους, εξασκούνται στην πραγματοποίηση πολλών από τις οδοντιατρικές πράξεις, που θα πραγματοποιήσουν επί των ασθενών, σε πραγματικές συνθήκες, στη συνέχεια των σπουδών τους, κατά την κλινική τους άσκηση.

Εκπαιδευτικό υλικό

Τα μαθήματα, εκτός από το διδακτικό ή διδακτικά συγγράμματα που προτείνουν για τη μελέτη του περιεχομένου τους, προσφέρουν συνήθως και αρκετές άλλες μορφές πρόσθετου

εκπαιδευτικού υλικού όπως, σημειώσεις, εργαστηριακούς και κλινικούς οδηγούς, εκπαιδευτικά CD/DVD, μαθήματα στο διαδίκτυο, ανηρτημένα είτε στην ιστοσελίδα της Οδοντιατρικής είτε στην εκπαιδευτική πλατφόρμα η-Τάξη.

Αξιολόγηση φοιτητών

Κατά τη διάρκεια διδασκαλίας του κάθε μαθήματος, ακολουθούνται ποικίλες μέθοδοι αξιολόγησης του φοιτητή, που μπορεί να είναι διαφορετικές ανά μάθημα. Σε κάποια μαθήματα εφαρμόζονται ενδιάμεσες μορφές αξιολόγησης και σε κάποια άλλα μόνο τελικές.

Οι πρώτες αναφέρονται σε κάποιας μορφής τεστ, τα οποία γίνονται κατά τη διάρκεια του χρόνου διδασκαλίας του μαθήματος, σε προκαθορισμένες ημερομηνίες και αφορούν ένα μέρος της ύλης που έχει διδαχτεί μέχρι τη δεδομένη χρονική στιγμή. Οι δεύτερες, είναι μορφές εξετάσεις που πραγματοποιούνται με την ολοκλήρωση διδασκαλίας του συνόλου του περιεχομένου του μαθήματος.

Τόσο οι ενδιάμεσες, όσο και οι τελικές αξιολογήσεις, ανάλογα με το μάθημα, είναι δυνατόν να εξετάζουν θεωρητικές μόνο γνώσεις, άλλες έχουν πρακτικό περιεχόμενο (π.χ. κατά τις εργαστηριακές ασκήσεις) ενώ κάποιες άλλες περιλαμβάνουν έναν συνδυασμό αυτών των δύο.

Στις πρόσθετες, εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται είναι η συγγραφή ή και παρουσίαση μικρών εργασιών, που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές καθώς και η επίλυση κλινικών προβλημάτων.

Μια μορφή αξιολόγησης, η οποία προωθείται μεν αλλά δεν έχει φθάσει ακόμα σε καθολική πρακτική εφαρμογή είναι αυτή της κλινικής αξιολόγησης. Η κλινική αξιολόγηση αφορά μεμονωμένες οδοντιατρικές πράξεις ή και το σύνολο της θεραπείας που προσφέρουν οι φοιτητές σε ασθενείς κατά την κλινική τους άσκηση. Οι πολλαπλές μορφές αξιολόγησης που προαναφέρθηκαν, αν χρησιμοποιηθούν σε ένα μάθημα, συμμετέχουν με αναλογικά ποσοστά στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού που λαμβάνει ο φοιτητής για την περάτωση του μαθήματος.

Για την επιτυχή περάτωση κάθε μαθήματος υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια, που είναι σαφώς διευκρινισμένα και μπορεί να διαφέρουν μεταξύ των μαθημάτων.

21. ΤΜΗΜΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Βασικά Χαρακτηριστικά του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Οι προπτυχιακές σπουδές είναι πενταετούς διάρκειας. Ο κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε 38 υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 229 Πιστωτικές Μονάδες (Π.Μ., ECTS) επίσης σε 10 επιλογής μαθήματα και να συγκεντρώσει 30 ΠΜ. Το Τμήμα παρέχει 22 υποχρεωτικά μαθήματα και 27 μαθήματα επιλογής. Επίσης 16 υποχρεωτικά μαθήματα παρέχονται από άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ (κυρίως Χημείας, Βιολογίας και Ιατρικής). Η 12μηνη Πρακτική Άσκηση σε Φαρμακεία ή Νοσοκομεία είναι υποχρεωτική για την λήψη του Πτυχίου και αντιστοιχεί σε 41 ΠΜ. Η εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας είναι προαιρετική.

Επανεκτίμηση-αναπροσαρμογή-επικαιροποίηση της ύλης

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φαρμακευτικής αναμορφώνουν συνεχώς το περιεχόμενο των μαθημάτων ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες ώστε να εναρμονίζεται με τις διεθνείς εξελίξεις της επιστήμης όμως η βασική δομή του προγράμματος σπουδών έχει παραμείνει η ίδια τις τελευταίες δεκαετίες.

Η εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών πραγματοποιείται σε σύνολο 431 ωρών και αποτελεί το 14,8 % του συνόλου των ωρών, ενώ αν θεωρηθούν μαζί και τα φροντιστήρια των εργαστηρίων φτάνει το 21. Σημαντική βελτίωση αποτελεί η εισαγωγή ενός εργαστηρίου Βιοφαρμακευτικής-Φαρμακοκινητικής στο τρίτο έτος, καθώς και ενός εισαγωγικού εργαστηρίου στο πρώτο έτος με τίτλο «Εισαγωγή στις εργαστηριακές πρακτικές».

Ο κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει ένα σύνολο ~2920 ωρών εκ των οποίων οι 616 είναι Εργαστηριακές Ασκήσεις (431) και φροντιστηριακή προετοιμασία (185) στις οποίες η παρουσία είναι υποχρεωτική. Οι ώρες παραδόσεων των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι συνολικά 1.911 και αποτελούν το 66% του συνόλου των ωρών (2.917).

Το Προπτυχιακό πρόγραμμα είναι συμβατό με την οδηγία της Ε.Ε. «Έκθεση και Συστάσεις όσον αφορά το Πανεπιστημιακό μέρος της Εκπαίδευσης των Φαρμακοποιών» (ΧV/Ε/8341/6/93, Βρυξέλλες 26.7.1995).

Σχετικά με την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού οι αξιολογήσεις των φοιτητών για τα μαθήματα κορμού κυμάνθηκαν από το 2,4-4,8. Ο γενικός μέσος όρος είναι 3,8 που κρίνεται ικανοποιητικός και είναι προφανές ότι θα γίνει προσπάθεια περαιτέρω βελτίωσής του. Δύο μαθήματα αξιολογήθηκαν με 2,5 και 2,4 και έγινε αλλαγή του διδάσκοντος μετά από παρέμβαση του Τμήματος.

Για τα μαθήματα επιλογής οι αξιολογήσεις των φοιτητών κυμάνθηκαν από 4,2 -4,7 με μέσο όρο 4,4. Τα εργαστήρια αξιολογούνται με μέσο όρο 4,0 με διακύμανση από 3,7 – 4,6. Συμπερασματικά η απόδοση του διδακτικού προσωπικού κρίνεται ικανοποιητική. Τα αποτελέσματα αυτά είναι σε απόλυτη συμφωνία με αυτά πρόσφατης (2008) ανεξάρτητης αξιολόγησης στα πλαίσια του προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ II «Αναμόρφωση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Φαρμακευτικής».

Το ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις είναι ~63% στα μαθήματα κορμού και 77% στα μαθήματα επιλογής και ο μέσος όρος για το βαθμό πτυχίου είναι 6,24.

Η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου κρίνεται και από την καλή επιστημονική κατάρτιση την οποία αποκτούν οι νέοι φαρμακοποιοί. Η καλή απόδοση φαίνεται στις απαντήσεις που έδωσαν οι φαρμακοποιοί οι οποίοι εργάζονται στην βιομηχανία και εκ των οποίων οι 7 στους δέκα δήλωσαν ότι δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στο επαγγελματικό χώρο εξαιτίας ελλείψεων των σπουδών τους.

Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα τα οποία διανέμονται στους φοιτητές είναι, με βάση την νέα διάταξη, βιβλία που κυκλοφορούν στο εμπόριο ή/και σημειώσεις των διδασκόντων οι οποίες εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Από τα 38 μαθήματα κορμού τα επτά μόνο εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο ενώ όλα τα άλλα κυκλοφορούν στο εμπόριο και εξ αυτών έξι είναι μεταφράσεις από ξενόγλωσσα βιβλία. Το υλικό αυτό σε πολλά θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα, τόσο υποχρεωτικά όσο και επιλογής, συμπληρώνεται με πρόσθετο διδακτικό υλικό (power point εκτυπώσεις ή ανάρτηση στο e-class). Σε γενικές γραμμές το εκπαιδευτικό υλικό αξιολογείται πολύ κατώτερο συγκριτικά με τη διδακτική ικανότητα των διδασκόντων. Ο μέσος όρος στην ερώτηση 6 για τα μαθήματα κορμού είναι 3,2 με διακύμανση

από το 2,0 έως το 4,1. Το Τμήμα έχει ήδη λάβει υπόψη του αυτή την αξιολόγηση.

Η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια τόσο σε επίπεδο εργαστηριακών ασκήσεων και μαθημάτων όσο και απρόσκοπτης και συνεχούς δυνατότητας πρόσβασης των φοιτητών σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που διαθέτει το Τμήμα.

- Αναταποκρινόμενοι στο βασικό αίτημα των φοιτητών της Φαρμακευτικής (ΕΠΕΑΕΚ Ι: Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών Τμήματος Φαρμακευτική») διαμορφώθηκε αίθουσα πολυμέσων (32 θέσεις εργασίας) και λειτουργεί συστηματικά από το 2006 για τους φοιτητές του Τμήματος Φαρμακευτικής για: εργαστηριακά μαθήματα, πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων οι οποίες είναι διαθέσιμες στο Τμήμα, συγγραφή πτυχιακών και διπλωματικών εργασιών.
- Στην ιστοσελίδα του Τμήματος υπάρχει για το κάθε μάθημα περίληψη περιεχομένων (εκτενείς πληροφορίες για την ύλη που καλύπτει το κάθε αντικείμενο, υπάρχουν στον οδηγό σπουδών).
- Όλες οι ανακοινώσεις εμφανίζονται στην ιστοσελίδα της γραμματείας του Τμήματος.
- Η επικοινωνία με τον καθηγητή είναι δυνατή και μέσω e-mail.
- Οι διαλέξεις των περισσότερων μαθημάτων έχουν αναρτηθεί στο e-class.
- Διαλέξεις-σεμινάρια προσκεκλημένων ομιλητών βιντεοσκοποούνται και υπάρχει πρόσβαση στο αντίστοιχο υλικό.
- Οι διεργασίες παραγωγής, ελέγχου και συσκευασίας όλων των φαρμακοτεχνικών μορφών έχουν βιντεοσκοπηθεί σε πραγματικές συνθήκες στους χώρους ελληνικών φαρμακευτικών Βιομηχανιών και χρησιμοποιούνται συστηματικά ως εκπαιδευτικό υλικό στα πλαίσια σχετικών μαθημάτων και εργαστηρίων.

Το Τμήμα έχει σημαντική δραστηριότητα στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος SOCRATES-ERASMUS μετακινώντας συνεχώς αυξανόμενο αριθμό φοιτητών (2009-2010 14 φοιτητές)

22. ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Σχέδιο δράσης - Πρόοδος που επιτεύχθηκε

- Άμεση επέκταση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο νέο κτήριο.

Το νέο κτήριο χρησιμοποιείται από το Ακαδημαϊκό Έτος 2009-10

- Άμεση λειτουργία των Κλινικών του Τμήματος στο Γενικό Ογκολογικό

Νοσοκομείο Κηφισιάς «Οι Άγιοι Ανάργυροι».

Έχει ξεκινήσει η λειτουργία του Γαστρεντερολογικού Εργαστηρίου και της Παθολογικής

Κλινικής.

- Βελτίωση προγράμματος προπτυχιακών σπουδών με έμφαση στην καλύτερη διεξαγωγή της κλινικής άσκησης και στον περιορισμό της επικάλυψης μεταξύ των θεωρητικών μαθημάτων.

Αναμορφώθηκε το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών από το τρέχον Ακαδημαϊκό Έτος 2010-11, λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους προπτυχιακούς φοιτητές

- Αναμόρφωση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

Έχει κατατεθεί στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Δια Βίου Μάθησης το αναμορφωμένο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών και αναμένεται η έκδοση του αντίστοιχου ΦΕΚ. Επισημαίνεται ότι στη διαμόρφωση αυτού του νέου προγράμματος σπουδών εκτός από τις οδηγίες του Υπουργείου λήφθηκαν υπόψη και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές

- Καλύτερη προβολή των δραστηριοτήτων του Τμήματος

(εκπαιδευτικών, ερευνητικών, επιστημονικών, κλινικών, κοινωνικών κλπ) μέσω της ιστοσελίδας με τη συχνή επικαιροποίησή της αλλά και μέσω άλλων μορφών επικοινωνίας με την επιστημονική κοινότητα και την κοινωνία.

Η ιστοσελίδα του Τμήματος έχει σχεδιαστεί εκ νέου με στόχο την καλύτερη προσβασιμότητα και ευκολία πλοήγησης από τους χρήστες.

Έχει σχεδιαστεί μια σειρά εκδηλώσεων προβολής του Τμήματος στο ευρύτερο κοινό με αφορμή τα 30 χρόνια από την ίδρυση του Τμήματος. Έχει συναφθεί συμφωνία συνεργασίας του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ με τους Special Olympics κατά τη διεξαγωγή των αγώνων στην Αθήνα το 3 2011.

- Βελτίωση του ρόλου του συμβούλου καθηγητή.

Κάθε Τομέας έχει ορίσει σύμβουλο καθηγητή. Η ανταπόκριση των φοιτητών είναι ιδιαίτερα θετική.

- Θεσμοθέτηση συμβουλευτικής επιτροπής από μέλη ΔΕΠ του Τμήματός για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των αποφοίτων του Τμήματος. Έχει συγκροτηθεί ομάδα εργασίας για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και έχει εκδοθεί ενημερωτικό φυλλάδιο.

Έχει προγραμματιστεί για την Άνοιξη του 2011 «Ημέρα Καριέρας» για τους φοιτητές και αποφοίτους του Τμήματος

- Ενίσχυση της γραμματειακής υποστήριξης του Τμήματος.

Με την έναρξη του Ακαδημαϊκού Έτους 2010-11, τοποθετήθηκε επικεφαλής της κεντρικής Γραμματείας του Τμήματος.

- Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διοικητική λειτουργία του Τμήματος.

Η δήλωση μαθημάτων από τους προπτυχιακούς φοιτητές γίνεται πλέον ηλεκτρονικά.

Επιπλέον, ξεκινά στο παρόν Ακαδημαϊκό Έτος η χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος επιλογής συγγραμμάτων μέσα από την πλατφόρμα «ΕΥΔΟΞΟΣ»

- Αναδιοργάνωση της χρήσης και ανάπτυξης της βιβλιοθήκης.

Παραμένει σε εκκρεμότητα η διαχείριση της αξιολογής συλλογής βιβλίων και εκπαιδευτικών λογισμικών του Τμήματος εξαιτίας της απουσίας βιβλιοθηκονόμου

- Άσκηση πίεσης στην Πολιτεία για την αύξηση των πιστώσεων για μέλη ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ.

Το προηγούμενο Ακαδημαϊκό Έτος δόθηκε 1 πίστωση για νέο μέλος ΔΕΠ

Στα πλαίσια της σύνταξης του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΚΠΑ έχει γίνει πρόταση για πρόβλεψη Ειδικών Επιστημόνων για την επίβλεψη των κλινικών ασκήσεων των φοιτητών του Τμήματος

- Συζήτηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης σε επίπεδο διδασκόντων και φοιτητών για την ανάπτυξη των στόχων του Τμήματος και βελτίωση της λειτουργίας του.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του

Τμήματος Πραγματοποιήθηκε ημερίδα στο Τμήμα όπου συζητήθηκαν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και ανταλλάχθηκαν απόψεις για την αξιοποίηση των δεδομένων αυτών για την παραπέρα πορεία και βελτίωση του Τμήματος.

23. ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

1. Στοιχεία από τα ερωτηματολόγια των φοιτητών

Οι pre-post ερευνητικές προσεγγίσεις με ερωτηματολόγια που απαντούν οι φοιτητές, δείχνουν θετική έως πολύ θετική απόκριση των φοιτητών σε μαθήματα που πραγματοποιούνται σε μικρά ακροατήρια, σε σεμιναριακού και σε εργαστηριακού τύπου μαθήματα και σε μαθήματα που εφαρμόζουν καινοτόμες πρακτικές. Λιγότερο θετικές αλλά πάντως όχι αρνητικές είναι οι αποκρίσεις σε μαθήματα που πραγματοποιούνται με μεγάλα ακροατήρια και χρήση κλασικών εκπαιδευτικών τεχνολογιών. Το Τμήμα με βάση αυτές τις ενδείξεις προσπαθεί να μειώνει τα ακροατήρια (π.χ. «σπάει» τα υποχρεωτικά μαθήματα σε 2 έως 4 τμήματα) και να ενισχύει εναλλακτικές προς την παραδοσιακή μορφές διδασκαλίας. Εμπόδιο εδώ αποτελεί κυρίως ο περιορισμένος αριθμός αιθουσών διδασκαλίας (το πιο «αδικημένο» Τμήμα του Πανεπιστημίου) και ο περιορισμένος αριθμός μελών ΔΕΠ (το μικρότερο Τμήμα του Πανεπιστημίου με δεδομένη τη διάρκεια της «ζωής» του και τον αριθμό των φοιτητών που εκπαιδεύει).

Οι ποιοτικές ερευνητικές προσεγγίσεις (π.χ. με συνεντεύξεις, pre-during-post καταγραφές, μαγνητοσκοπήσεις / βιντεοσκοπήσεις), πολλές από τις οποίες αποτελούν και αντικείμενο επιστημονικών δημοσιεύσεων, δείχνουν θετικές αποκρίσεις σε μαθήματα που χρησιμοποιούν μεθόδους όπου οι φοιτητές αλληλεπιδρούν στο πεδίο (π.χ. επισκέψεις σε χώρους μεταναστών, μουσεία, συμμετοχή στο μάθημα νηπιαγωγών κλπ) ή και πραγματοποιούν δημιουργικές

δραστηριότητες (οι φοιτητές παράγουν προσωπικά ή σε ομάδες καινούργια κομμάτια γνώσης που αξιολογούνται εσωτερικά ή δημοσίως).

2. Αναφορά σε διδακτικές μεθόδους και χρήση νέων τεχνολογιών

Οι μέθοδοι διδασκαλίας αποτελούν το μέρος του αντικειμένου πολλών μελών ΔΕΠ του Τμήματος και ως εκ τούτου το πλαίσιο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων αποτελεί αυτονόητα και πεδίο εφαρμογής τους. Αυτό σημαίνει ότι για να αναφέρουμε μεθόδους πρέπει να παραπέμψουμε σε βιβλιογραφία (επιστημονικά κείμενα που δημοσιεύουν οι διδάσκοντες). Ενδεικτικά αναφέρουμε τις κονστακτιβιστικές και κονστραξιονιστικές προσεγγίσεις, τις συνεργατικές ενεργητικές μεθόδους, τις βιωματικές ομάδες εργασίας κλπ.

Σε ότι αφορά τα μέσα, αυτά συνδέονται πάντα με τις μεθόδους και μπορούμε να αναφέρουμε: τις ΤΠΕ (Η/Υ, πλατφόρμα e-class, ppt, βίντεο κλπ), τις κλασικές τεχνολογίες (από εξοπλισμούς εργαστηρίων μέχρι «μαυροπίνακες»), τις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων που παρέχει το Πανεπιστήμιο (Heal-ling κλπ) κ.ο.κ.

3. Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές.

Καινοτόμες προσεγγίσεις και μαθήματα εισάγονται σταδιακά στο πρόγραμμα σπουδών. Π.χ. σήμερα υπάρχουν:

1. Τα μαθήματα της «θεματικής βδομάδας»: αποτελούν μια ενότητα μαθημάτων από την οποία οι φοιτητές πρέπει υποχρεωτικά να παρακολουθήσουν ένα. Τα μαθήματα αυτά έχουν διεπιστημονικές ή εστιασμένες εντός των ευρύτερων αντικειμένων θεματικές, πραγματοποιούνται με μορφή σεμιναρίων / εργαστηρίων εντατικά (κατά κανόνα μέσα στη διάρκεια μιας βδομάδας). Οι φοιτητές τα παρακολουθούν υποχρεωτικά και παράγουν μετά την παρακολούθησή τους μια πρωτότυπη ατομική ή ομαδική δουλειά. Τα μαθήματα αυτά τα οργανώνει στην πραγματικότητα ο διδάσκων, ενώ διδάσκουν ή παρουσιάζουν τη δουλειά τους εξωτερικοί συνεργάτες (που κατά κανόνα προσφέρονται αφιλοκερδώς).

2. Διεπιστημονικά μαθήματα: μαθήματα που πραγματοποιούνται από δύο τουλάχιστον διδάσκοντες διαφορετικών αντικειμένων. Τα διαφορετικά αυτά αντικείμενα έχουν κρίκο σύνδεσης την εκπαιδευτική διάσταση που επιβάλλει το περιεχόμενο των σπουδών του Τμήματος. Π.χ.: Κοινωνιολογική και Παιδαγωγική θεώρηση της εκπαιδευτικής πράξης, Θεατρική/Αφηγηματική αναπαράσταση ιδεών των Φυσικών Επιστημών. Τα μαθήματα αυτά στοχεύουν σε ολιστικές εκπαιδευτικές / διδακτικές προσεγγίσεις (π.χ. κοινωνιολογική και παιδαγωγική) ή και σε έναν ολιστικό γραμματισμό των φοιτητών (π.χ. επιστημονικό με αισθητική).

3. Μαθήματα που οδηγούν σε παραγωγή προϊόντος από τους φοιτητές, προϊόντος που υποχρεούνται να το δημοσιοποιήσουν (καλή πρακτική): εδώ οι φοιτητές που θα παράγουν στο πλαίσιο του μαθήματος ένα επιστημονικό κείμενο (εργασία), κάποιο εκπαιδευτικό υλικό, ένα εικαστικό προϊόν, μια θεατρική σπουδή κλπ, υποχρεούνται να το παρουσιάσουν σε κοινό εντός ή και εκτός του Πανεπιστημίου και να εκτεθούν στην κρίση του. Η «πίεση» αυτή, που αποδέχονται με ευχαρίστηση και σχεδόν στο σύνολό τους οι φοιτητές, έχει εξαιρετικά μαθησιακά αποτελέσματα.

4. Η προγραμματισμένη εναλλαγή προσεγγίσεων και «περιβαλλόντων» στο πλαίσιο του ίδιου μαθήματος (π.χ. η εναλλαγή του διδάσκοντα, με τη συμμετοχή μεταναστών, εκπαιδευτικών, δουλειά σε ομάδες, παρακολούθηση φιλμ κλπ, σε μάθημα της Θεματικής

Βδομάδας ή η ανάμιξη προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και μετεκπαιδευομένων φοιτητών σε μαθήματα του προγράμματος του Διδασκαλείου Νηπιαγωγών κ.ο.κ.).

24. ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

(Α) Γενικές ποιοτικές παρατηρήσεις (α) για την μέθοδο διδασκαλίας και (β) για το περιεχόμενο του μαθήματος, οι οποίες προκύπτουν από την ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές με βάση σχετικά σχόλια που περιλαμβάνονται στις «Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις» των οικείων Τμημάτων

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 δεν είχαμε αποτελέσματα από τα ειδικά σχεδιασμένα ερωτηματολόγια καθώς οι φοιτητές του τμήματος αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης. Η διαδικασία επεξεργασίας των ειδικά σχεδιασμένων ερωτηματολογίων για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές βρίσκεται σε εξέλιξη κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-11, παρά τις συνεχόμενες αντιδράσεις των φοιτητών, κυρίως στο προπτυχιακό επίπεδο. Τα αποτελέσματα θα ενσωματωθούν στην έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης από το Τμήμα ΕΜΜΕ στις Πρυτανικές Αρχές πριν το τέλος του έτους.

Ενδιαφέρον πάντως παρουσιάζει η συνεχής άνοδος της βαθμολογίας για την εισαγωγή πρωτοετών φοιτητών στο Τμήμα κατά τα τελευταία τρία χρόνια. Μόνον πέρυσι (2010) τα μόρια για την εισαγωγή στο Τμήμα ΕΜΜΕ αυξήθηκαν κατά 300, που αποτελεί και τη μεγαλύτερη αύξηση από όλα τα Τμήματα του ΕΚΠΑ. Τα προηγούμενα έτη η μέση αύξηση ήταν κατά περίπου 500 μόρια ανά έτος –αξίζει μόνον να σημειωθεί ότι όλοι οι φοιτητές μας γνωρίζουν σε ποσοστό 100% Αγγλικά ικανοποιητικού επιπέδου. Η διαφορά βαθμολογίας σε σχέση με τα μόρια που απαιτούνται για την εισαγωγή των πρωτοετών συναφών Τμημάτων άλλων ιδρυμάτων είναι πολύ μεγάλη (κατά μέσο όρο περισσότερο από 500 μόρια, π.χ., το 2009 η βάση εισαγωγής στο τμήμα ΕΜΜΕ του ΕΚΠΑ από τα ημερήσια σχολεία ήταν 18.518, ενώ στο τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του ΑΠΘ, αμέσως επόμενο σε προτίμηση, ήταν 17.536). Τούτο σηματοδοτεί τη σαφή προτίμηση των ενδιαφερομένων να σπουδάσουν το Τμήμα ΕΜΜΕ του ΕΚΠΑ κάτι που αντανακλά το υψηλό διδακτικό και ερευνητικό επίπεδο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος ΕΜΜΕ.

Αντανακλά επίσης ότι παρά τις δυσκολίες στο κτηριακό πρόβλημα, που αντιμετώπισε, το Τμήμα ΕΜΜΕ εμφάνισε μια συνεχή, σταθερή και έντονη δραστηριότητα τόσο στο επίπεδο της διδασκαλίας και της έρευνας, όσο και σε ευρύτερο, με τη συμμετοχή στο δημόσιο διάλογο στον ελληνικό και διεθνή χώρο, με μελέτες, παρεμβάσεις, συνέδρια και διακρίσεις. Το Τμήμα ΕΜΜΕ για να επιτύχει αυτούς τους στόχους, βασίζεται στις παρακάτω αρχές: Καταβάλλει κάθε αναγκαία προσπάθεια για την πολύπλευρη επιστημονική εκπαίδευση των φοιτητών, επιδιώκει να προάγει την κριτική προσέγγιση των επικοινωνιακών πρακτικών, συμπεριφορών και τεχνολογιών, καθώς προσδοκά να προάγει την κριτική γνώση των φοιτητών για την κοινωνία και τη δημοκρατία.

Στο πρόγραμμα σπουδών το ποσοστό των μαθημάτων κορμού είναι 70%. Τα υπόλοιπα είναι επιλεγόμενα σύμφωνα με τις υποκειμενικές ανάγκες και προτιμήσεις των φοιτητών. Για την απόκτηση του πτυχίου ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει 34 υποχρεωτικά μαθήματα, 11 μαθήματα επιλογής και 3 σεμινάρια. Το περιεχόμενο των μαθημάτων επικαιροποιείται σε σχεδόν ετήσια βάση. Η προσφορά των μαθημάτων και σεμιναρίων επιλογής μεταβάλλεται σε σχεδόν ετήσια βάση.

(B) Αναφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα/συγγράμματα

Σε ό, τι αφορά σε μεθόδους, χρήση νέων τεχνολογιών, βοηθήματα και συγγράμματα έχουμε να καταγράψουμε τα εξής:

Το ακαδημαϊκό έτος 2009-10, το Τμήμα ΕΜΜΕ χρησιμοποιούσε αίθουσες που του παραχωρούσε η Νομική Σχολή, και είχε την πλήρη διαχείριση μιας δικής του αίθουσας (Ιπποκράτους) και μιας βοηθητικής. Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-11, έχει την πλήρη διαχείριση 2 αιθουσών (Ιπποκράτους), μοιράζεται με το Οικονομικό τμήμα 1 (μία) αίθουσα (αίθουσα Αγγελοπούλου, 2 ημέρες την εβδομάδα) και μία μικρότερη. Οι αίθουσες της Νομικής είχαν δυνατότητα, όπως και η αίθουσα που μοιραζόμαστε με το Οικονομικό Τμήμα, προβολής μέσω υπολογιστή σε μεγάλη οθόνη ppt slides των μαθημάτων. Οι αίθουσες της Ιπποκράτους παρέχουν μικροφωνική εγκατάσταση επιτρέποντας την κίνηση του διδάσκοντα στο αμφιθέατρο. Επίσης, το Τμήμα έχει κάνει αίτημα στην Τεχνική Υπηρεσία του ΕΚΠΑ να τοποθετήσει powerpoint προβολής στα ταβάνια των δύο αιθουσών. Επί του παρόντος καλύπτει αυτό το κενό με φορητό powerpoint προβολής.

Το Τμήμα διαθέτει επίσης 5 εργαστήρια, τα 4 από τα οποία είναι εγκατεστημένα στο κτήριο της οδού Καλαμιώτου, αρ. 2.

Το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών, στεγάζεται στον 2ο και 6ο όροφο του κτιρίου της Καλαμιώτου, διαθέτει 35 θέσεις εργασίας για την εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος σε θέματα σχετικά με τους Η/Υ, πληροφορική και τις νέες τεχνολογίες. Δυστυχώς πέραν των μελών ΔΕΠ δεν διαθέτει ούτε ΕΤΕΠ ούτε ΕΙΔΙΠ.

Το Οπτικοακουστικό Εργαστήριο, το οποίο είναι διατομεακό, διαθέτει εξοπλισμό για την άσκηση των φοιτητών στα πλαίσια της παραγωγής, τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό στούντιο, καθώς και ψηφιακή κάμερα τηλεοπτικής λήψης. Επίσης, στο Εργαστήριο εξετάζονται θέματα σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος και το πρόγραμμα κατάρτισης του Media σχετικά με τα κινηματογραφικά αρχεία Archimedia.

Διαδικτυακό ραδιόφωνο: Από το Νοέμβριο του 2000 λειτουργεί το δικτυακό ραδιόφωνο του Τμήματος στη διεύθυνση www.media.uoa.gr/radio. Την ευθύνη του προγράμματος, καθώς και την τεχνική υποστήριξη της όλης προσπάθειας έχουν αναλάβει αποκλειστικά φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος με το συντονισμό και συνεργασία των εργαστηρίων Νέων Τεχνολογικών και Οπτικοακουστικού.

Το Εργαστήριο Κοινωνικής Έρευνας στα Μ.Μ.Ε ιδρύθηκε το 2002. Ο ερευνητικός προσανατολισμός του εργαστηρίου είναι επικεντρωμένος στις οικονομικές, κοινωνικές, νομικές και πολιτιστικές διαστάσεις του Τύπου, του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης και του διαδικτύου. Το Εργαστήριο διαθέτει 1 (έναν) ΕΤΕΠ. Τα μέλη του εργαστηρίου διαθέτουν μακρόχρονη και πλούσια ερευνητική εμπειρία η οποία έχει προκύψει από σειρά ερευνών τις οποίες έχουν διεξαγάγει στα πλαίσια του Πανεπιστημίου Αθηνών ή στα πλαίσια άλλων φορέων.

Το Εργαστήριο Τεχνών & Πολιτιστικής Διαχείρισης ασχολείται με την διδασκαλία, την έρευνα και τις πρακτικές εφαρμογές, οι οποίες αφορούν στο θέατρο, το περιβάλλον - δράση, το happening, το video computer art, τον πειραματικό κινηματογράφο, την καλλιτεχνική πλευρά της τηλεόρασης (fiction, docu-fiction, πολιτιστικές εκπομπές) και την σχέση των μορφών αυτών με την συλλογική μνήμη και την πολιτιστική κληρονομιά.

Το Εργαστήριο Ψυχολογικών Εφαρμογών & Επικοινωνιακού Σχεδιασμού ιδρύθηκε το

Φεβρουάριο του 2001 και εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες που επικεντρώνονται αφενός στις εφαρμογές της ψυχολογίας σε επικοινωνιακά φαινόμενα. Το εργαστήριο διαθέτει αίθουσα με μονόδρομους καθρέπτες για τους στόχους της ερευνητικής παρατήρησης, επαρκή τεχνολογικό εξοπλισμό (ψηφιακή φορητή βιντεοκάμερα, DVD Recorder, βίντεο, τηλεόραση, ηλεκτρονικούς υπολογιστές) και εξειδικευμένα λογισμικά προγράμματα καταγραφής και ανάλυσης ερευνητικών δεδομένων, μεταξύ των οποίων το Noldus Face Recorder και το SPSS. Προς χρήση των φοιτητών και των ερευνητών, διαθέτει επίσης μικρή βιβλιοθήκη με συγγράμματα ερευνητικής μεθοδολογίας και πλήρες αρχείο των ερευνητικών εκθέσεων που προέκυψαν από τα ερευνητικά προγράμματα του εργαστηρίου.

Στο κτίριο Καλαμιώτου υπάρχει από το 2011 ελεγχόμενη εγκατάσταση ασύρματης δικτυακής σύνδεσης προκειμένου να γίνεται δυνατή η σύνδεση με δικτυακούς τόπους κατά τη διάρκεια των παραδόσεων,

Το Τμήμα διαθέτει μια από τις πιο ενημερωμένες βιβλιοθήκες της χώρας στο πεδίο της επικοινωνίας και του πολιτισμού, η οποία περιλαμβάνει άνω των 7.500 εξειδικευμένων τόμων με ό,τι πιο σύγχρονο σε θέματα που άπτονται της Επικοινωνίας, έχουν στόχο να διερευνήσουν τις αρχές, τους μηχανισμούς και τις ιδεολογίες που ρυθμίζουν την επικοινωνία και διαμορφώνουν τις εξελίξεις στο χώρο των ΜΜΕ.

Το πιο σημαντικό έλλειμμα για τα εργαστήρια είναι η αγορά ικανού εξοπλισμού επιδείξεων πειραμάτων στα αμφιθέατρα, είτε εποπτικού, είτε εργαλειακού περιεχομένου. Το κτήριο της οδού Καλαμιώτου δεν επαρκεί για τη στέγαση των εργαστηρίων, και γενικά αξίζει να αναφερθεί ότι η επάρκεια είναι οριακά ικανοποιητική. Ακόμη τα εργαστήρια χρήζουν άμεσης αναβάθμισης του τεχνολογικού τους εξοπλισμού, όπως και τα αιτήματα για προσωπικό υποστήριξης Ε.Τ.Ε.Π, ΕΕ.ΔΙ.Π. Στην πράξη τα εργαστήρια λειτουργούν λόγω τη «φιλοπατρίας» των μελών ΔΕΠ αφού η πολιτεία τα έχει αφήσει χωρίς, όπως αναφέραμε, προσωπικό υποστήριξης. Ακόμη το Τμήμα δεν διαθέτει Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών με αποτέλεσμα η λειτουργία αυτή να επιβαρύνει τα εργαστήρια, ιδίως των νέων τεχνολογιών.

Αναφορικά με τα συγγράμματα, παρέχονται στους φοιτητές τα προβλεπόμενα βιβλία. Ακόμη, σε πολλά μαθήματα (67 διαθέσιμα μαθήματα) παράλληλα δίδονται από τους διδάσκοντες πηγές από τη βιβλιογραφία και το διαδίκτυο.

(Γ) Αναφορά σε πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές

Αξίζει να γίνει αναφορά σε κάποιες πρωτοτυπίες και καλές πρακτικές που ακολουθούνται κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων. Πιο συγκεκριμένα, η «ηλεκτρονική τάξη» (e-class) είναι μια πρακτική που ακολουθείται τα τελευταία χρόνια στο Τμήμα. Δίνει τη δυνατότητα στους διδάσκοντες ενός μαθήματος να συγκεντρώσουν στο δικτυακό αυτό χώρο, κάθε πληροφορία, όπως: σημειώσεις, παρατηρήσεις κλπ που χρειάζεται το μάθημα. Φιλοξενεί ήδη πολύτιμο υλικό για αρκετά μαθήματα, έγγραφα, ασκήσεις, εργασίας. Ο χώρος αυτός θα πρέπει να υποστηριχθεί από ανθρώπινο δυναμικό που θα λειτουργεί υποστηρικτικά με την παροχή τεχνογνωσίας στους διδάσκοντες σχετικά με τον χειρισμό του. Όπως σημειώθηκε παραπάνω, 67 μαθήματα του Τμήματος λειτουργούν παράλληλα στην ηλεκτρονική τάξη.

Πέρα από την e-class, τα τελευταία 15 χρόνια, λειτουργεί δικτυακός τόπος ο οποίος παρέχει άμεση πληροφόρηση με ανακοινώσεις, αποτελέσματα εξετάσεων, κλπ. και παράλληλα ένα «ζωντανό» πεδίο δι-επαφής και αλληλόδρασης των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών. Τον Απρίλιο του 2011, αλλάζει ο ιστότοπος του Τμήματος, πλήρως ανανεωμένος και σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κεντρικού ιστότοπου του ΕΚΠΑ.

Επίσης, το Τμήμα ΕΜΜΕ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη λειτουργία του θεσμού της Πρακτικής Άσκησης εκτός του Τμήματος και στη διενέργεια εργαστηριακών μαθημάτων εντός του Τμήματος. Ήδη από το 1993, φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματός μας απασχολούνται ως εκπαιδευόμενοι σε εταιρείες και οργανισμούς του ευρύτερου χώρου της Επικοινωνίας και των Μέσων. Καύχημά μας είναι ότι πολλοί φοιτητές μας έχουν βρει εργασία μέσα από το θεσμό της πρακτικής άσκησης του Τμήματος. Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης χρηματοδοτείται από το ΕΠΕΑΚ/ΕΣΠΑ.

Το Τμήμα συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus και έχει συνεργασία με 25 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια προσφέροντας έτσι τη δυνατότητα σε 60 φοιτητές του κάθε χρόνο να χρησιμοποιούν το εν λόγω πρόγραμμα καθώς και να υποδέχεται αντίστοιχο αριθμό από τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Κατά μέσο όρο 45 φοιτητές του Τμήματος χρησιμοποιούν το πρόγραμμα και κατά μέσο όρο 8-10 αλλοδαποί φοιτητές επισκέπτονται το Τμήμα στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος. Ακόμη από το 2010-11, 2 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος χρησιμοποιούν το πρόγραμμα Erasmus για να διδάξουν στο εξωτερικό.

Τέλος, στο Τμήμα τα τελευταία χρόνια έχουν διδάξει μέσω του προγράμματος Fulbright, Αμερικανοί καθηγητές (π.χ., John Durham Peters, Dominique Caristi), και έχουν συνεργαστεί με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

25. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1. Διδακτικό Έργο και Διδακτικές προσεγγίσεις.

Το εβδομαδιαία διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις του νόμου, ενώ στο έργο αυτό συνεισφέρουν οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Τα μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιούν στο διδακτικό τους έργο ένα ευρύ φάσμα διδακτικών προσεγγίσεων, όπως για παράδειγμα διαλέξεις, σεμινάρια, εργαστήρια, πρακτικές ασκήσεις και εποπτευόμενες έρευνες πεδίου. Αξιοποιούν επίσης εναλλακτικές τεχνικές και μέσα διδασκαλίας προκειμένου να πετύχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα.

2. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

Οι νέες τεχνολογίες αξιοποιούνται στο Τμήμα:

A. ως μέσο εξάσκησης των φοιτητών, στο πλαίσιο των εργαστηριακών μαθημάτων της Πληροφορικής

B. ως εποπτικό μέσο υποστήριξης των διδασκαλιών

Γ. ως μέσο επικοινωνίας των φοιτητών με τη Γραμματεία του Τμήματος

Δ. στο πλαίσιο του εργαστηρίου Πληροφορικής για τη συγγραφή εργασιών και αναζήτηση αρθρογραφίας και βιβλιογραφίας.

3. Δυνατά και Αδύνατα Σημεία

Η πιο σημαντική εξέλιξη, που εγγυάται τη θετική μελλοντική πορεία του τμήματος, είναι η σταδιακή διαμόρφωση συναντίληψης, μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, για την ανάγκη συστηματικής παρακολούθησης των εξελίξεων και προσαρμογής στα νέα δεδομένα

που διαμορφώνονται στο χώρο της εκπαίδευσης και της κοινωνίας: Στην κατεύθυνση αυτή δυνατά σημεία του Τμήματος αποτελούν:

A. Το ιδιαίτερα αναπτυγμένο δίκτυο σχέσεων και διαρκούς επικοινωνίας με τους εκπαιδευτικούς φορείς και τις εκπαιδευτικές οργανώσεις.

B. Η έντονη παρουσία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στο χώρο της επιστημονικής έρευνας και οι έγκυρες παρεμβάσεις τους στο δημόσιο λόγο.

Γ. Η διαπιστωμένη συστηματική συμμετοχή των φοιτητών, τόσο στο προπτυχιακό όσο και στο μεταπτυχιακό επίπεδο, στην εκπαιδευτική διαδικασία και την ερευνητική δράση του Τμήματος.

Δ. Η ύπαρξη και εφαρμογή του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, που συμβάλλει στη διασφάλιση της ποιότητας των μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος.

E. Ο καινοτόμος χαρακτήρας πολλών από τις κατευθύνσεις του ΜΠΣ, οι οποίες ικανοποιούν τόσο την επιστημονική αναγκαιότητα της συστηματικής μελέτης όσο και την πιεστική ζήτηση για εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό σε σημαντικούς κλάδους της εκπαίδευσης.

Διαπιστωμένες αδυναμίες του προκύπτουν από την αποτίμηση της λειτουργίας του Τμήματος αποτελούν:

A. Η ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος, που ξεκινά από τη διάσπαση των κτιριακών εγκαταστάσεων και αναπόφευκτα οδηγεί στη διασπορά των εκπαιδευτικών και ερευνητικών του δραστηριοτήτων.

B. Η ελλιπής χρηματοδότηση του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών και των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος, η οποία οφείλεται και στη γενικότερη υποχρηματοδότηση των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών.

Γ. Η συχνά παρατηρούμενη χρονική υστέρηση στην πλήρη εφαρμογή των αποφάσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση του Τμήματος.

Δ. Η μικρότερη διεθνής παρουσία του Τμήματος από αυτή που προσιδιάζει στο ρόλο του και την ποιότητα του δυναμικού του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Καταγραφή Ερευνητικών Δραστηριοτήτων

5.1 Υποδομές Έρευνας στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών έχοντας ως έναν από τους βασικούς του στόχους να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση έχει δημιουργήσει τις απαραίτητες υποδομές για τη δημιουργία νέας γνώσης μέσω της έρευνας και της συμμετοχής του σε ερευνητικά προγράμματα και διεθνείς ερευνητικές οργανώσεις και συνεργασίες. Στηριζόμενο σε ένα άριστο ανθρώπινο δυναμικό: σήμερα το Πανεπιστήμιο Αθηνών αποτελεί ένα σύγχρονο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, το οποίο καταλαμβάνει σημαντική θέση στην έρευνα και την παραγωγή νέας γνώσης ανάμεσα στα Πανεπιστήμια της Ευρώπης και υψηλή θέση στη διεθνή κατάταξη των καλύτερων πανεπιστημίων.

Η οικονομική διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας. Τα ερευνητικά αυτά έργα εκτελούνται ή παρέχονται από τα μέλη ΔΕΠ, τους φοιτητές και το λοιπό προσωπικό του Ιδρύματος ή/και με τη συνεργασία άλλων ειδικών επιστημόνων. Αφορούν κατά κύριο λόγο στην έρευνα, στην εκπαίδευση και στην επιμόρφωση, καθώς και στην ανάπτυξη και στην αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρει το Ίδρυμα.

5.1.1 Εργαστήρια

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών αναπτύσσει εφαρμοσμένη και βασική έρευνα μέσω των μελών ΔΕΠ και των ερευνητών του. Αυτή η ερευνητική δραστηριότητα αναπτύσσεται σε πολλά από τα Τμήματα του ΕΚΠΑ και κυρίως στα Εργαστήριά του, τα οποία όλα σχεδόν τα Τμήματα του ΕΚΠΑ διαθέτουν. Συνολικά υπάρχουν 128 Εργαστήρια τα οποία χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικούς και για ερευνητικούς σκοπούς.

Τα Εργαστήρια αποτελούν τυπικά τις μικρότερες μονάδες ενός Τμήματος, ουσιαστικά όμως είναι από τις πλέον ενεργές και είναι αυτές που αποτελούν την βασική πηγή ανάπτυξης εφαρμοσμένης έρευνας.

Σκοπός του Ιδρύματός μας είναι η περαιτέρω ανάπτυξη και υποστήριξη των μονάδων αυτών, προκειμένου να μπορέσουν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και το έργο που επιτελούν. Το Γραφείο Διαμεσολάβησης είναι μια νέα μονάδα του ΕΚΠΑ και συντελεί στην πρόωθηση και προβολή των Εργαστηρίων.

Είναι σημαντικό να καταλάβουμε όλοι τον ιδιαίτερο ρόλο των Εργαστηρίων τόσο στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής κοινότητας όσο και σε σχέση με τον επιχειρηματικό κόσμο.

Η στενή συνεργασία και επικοινωνία όλων των άμεσα ενδιαφερομένων και εμπλεκόμενων στην προσπάθεια αυτή είναι κρίσιμος παράγοντας για την επίτευξη των τελικών στόχων μας.

Τα εργαστήρια του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι τα εξής ανά σχολή και τμήμα:

Ανεξάρτητα Τμήματα

Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Τα εργαστήρια του τμήματος είναι τα εξής:

- 1) Εργοφυσιολογίας-Εργομετρίας
- 2) Αθλητικής Φυσικοθεραπείας
- 3) Αθλητικής Παιδαγωγικής – Διδακτικής Φυσικής Αγωγής
- 4) Κινητικής Συμπεριφοράς και Αθλητικής Ψυχολογίας
- 5) Προσαρμοσμένης Κινητικής Δραστηριότητας Αναπτυξιακών και Κινητικών Διαταραχών
- 6) Αθλοπαιδιών
- 7) Γυμναστικής και Χορού
- 8) Κλασσικού Αθλητισμού
- 9) Υγρού Στίβου
- 10) Αθλητιατρικής
- 11) Αθλητικής Βιομηχανικής

Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τα εργαστήρια του τμήματος είναι τα εξής:

- 1) Πληροφορικής
- 2) Φυσικών Επιστημών και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- 3) Ψυχολογίας
- 4) Πειραματικής Παιδαγωγικής
- 5) Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Διεθνούς Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επικοινωνίας
- 6) Τέχνης και Λόγου
- 7) Κοινωνικών Επιστημών
- 8) Μαθηματικών, Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Μαθηματικών
- 9) Διδακτικής και Επιστημολογίας των Φυσικών Επιστημών και της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
- 10) «Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και Εκπαίδευσης»
Λογοθεραπείας
- 11) Βιοφυσικό Περιβάλλον: Νευροεπιστήμες και Μάθηση

Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

Τα εργαστήρια του τμήματος είναι τα εξής:

- 1) Κοινωνικής Έρευνας στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- 2) Τεχνών και Πολιτιστικής Διαχείρισης
- 3) Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- 4) Οπτικοακουστικών Μέσων
- 5) Ψυχολογικών Εφαρμογών και Σχεδιασμού

Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας Επιστήμης

Τα εργαστήρια του τμήματος είναι τα εξής:

- 1) Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων
- 2) Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
- 3) Διαχείρισης της Γνώσης

Σχολή Θετικών Επιστημών

ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

- 1) Βιοχημείας
- 2) Ζωολογίας
- 3) Γενικής Βοτανικής
- 4) Συστηματικής Βοτανικής
- 5) Γενικής Βιολογίας

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

- 1) Τηλεανίχνευσης
- 2) Μελέτης και Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών
- 3) Ορυκτολογίας και Πετρολογίας
- 4) Ιστορικής Γεωλογίας και Παλαιοντολογίας
- 5) Κλιματολογίας και Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος
- 6) Φυσικής Γεωγραφίας
- 7) Σεισμολογίας
- 8) Γεωφυσικής
- 9) Οικονομικής Γεωλογίας και Γεωχημείας
- 10) Τεκτονικής και Γεωλογικών Χαρτογραφήσεων

ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

- 1) Φυσικής
- 2) «Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής»
- 3) Μελέτης και Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών
- 4) Γεροσταθοπούλειου Πανεπιστημιακού Αστεροσκοπείου
- 5) Μηχανολογίας και Σχεδίων
- 6) Φυσικής Στερεάς Κατάστασης
- 7) Πυρηνικής Φυσικής
- 8) Αστροφυσικής
- 9) Αστρονομίας
- 10) Μηχανικής
- 11) Μετεωρολογίας
- 12) Ηλεκτρονικής Φυσικής

ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

- 1) Αναλυτικής Χημείας
- 2) Ανόργανης Χημείας
- 3) Βιομηχανικής Χημείας
- 4) Βιοχημείας
- 5) Οργανικής Χημείας
- 6) Φυσικής Χημείας
- 7) Χημείας Περιβάλλοντος
- 8) Χημείας Τροφίμων
- 9) Εργαστήρια Σχολής Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Σχολή ΝΟΠΕ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

- 1) Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας
- 2) Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

- 1) Εργαστήριο Πληροφορικής
- 2) Εργαστήριο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας
- 3) Εργαστήριο Πειραματικών Ερευνών στις Οικονομικές και Κοινωνικές Θεωρίες
- 4) Εργαστήριο Οικονομικών Υπολογισμών και Πληροφοριακών Συστημάτων
- 5) Εργαστήριο Επενδυτικών Εφαρμογών

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- 1) Μελέτης της Μετανάστευσης και Διασποράς
- 2) Μελέτης Ελληνογερμανικών Σχέσεων
- 3) Πολιτικής Επικοινωνίας και Μέσων Πληροφόρησης
- 4) Ελληνικής Πολιτικής
- 5) Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
- 6) Διοικητικών Επιστημών

Σχολή Επιστημών Υγείας

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

- Διαγνωστικής Κυτταρολογίας «ΑΤΤΙΚΟ» (ΦΕΚ 900/Β /3-7-03, Υ.Α 693790/Β1/3-7-03)
- Ανατομίας-«Ανατομείο» (ΦΕΚ Μετ.852/Β/1-6-07, Υ.Α 52196/Β1/21-5-07 από Περιγραφικής Ανατομικής)
- Φυσιολογίας-«Φυσιολογείο» (ΦΕΚ Μετ.852/Β/1-6-07, Υ.Α 52196/Β1/21-5-07 από Πειραματικής Φυσιολογίας (ΦΕΚ κατ.401τ.Β´/6-8-97))
- Φαρμακολογίας (ΦΕΚ Μετ.852/Β/1-6-07, Υ.Α 52196/Β1/21-5-07 από Πειραματικής Φαρμακολογίας (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97))
- Ιστολογίας και Εμβρυολογίας (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97)
- Βιολογικής Χημείας (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97)
- Φυσικής Ιατρικής (ΦΕΚ Μετονομασίας 1098/Β/20-10-98, ΥΑΒ1/486/5.10.98 από Ιατρικής Φυσικής (ΠΔ 143/20-5-96 , ΦΕΚ 110Α/10.6.96))
- Βιολογίας (ΦΕΚ 37Α/1-3-02, ΠΔ 34/20-2-02)
- Κλινικής Βιοχημείας (ΦΕΚ 900 τ.Β´ /3-7-03, Υ.Α 69379i/Β1/3-7-03)
- Ανατομείου (ΦΕΚ κατανομής 401τ.Β´/6-8-97)
- Μικροβιολογίας (ΦΕΚ 271/Α/1933 Κατάργηση του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας και υγιεινής σε α) Μικροβιολογίας και β) Υγιεινής)
- Α´ Εργαστήριο Ακτινολογίας (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97. ΦΕΚ Με τον. 145/8-7-97 τ. Α´, Π.Δ 170/97))
- Β´ Εργαστήριο Ακτινολογίας (ΦΕΚ 145/Α/8-7-97, ΠΔ 170/2-7-97)
- Βιοχημικό (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97)
- Α´ Παθολογικής Ανατομικής (ΦΕΚ Μετον. 188/13-2-06, ΥΑ 10715/Β1/1-2-06 από Παθολογικό Ανατομείο (Ν.5343/32))
- Μικροβιολογικό (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97)
- Κυτταρολογικό (ΦΕΚ κατ.401Β´/6-8-97)
- Αιματολογικό (ΦΕΚ 900/Β/3-7-03, Υ.Α 69379μ/Β1/3-7-03)

Ανοσολογίας (ΦΕΚ 900/Β/3-7-03, Υ.Α 69379λ/Β1/3-7-03)
Β΄ Παθολογικής Ανατομικής (ΦΕΚ Μετ. 188/13-2-06, ΥΑ 10715/Β1/1-2-06 από Παθολογικής Ανατομικής (ΦΕΚ 900/Β/3-7-03, Υ.Α 69379ν/Β1/3-7-03))
Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας (ΦΕΚ κατ.401/Β/6-8-97)
Παθολογο-ανατομικό (ΦΕΚ κατ.401Β΄/6-8-97)
Ακτινοδιαγνωστικό-Ακτινοθεραπευτικό
Αιματολογικό (ΦΕΚ κατ.401Β΄/6-8-97)
Παθολογικής Φυσιολογίας (ΦΕΚ κατ.401Β΄/6-8-97)
Κλινικής Μικροβιολογίας (ΦΕΚ 900/Β/3-7-03, Υ.Α 69379η/Β1/3-7-03)
Έρευνας των Παθήσεων του Μυοσκελετικού Συστήματος (ΦΕΚ 6/Α/30-1-92, Π.Δ 25/13-1-92)
Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Έρευνας (ΦΕΚ 199/Α/29-11-94, Π.Δ 361/21-11-94)
Ιατρικής Γενετικής (ΦΕΚ 108/Α/27-5-99, Π.Δ 99/19-5-99)
Υγιεινής και Επιδημιολογίας (Β.Δ 2/10-12-1938 (Έδρα Υγιεινής Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής ΦΕΚ κατ.401Β΄/6-8-97)
Μικροβιολογικό Εργαστήριο (ΦΕΚ κατ.401Β΄/6-8-97)
Ηλεκτροεγκεφαλογραφικό-Ηλεκτρομυογραφικό (ΦΕΚ κατ.401Β΄/6-8-97)

ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ

Οδοντιατρικής Έρευνας
Βιολογίας του Στόματος
Γναθοχειρουργικής
Ορθοδοντικής
Προληπτικής και Κοινωνικής Οδοντιατρικής
Παιδοδοντιατρικής
Περιοδοντολογίας
Ενδοδοντίας
Οδοντικής Χειρουργικής
Προσθετικής
Στοματολογίας
Βιοϋλικών
Βασικών Ιατροβιολογικών Επιστημών

ΤΜΗΜΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Φαρμακευτικής Χημείας
Φαρμακογνωσίας και Χημείας Φυσικών Προϊόντων
Φαρμακευτικής Τεχνολογίας
Βιοφαρμακευτικής - Φαρμακοκινητικής

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Αναίμακτων Διαγνωστικών Μεθόδων
Αναίμακτης Αγγειολογικής Μελέτης
Φαρμακολογίας
Κοινοτικής Νοσηλευτικής
Βιολογίας-Βιοχημείας
Ανατομίας-Ιστολογίας-Εμβρυολογίας
Φυσιολογίας και Κλινικής Φυσιολογίας
Κλινικο-Νοσηλευτικών Εφαρμογών
Λειτουργικού Ελέγχου Πνευμόνων, Βρογχοσκοπήσεων και Υπερβαρικής Οξυγονοθεραπείας

Γ.Ο.Ν.Κ « ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»
Λοιμώξεων Γ.Ο.Ν.Κ « ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»
Παιδιατρικό Ερευνητικό
Ηπατογαστρεντερολογικό Γ.Ο.Ν.Κ « ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»
Ακτινολογίας
Λεϊζερ Βιοϊατρικών Εφαρμογών
Πρόληψης
Δημογραφίας
Κλινικής Επιδημιολογίας
Πληροφορικής της Υγείας
Οργάνωσης και Αξιολόγησης Υπηρεσιών Υγείας
Βιοστατιστικής
Ψυχοπαθολογίας-Νευροψυχολογίας

Φιλοσοφική Σχολή

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Φωνητικής και Υπολογιστικής Γλωσσολογίας

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών
Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Φιλοσοφικό, Τεχνολογικό Εργαστήριο Εφαρμοσμένης και Οικολογικής Φιλοσοφίας
Πειραματικής Παιδαγωγικής
Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
Πειραματικής Ψυχολογίας
Ψυχομετρικό
Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών

ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αρχαίου Δράματος και Θεατρολογικής Έρευνας

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας
Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας

5.1.2 Κλινικές

Στις κλινικές που ανήκουν στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών πραγματοποιείται πλούσιο εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο. Οι 71 κλινικές που λειτουργούν ανήκουν οργανικά στην Ιατρική Σχολή (57), στο Τμήμα Νοσηλευτικής (10) και στο Τμήμα

Οδοντιατρικής (4). Οι κλινικές της Ιατρικής Σχολής και του Τμήματος Νοσηλευτικής λειτουργούν ή αναμένεται να λειτουργήσουν σε Νοσοκομεία της Αττικής (Αττικό, Ευαγγελισμός, Ιπποκράτειο, Λαϊκό κτλ.), ενώ οι κλινικές του Τμήματος Οδοντιατρικής λειτουργούν σε χώρους του Τμήματος.

Κλινικές Ιατρικής Σχολής

- Αιματολογική κλινική
- Παθολογικής Φυσιολογίας
- Α΄ Παν/κή Παθολογική
- Α΄ Προπαιδευτική Παθολογική και Ειδική Νοσολογία
- Β΄ Προπαιδευτική Χειρουργική κλινική & Χειρουργική Παθολογία
- Α΄ Χειρουργική
- Α΄ Ουρολογική
- Μεταμόσχευσης Οργάνων

Π.Γ.Ν. ΑΤΤΙΚΟΝ

- Β΄ Πνευμονολογική
- Β΄ Αφροδίσιων και Δερματικών Νόσων
- Β΄ Νευροχειρουργική & Νευροτραυματική
- Β΄ κλινική Αναισθησιολογίας
- Β΄ Νευρολογική
- Γ΄ Παιδιατρική
- Αγγειοχειρουργική
- Β΄ κλινική Εντατικής Θεραπείας
- Β΄ Καρδιολογική
- Β΄ Προπαιδ/κή Παθ/κή κ΄ Ειδ. Νοσολογία κ΄ Ομώνυμο Εργαστ. (Μονάδα Έρευνας)
- Δ΄ Παθολογική
- Γ΄ Χειρουργική
- Δ΄ Χειρουργική
- Ε΄ Χειρουργική
- Α΄ Ορθοπαιδική
- Καρδιοχειρουργική
- Β΄ Ουρολογική
- Θωρακοχειρουργική
- Β΄ Ωτορινολαρυγγολογική

- Β΄ Οφθαλμολογική
- Γναθοπροσωπική Χειρουργική
- Β΄ Ψυχιατρική κλινική
- Γ΄ Μαιευτική-Γυναικολογική

Π.Γ.Ν Αθηνών ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ

- Α΄ κλινική Εντατικής Θεραπείας
- Α΄ Νευροχειρουργική
- Γ΄ Ψυχιατρική κλινική

ΕΥΓΕΝΙΔΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ

- Γ΄ κλινική Εντατικής Θεραπείας

Π.Γ.Ν Αθηνών ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ

- Β΄ Παν/κή Παθολογική
- Α΄ Καρδιολογική
- Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική κλινική & Χειρουργική Παθολογία
- Α΄ Ωτορινολαρυγγολογική

Π.Γ.Ν Νοσημάτων Θώρακος Η ΣΩΤΗΡΙΑ

- Γ΄ Παν/κή Παθολογική
- Α΄ Πνευμονολογική

Θεραπευτήριο ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

- Θεραπευτική κλινική
- Α΄ Μαιευτική-Γυναικολογική

Νοσοκομείο Αφροδισίων και Δερματικών Νόσων Α. ΣΥΓΓΡΟΣ

- Α΄ Αφροδισίων και Δερματικών Νόσων

ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ Νοσοκομείο

- Β΄ Χειρουργική
- Α΄ κλινική Αναισθησιολογίας
- Β΄ Μαιευτική-Γυναικολογική

Κωνσταντοπούλειο Γ.Ν. Ν. Ιωνίας ΑΓΙΑ ΟΛΓΑ

- Β΄ Όρθοπεδική

Γ. Ν. Α. Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ (Γενικό Κρατικό)

- Α΄ Οφθαλμολογική

- Πλαστική Χειρουργική Κλινική

ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ Π.Ν.Α.

- Α΄ Ψυχιατρική
- Α΄ Νευρολογική

Π.Γ.Ν Παίδων Αθηνών Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

- Α΄ Παιδιατρική

Παιδοψυχιατρική

Γ.Ν. Παίδων Αθηνών ΑΓΛΑΪΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

- Β΄ Παιδιατρική κ΄ Ομώνυμο Εργαστήριο
- Παιδοχειρουργική
- Γ΄ Καρδιολογική

Κλινικές Τμήματος Νοσηλευτικής

Γ.Ο.Ν.Κ «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»

- Παθολογική
- Εντατικής Νοσηλείας
- Χειρουργική
- Ψυχιατρική

Νοσοκομείο «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

- Καρδιολογική

Ν. Παίδων ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ & ΑΓΛΑΪΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

- Παιδιατρική

Π. Γ. Ν. Μαιευτήριο ΕΛΕΝΑΣ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

- Μαιευτική-Γυναικολογική
- Ανοσολογίας
- Αναισθησιολογική
- Ορθοπαιδική
- Κλινικές Τμήματος Οδοντιατρικής
- Αντιμετώπισης Στοματοπροσωπικού Πόνου
- Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής
- Διαγνωστικής και Ακτινολογίας Στόματος
- Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής

5.1.3 Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα

Σκοπός του θεσμού των Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.) είναι η προαγωγή της επιστημολογικά εξειδικευμένης βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας σε προκαθορισμένα γνωστικά αντικείμενα ενός επιστημονικού κλάδου, στο πλαίσιο λειτουργίας του πανεπιστημίου.

Η θεσμοθέτηση των ΕΠΙ από το Υπουργείο Παιδείας με την ευέλικτη επιχειρησιακή μορφή του ΝΠΙΔ αποσκοπεί στην ενίσχυση του επιστημονικού έργου και του κοινωνικού ρόλου του πανεπιστημίου. Τα ΕΠΙ δίνοντας έμφαση στη διεξαγωγή της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας ενισχύουν την αυτοδύναμη ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης ως αναγκαίου παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας.

Στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Αθηνών λειτουργούν τα ακόλουθα Ε.Π.Ι.:

1. **Ε.Π.Ι. Φυσικής του Στερεού Φλοιού της Γης (Ι.Φ.Σ.Φ.Γ.).** Ιδρύθηκε από κοινού από το Πανεπιστήμιο Αθηνών συνδεδεμένο με το Τμήμα Φυσικής (Τομέας Φυσικής Στερεάς Κατάστασης) και από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων συνδεδεμένο με το Τμήμα Φυσικής (Τομέας Φυσικής Στερεάς Κατάστασης).
2. **Ε.Π.Ι. Επιταχυντικών Συστημάτων και Εφαρμογών (Ι.Ε.Σ.Ε.).** Ιδρύθηκε από κοινού από το Πανεπιστήμιο Αθηνών συνδεδεμένο με το Τμήμα Ιατρικής, το Τμήμα Φυσικής και το Τμήμα Πληροφορικής και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο συνδεδεμένο με το Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, του Τομέα Φυσικών του Γενικού Τμήματος και το Τμήμα Χημικών Μηχανικών.
3. **Ε.Π.Ι. Συνταγματικών Ερευνών (Ι.Σ.Ε.).** Ιδρύθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών συνδεδεμένο με το Τμήμα Νομικής της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών .
4. **Ε.Π.Ι. Δικονομικών Μελετών (Ι.Δ.ΜΕ.).** Ιδρύθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών συνδεδεμένο με το Τμήμα Νομικής της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών.
5. **Ε.Π.Ι. Μελέτης και Αντιμετώπισης Γενετικών και Κακοήθων Νοσημάτων της Παιδικής Ηλικίας.** Το Ινστιτούτο συνδέεται με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνεργάζεται με το Νοσοκομείο Παίδων «Αγία Σοφία».
6. **Ε.Π.Ι. Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.).** Το Ινστιτούτο συνδέεται με τον Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής, Νευρολογίας της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
7. **Ε.Π.Ι. Εφαρμοσμένης Επικοινωνία (Ε.Π.Ι.Ε.Ε.).** Ιδρύθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών συνδεδεμένο με το Τμήμα Επικοινωνίας & ΜΜΕ.

5.2 Στοιχεία Ερευνητικών Προγραμμάτων Τμημάτων

Το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών υλοποιεί στα τμήματα του μέσω κοινοτικών και άλλων προγραμμάτων, μεγάλο αριθμό αναπτυξιακών και ερευνητικών έργων, καθώς και έργων παροχής υπηρεσιών, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη των υποδομών του, την ενίσχυση της εκπαίδευσης και της έρευνας, την λειτουργικότητα του, την εκπαίδευση

του προσωπικού του, καθώς και την ενίσχυση του κοινωνικού του ρόλου.

Για να χρησιμοποιηθούν καλύτερα τα κονδύλια για την έρευνα, αλλά και για να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματά της προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 432/81, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από την Κοινή Διυπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ΚΑ/679 (ΦΕΚ 826 Β'/10.9.96) και η οποία κυρώθηκε με νόμο (Ν. 3794/2009, ΦΕΚ 156 Α') και η οποία τροποποιήθηκε με το Ν.3848/2009 (ΦΕΚ Α' 71/2010). Σκοπός ίδρυσής του είναι η διάθεση και η διαχείριση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για την κάλυψη δαπανών απαραίτητων για τις ανάγκες των έργων που αναλαμβάνει να υλοποιήσει.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά οι προϋπολογισμοί των ερευνητικών προγραμμάτων για την περίοδο 2009-2010, ανά τμήμα και πηγή χρηματοδότησης.

Οι πηγές χρηματοδότησης των ερευνητικών προγραμμάτων χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και ΕΣΠΑ
2. Προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Ελληνικοί Φορείς (Λοιποί Δημόσιοι Φορείς, ΟΤΑ & Διάφοροι Τρίτοι)

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Πίνακας 43: Στοιχεία Ερευνητικών Προγραμμάτων Τμημάτων

ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ (ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΟΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)
Παροχή Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο υλοποίησης έργων ΚΠΣ	914.933,97	914.933,97	-	-
Κεντρικές Δράσεις του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο υλοποίησης έργων ΚΠΣ	590.550,01	590.550,01	-	-
Ερευνητικά Έργα ΕΚΠΑ	15.013.181,79	50.000,00	-	14.963.181,79
Ιατρική Σχολή	119.198.922,89	2.867.764,96	9.589.060,46	106.742.097,47
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	6.378.654,47	6.331.922,37	-	46.732,10
Τμήμα Βιολογίας	3.982.137,16	1.015.031,31	1.167.548,00	1.799.557,85
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	289.806,42	238.141,27	-	51.665,15
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας	756.637,37	756.637,37	-	-

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ (ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΟΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)
Τμήμα Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	7.956.332,63	615.158,00	3.040.977,07	4.300.197,56
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία	8.929.169,53	7.620.824,55	110.471,00	1.197.873,98
Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης	623.921,40	197.126,34	397.275,34	29.519,72
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	939.789,47	148.022,37	20.000,00	771.767,10
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών	173.031,46	73.022,37	92.934,00	7.075,09
Τμήμα Θεολογίας	48.022,37	43.022,37	-	5.000,00
Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας	1.308.714,83	273.511,34	326.724,05	708.479,44
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας	826.868,37	780.868,37	-	46.000,00

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ (ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΟΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)
Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας	48.022,37	43.022,37	-	5.000,00
Τμήμα Μαθηματικού	611.056,38	384.994,74	47.585,00	178.476,64
Τμήμα Μεθοδολογίας Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης - Μ.Ι.Θ.Ε	1.697.810,81	378.084,37	312.309,13	1.007.417,31
Τμήμα Μουσικών Σπουδών	440.061,57	42.022,37	260.550,00	137.489,20
Τμήμα Νομικής	379.601,24	-	299.000,00	80.601,24
Τμήμα Νοσηλευτικής	2.215.952,07	120.000,00	378.742,00	1.717.210,07
Τμήμα Οδοντιατρικής	9.471.778,87	587.478,37	354.196,00	8.530.104,50
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών	21.528.718,77	509.213,72	518.164,11	20.501.340,94

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ (ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΟΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)
Τμήμα Παιδαγωγικού Δημοτικής Εκπαίδευσης	4.308.520,80	73.022,37	113.873,99	4.121.624,44
Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών	23.047.859,28	3.527.575,76	15.903.741,82	3.616.541,70
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης	2.511.312,88	279.570,37	180.600,00	2.051.142,51
Τμήμα Σλαβικών Σπουδών	42.022,37	42.022,37	-	-
Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών	323.924,00	323.924,00	-	-
Τμήμα Φαρμακευτικής	4.905.062,49	455.335,82	2.045.237,60	2.404.489,07
Τμήμα Φιλολογίας	251.931,53	18.575,00	3.450,00	229.906,53
Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής Ψυχολογίας	11.809.369,56	9.955.500,00	318.650,00	1.535.219,56

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

ΤΜΗΜΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ (ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΟΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΙΤΟΙ)
Τμήμα Φυσικής	7.703.147,97	519.478,39	5.014.758,78	2.168.910,80
Τμήμα Χημείας	6.417.213,10	844.857,58	3.354.240,04	2.218.115,48
ΣΥΝΟΛΟ	265.644.040,20	40.621.214,57	43.850.088,39	181.172.737,24

Πηγή: Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας και Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις τμημάτων ΕΚΠΑ

5.3 Ερευνητικό Έργο Τμημάτων την Τελευταία Διετία

Στο τμήμα αυτό της έκθεσης παρουσιάζονται με μορφή ελεύθερου κειμένου σχόλια και αναφορές τμημάτων για την ερευνητική τους δραστηριότητα με βάση τις ετήσιες εσωτερικές εκθέσεις τους για την τελευταία διετία. Δίνεται προσοχή, μεταξύ άλλων, στα τρία σημεία που ακολουθούν.

- Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες
- Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες
- Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

1. ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Η αναγνώριση του επιστημονικού και ερευνητικού έργου αποτυπώνεται στην απονομή επίτιμων Διδακτορικών τίτλων σε Καθηγητές του Τμήματος (Στυλιανός Παπαδόπουλος, Κωνσταντίνος Σκουτέρης, Δημήτριος Γόνης κ.ά.), γεγονός που αναδεικνύει το κύρος του Τμήματος σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού και ισχυροποιεί τις υφιστάμενες συνεργασίες.

2. ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος: Το Τμήμα αξιοποιεί τόσο τα προβλεπόμενα κονδύλια του ΥΠΕΠΘ, όσο και έκτακτα (ΕΛΚΕ, ΕΕ, ιδιωτικοί φορείς). Ειδικά την τελευταία πενταετία το έργο των μελών ΔΕΠ είναι ιδιαίτερα υψηλού επιπέδου, προάγει τη διαπανεπιστημιακή συνεργασία, τη σύνδεση με την αγορά εργασίας, τα ζητήματα φύλου και ισότητας, τον βιοηθικό προβληματισμό, την εξέλιξη στις διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις και επίκαιρα ζητήματα που αφορούν τη θρησκεία, την εκκλησιαστική έννομη τάξη, τη συνεργασία Εκκλησίας και Πολιτείας κ.ο.κ. Σημειωτέον ότι η πλειοψηφία των ερευνητικών προγραμμάτων απασχολεί και φοιτητές του Τμήματος.

Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα: Τα μέλη ΔΕΠ μετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα με τη χρηματοδότηση του ΕΛΚΕ. Η έρευνα συνδέεται άμεσα με το γνωστικό του αντικείμενο και εξυπηρετεί την περαιτέρω διασύνδεσή του με την κοινωνία και σημαντικούς φορείς των γραμμάτων και της επιστήμης.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία: Οι περισσότερες δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ είναι σε επιστημονικές σειρές και περιοδικά εγνωσμένου κύρους. Σημαντική επίσης είναι και η συμμετοχή με εισηγήσεις σε συνέδρια με κριτές (της αλλοδαπής και της ημεδαπής). Το αυτό ισχύει για τη συμμετοχή σε συλλογικούς τόμους με εγνωσμένου κύρους επιστημονικούς κριτές. Επίσης το Τμήμα εκδίδει Επιστημονική Επετηρίδα, όπου εκτίθεται η έρευνα των μελών ΔΕΠ, καθώς και οι δραστηριότητές τους. Πλείστες των μονογραφιών τους έχουν δημοσιευθεί σε έγκριτους εκδοτικούς οίκους, ορισμένες από αυτές σε επιστημονικές σειρές της ημεδαπής και

της αλλοδαπής. Κάποιες από αυτές, καθώς και άρθρα, έχουν μεταφραστεί σε άλλες γλώσσες και έχουν αναδημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά της αλλοδαπής.

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους: Αν και δεν υπάρχει επίσημο σύστημα παρακολούθησης των ετεροαναφορών στην ελληνική βιβλιογραφία, η γενικότερη αποτίμηση (από τα ατομικά απογραφικά δελτία) είναι ότι το έργο που παράγουν τα μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιείται πλειστάκις και κρίνεται θετικώς σε βιβλιοκρισίες. Επίσης ορισμένα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε συντακτικές επιτροπές διεθνών επιστημονικών περιοδικών της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Η αναγνώριση κάποιων εκτείνεται και στην ανακήρυξή τους σε Επίτιμους Διδάκτορες ξένων Πανεπιστημίων. Ο πίνακας (11-9) παρουσιάζει πολλές ελλείψεις και είναι ανακριβής καθώς: α) δεν έχει συμπληρωθεί ατομικό δελτίο από πέντε αφυπηρητήσαντα (εντός της πενταετίας) μέλη ΔΕΠ, β) 9 από τα νυν εν ενεργεία μέλη ΔΕΠ δεν υπηρέτησαν καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετίας και γ) το σύνολο των μελών ΔΕΠ δεν τηρούσε αρχείο σύμφωνο με τις απαιτήσεις του παρόντος εγγράφου και δήλωσε κατά προσέγγιση και από μνήμης στοιχεία αναγνώρισης του έργου του, δ) επισημαίνεται η έλλειψη επίσημου δελτίου καταγραφής και παρακολούθησης ετεροαναφορών (κατά τα πρότυπα του ISI Web of Science).

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα: Ικανοποιητικός, καθώς δεν υπάρχει ιδιαίτερη πρόβλεψη για την αμοιβή τους. Προσφέρουν εργασία και εθελοντικώς, σε συνάφεια πάντα με τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα και το βαθμό ενθάρρυνσής τους από τα μέλη ΔΕΠ. Κατά περίπτωση μετέχουν σε εμπειρικές έρευνες που απαιτούν ερωτηματολόγια. Υπάρχουν μαθήματα στο ΠΠΣ όπου απαιτείται ή είναι προαιρετική η σύνταξη εργασίας – κατά αυτό τον τρόπο οι φοιτητές κάνουν χρήση εκτεταμένης βιβλιογραφίας με καθοδήγηση του διδάσκοντα. Στο ΜΠΣ η χρήση βιβλιογραφίας είναι εκ των πραγμάτων επιβεβλημένη και σε κάποιες περιπτώσεις, όπου τα ερευνητικά ενδιαφέροντα συμπίπτουν, μέλη ΔΕΠ και Μ/Φ –υπ. Δρ. συνεργάζονται σε ερευνητικά προγράμματα.

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος: Το Τμήμα επιδιώκει ερευνητικές συνεργασίες τόσο σε επίπεδο ενδοπανεπιστημιακό, όσο και σε εθνικό και διεθνές. Αυτό είναι εμφανές από τις συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε προγράμματα της ΕΕ, σε συνέδρια ξένων πανεπιστημίων, σε διασχολικά μεταπτυχιακά προγράμματα, σε επιτροπές Διδακτορικών Διατριβών άλλων Τμημάτων κ.ο.κ. Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες συνεργασίες, αλλά γίνονται περιστασιακά και κατά περίπτωση.

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

Τα ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος έχουν αρμοδίως αξιολογηθεί θετικά, ορισμένα δε από αυτά έχουν λάβει βραβεία και διακρίσεις. Δεδομένης της γνωσιολογικής ιδιαιτερότητας του Τμήματος, οι περισσότερες διακρίσεις αφορούν στην πολύτιμη προσφορά στις Συνοδικές Επιτροπές, τη συνεισφορά τους στη διερεύνηση των σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας, στο διάλογο περί Παιδείας και δη της διδασκαλίας των Θρησκευτικών. Έτι πλέον μέλη ΔΕΠ μετέχουν σε Συμβούλια ή Διαβουλεύσεις Διεθνών Επιστημονικών και Εκκλησιαστικών Οργανισμών, όπως το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, η Διεθνής Εταιρεία Δικαίου των Ανατολικών Εκκλησιών, η Διεθνής Εταιρεία Θυματολογίας, η Εταιρεία Καινοδιαθηκικών Σπουδών SNTS, τη Religious Education Association (USA) κ.α.

3. ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Το ερευνητικό έργο του Τμήματος Νομικής χαρακτηρίζεται από υψηλή ποιότητα, ανεξαρτησία, ανεξαρτησία από οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, ευρυμάθεια και δράση για την ευημερία της κοινωνίας. Για τους λόγους αυτούς απολαμβάνει την υψηλή εμπιστοσύνη από την επιστημονική κοινότητα και αποσπά σημαντικά βραβεία και διακρίσεις. Εξάλλου αναγνωρίζεται από την ελληνική Πολιτεία, διεθνείς οργανισμούς και ακαδημαϊκούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό

Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα

Παρακάτω αναφέρονται ορισμένα από τα ερευνητικά προγράμματα, εντός του πλαισίου των οποίων το Τμήμα Νομικής παρήγαγε ή παράγει πλούσιο ερευνητικό έργο κατά την τελευταία πενταετία.

i. Υπό εξέλιξη ερευνητικό έργο στο πλαίσιο της Επιτροπής Ερευνών (ΕΛΚΕ, Πρόγραμμα Καποδίστριας): «Ο θεσμός της διαμεσολάβησης/διαπραγματεύσεως σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις».

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Αντώνιος Καραμπατζός.

Δράσεις που αναπτύχθηκαν μέχρι 31.12.2009:

- Προμήθεια βιβλίων σχετικών με το ερευνώμενο αντικείμενο.
- Μετάβαση στη Γερμανία (Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Τυβίγγης) για έρευνα και συλλογή υλικού σχετικού με το ερευνώμενο αντικείμενο.
- Εκπόνηση μελέτης σχετικής με το ερευνώμενο αντικείμενο, που πρόκειται να δημοσιευθεί στον υπό έκδοση Τιμητικό Τόμο Μιχ. Σταθόπουλου (υπό δημοσίευση και στο νομικό περιοδικό «Νομικό Βήμα») – Τίτλος της μελέτης: «Η ρύθμιση περί απρόβλεπτης μεταβολής των συνθηκών στο «Σχέδιο ενός Κοινού Πλαισίου Αναφοράς» και η υποχρέωση αναδιαπραγματεύσεως».
- Εκπόνηση δεύτερης μελέτης σχετικής με το ερευνώμενο αντικείμενο, που πρόκειται να δημοσιευθεί στο αμερικανικό περιοδικό «Philosophical Psychology» (under review) – Τίτλος της μελέτης: «Negotiation and Aristotle's Rhetoric: Truth over interests?».
- Συμμετοχή και συνεισφορά στο έργο του Ελληνικού Κέντρου Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας, του οποίου ο Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι μέλος και Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής (Accredited Mediator), με Διαπίστευση από το Chartered Institute of Arbitrators.

ii. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ», του Τμήματος Νομικής.

Επιστημονική υπεύθυνη: Ιουλία Βελισσαροπούλου-Καράκωστα.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού λειτούργησε ερευνητική ομάδα με θέμα «Θεμελιώδη

Δικαιώματα & Αρχαιότητα» και διενήργησε έρευνα με θέμα «Γενεαλογία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, Μέρος 1ο, Ελληνική και Ρωμαϊκή αρχαιότητα».

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν εξωτερικοί συνεργάτες και ένας μεταδιδακτορικός ερευνητής.

iii. Ερευνητικό πρόγραμμα ELISE (European Liberty and Security: Security issues, Social Cohesion and Institutional Development of the European Union) (No 70/3/6261).

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Σκανδάμης.

Περίοδος: 2002-2005.

iv. Ερευνητικό πρόγραμμα CHALLENGE (The Changing Landscape of European Liberty and Security) (KA 70/3/7480) με τίτλο: «Governance and Security».

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Σκανδάμης.

Περίοδος: 2005-2009.

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν δύο διδακτορικοί φοιτητές.

v. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ» με τίτλο: «Το φύλο, το σώμα και η έμφυλη διαφορά: η συνάντηση δικαίου και κοινωνικής προβληματικής» (KA 70/3/8055).

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ανδρέας Χέλμης.

Το πρόγραμμα είχε ως αντικείμενο την κοινωνική διερεύνηση τής θέσης και τού περιεχομένου τής έμφυλης διαφοράς στη δικαιοσύνη και τον νομικό λόγο, κυρίως στον χώρο τού ιδιωτικού δικαίου, με την αξιοποίηση τής σύγχρονης προβληματικής γύρω από τις θεωρήσεις για το φύλο και τη σωματικότητα ως διαστάσεις τής έμφυλης υπόστασης. Στο πλαίσιο τού προγράμματος επιχειρήθηκε η κοινωνιολογική και ανθρωπολογική ανάγνωση των σύγχρονων νομικών αντιλήψεων σχετικά με το φύλο και την ισότητα, καθώς και η συγκριτική, διαπολιτισμική μελέτη τους σε ιστορικά δικαιοσύνηματα.

Στόχος του προγράμματος ήταν να εισαγάγει την «οπτική του φύλου» στο γνωστικό πεδίο και τις ευρύτερες ευαισθησίες των νέων νομικών προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα τα σύγχρονα αιτήματα τής ισότητας και τής εξάλειψης των διακρίσεων και ανισοτήτων, που θέτει η σημερινή κοινωνία. Ταυτόχρονα επεδίωξε να δώσει σ' αυτούς την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν ότι η νομική επιστήμη δεν είναι μόνον ένας τρόπος σκέψης που περιορίζεται στη διαχείριση του ισχύοντος θετικού δικαίου, αλλά ότι είναι και μία κοινωνική επιστήμη, που έχει ως στόχο τη βελτίωση των συνθηκών ζωής. Διάρκεια: 2005-2008.

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν επτά φοιτητές, στην πλειοψηφία τους μεταπτυχιακοί, και πέντε εξωτερικοί συνεργάτες από πεδία ομόρων επιστημών.

vi. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ» με τίτλο: «Γενεαλογία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Ευρωπαϊκού Συντάγματος».

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ανδρέας Χέλμης.

Το πρόγραμμα είχε ως στόχο να αναζητηθούν οι ιστορικές καταβολές των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στο τμήμα ΙΙ τού Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Στο πλαίσιο τής έρευνας αυτής συγκεντρώθηκαν και μελετήθηκαν βασικές ιστορικές πηγές από την αρχαιοελληνική και ρωμαϊκή γραμματεία που αναφέρονται σε θεμελιώδη δικαιώματα. Διάρκεια: 2005-2006.

vii. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ» με τίτλο: «Όψεις εθνικού, Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Δικαίου σε σχέση με τη δημοσίου χαρακτήρα περιβαλλοντική ευθύνη και την ανόρθωση της περιβαλλοντικής ζημίας» (ΚΑ: 70/3/8014).

Επιστημονική υπεύθυνη: Μαρία Γαβουνέλη.

Μέλη ερευνητικής ομάδας: Γ. Δελλής (επίκουρος καθηγητής δημοσίου δικαίου), Μ. Κουσκουνά (λέκτορας ευρωπαϊκού δικαίου), Β. Μερτικοπούλου, Η. Πλακοκέφαλος, Μ. Περάκης (υποψήφιοι διδάκτορες).

Στο πρόγραμμα αυτό, κύριο χαρακτηριστικό του προς έρευνα αντικειμένου ήταν ο διασυνοριακός και συχνά πλανητικός χαρακτήρας των περιβαλλοντικών προσβολών, ο οποίος γεννά ζητήματα εξεύρεσης και απόδοσης της ευθύνης, καθώς και επιμερισμού του βάρους αποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένου του κόστους, των προσβολών αυτών. Η κατανομή αυτή αποτελεί ταυτόχρονα προϋπόθεση και αναγκαίο σύνδεσμο προς τη δημοσίου δικαίου ευθύνη για περιβαλλοντική ζημία, στην οποία εντάσσεται κατά κύριο λόγο αφενός η αστική ευθύνη των δημοσίων φορέων, εθνικών και διεθνών, έναντι των προσώπων που θίγονται από την προσβολή των περιβαλλοντικών αγαθών λόγω πράξεων ή παραλείψεων των φορέων αυτών, αφετέρου η ειδική ευθύνη του φορέα, ιδιωτικού ή δημοσίου χαρακτήρα, ο οποίος προκαλεί περιβαλλοντική ζημία προς αποκατάσταση της ζημίας αυτής. Τα ζητήματα αυτά εμφανίζονται με επιτακτικό πλέον τρόπο ενόψει των πρόσφατων εξελίξεων σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, ιδίως με την έκδοση της Οδηγίας 2004/35 για την περιβαλλοντική ευθύνη και τις εργασίες της Επιτροπής Διεθνούς Δικαίου στο χώρο αυτό. Η ανάδειξη της σχέσης μεταξύ ευρωπαϊκού, διεθνούς και εσωτερικού δικαίου ως προς την περιβαλλοντική ευθύνη υπήρξαν η βάση και η ειδοποιός διαφορά του έργου.

viii. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ» (ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ), Μέτρο 2.2, «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών – Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», Ενέργεια 2.2.2. «Ολοκλήρωση της διεύρυνσης και αναμόρφωσης των Προγραμμάτων Σπουδών, Κατηγορία Πράξεων 2.2.2.α. «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών», Πράξη «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών ΕΚΠΑ».

ix. Υπό εξέλιξη ερευνητικό πρόγραμμα «ΚΑΠΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» (χρηματοδοτούμενο από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Παν/μίου Αθηνών) με τίτλο: «Προσβολές και Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

Επιστημονική υπεύθυνη: Μαρία Κρανιδιώτη.

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν τέσσερις προπτυχιακοί, ένας υποψήφιος διδάκτορας, και μια εξωτερικός συνεργάτης.

x. Υπό εξέλιξη ερευνητικό πρόγραμμα «ΚΑΠΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» (χρηματοδοτούμενο από τον ΕΛΚΕ) με τίτλο: «Δυσλειτουργίες κατά την απονομή δικαιοσύνης ανήλικων παραβατών».

Επιστημονική υπεύθυνη: Μαρία Κρανιδιώτη.

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν πέντε προπτυχιακοί φοιτητές και δύο μεταπτυχιακοί.

xi. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II» (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. II) με τίτλο: «Ταυτότητα και Ετερότητα σε Παραδοσιακά και Σύγχρονα Δικαιϊκά Συστήματα»

Επιστημονικός υπεύθυνος: Κ. Παπαγεωργίου (Αν. Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου)

Μέλη Ερευνητικής Ομάδας: Φ. Βασιλόγιαννης (Λέκτορας Φιλοσοφίας του Δικαίου), Β. Βουτσάκης (Λέκτορας Φιλοσοφίας του Δικαίου), Κ. Κουκουζέλης, Δ. Κυρίτσης, Ν. Στυλιανίδης, Β. Χρήστου.

Ο βασικός στόχος της έρευνας ήταν, μέσω μιας σύνθετης εννοιολογικής διερεύνησης, όπως και έρευνας του εμπειρικού υποβάθρου κρίσιμων και θεμελιωδών για το δικαϊκό σύστημα εννοιών, να αναδειχθεί ένας κοινός, εννοιολογικός, αξιακός, αλλά και εν μέρει εμπειρικός ή θεσμικός πυρήνας των παραδοσιακών και σύγχρονων δικαιοκίνων συστημάτων ιδίως ως προς την αντιμετώπιση της ετερότητας. Για τον σκοπό αυτό, και σε στενή συνάφεια με την ανωτέρω προβληματική και με τα γνωστικά διαφέροντα των ερευνητών, επελέγησαν ορισμένες κομβικές έννοιες, επί των οποίων εδράζεται το δικαϊκό σύστημα και η έννοια του δικαίου (θετικό δίκαιο, δικαιώματα, αυτονομία, συναίνεση, δικαιοσύνη, διάλογος - διαβούλευση, ορθός λόγος, δημόσιος λόγος, αποδοχή, δίκαιος πόλεμος). Οι ανωτέρω έννοιες, αποτελούν ουσιώδη χαρακτηριστικά ή εκφάνσεις της έννοιας του δικαίου και, οπωσδήποτε, της υπερβατολογικής του έννοιας. Μέσω της ανάλυσης αυτού ενός κοινού εννοιολογικού πυρήνα, αναδείχθηκε η καθολικότητα (universality) αλλά και, εν μέρει, η διιστορικότητα του δικαιοκίνου υποκειμένου, που παρέχει στο δικαϊκό σύστημα τη δυνατότητα δια-πολιτισμικής προασπίσεως των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και έλλογης αντιμετώπισεως της «ετερότητας», ανεξαρτήτως των διαφορετικών συστατικών της ανθρώπινης προσωπικότητας και των διαφορετικών «σφαιρών δράσης» (φύλο, ηλικία, χρώμα, θρησκεία, γλώσσα, ήθη/έθιμα, πολιτισμικά χαρακτηριστικά, γεωγραφική προέλευση κλπ) του δικαιοκίνου υποκειμένου. Αυτή η «ταυτότητα εν ετερότητι» του δικαιοκίνου υποκειμένου και ο επακόλουθος σεβασμός της ετερότητας αναδείχθηκαν ως ενοποιητικά στοιχεία του δικαιοκίνου συστήματος (και όχι ως στοιχεία που θα έθεταν σε κίνδυνο την ενότητά του). Η έρευνα ολοκληρώθηκε και τα παραδοτέα της αποτελούσαν δημοσιεύσεις εργασιών σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά.

xii. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΚΑΠΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» (χρηματοδοτούμενο από τον ΕΛΚΕ) με τίτλο: «Το ύψος των επιδικασθέντων ποσών ηθικής βλάβης κατά τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων των ετών 1987-2007» (ΚΑ: 70/4/4736).

Επιστημονική υπεύθυνη: Ευγενία Δακωρώνια.

Διάρκεια: 2006-2007.

Στο πρόγραμμα συμμετείχε ως συνεργάτης ένας μεταπτυχιακός φοιτητής του Αστικού Δικαίου και μία υποψηφία διδάκτορας.

xiii. Ερευνητικό πρόγραμμα «Καποδίστριας» (χρηματοδοτούμενο από τον ΕΛΚΕ) με τίτλο: «Συγγραφή εγχειριδίου για το Διεθνές Δίκαιο του Περιβάλλοντος» (ΚΑ: 70/4/9821).

Επιστημονική υπεύθυνη: Μαρία Γαβουνέλη. Διάρκεια: 2009-2010.

Συμμετοχή: Τρεις προπτυχιακοί φοιτητές, τρεις μεταπτυχιακοί φοιτητές, και δύο υποψήφιοι διδάκτορες.

xiv. Ερευνητικό πρόγραμμα «EQUAL II», Φορέας: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΟΡΩΝ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, τίτλος: «Θεσμική κατοχύρωση ευέλικτων μορφών της σχέσης απασχόλησης – συνταξιοδότησης».

Επιστημονικός υπεύθυνος: Κωνσταντίνος Κρεμαλής. Διάρκεια: 2006-2008.

Συμμετοχή: Δύο προπτυχιακοί φοιτητές, πέντε μεταπτυχιακοί φοιτητές και τρεις υποψήφιοι διδάκτορες.

xv. Ερευνητικό πρόγραμμα «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ», του τμήματος Νομικής του Ε.Κ.Π.Α. στην ερευνητική ομάδα με θέμα «Θεμελιώδη Δικαιώματα & Αρχαιότητα» και διενεργηθείσα έρευνα με θέμα «Γενεαλογία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, Μέρος1ο, Ελληνική και Ρωμαϊκή αρχαιότητα».

Επιστημονική υπεύθυνος: Ιουλία Βελισσαροπούλου – Καράκωστα.

Συμμετοχή: Εξωτερικοί συνεργάτες και ένας μεταδιδακτορικός ερευνητής.

xvi. Ερευνητικό πρόγραμμα «Καποδίστριας» με τίτλο: «Δημιουργία Διεπιστημονικού Λεξικού Βασικών όρων Πολιτικής Φιλοσοφίας, Φιλοσοφίας και Θεωρίας του Δικαίου» (ΚΑ 70/4/7648).

Επιστημονικός υπεύθυνος: Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου.

Συμμετοχή: Εξωτερικοί συνεργάτες και πέντε φοιτητές – ερευνητές. Έτος ολοκλήρωσης: 2007.

xvii. Έργο «Συλλογή της νομολογίας των διοικητικών δικαστηρίων με θέμα τις αστικές αξιώσεις των ιδιωτών κατά του δημοσίου» στο πλαίσιο του Ε.Π. «Πολιτεία» με Εργοδότη το Ελληνικό Δημόσιο και ανάδοχο το Ερευνητικό Ινστιτούτο Δικονομικών Μελετών.

Επιστημονικός υπεύθυνος: Ν. Κλαμαρής. Περίοδος: Μάρτιος-Δεκέμβριος 2006.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η παρουσία του Τμήματος Νομικής είναι έντονη στα ελληνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα. Τα θέματα των συγκεκριμένων έργων είναι πρωτότυπα, επίκαιρα και σε άμεση σύνδεση με την κοινωνική, την πολιτική και την οικονομική ζωή. Αναδεικνύουν την άρρηκτη σχέση μεταξύ της νομικής επιστήμης και των θεσμών εκείνων, των οποίων η λειτουργία έχει άμεσο αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής του πολίτη και στη δραστηριότητά του εντός του κοινωνικού συνόλου.

Μεγάλη συμμετοχή παρατηρείται στα ερευνητικά προγράμματα και από μη μέλη ΔΕΠ, δηλαδή από υποψηφίους διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η ένταξη των τελευταίων στην ερευνητική ζωή του πανεπιστημίου και η αξιοποίηση της πολύτιμης προσφοράς τους δια μέσου της έρευνας αποτελούν θεμελιώδεις αρχές του Νομικού Τμήματος. Μέσω των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων δίνεται και η δυνατότητα χρηματικών απολαβών, έστω και συμβολικών, προς τους μη απορροφημένους από την αγορά εργασίας ακόμα φοιτητές της Σχολής, αφού οι πόροι του Τμήματος είναι κατά τα άλλα περιορισμένοι.

Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματος αφορούν αφενός στην ετήσια χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων των μελών ΔΕΠ από τον ΕΛΚΕ και αφετέρου στην συνύπαρξη και λειτουργία στο Τμήμα του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των μελών ΔΕΠ και υποστηρίζει την οποιαδήποτε ερευνητική πρόταση, του ζητηθεί.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων από τα μέλη του Τμήματος Νομικής κατά την τελευταία πενταετία (2004-2009) φαίνεται στους παρακάτω πίνακες κατ' έτος, βαθμίδα καθηγητή και Τομέα, έπειτα από στοιχεία που κατέθεσαν τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ. Το ερευνητικό έργο συνίσταται σε βιβλία / μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια.

Ο αριθμός ετεροαναφορών του Τμήματος στάθηκε αδύνατο να καθορισθεί, λόγω της έλλειψης υποδομής από πλευράς εκδοτικών οίκων, αλλά και του Πανεπιστημίου για την καταγραφή των επιμέρους ετεροαναφορών.

Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων και ανακοινώσεων από τα μέλη του Τμήματος Νομικής κρίνεται ιδιαιτέρως ικανοποιητική και έχει τόσο εθνική όσο και διεθνή διάσταση. Το ερευνητικό αυτό έργο δημοσιεύεται και καθίσταται γνωστό στην ακαδημαϊκή και όχι μόνο κοινότητα δια μέσου ελληνικών και ξένων εκδοτικών οίκων, στην Ευρώπη και την Αμερική, οι οποίοι είναι αναγνωρισμένου κύρους από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Επιστημονικές Δημοσιεύσεις ανά έτος

	2005	2006	2007	2008	2009
Βιβλία / Μονογραφίες	40	29	50	52	55
Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά	15 0	15 3	13 6	16 6	137
Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	56	86	69	80	118
Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια	88	94	11 3	13 1	144
Αριθμός μελών ΔΕΠ	10 6	11 2	11 2	11 9	116

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Η σημαντική αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ αποδεικνύεται από τις ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων, καθώς και από τις συμμετοχές τους σε πολλές επιστημονικές επιτροπές.

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Στη μεγάλη πλειοψηφία των μεταπτυχιακών εργασιών ή των διδακτορικών διατριβών που έχουν εκπονηθεί στο Τμήμα, τα αποτελέσματά τους έχουν δημοσιευθεί σε εξαιρετικά περιοδικά ή συνέδρια, ενώ από κάθε διατριβή προκύπτουν αρκετές επιστημονικές δημοσιεύσεις. Πολλές φορές ολόκληρη η διατριβή εκδίδεται ως βιβλίο, με ευεργετικά αποτελέσματα για την εξάπλωση του ερευνητικού έργου (βιβλιοκρισίες, βραβεία, βιβλιοθήκες).

Γενικά, το επίπεδο των διατριβών και των μεταπτυχιακών εργασιών του Τμήματος αξιολογείται ως ποιοτικό, επαρκές και σύγχρονο. Ορισμένοι από τους διδάκτορες του Τμήματος Νομικής διακρίνονται σε ελληνικό αλλά και διεθνές επίπεδο, και κατά κανόνα κατέχουν θέσεις ευθύνης σε εγχώριους και εξωσυνοριακούς θεσμούς, όπως καθηγητές πανεπιστημίου στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, στελέχη και σύμβουλοι ανεξαρτήτων αρχών, ανώτατοι δικαστές κλπ.

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος αφορούν επαφές με συναφή τμήματα της Ελλάδος και του εξωτερικού καθώς και με οργανισμούς, ιδρύματα και δημόσιους φορείς. Οι συνεργασίες αυτές κρίνονται ικανοποιητικές.

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

Τόσο τα μέλη της ερευνητικής κοινότητας του Τμήματος Νομικής (προπτυχιακού και μεταπτυχιακού φοιτητές, διδάκτορες, μέλη ΔΕΠ), όσο και το έργο που παράγεται σε επίπεδο ατομικό ή συλλογικό, είναι πρωτοπόρο, πρωτότυπο και ευεργετικό για τη λειτουργία του κοινωνικού ιστού.

Πράγματι, η έρευνα που παράγεται στο Τμήμα Νομικής συμβάλλει σε ορθότερες και δικαιότερες ρυθμίσεις των ενόμων σχέσεων από το Νομοθέτη, και διαμορφώνει λύσεις σύγχρονες και σε άμεση σύνδεση με τον κόσμο, όσον αφορά τα διασυνοριακά προβλήματα. Εξάλλου συνιστά βάση για πιο ολοκληρωμένα και προοδευτικά απονομή της δικαιοσύνης, αποτελώντας εφαλτήριο για τον εκσυγχρονισμό της σκέψης του νομοθέτη και του δικαστή.

Το ερευνητικό έργο που παράγεται στο Τμήμα Νομικής διακρίνεται για τη γεφύρωση των νομικών πολιτισμών που επιτυγχάνει, και τοποθετεί τη Χώρα μας ανάμεσα στις πρωτοπόρες, όσον αφορά τη νομοθετική πρωτοβουλία σε διεθνείς οργανισμούς και την εύρεση λύσεων σε διεθνή fora.

Είναι επόμενο, λόγω των παραπάνω, οι ερευνητές παντός τίτλου ή ηλικίας του Τμήματος να αναγνωρίζονται και να διακρίνονται για την πρωτοβουλία τους, την ποιότητα και το εύρος του έργου τους, και τη διάθεσή τους για διεπιστημονική και διαπανεπιστημιακή συνεργασία.

Καινοτομίες

Ήδη, στον Τομέα Διεθνών Σπουδών λειτουργεί από δεκαετίας συγκροτημένα Διδακτορικό Σχολείο, στο πλαίσιο του οποίου υποψήφιοι διδάκτορες παρουσιάζουν, σε τακτά χρονικά διαστήματα, εκθέσεις προόδου.

Η λειτουργία των «σχολείων» αυτών έχει διπλό σκοπό: αφενός την ενίσχυση των υποψηφίων διδασκόντων με πολύτιμες γνώσεις που άπτονται τόσο του γνωστικού τους αντικείμενου, όσο και της μεθοδολογίας της έρευνας, και αφετέρου την ψυχολογική τους στήριξη, ώστε να μην εγκλωβίζονται σε μία ψυχολογία απομόνωσης, κίνδυνος που υπάρχει γενικά στο ελληνικό

πανεπιστήμιο, λόγω της οικονομικής αδυναμίας να χρηματοδοτήσει την εργασία των υποψηφίων διδασκόντων εντός των δραστηριοτήτων του και να τους απορροφήσει στην ακαδημαϊκή ζωή.

4. ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Το Τμήμα ενθαρρύνει γενικά την ερευνητική δραστηριότητα των μελών του, διαθέτοντας εργαστήρια (με εγκεκριμένους κανονισμούς), υπολογιστές, ειδικό λογισμικό, βάσεις δεδομένων, υψηλές δαπάνες για εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης, πλέον της σύνδεσης στο HEAL-Link που παρέχει το Πανεπιστήμιο.

Ανάγκες για ιδιαίτερες υποδομές μέχρι στιγμής δεν έχουν εμφανιστεί και τα εργαστήρια υπολογιστών (unix, pc) διατίθενται για υπολογισμούς προσομοίωσης ή για υπολογισμούς μεγάλης κλίμακας. Επίσης αρκετά μέλη ΔΕΠ διεκπεραιώνουν την έρευνά τους μέσω προγραμμάτων που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ

- Ένα ερευνητικό εργαστήριο με 4 συστήματα Unix 10ετίας.
- Ένα εργαστήριο 20 θέσεων (pc) αποκλειστικά για χρήση των μεταπτυχιακών φοιτητών που περιέχει συνδέσεις σε βάσεις δεδομένων και εγκαταστάσεις ειδικών πακέτων λογισμικού για οικονομετρία και υπολογισμούς. Το εργαστήριο χρησιμοποιείται και εκπαιδευτικά, αλλά και για τις ερευνητικές ανάγκες των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Τα εργαστήρια υπολογιστών PC ανανεώνονται ανά τετραετία, περίπου.

Συντηρούνται δύο φορές το έτος και τελούν υπό συνεχή επίβλεψη για τη σωστή

λειτουργία τους

- Ηλικία συστημάτων Unix: 10 χρόνια
- Ηλικία λογισμικού Fortran: 5 έως 9 χρόνια, εξαρτώμενου από το πακέτο
- Ηλικία λογισμικού SAS: ανανεώνεται ετησίως από το Πανεπιστήμιο
- Ηλικία λογισμικού SPSS: ανανεώνεται ετησίως από το Πανεπιστήμιο
- Ηλικία λογισμικού Matlab: ανανεώνεται τακτικά
- Ηλικία λογισμικού MAPLE: 4 χρόνια

Υπάρχουν ανάγκες επικαιροποίησης, ιδιαίτερα για το λογισμικό

Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες:

- ΓΣΕΕ (Παρατηρητήριο Φτώχειας)
- Τράπεζα της Ελλάδος, ΓΓΕΤ (ΠΕΝΕΔ)

Έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου: **Best**

Student Paper Award of the 2007 International Conference of Computational Statistics and Data Engineering. **Best Paper Award** of the 2008 International Conference of Computational Statistics and Data Engineering. Proceedings of the World Congress on Engineering 2008, Imperial College, London, U.K.

Έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος τιμητικοί τίτλοι: University College London (UCL), Department of Computer Science. The title of Honorary Research Fellow (Visiting

Η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στην δημόσια ζωή της χώρας είναι ίσως μοναδική μεταξύ όλων των Πανεπιστημιακών Τμημάτων της χώρας μας. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν λάβει υψηλές δημόσιες θέσεις, στην Κυβέρνηση, σε Διεθνείς Οργανισμούς, σε Δημόσιους Οργανισμούς της χώρας. Επίσης, πολλά μέλη ΔΕΠ συνεχίζουν να συνεργάζονται ενεργά με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς παράγοντας σημαντικό έργο.

5. ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Το Τμήμα έχει συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην πρωτογενή έρευνα. Έμφαση δίδεται αφενός στην υλοποίηση ερευνητικών έργων και προγραμμάτων με αφενός τη συμμετοχή και προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκόντων και, αφετέρου, την παρουσίαση του ερευνητικού έργου σε διεθνή συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά με κριτές. Σημαντικό έργο στην προαγωγή της πρωτογενούς έρευνας προσφέρουν τα ερευνητικά εργαστήρια που λειτουργούν υπό την αιγίδα του Τμήματος, των οποίων το έργο παρουσιάζεται αναλυτικά παρακάτω. Επίσης, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν στην έκδοση διεθνών ή ελληνικών επιστημονικών περιοδικών.

Κατά το ακ. έτος 2009-2010, αρκετά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν, ως επιστημονικοί υπεύθυνοι ή μέλη ερευνητικών ομάδων, στην υλοποίηση ερευνητικών έργων που εντάσσονταν σε ευρύτερα ερευνητικά προγράμματα. Συνολικά το Τμήμα συμβάλλει ενεργά και σε ικανοποιητικό βαθμό στην ερευνητική διαδικασία στο χώρο των κοινωνικών επιστημών, γεγονός το οποίο καταδεικνύεται επίσης από την εμπλοκή των μελών του στη διεύθυνση των ερευνητικών κέντρων της χώρας.

Υπό την αιγίδα του Τμήματος λειτουργούν τα κάτωθι ερευνητικά εργαστήρια:

1. Εργαστήριο Πολιτικής Επικοινωνίας και Μέσων Πληροφόρησης
2. Εργαστήριο Διοικητικών Επιστημών
3. Εργαστήριο Ελληνικής Πολιτικής
4. Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
5. Εργαστήριο Μελέτης Ελληνογερμανικών Σχέσεων
6. Εργαστήριο Μελέτης της Μετανάστευσης και της Διασποράς
7. Κέντρο Καναδικών Σπουδών
8. Κέντρο Jean Monnet στην Ευρωπαϊκή Πολιτική και Διπλωματία

Η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ στη διεθνή επιστημονική ζωή είναι ιδιαίτερα σημαντική, ιδίως για ένα Τμήμα που περιλαμβάνει και Τομέα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών. Η διαρκής επαφή με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, η αποφυγή της εσωστρέφειας που χαρακτηρίζει πολλούς τομείς της δημόσιας ζωής στην Ελλάδα, αποτελούν όρους για την επιστημονική επιβίωση ενός πανεπιστημιακού Τμήματος σε μια εποχή έντονου διεθνούς ανταγωνισμού.

Η συλλογή στοιχείων μέσω της συμπλήρωσης των απογραφικών δελτίων από κάθε μέλος ΔΕΠ κατέδειξε μιαν εικόνα πλούσιας και πολυσχιδούς διεθνούς επιστημονικής συνεργασίας ή παρουσίας. Σχεδόν όλα τα μέλη του Τμήματος που συμπλήρωσαν το απογραφικό δελτίο έχουν πλουσιότατη, ακόμη και ιδιαίτερα σημαντική συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς (Ευρωπαϊκή Ένωση, Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά.), ερευνητικές ομάδες, συντακτικές επιτροπές διεθνών επιστημονικών περιοδικών (Southeast European and Black Sea Studies, South East European Society and Politics, Mediterranean Politics κ.ά.) ή επιμελούνται την έκδοση διεθνών ή ελληνικών επιστημονικών περιοδικών (South East European Society and Politics, Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης κ.ά.).

6. ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Κατά την τελευταία πενταετία σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε μεγάλος αριθμός μελών του Τμήματος έχουν πραγματοποιηθεί ή βρίσκονται ακόμα σε διαδικασία υλοποίησης ικανός αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων. Τα περισσότερα από αυτά τα προγράμματα συντονίζονται ή συνδιευθύνονται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, σε άλλα υπάρχει απλή συμμετοχή τους. Οι έρευνες αυτές εντάσσονται σε ευρύτερα ευρωπαϊκά και αμερικανικά ερευνητικά προγράμματα (για παράδειγμα Πυθαγόρας I και II) καθώς και σε προγράμματα του Πανεπιστημίου Αθηνών (Καποδίστριας, ΕΛΚΕ). Στα περισσότερα από τα ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος συμμετέχουν επίσης εξωτερικοί συνεργάτες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές. Υπάρχει όπως γίνεται φανερό από τα στοιχεία και τους πίνακες που ακολουθούν πλούσια συμμετοχή μελών του Τμήματος σε προγράμματα που γίνονται με την πρωτοβουλία Πανεπιστημίων και Ερευνητικών ιδρυμάτων του εξωτερικού.

Αναφέρουμε ενδεικτικά με επιλογή από τις ερευνητικές δραστηριότητες μελών των τεσσάρων Τομέων του Τμήματος και των Εργαστηρίων του Τμήματος τα εξής:

-Εικοσαετές Ερευνητικό Πρόγραμμα (1987-2007) για κριτική και ερμηνευτική έκδοση των σωζόμενων έργων της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας. Δημοσίευση: Άνδρέα Ί. Βοσκοῦ, Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία, 1. Ποίηση Έπική Λυρική Δραματική 1995 / 20082, σσ. xxvι + 595), 2. Έπίγραμμα (1997, σσ. xvi + 490), 3. Πεζογραφία (2002, σσ. xvi + 653), 4. Ίατρική (2007, σσ. xvi + 806), Λευκωσία (Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης). Στα πλαίσια του προγράμματος, με θέματα σχετικά, έχουν συνταχθεί επίσης υπό την εποπτεία του 4 διδακτορικές διατριβές και έχουν δημοσιευθεί δεκάδες επιστημονικές εργασίες.

-Επιστημονικός υπεύθυνος στο Ερευνητικό Πρόγραμμα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για τη διαθεματική διδασκαλία κειμένων της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας σε Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης της Κύπρου (2009 -). Συντάσσεται ήδη, σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ίνστιτούτο Κύπρου, Ανθολόγιο (για τους μαθητές και τους καθηγητές).

-Επιστημονικός υπεύθυνος (2004-2009) στο Πρόγραμμα για την Πρακτική Άσκηση Φοιτητών του Τμήματος Φιλολογίας τα τελευταία χρόνια (πέραν των 1000 έως σήμερα), υπό εξέλιξη.

-Συνεργασία με άλλα πανεπιστήμια (2004-2009), στο πλαίσιο Ερευνητικών Προγραμμάτων, διδασκαλίας, οργάνωσης κοινών εκπαιδευτικών εκδηλώσεων: με τα Πανεπιστήμια Λωζάνης (Ελβετίας), Νανσύ (Γαλλίας), Νάπολης (Ιταλίας), Κρήτης, Κύπρου.

-Το Γέλιο στην αρχαιότητα (2004-2009). Το γέλιο και οι χρήσεις του στην Αρχαία, Μέση και Νέα Κωμωδία, στο πλαίσιο μη χρηματοδοτούμενου από το Πανεπιστήμιο Προγράμματος που αφορά στην έρευνα και ερμηνεία χωρίων σχετικών με το γέλιο σε ολόκληρη την αρχαία ελληνική γραμματεία. Σ' αυτό συμμετέχουν πανεπιστημιακοί διαφόρων πανεπιστημίων και μη πανεπιστημιακοί κλασικοί φιλόλογοι.

- Συμμετοχή με την ιδιότητα του επιστημονικού συνεργάτη στο Ερευνητικό Πρόγραμμα της έκδοσης των παπύρων της Πράγας (1993-2009) με υπεύθυνο τον ιταλό καθηγητή Rosario Pintaudi.

- Συμμετοχή στο Ερευνητικό Πρόγραμμα (2000-σήμερα) «Papyri aus dem ptolemaeischen, roemischen und byzantinischen Aegypten» της Αυστριακής Ακαδημίας Επιστημών (Kommission fuer antike Rechtsgeschichte). Τόπος διεξαγωγής: Βιέννη. Διεύθυνση προγράμματος από τον αυστριακό καθηγητή Bernhard Palme. Χρηματοδότηση από την Αυστριακή Ακαδημία Επιστημών και το Fonds zur Foerderung der wissenschaftlichen Forschung του Υπουργείου Παιδείας της Αυστρίας.

-Επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού Προγράμματος (2001-σήμερα) «Έκδοση ανεκδότων ελληνικών παπύρων από την πτολεμαϊκή, ρωμαϊκή και βυζαντινή Αίγυπτο: Έκδοση ανέκδοτων παπυρικών επιστολών της αυτοκρατορικής εποχής». Οικονομική ενίσχυση από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Κ.Α. Έρευνας: 70/4/5523).

-Συμμετοχή στο Ερευνητικό Πρόγραμμα (2005-2009) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών «Επιλογή πρωτογενών γραπτών πηγών για τη μετακλασική Αρχαιότητα στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου» (ΕΠΕΑΚ II - Πυθαγόρας II. Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια).

-Υλοποίηση Προγράμματος (2008-σήμερα) με τίτλο «Έκδοση ανεκδότων ελληνικών παπύρων από τη συλλογή της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Αυστρίας», το οποίο χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Παιδείας και Ευρωπαϊκού Πολιτισμού (Αθήνα, Ελλάς).

-Σε συνεργασία με τον Csaba A. La'da (Πανεπιστήμιο του Kent) υλοποίηση τριετούς Ερευνητικού Προγράμματος (2009 κε) με τίτλο «Greeks, Jews and Egyptians: An Alphabetically Arranged Tax List of a Multi-Cultural Village in Ptolemaic Egypt (P.Vindob. G60514-60518)», το οποίο χρηματοδοτείται από τη Βρετανική Ακαδημία Επιστημών («British Academy Research Grant»).

-Σε συνεργασία με τον καθηγητή Fritz Mitthof (Πανεπιστήμιο της Βιέννης) υλοποίηση Ερευνητικού Προγράμματος με αντικείμενο την έκδοση της συλλογής παπύρων του Πανεπιστημίου της Βόννης, η οποία αριθμεί περίπου 300 κείμενα. Οι τόμοι θα εκδοθούν από τον εκδοτικό οίκο Habelt της Βόννης.

-Συνεργασία με την ιδιότητα του εξωτερικού εταίρου στο Ερευνητικό Πρόγραμμα (2009

κε) της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Αυστρίας «ForMUSE», το οποίο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Πολιτισμού της Αυστρίας. Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος από αυστριακής πλευράς ο Καθηγητής Bernhard Palme του Πανεπιστημίου της Βιέννης. Αντικείμενο του προγράμματος ο σχολιασμός και η μελέτη των κοπτικών ενδυμάτων με τη βοήθεια των ελληνικών και κοπτικών παπυρικών πηγών της ύστερης αρχαιότητας και της βυζαντινής εποχής.

- Συμμετοχή στο Πρόγραμμα COST-Action 36. Ερευνητικό πρόγραμμα τετραετούς διάρκειας (2005-2009) με τίτλο 'Tributary Empires Compared: Romans, Mughals and Ottomans in the Pre-Industrial World from Antiquity till the Transition to Modernity', χρηματοδοτούμενο εξ ολοκλήρου από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επιστημονικής Έρευνας (European Science Foundation-ESF). Στη διάρκεια της τετραετίας (Ιούνιος 2005 - Απρίλιος 2009) το πρόγραμμα μελέτησε μέσα από μια σειρά επιστημονικών συναντήσεων διάφορες πτυχές του κοινωνικο-πολιτικού φαινομένου 'Tributary Empires', στη διαπολιτισμική και στη διαχρονική του διάσταση.

- Κύριος Επιστημονικός Υπεύθυνος Διετούς Ερευνητικού Προγράμματος (2006-2008): Η έννοια και η λειτουργία της καλλιτεχνικής αναπαράστασης στη λογοτεχνία και τη ζωγραφική. Χρηματοδότηση: Πανεπιστήμιο Κύπρου. Εξωτερική Συνεργάτης: Δρ. Βασιλική Καννελιάδου (Universidad de Granada/Departamento de Historia del Arte).

- Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα (2005-2007) «Νεοελληνική ποιητική 19ου και 20ού αιώνα», με τον κωδικό 70/4/7604 της Επιτροπής Ερευνών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

- Επιστημονικός υπεύθυνος (σε συνεργασία με τον Νάσο Βαγενά) του προγράμματος (2003-2004) «Ποιητικά κείμενα αναβίωσης των αρχαίων μέτρων στον 19ο αιώνα» του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών.

- Επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος (2005) του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας: Ηλεκτρονική Πύλη για την ελληνική γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση: Η ελληνική γλώσσα στο διαδίκτυο: Νεοελληνική λογοτεχνία: Οδηγός μελετών της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Παλαιότερες ανθολογίες νεοελληνικής λογοτεχνίας (ποίησης και διηγήματος).

- Επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (2006): Ηλεκτρονική Πύλη για την ελληνική γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση: Η ελληνική γλώσσα στο διαδίκτυο: Νεοελληνική λογοτεχνία: Οδηγός μελετών της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Σύγχρονες ποιητικές ανθολογίες.

- Επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος (2009) Επαφές της ελληνικής λογοτεχνίας του 20ού αιώνα με τον κινηματογράφο. Σχολιασμένη βιβλιογραφική καταγραφή.

- Ερευνήτρια Ανώτερης Βαθμίδας (Research Associate). University of Cambridge, Faculty of Modern and Medieval Languages. Ερευνητικό πρόγραμμα (2004-2007) : 'Grammar of Medieval Greek'. Χρηματοδότηση: Arts and Humanities Research Council. Σκοπός προγράμματος: Συγγραφή Γραμματικής της Μεσαιωνικής και Πρώιμης Νεοελληνικής Γλώσσας (11ος-17ος αι.).

- Σύμβουλος (Consultant) στο University of Cambridge, Faculty of Modern and Medieval Languages. Ερευνητικό πρόγραμμα (2007-2009): 'Grammar of Medieval Greek'. Χρηματοδότηση: Arts and Humanities Research Council. Σκοπός προγράμματος: Συγγραφή Γραμματικής της Μεσαιωνικής και Πρώιμης Νεοελληνικής Γλώσσας (11ος-17ος αι.)

-Επιστημονική υπεύθυνος του προγράμματος Η παρουσία του γερμανού λογοτέχνη Η. Heine στην Ελλάδα (Βιβλιογραφία) με την οικονομική ενίσχυση του προγράμματος Καποδίστριας

-Ερευνητικό Πρόγραμμα Πανεπιστημίου Αθηνών (2002-2007) Αντικείμενο Έρευνας: «Η Λογοτεχνία του έξω Ελληνισμού κατά τον 19ο και 20ό αιώνα». Αποτελέσματα Έρευνας: “Ο ποιητής της Πόλης” Όμηρος Μπεκές (1886-1971). Τόμος Α'. Κωνσταντινούπολη 1886-1922. Έκδοση (ΕΚΠΑ) [=Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών]. [Βιβλίο], Αθήνα 2007, σελ. 365 και 7 (επτά) δημοσιεύσεις σε περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και αφιερωματικούς τόμους.

-Ερευνητικό Πρόγραμμα Πανεπιστημίου Αθηνών (2008-2009) Αντικείμενο Έρευνας: «Η Λογοτεχνία του έξω Ελληνισμού τον 19ο και 20ό αιώνα». Αξιοποιείται στην έρευνα πρωτογενούς και αρχειακού υλικού (αρχεία Κωνσταντινου-πολιτών, Ποντίων και Μικρασιατών λογοτεχνών, το δεύτερο μισό του 19ου και τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα) στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Προϊόν της έρευνας αυτής θα είναι διάφορες δημοσιεύσεις καθώς και το νέο βιβλίο μου με τίτλο: «Η ποίηση στην Ανατολική Θράκη, τον Πόντο και τη Μικρά Ασία (1880-1922)», (έχουν ήδη γραφεί οι πρώτες εξήντα σελίδες). Το βιβλίο θα συμβάλει στην «Ιστορία της Λογοτεχνίας του Μείζονος Ελληνισμού τον 19ο και 20ό αιώνα».

- Επιστημονική ευθύνη και πρωτοβουλία του προγράμματος (2003-2007) Ψηφιοποίηση και Δικτυακή Διάθεση του περιεχομένου Ελληνικών Φιλολογικών Περιοδικών, που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Τηλεφάεσσα». Αποτέλεσμα: δημιουργία ψηφιακής συλλογής με φιλολογικά και λογοτεχνικά περιοδικά έντυπα της περιόδου 1834-1930 υπό το όνομα «Κοσμόπολις».

- Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα Μετάφραση Κλασικών Νεοελλήνων Συγγραφέων με επιστημονικό υπεύθυνο τον καθηγητή της Φιλοσοφικής Σχολής Ιωαννίνων Ε. Καψωμένο. Το περιεχόμενο του προγράμματος: δημιουργία σειράς εξήντα Νεοελλήνων συγγραφέων σε δίγλωσσες φιλολογικές εκδόσεις, σε επτά διεθνείς.

- Συμμετοχή στην ερευνητική ομάδα και σύνταξη λημμάτων για το πρόγραμμα του ΙΝΕ/ΕΙΕ: Εγκυκλοπαίδια του Ελληνικού Τύπου (1784-1974).

- Επιστημονική Υπεύθυνος στο ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών Ελληνική και ελληνόγλωσση βιβλιογραφία Θεωρίας Λογοτεχνίας και Πολιτισμικής Κριτικής (1957-2007).

- Συμμετοχή στην «Ερευνητική Ομάδα αξιοποίησης ΗΣΚ στη Γλωσσική Έρευνα και Διδασκαλία». Χρηματοδότηση από το ερευνητικό πρόγραμμα «Πυθαγόρας» (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ) για την έρευνα (2004-2007) με τίτλο: «Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για την έρευνα και την διδασκαλία της Νέας Ελληνικής γλώσσας».

-Ερευνητικό πρόγραμμα «Καποδίστριας» (2004-2009): Πορίσματα από τη γλωσσολογική μελέτη σωμάτων κειμένων της Ελληνικής.

- Συμμετοχή στην επιστημονική ομάδα ερευνητικού προγράμματος «Πυθαγόρας» (2004-2008) για την ανάπτυξη Ηλεκτρονικών Σωμάτων Κειμένων της Ελληνικής προς γενική και ειδικές χρήσεις. Στόχος δράσεων για την Ελληνική ως Ξένη Γλώσσα: (α) η κατάρτιση θεματοποιημένου βασικού λεξιλογίου της Ελληνικής, (β) η δημιουργία βάσης δεδομένων από κείμενα μαθητών της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας (learners' corpora), η κωδικοποίηση των

λαθών και προτάσεις για τη διδακτική τους αξιοποίηση.

- Συμμετοχή (2004-2008) στη συγγραφική ομάδα διδακτικού υλικού για την εξ αποστάσεως εκμάθηση (e-learning) της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας με την επωνομασία: 'e-Ilinika'. Στόχος: η κατάρτιση μιας πλήρους σειράς διδακτικών ενοτήτων σε επίπεδο Αρχαρίων. Φορέας: Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διαδικτυακή Εκπαίδευση.

- Επιστημονική ευθύνη για τον γλωσσικό σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των προγραμμάτων (2006-2009) «Μετανάστες II και III» του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης.

- Επιστημονική ευθύνη ερευνητικού προγράμματος «Καποδίστριας» (2006) με τίτλο «Ανάλυση Θεατρικού Λόγου» (κωδικός προγράμματος 70/4/7605, Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας Πανεπιστημίου Αθηνών). Στόχος η συστηματική προσέγγιση του θεατρικού κειμένου με ειδικότερες θεματικές περιοχές τη θεατρική επικοινωνία, τη δομή (συνοχή και συνεκτικότητα) του θεατρικού λόγου, την προφορικότητά του και την εφαρμογή της θεωρίας της ευγένειας σε κείμενα Ελλήνων Θεατρικών συγγραφέων.

- Συμμετοχή στην επιστημονική ομάδα του ερευνητικού προγράμματος «Πυθαγόρας» (2004-2007) : Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια» - «Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων για την έρευνα και την διδασκαλία της Νέας Ελληνικής».

-Συμμετοχή στην επιστημονική ομάδα του ερευνητικού προγράμματος (2005-2006) «SFB 632 Information Structure» του Ινστιτούτου Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Potsdam της Γερμανίας. Επιστημονική υπεύθυνος: Καθ. Caroline Féry.

- Επιστημονικός υπεύθυνος ερευνητικού προγράμματος με τίτλο «Πληροφοριακή δομή της πρότασης στα Νέα Ελληνικά» χρηματοδοτούμενου από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του ΕΚΠΑ (κωδ. 70/4/8841) σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Potsdam της Γερμανίας.

-Συμμετοχή στο Ερευνητικό Πρόγραμμα Γραμματικής της Μεσαιωνικής Ελληνικής: Faculty of Modern and Medieval Languages – University of Cambridge (σε εξέλιξη από το 2005). Υπεύθυνοι Προγράμματος: Prof D. Holton και Prof. G. Horrocks. [Μέλος της Εξωτερικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του Προγράμματος].

- Συμμετοχή στο Πρόγραμμα του International Centre of Mediterranean Linguistics (Συνεργασία με 15 πανεπιστήμια της περιοχής της Μεσογείου. Συντονιστής: Καθ. Ignazio Putzu, Università degli Studi di Cagliari)

-Συμμετοχή στο Πρόγραμμα "Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο)" (Συντονίστρια: Καθ. Ζωή Παπαναούμ, Τομέας Παιδαγωγικής, Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης)

- Συμμετοχή στο πρόγραμμα (2006) Καποδίστριας, με την ερευνητική πρόταση «Παραγωγή και αντίληψη της ελληνικής πρότασης» στην οποία περιλαμβάνεται και η μεταβλητότητα της πρότασης ως προς την προσωδία και την σύνταξη σε κειμενικό περιβάλλον. Πρόκειται για μια διεπιστημονική έρευνα κατά την οποία συνδυάζονται θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της θεωρητικής γλωσσολογίας της πειραματικής φωνητικής και της υπολογιστικής γλωσσολογίας σε ένα κοινό πειραματικό πλαίσιο.

- Υπεύθυνος Προγράμματος Καποδίστριας (2006/2007) «Παραγωγή και αντίληψη της Ελληνικής πρότασης» και (2008-2009) «Προσωδιακή δομή της Ελληνικής πρότασης».

- Μέλος της ερευνητικής ομάδας με συμμετοχή σε όλες τις δράσεις του προγράμματος (2004-2008) : Πρόγραμμα Πυθαγόρας: Ενίσχυση Ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια. Υποέργο: Συγκριτική ανάλυση Τουρκικής – Ελληνικής: Γραμματική ανάλυση και εκμάθηση της Τουρκικής ως ξένης γλώσσας. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών – Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

- Κύριος Ερευνητής (Principal Investigator) Μελέτες 2009: Ofitika Pontic: A documentation project with special emphasis on the diachrony and synchrony of the dialect. Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση

- Επιστημονικός συντονιστής από το 2004 ως σήμερα του Ερευνητικού Προγράμματος της Ακαδημίας Αθηνών «Έκδοση Χρηστικού Λεξικού της Νεοελληνικής Γλώσσας».

- Επιστημονικός υπεύθυνος του Προγράμματος «Γεωλογικοί όροι ελληνικής προέλευσης» που χρηματοδοτεί ο ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

- Συμμετοχή στο Πρόγραμμα Corpus Fontium Historiae Byzantinae.

- Δωδεκάμηνο ερευνητικό πρόγραμμα στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου Γερμανίας στο πλαίσιο υποτροφίας χορηγούμενης από το γερμανικό Ίδρυμα Alexander von Humboldt. Ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2007.

- Μέλος της διεθνούς επιστημονικής επιτροπής τριετούς ερευνητικού προγράμματος του Προτεσταντικού Θεολογικού Πανεπιστημίου του Kampen Ολλανδίας χρηματοδοτούμενου από το Ολλανδικό Ίδρυμα Ερευνών (από το 2009)

- Επιστημονική υπεύθυνη τριετούς Προγράμματος βασικής έρευνας «Κ. Καραθεοδωρή» του Πανεπιστημίου Πατρών. Ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο 2008.

- Επιστημονική υπεύθυνη Προγράμματος στη Βυζαντινή Φιλολογία χρηματοδοτούμενου από τον ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών (από τον Φεβρουάριο 2009).

- Από τους πρώτους συνεργάτες του ερευνητικού προγράμματος της Αυστριακής Ακαδημίας των Επιστημών με θέμα «Καθημερινή ζωή και υλικός πολιτισμός των Βυζαντινών» (1978 κ.ε.).

- Μέλος Επιτροπής παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή για το μάθημα της Ιστορίας των τριών τάξεων του Γυμνασίου (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο 2003-2005).

- Επιστημονικός υπεύθυνος προγράμματος εξ αποστάσεως διδασκαλίας του Πανεπιστημίου Αθηνών «Ελληνισμός και Δύση» (2003-).

- Επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος «Ο άνθρωπος και τα ζώα στο Βυζάντιο» στο ευρύτερο πρόγραμμα «Πυθαγόρας II – Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα πανεπιστήμια» (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. II) (2004-2007).

- Ως διευθυντής του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών Επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος «Ο Θωμάς Ακινάτης στο Βυζάντιο» / “Thomas de Aquino Byzantinus” (2008-)

-Υπεύθυνος του Προγράμματος Καποδίστριας (2009) Μεταγραφή, μελέτη και έκδοση των χειρογράφων μνηαίων της Μόσχας.

-Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος: Καταγραφή και έκδοση των ανεκδότητων μετα-ρωμανικών κοντακίων: 7ος – 10ος αι., που χρηματοδοτείται από τον ΕΛΚΕ.

- Συμμετοχή ως επιστημονικού συνεργάτη στο ερευνητικό πρόγραμμα: Έρευνα για τον Εθνικό Κατάλογο των Ελληνικών Παραμυθιών (κατάλογος Γ. Α. Μέγα) στο πλαίσιο του Ιστορικού Αρχείου Ελληνικής Νεολαίας, φιλοξενούμενου προγράμματος στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, (1995 – 2007).

-Συμμετοχή ως ξένος επιστημονικός συνεργάτης στο CEIM Project «European Citizenship and Mediterranean Identities» του Πανεπιστημίου του Cassino, Faculty of Arts and Philosophy με θέμα: «The problem of human rights' in the framework of the new definition of the European citizenship and in relationship to the new countries bordering on the East and South». Πρόεδρος: Καθηγήτρια Sonia Giusti, Laboratorio di Anthropologia Visuale, Universita degli Studi di Cassino.

-Μέλος ομάδας εργασίας: Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα (2007) «AKRINET»

Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματος αφορούν αφενός στην ετήσια χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων των μελών ΔΕΠ από τον ΕΛΚΕ και αφετέρου στην συνύπαρξη και λειτουργία στο Τμήμα του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των μελών ΔΕΠ και υποστηρίζει την οποιαδήποτε ερευνητική πρόταση, του ζητηθεί.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων από τα μέλη του Τμήματος Φιλολογίας κατά την τελευταία πενταετία (2004-2009) φαίνεται στους παρακάτω πίνακες κατ' έτος, βαθμίδα καθηγητή και Τομέα, έπειτα από στοιχεία που κατέθεσαν τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ. Το ερευνητικό έργο συνίσταται σε βιβλία / μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Η σημαντική αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ αποδεικνύεται από τις ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων, καθώς και από τις συμμετοχές τους σε πολλές επιστημονικές επιτροπές.

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Στη μεγάλη πλειοψηφία των μεταπτυχιακών εργασιών ή των διδακτορικών διατριβών που έχουν εκπονηθεί στο Τμήμα, τα αποτελέσματά τους έχουν δημοσιευθεί σε εξαιρετικά περιοδικά ή συνέδρια, ενώ από κάθε διατριβή προκύπτουν αρκετές επιστημονικές δημοσιεύσεις. Πολλές φορές ολόκληρη η διατριβή εκδίδεται ως βιβλίο, με ευεργετικά αποτελέσματα για την εξάπλωση του ερευνητικού έργου (βιβλιοκρισίες, βραβεία, βιβλιοθήκες).

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος αφορούν επαφές με συναφή τμήματα της Ελλάδος και του εξωτερικού καθώς και με οργανισμούς, ιδρύματα και δημόσιους φορείς. Οι συνεργασίες αυτές κρίνονται ικανοποιητικές.

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

Τόσο τα μέλη της ερευνητικής κοινότητας του Τμήματος Φιλολογίας (προπτυχιακού και μεταπτυχιακού φοιτητές, διδάκτορες, μέλη ΔΕΠ), όσο και το έργο που παράγεται σε επίπεδο ατομικό ή συλλογικό, είναι πρωτοπόρο, πρωτότυπο και ευεργετικό για τη λειτουργία του κοινωνικού ιστού.

7. ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ερευνητικές Συνεργασίες

Παρά το ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένος σχεδιασμός για τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος, το ερευνητικό του έργο χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία και έχει μέχρι στιγμής αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα, όπως τουλάχιστον φαίνεται από την αποδοχή της οποίας τυγχάνουν οι σχετικές δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις των υπευθύνων των ερευνητικών προγραμμάτων ή των συμμετεχόντων σε αυτά.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες είναι οι πολλές ερευνητικές συνεργασίες των Τομέων Ιστορίας και Αρχαιολογίας που αντανakλούν σε μεγάλο βαθμό την αναγνωρισιμότητα των μελών του στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Ειδικότερα οι συνεργασίες έχουν ως ακολούθως:

1) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;

Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ

2) Με φορείς και ιδρύματα στο εσωτερικό;

Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Ινστιτούτο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Κέντρο Έρευνας της Αρχαιότητας / Ακαδημία Αθηνών

Ινστιτούτο Ελληνοαραβικών και Ανατολικών Σπουδών

ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»

Αρχαιολογική Εταιρεία

Επιγραφικό Μουσείο

Μουσείο Μπενάκη

Ίδρυμα Π. Και Ε. Μιχαήλ

Ίδρυμα για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία της Βουλής των Ελλήνων

Πολυτεχνείο Αθηνών

Πολυτεχνείο Πάτρας

Πανεπιστήμιο Πατρών

Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή (Αθήνα)

Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή (Αθήνα)

Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο (Αθήνα)

Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή (Αθήνα)

3) Με φορείς και ιδρύματα στο εξωτερικό;

Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κύπρου

Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης (Γερμανία)

Πανεπιστήμιο Βόννης (Γερμανία)

Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου (Ρουμανία)

Ecole de Chartes (Γαλλία)

Université Libre των Βρυξελλών (Βέλγιο)

Πανεπιστήμιο Poitiers (Γαλλία)

The University of Minnesota (ΗΠΑ)

Wellcome Trust Centre for the History of Medicine at UCL (Αγγλία)

Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας (Ιταλία)

Institut für Byzantinistik und Neogräzistik - Πανεπιστήμιο Βιέννης (Αυστρία)

Centre Publique d'Aide Sociale (CPAS) στις Βρυξέλλες (Βέλγιο)

European Network for Ancient Greek History (Ουτρέχτη-Ολλανδία)

Deutsches Archäologisches Institut (Βερολίνο, Γερμανία)

Σερβική Ακαδημία Επιστημών (Βελιγράδι)

Institute for Aegean Prehistory (ΗΠΑ)

Πανεπιστήμιο Jaggielonski Κρακοβίας (Πολωνία)

Πολυτεχνείο Μονάχου

Διεθνείς Διακρίσεις

Δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών. Η αναγνώρισή του όμως αποδεικνύεται εμπράκτως:

1. από το μεγάλο αριθμό ξένων πανεπιστημίων, που συνεργάζονται ή επιδιώκουν να συνεργαστούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών με το Τμήμα μας,
2. από τις επιδόσεις που επιτυγχάνουν σε ξένα Πανεπιστήμια οι εξερχόμενοι φοιτητές του Τμήματός μας (ERASMUS),
3. από το μεγάλο αριθμό φοιτητών μας που γίνονται δεκτοί από ξένα πανεπιστήμια για την παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών

8. ΤΜΗΜΑ ΦΠΨ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος

Η προαγωγή της έρευνας που επιτελείται στο πλαίσιο του Τμήματος καταδεικνύεται από τις δημοσιεύσεις του αριθμού μελών ΔΕΠ, των οποίων εργασίες έχουν δημοσιευθεί σε ειδικά περιοδικά με κριτές, σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων κ.α. και έχουν τύχει διεθνούς αναγνώρισεως με ετεροαναφορές.

Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα

Τα ερευνητικά προγράμματα, που εκτελούνται το Τμήμα είναι αξιόλογα. Πολλά από αυτά, εξάλλου, είναι πρωτότυπα και καινοτόμα, όπως αυτά που αφορούν σε σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες και διαστάσεις, όπως η διαπολιτισμική εκπαίδευση και οι σύγχρονες τεχνολογίες στην εκπαίδευση.

Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματος αφορούν αφενός στην ετήσια χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων των μελών ΔΕΠ από τον ΕΛΚΕ και αφετέρου στην συνύπαρξη και λειτουργία στο Τμήμα του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των μελών ΔΕΠ και υποστηρίζει την οποιαδήποτε ερευνητική πρόταση, του ζητηθεί.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Με βάση τις ετεροαναφορές και βιβλιοκρισίες, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος κρίνονται υψηλού επιπέδου, ως προς την ποιότητά τους, και άκρως

ικανοποιητικές, ως προς τον αριθμό τους.

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Η σημαντική αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ αποδεικνύεται από τις ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων, καθώς και από τις συμμετοχές τους σε πολλές επιστημονικές επιτροπές.

Ο βαθμός αναγνώρισης της έρευνας κρίνεται ικανοποιητικός.

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Το ενδιαφέρον των φοιτητών όσον αφορά στην έρευνα είναι ικανοποιητικό και αυτό αποδεικνύεται από τον υψηλό βαθμό συμμετοχής τους σε όλα τα προγράμματα που αφορούν στην έρευνα του Τμήματός μας.

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος αφορούν επαφές με συναφή τμήματα της Ελλάδος και του εξωτερικού καθώς και με οργανισμούς, ιδρύματα και δημόσιους φορείς. Οι συνεργασίες αυτές κρίνονται ικανοποιητικές.

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

Οι διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος κρίνονται ικανοποιητικά.

9. ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το 2009-10, οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό λόγω συνταξιοδότησης αρκετών μελών ΔΕΠ και μη έγκαιρης αναπλήρωσης των θέσεων ήταν ακόμη μεγαλύτερες από το προηγούμενο έτος και η μικρή ερευνητική χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» διακόπηκε. Παρ' όλα αυτά, τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος παράγουν ερευνητικό έργο, το οποίο καλύπτει τις επιστημονικές περιοχές που θεραπεύονται στο Τμήμα, όπως θεωρητική και εφαρμοσμένη γλωσσολογία, μετάφραση, αγγλική και αμερικανική λογοτεχνία και πολιτισμός, κινούμενοι κυρίως από προσωπικό ενδιαφέρον στο επιστημονικό τους πεδίο και την ανάγκη τους για συμμετοχή στο διεθνές επιστημονικό γίγνεσθαι. Τα ερευνητικά αποτελέσματα του έργου παρουσιάστηκαν με:

- τη διοργάνωση ημερίδων και επιστημονικών συναντήσεων με προσκεκλημένους ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Το 2009-10 πραγματοποιήθηκε το συμπόσιο "Classical Heroism and Conflict: Revisiting Antique Warfare in the Medieval and Early Modern Era" στο πλαίσιο του ΠΜΣ του ΤΑΓΦ, το οποίο αποτελούσε και συνάντηση του ερευνητικού δικτύου Cultures of War and Conflict Resolution Research Network που συντονίζεται από το Institute of Medieval and Early Modern Studies, Bangor University. Στο συμπόσιο συμμετείχαν πανεπιστημιακοί από την Ελλάδα και το

εξωτερικό. Επίσης το 2009-10 οργανώθηκαν δύο ημερίδες (12/09 και 01/10) όπου οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες και οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες του Τμήματος παρουσίασαν την έρευνά τους. Στις ημερίδες είχαν προσκληθεί διακεκριμένοι ομιλητές από Παν/μια του εξωτερικού.

- τις δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ, των διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80 και συνεργαζομένων ερευνητών (μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδακτορικών συνεργατών) σε έγκυρα διεθνή και ελληνικά περιοδικά.
- τις ανακοινώσεις σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, σε αρκετές περιπτώσεις κατόπιν πρόσκλησης.
- την έκδοση του ηλεκτρονικού περιοδικού Synthesis με θέματα λογοτεχνίας και πολιτισμού.
- τις συνεργασίες στις οποίες εμπλέκονται τα μέλη με ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού.

Επίσης τα μέλη του Τμήματος συνέχισαν να δραστηριοποιούνται και σε έργα τα οποία αποτελούν προσφορά για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, όπως:

- το σχεδιασμό των εξετάσεων αγγλικής για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας,
- συγγραφή βιβλιοκριτικών και άρθρων σε εφημερίδες και περιοδικά ευρύτερου αναγνωστικού ενδιαφέροντος,
- διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων,
- την καλλιέργεια κοινωνικά ευαίσθητων εκπαιδευτικών με άρτιο επιστημονικό λόγο.

Συνεχίστηκε η προσπάθεια από τα μέλη ΔΕΠ για ενθάρρυνση και μύηση των υποψηφίων διδασκόντων και των μεταπτυχιακών φοιτητών στο ερευνητικό πεδίο. Μεταξύ των προσπαθειών αυτών περιλαμβάνονται:

- η συνέχιση των οργανωμένων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (τρίτη διετία), στα οποία περιλαμβάνεται και συγκεκριμένο μάθημα ερευνητικής μεθοδολογίας.
- η διοργάνωση σειρών σεμιναρίων και διαλέξεων με ομιλητές διακεκριμένους επιστήμονες από το εξωτερικό. Στόχος των δραστηριοτήτων αυτών είναι η θεωρητική κατάρτιση αλλά και η εμπλοκή και πρακτική εξάσκηση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια με καθηγητές από τα Παν/μια του Bangor (Wales), Macquarie (Australia) και Wurzburg (Germany).
- η διοργάνωση ημερίδων όπου οι φοιτητές ενθαρρύνονται με τη βοήθεια των διδασκόντων να παρουσιάσουν την ερευνητική τους εργασία. Συγκεκριμένα, οργανώθηκαν δύο ημερίδες, μια ανά κατεύθυνση του ΠΜΣ .

Δυστυχώς στο τέλος του 2009-10, οι οικονομικές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ αρνήθηκαν να εγκρίνουν τη μικρή συμβολική χρηματοδότηση που προβλεπόταν από το κονδύλιο του ΠΜΣ για τη μετακίνηση υποψήφιων διδασκτόρων για συμμετοχή με ανακοίνωση σε συνέδρια στο εξωτερικό. Έτσι βέβαια αποθαρρύνονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες του Τμήματος από τη διεθνή προβολή της έρευνας τους αλλά και του ΕΚΠΑ γενικότερα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-10, τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες με βάση το ΠΔ 407/80, σύμφωνα με τις δηλώσεις τους στα απογραφικά δελτία, έχουν συγγράψει και επιμεληθεί 6 βιβλία. Οι δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές υπερβαίνουν τις 17 και οι δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές είναι 8. Σημαντικός είναι επίσης ο αριθμός των δημοσιεύσεων σε συλλογικούς τόμους, ο οποίος υπερβαίνει τις 12.

Συνεχίστηκε η έκδοση του ηλεκτρονικού επιστημονικού περιοδικού Synthesis, το οποίο φιλοξενεί επιστημονικά άρθρα ξένων και Ελλήνων επιστημόνων σε θέματα λογοτεχνίας και πολιτισμού.

Τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν συστηματικά με ανακοινώσεις σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, ο αριθμός των οποίων υπερβαίνει τις 25 ενώ αξιοσημείωτος είναι ο αριθμός των ανακοινώσεων κατόπιν πρόσκλησης σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια (24).

Συστηματική είναι επίσης η ενασχόληση των μελών του Τμήματος με άλλες εργασίες, όπως βιβλιοκριτικές, συχνά κατόπιν πρόσκλησης, σε ελληνικά και κυρίως ξένα περιοδικά (π.χ. Language in Society, World Literature Today, EJAS, κ.α.) καθώς και η συγγραφή λημμάτων σε εξειδικευμένες εγκυκλοπαίδειες (π.χ. The Routledge Pragmatics Encyclopedia, Ηλεκτρονική Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, Φυλοπαίδεια). Οι βιβλιοκριτικές που έχουν γραφτεί για τα βιβλία των μελών του Τμήματος ήταν 14.

Σημαντικός αριθμός μελών ΔΕΠ έχει ασχοληθεί με μεταφράσεις επιστημονικών και λογοτεχνικών βιβλίων. Επίσης κάποια μέλη ΔΕΠ έχουν δημοσιεύσει ποιητικές συλλογές αλλά και ποιήματά τους σε περιοδικά.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

Η αναγνώριση του ερευνητικού έργου που επιτελείται στο Τμήμα καταδεικνύεται από δραστηριότητες όπως:

- οι συντακτικές, εκδοτικές ή/και συμβουλευτικές επιτροπές ελληνικών και διεθνών επιστημονικών περιοδικών στις οποίες συμμετέχουν, όπως: Directions in English Language Teaching and Testing, European Journal of American Studies, Journal of Greek Linguistics, Journal of Politeness Research, Syn-thèses, Synthesis, Translation Studies Journal MTM (Minor Translating Major, Major Translating Minor, Minor Translating Minor www.mtmjournal.gr), EJES: The European Journal of English Studies, e-colloquia, Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language), Research Papers in Language Teaching and Learning και Pragmatics. Μέλος του Τμήματος είναι συνεκδότρια (με την Kyoko Ohara) του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού Constructions and Frames. Επίσης, μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στις συμβουλευτικές επιτροπές σειρών επιστημονικών μονογραφιών (π.χ. Empirical Foundations of Theoretical Pragmatics (EFTP), Brill και Pragmatics & Beyond New Series, John Benjamins) καθώς και ως Acquisition Editors του εκδοτικού οίκου De Gruyter – Versita για γλωσσολογικές μονογραφίες.

- οι συστηματικές προσκλήσεις για κρίσεις άρθρων για δημοσίευση από ελληνικά και διεθνή περιοδικά όπως: *Constructions and Frames*, *Humor*, *International Journal of Applied Linguistics*, *Journal of Greek Linguistics*, *Journal of Politeness Research*, *Journal of Pragmatics*, *Language in Society*, *Multilingua*, *Pragmatics*, *Postcolonial Text*, *Studies in Travel Writing* και *Translator*.

- οι συστηματικές προσκλήσεις για κρίσεις άρθρων για δημοσίευση σε συλλογικούς τόμους (π.χ. *Handbook of Interpersonal Pragmatics*, Mouton) και πρακτικά συνεδρίων αλλά και περιλήψεων που υποβάλλονται για παρουσίαση σε συνέδρια (π.χ. για το CHRONOS 10: 10th international conference on tense, aspect, modality and evidentiality, Birmingham, Aston University και για το UICM3 Διεθνές Συνέδριο Utterance Interpretation and Cognitive models, Brussels).

- οι συστηματικές προσκλήσεις για ομιλίες και σεμινάρια σε άλλα πανεπιστήμια και ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού (π.χ. Πανεπιστήμιο της Κοϊμπρα, Πορτογαλία, Πανεπιστήμιο του Μισούρι, Η.Π.Α., University of Manchester, Centre for Translation & Intercultural Studies, European Commission Directorate-General for Translation, Training Unit R.4 in Brussels and Luxembourg) καθώς και οι προσκλήσεις ως προσκεκλημένοι ομιλητές σε διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό (π.χ. 6th International Conference on Construction Grammar, Πράγα, συνέδριο του British Association of Applied Linguistics BAAL).

- οι συστηματικές προσκλήσεις για βιβλιοκρισίες (π.χ. *The Mirror of Antiquity: 20th Century British Travellers in Greece*, του David Wills και *Impoliteness in Language. Studies on its Interplay with Power in Theory and Practice* των D. Bousfield & M. Locher (επιμ.).

- οι βιβλιοκρισίες που γράφονται για βιβλία μελών του Τμήματος (π.χ. για το *Reviewing Linguistic Thought: Converging Trends for the 21st Century*, *Women Writing Greece: Essays on Hellenism, Orientalism and Travel*).

- οι επιστημονικές εργασίες μελών ΔΕΠ του Τμήματος που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική διαδικασία σε αντίστοιχα τμήματα πανεπιστημίων του εσωτερικού και του εξωτερικού (π.χ. Πανεπιστήμια Αιγαίου, Αριστοτέλειο, Ζυρίχης, Κίελου) και συγκαταλέγονται σε θεματικές βιβλιογραφίες (π.χ. Πανεπιστήμιο Βόννης).

- οι προσκλήσεις για σχεδιασμό και επιμέλεια έκδοσης ειδικών θεματικών τευχών διεθνών περιοδικών (π.χ. *Journal of Greek Linguistics*).

- η επανέκδοση βιβλίων μελών του Τμήματος (π.χ. *Evidentials and Relevance*, Amsterdam and Philadelphia: Benjamins, 2001/2010) και η μετάφρασή τους σε άλλες γλώσσες (π.χ. Η Ηγεμονία της Αγγλικής Γλώσσας, Εκδόσεις Επίκεντρο, μετάφραση της β' έκδοσης του βιβλίου *The Hegemony of English*, Paradigm Publishers, 2003).

- οι ερευνητικές / επιστημονικές συνεργασίες που αναπτύσσονται μεταξύ μελών του Τμήματος και συναδέλφων από άλλα Πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού (π.χ. ΑΠΘ, ΕΑΠ, Πανεπιστήμια Αμβέρσας, Κολωνίας, Μπρίστολ και Kennesaw State University).

Τέλος, η αναγνώριση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών του Τμήματος καταδεικνύεται και από τον αριθμό των ετεροαναφορών, ο οποίος υπερβαίνει τις 474. Για τη

συλλογή των ετεροαναφορών χρησιμοποιηθήκαν γνωστές βιβλιογραφικές βάσεις (π.χ. Google scholar, Google books, Social Sciences Citation Index, Harzing's Publish or Perish). Θεωρούμε όμως ότι ο αριθμός αυτός δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, εφόσον κάποιοι συνάδελφοι δεν έδωσαν σχετικά στοιχεία. Επίσης η αντιπροσωπευτικότητα των βάσεων αυτών, τουλάχιστον σε σχέση με τις ανθρωπιστικές επιστήμες, είναι περιορισμένη. Η σχετική βιβλιογραφία εντοπίζει σημαντικό αριθμό ελλείψεων, όπως τη μη καταχώριση περιοδικών και εκδόσεων σε γλώσσες εκτός της αγγλικής και την απουσία βιβλίων, περιοδικών αλλά και πρακτικών συνεδρίων. Επίσης δεν είναι καταχωρημένες οι διδακτορικές διατριβές.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Αρκετά μέλη ΔΕΠ εμπλέκουν τους/τις προπτυχιακούς/ές και μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριές τους στην ερευνητική δραστηριότητα:

- με σεμινάρια για τη συγγραφή επιστημονικών ερευνητικών εργασιών.
- με εργασίες στα προπτυχιακά και κυρίως τα μεταπτυχιακά μαθήματα.
- με μεταφράσεις βιβλίων (πέντε (5) μεταπτυχιακοί του Προγράμματος «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» 2008- 2010)

Παρά τη μη ικανοποιητική αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τις ελλείψεις σε υποδομές και υποστηρικτικό προσωπικό, καταβάλλεται προσπάθεια από τα μέλη ΔΕΠ να εμπλακούν όσο είναι δυνατόν οι προπτυχιακοί/ές και κυρίως οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες στην έρευνα που συντελείται στο ΤΑΓΦ. Θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων που οργανώνει το τμήμα, οι φοιτητές/τριες ενεπλάκησαν άμεσα στην ερευνητική διαδικασία με διπλωματικές εργασίες, παρουσιάσεις σε ημερίδες και στην παραγωγή αριθμού δημοσιεύσεων.

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Μολονότι το 2009-10 δεν προκηρύχτηκε νέο πρόγραμμα «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» (χρηματοδότηση από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών), τα μέλη ΔΕΠ, παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες ενεπλάκησαν στη συγγραφή προτάσεων και υλοποίηση έργων όπως, το πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων», στο πλαίσιο του οποίου διεξάγεται συστηματική έρευνα σχετικά με τις απόψεις και στάσεις των φοιτητών/τριών και των μεντόρων και αξιολόγηση του μαθήματος της πρακτικής άσκησης και το Κρατικό Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας που αφορά στην Αγγλική Γλώσσα.

Ακόμη, αρκετά μέλη ΔΕΠ δραστηριοποιούνται και σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, όπως:

- Συμμετοχή στην Ερευνητική Ομάδα για θέματα φύλου και ισότητας Travelling Concepts, στο πλαίσιο του θεματικού Ευρωπαϊκού δικτύου ATHENA II. Υπο-ομάδα Resisters και Interculturality.
- Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Πρόγραμμα (European Scientific Foundation) A unified account of evidential markers in European languages. Programme acronym: EURO-EVID (επιστημονικός υπεύθυνος Prof. Dr. Bjoern Wiemer).

- Συμμετοχή στο ερευνητικό δίκτυο Cultures of war and conflict resolution, επιστημονικός υπεύθυνος Prof. Andrew Hiscock (Bangor University).
- Συμμετοχή στο De Paso: Representaciones Femeninas en Espacios de Transito (In Transit: Representing Women in Spaces of Passage) Principal Researcher: Dr. Teresa Gomez Reus (University of Alicante, Spain).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2009-10 συνεχίστηκαν οι συνεργασίες με διάφορα πανεπιστήμια του εξωτερικού στο πλαίσιο των προγραμμάτων SOCRATES-ERASMUS. Οι συμφωνίες που έχουν συνάψει μέλη του ΤΑΓΦ εμπλουτίστηκαν με δύο ακόμη συνεργασίες με γαλλικά Πανεπιστήμια και μια με την Ιταλία.

Επίσης συνεχίζεται το Πρόγραμμα ΜΕΤΑ-ΦΡΑΣΕΙΣ (2007-), σε συνεργασία με το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου (Ομάδα Προηγμένων Τηλεματικών Υπηρεσιών και Τηλεκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών).

Υπάρχει συνεργασία μελών ΔΕΠ του ΤΑΓΦ με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ΕΚΠΑ στο έργο «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών». Επίσης μέλη ΔΕΠ συνεργάζονται στην έρευνα με συναδέλφους από το ΕΑΠ.

Μέλη ΔΕΠ και διδάσκουσες με το ΠΔ 407/80 του Τμήματος συνεχίζουν να συμμετέχουν στην επιστημονική επιτροπή του ερευνητικού-εκπαιδευτικού έργου που έχει αναλάβει το Τμήμα για το ΚΠΓ (Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας) που αφορά στην Αγγλική Γλώσσα. Π.χ. συμμετέχουν στην ομάδα για τον σχεδιασμό και την παραγωγή υλικού και δραστηριοτήτων για την εξέταση προφορικού λόγου επιπέδων Α1-Α2, Β1, Β2 και Γ1 για το ΚΠΓ και στην ομάδα για τον σχεδιασμό και την παραγωγή εκπαιδευτικού/ενημερωτικού υλικού για τους εκπαιδευτές εξεταστών και εξεταστές προφορικού λόγου για το ΚΠΓ για την Αγγλική Γλώσσα, επίπεδα Α1-Α2, Β1, Β2 και Γ1.

Μέλος ΔΕΠ (υπό διορισμό) συνεργάστηκε με συναδέλφους (Ειρ. Φιλιππάκη-Warburton, Γ. Κοτζόγλου και Μ. Λουκά) και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για τη συγγραφή του νέου σχολικού εγχειριδίου Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού, το οποίο από το σχολικό έτος 2011-2012 θα διανέμεται και θα λειτουργεί ως βιβλίο αναφοράς για τους μαθητές της Ε' και Στ' Δημοτικού. (Το βιβλίο βρίσκεται ήδη αναρτημένο στους ιστότοπους <http://digitalschool.ypaideias.gr/> και <http://www.pi-schools.gr/books/dimotiko/>).

Επίσης μέλη ΔΕΠ είναι μέλη στις παρακάτω επιτροπές:

- Εθνική Συντονιστική Επιτροπή για την Ευρωπαϊκή Έρευνα για τις Γλωσσικές Δεξιότητες (Surveylang) (07/2010-10/2011).
- Επιτροπή Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Προγράμματος / Steering Committee Member in ESF (European Scientific Foundation) Research Networking Programme: A unified account of evidential markers in European languages. Programme acronym: EURO-EVID (επιστημονικός υπεύθυνος Prof. Dr. Bjoern Wiemer, Professor für slavische Sprachwissenschaft, Johannes-Gutenberg-Universität, Mainz (2009-)).
- Συντονιστική Επιτροπή του ερευνητικού δικτύου In Transit: Representing Women in Spaces of Passage, συνεργάτες από τα πανεπιστήμια του Αλικάντε, της

Βαρκελώνης και της Γενεύης 2008-2011).

- Συντονιστική Επιτροπή του ερευνητικού δικτύου Cultures of War and Conflict Resolution, συνεργάτες από τα πανεπιστήμια Pazmany University, Budapest, Trinity College Dublin, Tours, Gothenburg, Humboldt University, Berlin, University of East Carolina, Sheffield Hallam University, (2006-).

Μέλος ΔΕΠ συντόνισε το πρόγραμμα Tell US Poets: A Megaphone, “Can We Do Together?”, το οποίο είναι σχετικό με τη σύγχρονη ποίηση στον κόσμο των Αμερικανίδων Juliana Sprahr and Stephanie Young σε συνεργασία με συνάδελφο από το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε και εκδόθηκε στις 13/7/2010.

Μέλος ΔΕΠ διοργάνωσε συνδιδασκαλία και σεμινάρια σε φοιτητές/τριες αλλά και εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες σχετικά με θέματα φύλου και εκπαιδευτικής πολιτικής στα Πανεπιστήμια Τρέντο και Λονδίνου με σκοπό τη δημιουργία κατάλληλου διεπιστημονικού εκπαιδευτικού υλικού. Συνεργάζεται ακόμη σε επίπεδο έρευνας και διδασκαλίας με συναδέλφους στο Kennesaw State University (U.S.A) και στο Κέντρο Σπουδών της Καραϊβικής του Παν/μίου του Λονδίνου.

Μέλος ΔΕΠ είναι συντονίστρια του Κέντρου Καναδικών Σπουδών σε συνεργασία με το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ.

Μέλος ΔΕΠ είναι ειδική επιστημονική σύμβουλος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας από το 1999 για θέματα Ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής. Είναι ακόμη από το Ιούνιο του 2010 επιστημονική συνεργάτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission) για την πολυγλωσσία και μετέχει στις εργασίες του Civil Society Platform for the Promotion of Multilingualism.

Μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Θαλής», θέμα «Έμφυλες Ανισότητες στην Εκπαίδευση, την Απασχόληση και τον Πολιτισμό» (2009-).

Μέλη ΔΕΠ του τμήματος συνεργάζονται ως μέλη τριμελών επιτροπών επίβλεψης διδακτορικών διατριβών με συναδέλφους του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ και του ΑΠΘ, του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ και του ΜΜΕ του ΕΚΠΑ. Ακόμα υπάρχει συνεργασία και από κοινού συγγραφή άρθρων μεταξύ συναδέλφων από το Τμήμα αλλά και το Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Άλλες συνεργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη με συναδέλφους από το Τμήμα Αγγλικής, Γλωσσολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου της Δυτικής Αγγλίας (University of West England – Bristol), το Πανεπιστήμιο της Αμβέρσας στο Βέλγιο, και με το Πανεπιστήμιο Paris VII Γαλλίας. Υπάρχουν ακόμη επιστημονικές συνεργασίες με άλλα ΑΕΙ του εσωτερικού που έχουν υποστηρίξει προγράμματα σπουδών φύλου, καθώς επίσης και με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού που έχουν Κέντρα για Γυναικείες Σπουδές (City University of New York, University of London, University of Stockholm, University of Padova).

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

- Το ηλεκτρονικό περιοδικό (Research Papers in Language Teaching and Learning) της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (URL: <http://www.eap.gr>) αφιέρωσε το πρώτο τεύχος του 2009 σε μέλος ΔΕΠ του

Τμήματος, ως ένδειξη τιμής για τη συμβολή της στην έρευνα για τη μάθηση/διδασκαλία της αγγλικής ως ΞΓ, στην εκπαίδευση καθηγητών αγγλικής και στην οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ «Ειδίκευση Καθηγητών Αγγλικής Γλώσσας» του Ε.Α.Π.

- Σε μέλος ΔΕΠ του Τμήματος απενεμήθη το βραβείο ERASMUS (2010) στο Ευρωπαϊκό Θεματικό Δίκτυο ATHENA στο οποίο συμμετείχε ως συντονίστρια της ερευνητικής ομάδας “Interculturality,” υπο-ομάδα της θεματικής Traveling Concepts (Giovanna Covi, co-ordinator) από το 2007-2009.

10. ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Το σημαντικότερο ερευνητικό έργο που εκπονεί το Τμήμα είναι το **Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ)**

Το Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας συμμετέχει στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη του Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας», και συγκεκριμένα στην «Πράξη 1: Διαφοροποιημένες και Διαβαθμισμένες Εθνικές Εξετάσεις Γλωσσομάθειας» [έργο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) με προϋπολογισμό 3.875.000€] με τα εξής Υποέργα:

- Υποέργο 1.03 «Διαφοροποιημένα, διαβαθμισμένα και προσαρμοστικά όργανα μέτρησης Γερμανικής»
- Υποέργο 1.04 «Επιμόρφωση νέων αξιολογητών και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση εξεταστών της Γερμανικής»
- Υποέργο 1.10 «Σύνδεση της Αγγλικής, Γερμανικής, Ισπανικής του ΚΠΓ με την εκπαίδευση»

Για την υλοποίηση του Ερευνητικού Προγράμματος, που εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, συμπράττουν, εκτός του ΕΚΠΑ, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (EAITY) με έδρα την Πάτρα.

Παράλληλα εκπονούνται πάνω από 12 ατομικά ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από το ΕΛΚΕ, καθώς και ένα ερευνητικό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο από την Humboldt Stiftung, Γερμανία.

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Το Τμήμα συμμετέχει μέσω των μελών του σε διάφορα συλλογικά ερευνητικά προγράμματα με πανεπιστήμια εντός και εκτός Ελλάδας. Ενδεικτικά να αναφέρουμε εδώ τρία από τα πιο σημαντικά

- Συμμετοχή στο **συλλογικό ερευνητικό πρόγραμμα: «Theory of mind»**, το οποίο εκτελείται σε συνεργασία με τον καθ. Bart Hollebranse (University of Groningen), 2009.

- Συμμετοχή στο **συλλογικό ερευνητικό πρόγραμμα: «Survive syntax»**, το οποίο εκτελέστηκε σε συνεργασία με τον καθ. Michael Putnam (Carson-Newman College), 2007-2009.
- Συμμετοχή σε **συλλογικό ερευνητικό πρόγραμμα που αποβλέπει στην κριτική έκδοση των Απάντων του γερμανού στοχαστή Martin Heidegger**.

Άλλα Ερευνητικά προγράμματα

Τέλος, αξίζει να επισημανθεί ότι στο Τμήμα ανατέθηκαν και διεκπεραιώθηκαν/διεκπεραιώνονται με επιτυχία τα ακόλουθα ερευνητικά προγράμματα:

- Πρόγραμμα Αναμόρφωσης του ΠΠΣ, με κύρια συμμετοχή 12 μελών ΔΕΠ, 2 μελών ΕΙΔΙΠ, ενός μέλους ΕΤΕΠ και 1 διοικητικού υπαλλήλου.
- Εκπόνηση οργάνων μέτρησης γερμανομάθειας για τις εξετάσεις του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, με κύρια συμμετοχή 8 μελών ΔΕΠ και 2 μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π.

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του τμήματος διακρίσεις

Σημαντική διάκριση και ιδιαίτερη αναγνώριση σε διεθνές επίπεδο αποτελεί το γεγονός ότι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος κρίθηκε πρόσφατα από ανεξάρτητη επιτροπή του εγνωσμένου κύρους γερμανικού ιδρύματος Alexander-von-Humboldt και έλαβε υποτροφία για την υλοποίηση ερευνητικού σχεδίου συγκριτολογικού περιεχομένου.

Διάκριση επίσης αποτελεί η απήχηση στην επιστημονική κοινότητα που είχαν τα δύο συνέδρια που διοργάνωσε κατά την τελευταία διετία το Τμήμα («Διεπαφές μεταξύ Γλωσσολογίας και Διδακτικής» και «Friedrich Schiller Ποιητής – Δραματουργός – Στοχαστής»).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Παρά την ελλιπή χρηματοδότηση και τις ανεπαρκείς ερευνητικές υποδομές τα μέλη ΔΕΠ / ΕΠ του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας έχουν να επιδείξουν ιδιαίτερα κατά την τελευταία διετία (2008-2010) ένα πλούσιο ερευνητικό έργο. Τα πορίσματα του έργου αυτού παρουσιάστηκαν με άρθρα που δημοσιεύθηκαν σε έγκυρα ελληνικά ή διεθνή επιστημονικά περιοδικά, με επιστημονικές μονογραφίες ή με ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια, σε ημερίδες και διημερίδες.

11. ΤΜΗΜΑ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Η κατεύθυνση Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας έχει ορίσει ένα συγκεκριμένο ερευνητικό πλαίσιο στο οποίο αρθρώνεται η ερευνητική παραγωγή των μελών ΔΕΠ. Η γενικότερη στόχευση σχετίζεται με τη διερεύνηση θεμάτων που σχετίζονται με τη συστηματική μελέτη της Ιταλικής γλώσσας και φιλολογίας. Εκτός όμως της βασικής αυτής ερευνητικής ενασχόλησης, τα μέλη ΔΕΠ της Ιταλικής Κατεύθυνσης ασχολούνται και μια σειρά από ερευνητικά θέματα που εισάγουν την διαπολιτισμική / διαγλωσσική διάσταση. Ειδικότερα, μελετώνται θέματα που σχετίζονται με τη σύνδεση της Μεσαιωνικής Λατινικής Φιλολογίας με την Ιταλική Φιλολογία

καθώς και θέματα που αφορούν την ιστορική-πολιτιστική και λογοτεχνική αλληλεπίδραση Ελλάδας – Ιταλίας. Αρκετές είναι και οι μελέτες που σχετίζονται με την διδασκαλία της Ιταλικής γλώσσας σε έλληνες καθώς και συγκρίσεις των δύο γλωσσών σε δομολειτουργικό επίπεδο. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι στην Ιταλική κατεύθυνση δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη και την χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην γλωσσική ανάλυση και διδασκαλία με αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντική παραγωγή ερευνητικού έργου στον συγκεκριμένο κλάδο.

Η ερευνητική διαδικασία υποστηρίζεται οικονομικά από το Τμήμα μέσα από τα Κονδύλια Έρευνας και Εκπαίδευσης που μοιράζονται στα μέλη ΔΕΠ της Ιταλικής Κατεύθυνσης. Επίσης σε τακτά διαστήματα το ΕΚΠΑ χρηματοδοτεί το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ μέσα από το ερευνητικό πρόγραμμα Καποδίστριας.

Η ενημέρωση για τα προγράμματα χρηματοδοτούμενης έρευνας γίνεται μέσα από σχετικά έντυπα (προσκλήσεις υποβολής προτάσεων) που μοιράζονται από την Γραμματεία του Τμήματος. Επίσης ηλεκτρονικά μέσα από λίστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (mailing lists) που στέλνουν σχετικά ηλεκτρονικά μηνύματα σε όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

Η Ιταλική Κατεύθυνση έχει οργανώσει ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα διάχυσης του ερευνητικού της έργου, τόσο σε επίπεδο ακαδημαϊκής κοινότητας όσο και ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού. Τα ερευνητικά αποτελέσματα διαχέονται εσωτερικά μέσα από συναντήσεις εργασίας και ημερίδες που διοργανώνει τακτικά η Ιταλική Κατεύθυνση. Σε όλες τις εκδηλώσεις αυτές παράγονται πρακτικά τα οποία κυκλοφορούν τόσο στο εσωτερικό του Τμήματος όσο και σε άλλα Τμήματα ή / και Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Επιπλέον, τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ της Ιταλικής Κατεύθυνσης έχουν συχνή παρουσία σε επιστημονικές εκδηλώσεις του εξωτερικού (ημερίδες, διεθνή συνέδρια κ.ά.). Επίσης, πολλά μέλη ΔΕΠ έχουν στενές σχέσεις με συναφή Πανεπιστημιακά Τμήματα της Ιταλίας γεγονός που διευκολύνει την διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε διεθνές επίπεδο. Τέλος, η Ιταλική Κατεύθυνση διοργανώνει συχνά ημερίδες, συμπόσια, συνέδρια και συναφείς επιστημονικές οργανώσεις οι οποίες είναι ανοιχτές στο ευρύ κοινό. Επίσης με την αρωγή των αρχών της Ιταλίας στην Ελλάδα (Πρεσβεία, Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο) συνδιοργανώνονται πολλές εκδηλώσεις επιστημονικού αλλά και πολιτιστικού χαρακτήρα φέρνοντας κοντά στο ευρύ κοινό τα ερευνητικά αποτελέσματα.

Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ερευνητικής εργασίας στην Ιταλική Κατεύθυνση είναι η παντελής έλλειψη ερευνητικών εργαστηρίων, αλλά και γενικότερα χώρων διδασκαλίας και γραφείων. Οι διαθέσιμες υποδομές είναι ανεπαρκείς και δεν υποστηρίζουν τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας ούτε συνάδουν με την εικόνα σύγχρονου Ευρωπαϊκού Τμήματος.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων από τα μέλη του Τμήματος Ιταλικής γλώσσας και φιλολογίας κατά την τελευταία πενταετία (2004-2009) φαίνεται στους παρακάτω πίνακες κατ' έτος, βαθμίδα καθηγητή και Τομέα, έπειτα από στοιχεία που κατέθεσαν τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ. Το ερευνητικό έργο συνίσταται σε βιβλία / μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Η σημαντική αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ αποδεικνύεται από τις ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων, καθώς και από τις συμμετοχές τους σε πολλές επιστημονικές επιτροπές.

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Σε γενικές γραμμές ο βαθμός συμμετοχής είναι μικρός και δεν θα μεγαλώσει αν δεν αναπτυχθούν οι ερευνητικές υποδομές της Ιταλικής Κατεύθυνσης.

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Τα μέλη ΔΕΠ της Ιταλικής Κατεύθυνσης έχουν αναπτύξει συνεργασίες τόσο με άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ, όσο και με Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Πολλά από τα μέλη ΔΕΠ της Κατεύθυνσης συμμετέχουν σε ερευνητικές ομάδες άλλων Πανεπιστημίων της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

- **Cavaliere al merito della Repubblica Italiana.** Ο καθηγητής κ. Ζώρας έχει δεχθεί τις ακόλουθες διακρίσεις: Σε διεθνές επίπεδο
- **Cavaliere al merito della Repubblica Italiana.** Επίσης, δύο μέλη ΔΕΠ της Ιταλικής Κατεύθυνσης υπήρξαν Επισκέπτες Καθηγητές σε πανεπιστήμια της Ευρώπης

12. ΤΜΗΜΑ ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Το τμήμα Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας έχει υπογράψει Διμερείς Συμφωνίες με τα παρακάτω Ισπανικά Πανεπιστήμια:

- i. Πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης,
- ii. Πανεπιστήμιο της Γρανάδα
- iii. Πανεπιστήμιο του Βαγιαδολίδ (Valladolid),
- iv. Πανεπιστήμιο της Λιέιδα (Lleida),
- v. Πανεπιστήμιο του Αλικάντε (Alicante).

Από το 2005 μέχρι σήμερα έχουν μετακινηθεί με υποτροφία ERASMUS περισσότεροι από εβδομήντα πέντε 75 (φοιτητές) της Κατεύθυνσης Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας και αργότερα του τμήματος Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας ενώ αντίστοιχα έχουν έρθει στο Τμήμα φοιτητές από τα προαναφερθέντα Ισπανικά Πανεπιστήμια. Κατά την ίδια χρονική περίοδο έχουν μεταβεί στην Ισπανία πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματός και αντίστοιχα έχουν έρθει δέκα (10) Ισπανοί καθηγητές. Επίσης υπάρχει στενή συνεργασία με το Εθνικό Αυτόνομο

Πανεπιστήμιο του Μεξικού (UNAM), το Κολέγιο του Μεξικού (Colegio de México) και έχουν υπογραφεί Διμερείς Συμφωνίες Συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο της Δημοκρατίας στην Ουρουγουάη (Universidad de la República).

1. Υπό την αιγίδα του Ισπανικού Υπουργείου Παιδείας και σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Alcalá de Henares και το Μορφωτικό Τμήμα της Ισπανικής Πρεσβείας, διοργάνωσε σεμινάρια επιμόρφωσης καθηγητών της Ισπανικής γλώσσας, διάρκειας 60 διδακτικών ωρών έκαστο, κατά τους μήνες Ιούνιο και Δεκέμβριο του 2007.

2. Από το 2004 μέχρι σήμερα, έχει διοργανώσει ή συνδιοργανώσει με Πανεπιστήμια της Ισπανίας, σειρά διεθνών επιστημονικών ημερίδων στις οποίες έχουν συμμετάσχει προσκεκλημένοι καθηγητές από πανεπιστήμια της Ευρώπης, Η.Π.Α. και Λατινικής Αμερικής. Συγκεκριμένα έχουν διοργανωθεί ημερίδες / συμπόσια ως εξής:

A. Homenaje a Leopoldo Zea

B. Homenaje a Miguel de Cervantes

Γ. Homenaje a Federico García Lorca

Δ. Homenaje a Juan Carlos Onetti

E. Fraseo/Paremiología e interculturalidad

ΣΤ. Homenaje a Nicolás Guillén y César Vallejo

Z. Simón Bolívar, Francisco de Miranda y América Latina.

3. Μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες του Τμήματος έχουν λάβει υποτροφίες από την Ισπανική Κυβέρνηση για συμμετοχή σε θερινά προγράμματα επιμόρφωσης στην Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμό στο Πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης και στο Πανεπιστήμιο της Γρανάδα.

4. Συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης, με συντονιστή στην Ελλάδα τον καθηγητή κ. Κρίδα.

5. Διοργάνωσε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 14ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Λατινοαμερικανικών και Καραϊβικών Σπουδών (F.I.E.A.L.C.) με περισσότερες από 300 συμμετοχές καθηγητών και ερευνητών από Ευρώπη, Ασία και Αμερική.

6. Η καθηγήτρια Ε. Πανδή-Παυλάκη εκλέχθηκε Πρόεδρος της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Λατινοαμερικανικών και Καραϊβικών Σπουδών (F.I.E.A.L.C.) για το χρονικό διάστημα 2009-2011.

7. Διοργανώνει το 12ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας Σύγχρονης Ισπανικής Λογοτεχνίας (CILEC), σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια Al-AI-sun-Minia University (EGIPTO), Brooklyn College of the City of New York (Estados UnidoS), College of the Holy Cross (Estados UnidoS), Ohio State University (Estados UnidoS), Universidad de A Coruña (ESPAÑA), Universidad de Bucarest (Rumanía) Universidad de Cádiz (ESPAÑA), Universidad Nacional y Kapodistriaca de Atenas (Grecia), Universidad Nacional de Educación a Distancia (ESPAÑA), Universidad de Oviedo (ESPAÑA), Universidad de Santiago de Compostela (ESPAÑA), Universidad de Vigo (ESPAÑA), University of Glasgow (Reino Unido), University of Edingburgh (Reino Unido), The University of Melbourne (AUSTRALIA), Washington University

(Estados Unidos). Θα πραγματοποιηθεί σε τρεις έδρες ως εξής: 30 και 31 Μαΐου στο Πανεπιστήμιο της Λα Κορούνια (Universidad de a Coruña), 1 Ιουνίου στο Εθνικό εξ'αποστάσεως Πανεπιστήμιο της Ισπανίας (UNED) και 15, 16 και 17 Ιουνίου στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

8. Έχει προγραμματιστεί για τις 11 και 12 Οκτωβρίου 2011 Διεθνές Συμπόσιο αφιερωμένο στον Περουβιανό συγγραφέα José María Arguedas στο πλαίσιο των διεθνών εκδηλώσεων για τα 100 χρόνια από τη γέννησή του.

9. Συμμετείχε στο Πρόγραμμα «Σύστημα αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας. ΥΕ10: Προετοιμασία για τις εξετάσεις του ΚΠγ (Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας) στην Ισπανική Γλώσσα» για την εισαγωγή της Ισπανικής γλώσσας στις εξετάσεις του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας.

10. Συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Διαφοροποιημένες και Διαβαθμισμένες Εθνικές Εξετάσεις Γλωσσομάθειας» στα υποέργα 1.05, 1.06 και 1.10 για την εισαγωγή των διαβαθμισμένων επιπέδων Α, Β και Γ στην Ισπανική Γλώσσα, των εξετάσεων του ΚΠγ.

11. Συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών ΕΚΠΑ», κατά τη διάρκεια του οποίου φοιτητές κάνουν την πρακτική άσκησή τους σε σχολεία και πρεσβείες ή ινστιτούτα ισπανόφωνων χωρών.

12. Από την ίδρυση του Τμήματος και μέχρι σήμερα έχουν ανακηρυχθεί Επίτιμοι Διδάκτορες, σημαντικοί και αναγνωρισμένοι επιστήμονες από την Ισπανία και χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Η υποδομή η εργαστηριακή κρίνεται αρκούτως ικανοποιητική. Για να υπάρχει ερευνητική εγρήγορση χρειάζεται η επάρκεια ερευνητικών εργαστηρίων εξοπλισμένων με εργαστηριακό προσωπικό.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων από τα μέλη του Τμήματος συνίσταται σε βιβλία / μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Η σημαντική αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ αποδεικνύεται από τις ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων, καθώς και από τις συμμετοχές τους σε πολλές επιστημονικές επιτροπές.

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Σε γενικές γραμμές ο βαθμός συμμετοχής είναι μικρός και δεν θα μεγαλώσει αν δεν αναπτυχθούν οι ερευνητικές υποδομές της Ισπανικής Κατεύθυνσης.

13. ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η προαγωγή της Έρευνας είναι ικανοποιητική και συντελείται μέσω των δημοσιεύσεων (διεθνών-εγχώριων) των μελών Δ.Ε.Π., της συμμετοχής τους σε Ερευνητικά Προγράμματα και Συνέδρια (διεθνή-εγχώρια) καθώς και με την επίβλεψη των Διδακτορικών διατριβών που εκπονούνται.

Είναι θετικό το γεγονός ότι αρκετά μέλη Δ.Ε.Π. ήδη δραστηριοποιούνται στον τομέα των Ερευνητικών Προγραμμάτων. Αντιθέτως σημειώνεται το γεγονός της χαμηλής χρηματοδότησης των Προγραμμάτων αυτών.

Η βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι εξαιρετικά περιορισμένη σε χώρο, με συνέπεια την έλλειψη σειρών Μουσικολογικών Περιοδικών, συλλογών microfils με μουσικές πηγές ευρωπαϊκής μουσικής από τον 100-210 αιώνα. Τα κονδύλια για την αγορά υλικού χρήσιμου για την έρευνα είναι περιορισμένα, με αποτέλεσμα τα μέλη Δ.Ε.Π. να εξαναγκάζονται να καλύπτουν μόνοι τους το σύνολο, σχεδόν, των ερευνητικών τους εξόδων (αγορές βιβλίων, άρθρων, microfils, ερευνητικές αποστολές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό).

Το Εργαστήριο των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών είναι ένας χώρος στον οποίο λειτουργούν οκτώ υπολογιστές και ένας εκτυπωτής laser για τις διδακτικές ανάγκες των μαθημάτων: Μουσική Τεχνολογία, Μουσική Πληροφορική, Μουσική για Media, Ακουστική Χώρων με ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Τα μαθήματα Εφαρμοσμένης Ακουστικής, όπως είναι η σειρά των μαθημάτων των σχετικών με την Ηχοληψία, διδάσκονται στον χώρο του Studio του Εργαστηρίου Μουσικής Ακουστική; Τεχνολογίας, του Τμήματος Μουσικών Σπουδών. Πρόκειται για ένα τεχνολογικά αρτίως εξοπλισμένο επαγγελματικού επιπέδου studio ηχογραφήσεων και επεξεργασίας ήχου. Σ' αυτόν τον χώρο είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν ποικίλες δραστηριότητες, που άπτονται του ευρύτερου χώρου του ήχου, της ηχοληψίας, της ηλεκτρονικής σύνθεσης και της ακουστικής. Το Studio αποτελεί υπόδειγμα ακουστικής και εργονομικής μελέτης, καθώς είναι ένα από τα ελάχιστα studio στην Ελλάδα, που διαθέτει μεταβλητή ακουστική.

Αναφορικά με τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους, τα κριτήρια που τίθενται για την παράμετρο αυτή βασίζονται συνήθως στα θέσμια των θετικών επιστημών (Sciences) αλλά δεν βρίσκουν απόλυτη εφαρμογή και δεν είναι απόλυτα μετρήσιμες στις Ανθρωπιστικές; και Κοινωνικές; Επιστήμες (Arts and Humanities), στις οποίες συγκαταλέγεται η Μουσικολογία. Παρόλα αυτά, και δεδομένου του ότι η Μουσικολογία στην Ελλάδα είναι μια σχετικά νεαρή επιστήμη, η αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ, των υποψηφίων διδακτόρων και των λοιπών ερευνητών, αλλά και η συνολική τους προσφορά στην Επιστήμη είναι αξιόλογη και πολύ σημαντική.

Με δεδομένη τη νεαρή ηλικία του Τμήματος, οι συνεργασίες είναι πολύμορφες και προάγουν την έρευνα με πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

14. ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι διδάσκοντες του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών έχουν να επιδείξουν κατά την τελευταία διετία (2007-2009) πλούσιο ερευνητικό έργο, παρά την ελλιπή χρηματοδότηση και τις ανεπαρκείς υποδομές. Τα πορίσματα του επιστημονικού έργου

των μελών ΔΕΠ και των Συμβασιούχων 407/80 του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών δημοσιεύονται σε άρθρα τα οποία περιλαμβάνονται σε έγκυρα ελληνικά ή/και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, ανακοινώνονται σε διεθνή συνέδρια, ημερίδες και διημερίδες και εκδίδονται ως επιστημονικές μονογραφίες.

Προς ενημέρωσή σας, καταγράφουμε, δειγματοληπτικώς, την πλέον πρόσφατη επιστημονική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ και των Συμβασιούχων 407/80 του Τμήματος:

ι. Εκδεδωμένες επιστημονικές μονογραφίες

- Mazis I. Th., “A Geopolitical Analysis in the recent Lebanon crisis and the broader implications (Summer 2006)”, Institut für Strategie und Sicherheitspolitik της Landesverteidigungsakademie, Wien, Österreich, συλλογικός τόμος 8/ 2007, p.p.: 149-184.
- Μάζης, Ι. Θ., Η Γεωπολιτική στην Ευρύτερη Μέση Ανατολή και η Τουρκία, Εκδόσεις Λιβάνη, Αθήνα 2008 [410 σσ. και 45 έγχρωμοι χάρτες], ISBN 978-960-14-1627-4.
- Σελλά Ε., Διγλωσσία και Κοινωνία. Η ελληνική πραγματικότητα, Πρόλογος Χριστόφορου Χαραλαμπάκη, εκδόσεις Προσκήνιο, Αθήνα, 2001, 263 σσ. [2η έκδοση, Αθήνα, 2007].
- Κονδύλη Ε., Αραβικός Πολιτισμός, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2008, 535 σσ. [3η έκδοση].
- Μαυροπούλου Μ. & Πρόκου Σ., TEMEL TÜRKÇE II και TEMEL TÜRKÇE III (& αντίστοιχα Βιβλία για τον καθηγητή). Εκδόσεις Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, 2008.
- Μαυροπούλου Μ. & Πρόκου Σ., TÜRKÇE II και TÜRKÇE III (& αντίστοιχα Βιβλία για τον καθηγητή). Εκδόσεις Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, 2008.
- Μαυροπούλου Μ. & Πρόκου Σ., TEMEL TÜRKÇE I (& αντίστοιχο Βιβλίο για τον καθηγητή). Εκδόσεις Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, 2007.
- Μαυροπούλου Μ. & Πρόκου Σ., TÜRKÇE I (& αντίστοιχο Βιβλίο για τον καθηγητή). Εκδόσεις Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, 2007.
- Ντόκος Α., The proliferation of Weapons of Mass Destruction in the Mediterranean and the Middle East. EU and NATO's Options, London, Taylor & Francis Publishers, 2008.
- Ντόκος Αθαν., Security Sector Reform in Southeastern Europe, the Black Sea and the Middle East, Kluwer Academic Publishers, Amsterdam, 2007.
- Παπουτσάκη Ν., Μικρή εισαγωγή στα ισλαμικά γράμματα, έκδ. Μουσείο Μπενάκη-Μουσείο Ισλαμικών Τεχνών, Αθήνα 2007 (στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα – αγγλική μετάφραση: John Αυγερινός)
- Λούπης Δ., Εβλιγιά Τσελεμπί, Οδοιπορικό στην Ελλάδα (1668-1671). Πελοπόννησος, νησιά Ιονίου, Κρήτη, νησιά Αιγαίου, εισαγωγή, μετάφραση από τα

τουρκικά, σημειώσεις, Αθήνα: Εκάτη, 1994, [21999, 366 σσ., 32 εικόνες. Τρίτη έκδοση 2005, 445 σσ., 42 εικόνες]

- Loupis D. & Tolia G. (eds), *Eastern Mediterranean cartographies*, Τετράδια Εργασίας 25/26. Athens: Institute for Neohellenic Research, National Hellenic Research Foundation, 2004), 402 σσ., 134 εικόνες.
- Μαυροπούλου Μ., *NUTUK, Ο Μέγας Ρητορικός, του Gazi Mustafa Kemal Atatürk, σχολιασμένη μετάφραση, δύο τόμοι, εκδ. Παπαζήση, 2009.*
- Σελλά Ε., *Μετάφραση από τη γαλλική γλώσσα του έργου του καθηγητή του Πανεπιστημίου της Σορβόνης Paris V, Χρήστου Κλαίρη, Λειτουργική Γλωσσολογία, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2007, 131 σελ. [πρωτότυπο: Christos Clairis, *Vers une linguistique inachevée*, Louvain, Peeters, 2005].*

ii. Ερευνητικά προγράμματα εν εξελίξει

Στα κάτωθι ερευνητικά προγράμματα τα μέλη ΔΕΠ και οι συμβασιούχοι 407/80 μετείχαν ή μετέχουν ως συντονιστές ή ως εξωτερικοί συνεργάτες:

- «Documentation of Urum, the language of a Greek population in the Caucasus», συντονιστής Στ. Σκοπετέας και το Πανεπιστήμιο του Potsdam. Το εν λόγω πρόγραμμα ενεκρίθη προς χρηματοδότηση από το Κοινωνικό Ιδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, Αθήνα (Δεκέμβριος 2009).
- «Γεωγραφική Παιδεία και Ιστορία της Χαρτογραφίας, 15ος-19ος αιώνες», Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα.
- «Οθωμανική Επιγραφική. *Corpus Inscriptionum Ottomanicarum Graeciae*», μελέτη και έκδοση του συνόλου των οθωμανικών επιγραφών της Ελλάδας. Υπεύθυνη προγράμματος: Ευαγγελία Μπαλτά, Διευθύντρια Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα.
- «Ενθάρρυνση επιχειρηματικών δράσεων, καινοτόμων εφαρμογών στον τομέα της πολιτιστικής διαχείρισης». Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Πολιτισμικό Διοικείν» (2006-2007)
- «Άδωνις: η αραβική ποιητική πρωτοπορία με ελληνικό ψευδώνυμο», 2003 (ΕΚΠΑ, ΕΛΚΕ).
- «Αναζήτηση στοιχείων για τη σχέση του αραβικού πολιτισμού με την παιδεία που αναπτύχθηκε στα παράλια της Μεσογείου», 2005 (ΕΚΠΑ, ΕΛΚΕ).
- Βυζαντινές και ισπανο-αραβικές σχέσεις τον 10ο και 11ο αιώνα (2006).
- «Πιλοτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για την οργάνωση της ύλης, σύνταξη του αναλυτικού προγράμματος και συγγραφή εγχειριδίων για τη διδασκαλία της Τουρκικής σε Αρχάριους και Προχωρημένους καθώς και σε φυσικούς ομιλητές στα Γυμνάσια της Θράκης» (2006-08).

Τέλος, επισημαίνουμε ότι στο Τμήμα ανετέθη και διεκπεραιώνεται με επιτυχία, με τη

συμμετοχή στην ομάδα εργασίας όλων των διδασκόντων την Τουρκική γλώσσα, η διενέργεια των εξετάσεων πιστοποίησης της Τουρκικής γλώσσας, του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας του ΥΠΕΠΘ - Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών και Διεθνών Εκπαιδευτικών Θεμάτων, Διεύθυνση Πιστοποίησης της γνώσης ξένων (2008).

Αναγνώριση ερευνητικού έργου

Η ποιότητα του ερευνητικού και εν γένει επιστημονικού έργου των μελών του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών αποτυπώνεται μέσω της συμμετοχής τους στους κάτωθι διοικητικούς και ερευνητικούς τομείς (για την τελευταία διετία):

A. Διοίκηση σε Ερευνητικούς Θεσμούς:

Καθηγητής Ι. Θ. Μάζης: Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Αμυντικών Αναλύσεων (I.A.A.) του Ερευνητικού Κρατικού Think Tank για θέματα Γεωπολιτικής, Γεωστρατηγικής και Αμυντικής Ανάλυσης από τον Ιούλιο 2004 έως τον Ιούλιο 2008.

B. Προσκλήσεις από πανεπιστήμια της αλλοδαπής για διδασκαλία

- *Second Annual Tel Aviv University Workshop on The Arab-Israeli Conflict* δωδεκαήμερης Διάρκειας, τα οποία διοργανώνει το «The S. Daniel Abraham Center for International and regional Studies» του ίδιου Πανεπιστημίου (καθηγητής κ. Ι.Θ.Μάζης)

- NATO SCHOOL, Oberammergau, Deutschland (15 Μαΐου 2007) με αντικείμενο “*Geo-cultural perspective of Global Stability and Security*” για την οποία εδέχθη την υπ. αρ. 1808.1.66/NSO/DA/07/an/vg, May 2007 συγχαρητήρια επιστολή του Κοσμήτορος της Σχολής /Dean of Academics, Colonel, USA Air Force Δρος Kurt W. Shake (Ph.D) (καθηγητής κ. Ι.Θ.Μάζης).

- Διευρωπαϊκό Διδακτορικό και Μεταδιδακτορικό Σεμινάριο με ερευνητικό πεδίο τις «*Πολιτικές Ανάπτυξης και Διαχείρισης του Χώρου*» με κύριους συνεργάτες τα Πανεπιστήμια της Τεργέστης (Ινστιτούτο Γεωπολιτικής και Τμήμα Εξωτερικής Πολιτικής και Διπλωματίας), της Νάπολης (Federico II, Σχολή Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Αναλύσεως Περιβαλλοντικών και Περιφερειακών Δυναμικών), Πανεπιστήμιο Νοβάρας, Πανεπιστήμιο του Μπενεβέντο, Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, της Λουμπλιάνας κ.ά. (καθηγητής κ. Ι.Θ.Μάζης)

- Université Catholique de Louvain στο Βέλγιο (καθηγητής Jacques Grand-Henry) σχετικά με την κριτική έκδοση των μεσαιωνικών μεταφράσεων του Α. Γρηγορίου του Θεολόγου (Αναπληρώτρια καθηγήτρια κ. Ε. Κονδύλη)

- INALCO στον Παρίσι (καθηγητής Abubakr Schraibi) με θέματα μεσαιωνικής αραβικής λογοτεχνίας Θεολόγου (Αναπληρώτρια καθηγήτρια κ. Ε. Κονδύλη)

Γ. Μέλη του Τμήματος μετείχαν ή μετέχουν στη συντακτική επιτροπή έγκυρων επιστημονικών περιοδικών.

Δειγματοληπτικώς:

-“Γεωπολιτική”, επιστημονικό εξειδικευμένο περιοδικό με κριτές.

- «*Defensor Pacis*» και της ελληνόφωνης τετράμηνης Επιστημονικής Επιθεωρήσεως του Ινστιτούτου Αμυντικών Αναλύσεων

- «Γεωστρατηγική», αγγλόφωνη Επιστημονική Επιθεώρηση του Ινστιτούτου Αμυντικών Αναλύσεων.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί η συνεργασία μελών του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών με τους ακόλουθους εκδοτικούς οίκους:

- Σειρά «Γεωπολιτική» των Εκδόσεων «Προσκήνιο-Α. Σιδεράτος».
- Σειρά του Εργαστηρίου Γεωπολιτιστικών Αναλύσεων του Εκδοτικού Οίκου Παπαζήση.
- Σειρά «Γεωπολιτική-Διεθνείς Σχέσεις» των Εκδόσεων Λιβάνη.

Δ. Διακρίσεις

- Αναπληρώτρια καθηγήτρια κ. Ε. Κονδύλη: Prix Fagnan des études sémitiques (2007).
- Καθηγητής κ. Ι. Θ. Μάζης: έχει τιμηθεί επανειλημμένως για την επιστημονική του προσφορά με μετάλλια, ονομαστικές τιμητικές πλακέτες και τιμητικά διπλώματα.

Ε. Η αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ και των Συμβασιούχων 407/80 του Τμήματος αποτυπώνεται, τέλος, και στο γεγονός ότι μετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες μεγάλων επιστημονικών συλλόγων, επιστημονικών εταιριών ή ερευνητικών ιδρυμάτων, από τη θέση του Προέδρου, του ιδρυτικού μέλους, του μέλους.

Δειγματοληπτικώς:

- ο Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Σπουδών Μέσης Ανατολής
- ο Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημας Ανατολής
- ο «Balkan Society» του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης.
- ο Société Internationale de Linguistique Fonctionnelle (Διεθνής Εταιρεία Λειτουργικής Γλωσσολογίας), με έδρα το Παρίσι, Γαλλία.
- ο American Society of Geolinguistics (Αμερικανική Εταιρεία Γεωγλωσσολογίας), με έδρα τη Νέα Υόρκη, Ηνωμένες Πολιτείες.
- ο Ελληνική Εταιρεία Εφαρμοσμένη Γλωσσολογίας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
- ο Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), με έδρα την Αθήνα.
- ο Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων (ΚΕΜΟ), με έδρα την Αθήνα.
- ο Royal Society for the encouragement of Arts, Manufactures and Commerce (RSA), με έδρα το Λονδίνο

15. ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

Το ερευνητικό έργο τα έτη 2008-2009 του Τμήματος Φυσικής κατανέμεται στους πέντε τομείς:

α) Τομέας Φυσικής Στερεάς Κατάστασης,

β) Τομέας Πυρηνικής Φυσικής και Στοιχειωδών Σωματιδίων, γ) Τομέας Αστροφυσικής, Αστρονομίας, Μηχανικής

δ) Τομέας Φυσικής Περιβάλλοντος - Μετεωρολογίας,

ε) Τομέας Ηλεκτρονικής - Υπολογιστών -Τηλεπικοινωνιών -Αυτοματισμού

και είναι σε διαφορετικές κατευθύνσεις των φυσικών επιστημών. Χωρίζεται σε δυο μεγάλες κατηγορίες, στην κατεύθυνση βασικής έρευνας και σε δραστηριότητα; εφαρμογών - μελετών. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η μεταφορά νέας γνώσης και τεχνολογία; σε νέους επιστήμονες, όπως και η παραγωγή νέας γνώσης και τεχνολογία; μέσω διπλωματικών εργασιών, Μεταπτυχιακών Διπλωμάτων Ειδίκευσης και Διδακτορικών.

Μέσω των ερευνητικών έργων και παροχών υπηρεσιών, μεταφέρεται τεχνογνωσία στον ιδιωτικό τομέα και σε φορείς του δημοσίου, οργανισμούς, τοπική αυτοδιοίκηση, υπουργεία, κ.λ.π. Σημαντική είναι επίσης, η διάχυση της παραγόμενης γνώσης, μέσα από τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα ενημέρωσης. Για την εκτέλεση των ερευνητικών έργων υπάρχουν συνεργασίες με ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού, Ευρωπαϊκή Ένωση, Αμερική, Μέση Ανατολή, κ.λ.π.

16. ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Ο κύριος στόχος του Τμήματος Μαθηματικών είναι η καλλιέργεια και ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης, η αναζήτηση και επεξεργασία θεωρητικών μοντέλων για την ερμηνεία πρακτικών και θεωρητικών προβλημάτων και η κατάρτιση επιστημόνων για τις ανάγκες της εκπαίδευσης, της οικονομίας και της έρευνας.

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι επιστήμονες διεθνούς κύρους, πολλοί δε είναι ηγετικές φυσιογνωμίες στον κλάδο τους σε παγκόσμιο επίπεδο. Η αριστεία του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αποδεικνύεται από:

1. Τη δημοσίευση εργασιών τους στα κορυφαία επιστημονικά περιοδικά του κλάδου,
2. Τη δημοσίευση μονογραφιών τους από τους κορυφαίους εκδοτικούς οίκους,
3. Την πρόσκληση τους στα κυριότερα διεθνή συνέδρια του κλάδου,
4. Την επιτυχημένη συμμετοχή τους σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα,
5. Την επιτυχημένη διοργάνωση διεθνών επιστημονικών συνεδρίων,
6. Την εκλογή τους ως μέλη διεθνών επιστημονικών ενώσεων και
7. Τη βράβευση εργασιών τους από την Ακαδημία Αθηνών.

Παράλληλα με τις ερευνητικές τους δραστηριότητες, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, εκπαιδεύοντας επιστήμονες μαθηματικούς για τις ανάγκες της εκπαίδευσης, της οικονομίας και της έρευνας. Η αριστεία του

διδασκτικού έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος αποδεικνύεται από:

1. Την επαγγελματική αποκατάσταση πολλών διδασκόντων του Τμήματος, οι οποίοι εργάζονται ως μέλη ΔΕΠ σε Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού και στελεχώνουν διακεκριμένα ερευνητικά ινστιτούτα.
2. Την ιδιαίτερα επιτυχημένη συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων του Τμήματος σε ανταγωνιστικά προγράμματα χρηματοδότησης διδακτορικής έρευνας.
3. Τη χορήγηση υποτροφιών σε πολλούς τελειόφοιτους του Τμήματος από τα κορυφαία Πανεπιστήμια του κόσμου για τη συνέχιση των σπουδών τους και την εκπόνηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.
4. Την τιμητική αναγνώριση από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας.
5. Την επιτυχημένη συμμετοχή προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος σε διεθνείς μαθηματικούς διαγωνισμούς.

A. Βραβεύσεις μελών ΔΕΠ του Τμήματος από την Ακαδημία Αθηνών

Η Ακαδημία Αθηνών έχει απονεμίσει τα τελευταία χρόνια τα ακόλουθα βραβεία σε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών:

1. Τάξη των Θετικών Επιστημών, Βραβείο Επαμεινώνδα Παπαστράτου (1996): Το βραβείο απονεμήθηκε στον Καθηγητή κ. Μιχαήλ Μαλιάκα για την εργασία του Resolutions and Parabolic Schur Algebras (J. Algebra 180, 670-690 (1996))
2. Τάξη των Θετικών Επιστημών, Βραβείο Επαμεινώνδα Παπαστράτου (1999): Το βραβείο απονεμήθηκε από κοινού στον Καθηγητή κ. Δημήτριο Δεριζιώτη και τον διδάκτορα του Τμήματος Μαθηματικών κ. Κωνσταντίνο Γκότση για την εργασία τους The cuspidal modules of the finite general linear group (LMS J. Comput. Math. 1, 75-108 (1998))
3. Τάξη των Θετικών Επιστημών, Βραβείο Επαμεινώνδα Παπαστράτου (2002): Το βραβείο απονεμήθηκε στον Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Ιωάννη Εμμανουήλ για την εργασία του Nilpotent cohomology classes and some examples of groups (J. Pure Appl. Alg. 163, 159-171 (2001))
4. Τάξη των Θετικών Επιστημών, Βραβείο Επαμεινώνδα Παπαστράτου (2004): Το βραβείο απονεμήθηκε στον Καθηγητή κ. Παναγιώτη Παπάζογλου για την εργασία του Quasi-isometry invariance of group splittings (Annals of Mathematics 161, 759-830 (2005))
5. Τάξη των Θετικών Επιστημών, Βραβείο του Καθηγητού Αριστείδου Φωτίου Πάλλα (2005): Το βραβείο απονεμήθηκε στον Καθηγητή κ. Αντώνιο Μελά για την εργασία του The best constant for the centered Hardy-Littlewood maximal inequality (Annals of Mathematics 157, 647-688 (2003))
6. Τάξη των Θετικών Επιστημών, Βραβείο Επαμεινώνδα Παπαστράτου (2006): Το βραβείο απονεμήθηκε στην Καθηγήτρια κ. Ολυμπία Ταλέλλη για την εργασία της Periodicity in group cohomology and complete resolutions (Bull. London Math. Soc. 37, 547-554 (2005))

Β. Βράβευση του Καθηγητή κ. Β. Δουγαλή από το ΙΤΕ

Το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας έχει θεσμοθετήσει από το 1991 το Βραβείο Εξαιρετης Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας εις μνήμην Βασίλη Ξανθόπουλου - Στέφανου Πνευματικού. Το βραβείο είναι ετήσιο και απονέμεται για να τιμηθεί η μνήμη του Βασίλη Ξανθόπουλου και του Στέφανου Πνευματικού, καθηγητών του Πανεπιστημίου Κρήτης και μελών του ΙΤΕ, που δολοφονήθηκαν το βράδυ της 27ης Νοεμβρίου 1990 στο Ηράκλειο, τη στιγμή που επιτελούσαν από κοινού το διδακτικό λειτούργημα.

Η έννοια της εξαιρετης Πανεπιστημιακής διδασκαλίας δεν εξαντλείται στην ικανότητα σαφούς, κατανοητής και ενδιαφέρουσας διδασκαλίας από την έδρα. Περιλαμβάνει όλες εκείνες τις δραστηριότητες που ανοίγουν επιστημονικούς δρόμους στο φοιτητή, τον εμπνέουν και τον καθοδηγούν στην έρευνα, τον καθιστούν δε κοινωνό του επιστημονικού ήθους και της ανιδιοτελούς αναζήτησης της αλήθειας.

Το 2000 το βραβείο αυτό απονεμήθηκε στον καθηγητή του Τμήματος Μαθηματικών κ. Βασίλειο Δουγαλή.

Γ. Διακρίσεις φοιτητών του Τμήματος σε διεθνείς μαθηματικούς διαγωνισμούς

Ο διαγωνισμός IMC (International Mathematics Competition for University Students) είναι ο μεγαλύτερος παγκόσμιος μαθηματικός διαγωνισμός για φοιτητές. Διεξάγεται από το 1994 και εξής με τη συμμετοχή κορυφαίων Πανεπιστημίων των ΗΠΑ και της Ευρώπης. Οι φοιτητές διαγωνίζονται δύο ημέρες σε 5 προβλήματα την ημέρα, τα οποία είναι διατυπωμένα στα Αγγλικά και αφορούν την ύλη των μαθημάτων: Απειροστικός Λογισμός, Γραμμική Άλγεβρα, Βασική Άλγεβρα, Θεωρία Ομάδων, Θεωρία Πιθανοτήτων, Πραγματική Ανάλυση, Μιγαδική Ανάλυση, Συνδυαστική, Θεωρία Αριθμών και Θεωρία Γραφημάτων.

Φοιτητές του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών συμμετέχουν από το ακαδημαϊκό έτος 2007-08 και εξής στο διαγωνισμό αυτό. Κάθε έτος παραδίδονται μαθήματα προετοιμασίας στους ενδιαφερόμενους φοιτητές, υπό την εποπτεία της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρίας. Το κύριο βάρος της προετοιμασίας αυτής έχουν αναλάβει μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Από τους φοιτητές του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών είχαμε τις ακόλουθες διακρίσεις:

1. 15th IMC 2007 – 2008 (Μπλαγκόεβγκραντ, Βουλγαρία):

- α) Δικαιάκος Χρήστος, εύφημη μνεία
- β) Σταματόπουλος Γιάννης, εύφημη μνεία
- γ) Χατζάκος Δημήτρης, εύφημη μνεία

2. 16th IMC 2008 – 2009 (Βουδαπέστη, Ουγγαρία):

- α) Σακελλάρης Γιώργος, χρυσό μετάλλιο
- β) Σταματόπουλος Γιάννης, ασημένιο μετάλλιο
- γ) Καραταπάνης Κωνσταντίνος, χάλκινο μετάλλιο

δ) Παναγιωτάκος Νικόλαος, εύφημη μνεία

3. 17th IMC 2009 – 2010 (Μπλαγκόεβγκραντ, Βουλγαρία):

α) Ζαδικ Ηλίας - αργυρό μετάλλιο

β) Καραταπανης Κωνσταντίνος - χάλκινο μετάλλιο

γ) Σακελλαρης Γιωργος - χάλκινο μετάλλιο

δ) Στεργιοπουλου Διονυσια - χάλκινο μετάλλιο

ε) Χατζακος Δημητρης - χάλκινο μετάλλιο

στ) Σταματοπουλος Ιωαννης - εύφημη μνεία

(Ο 18ος διαγωνισμός θα γίνει το καλοκαίρι του 2011 στη Βουλγαρία.)

Ο διαγωνισμός SEEMOUS (South-Eastern European Mathematics Olympiad for University Students) είναι ένας μαθηματικός διαγωνισμός που αφορά πρωτοετείς και δευτεροετείς φοιτητές. Ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2006-07 και αποκτά σιγά σιγά όλο και μεγαλύτερο κύρος στους μαθηματικούς κύκλους. Οι φοιτητές διαγωνίζονται μια ημέρα σε τέσσερα προβλήματα, τα οποία είναι μεταφρασμένα στη γλώσσα του κάθε διαγωνιζόμενου και αφορούν την ύλη των μαθημάτων: Απειροστικός Λογισμός, Γραμμική Άλγεβρα, Βασική Άλγεβρα, Πραγματική Ανάλυση, Συνδυαστική και Θεωρία Αριθμών.

Κάθε χρόνο παραδίδονται μαθήματα προετοιμασίας στους ενδιαφερόμενους φοιτητές, υπό την εποπτεία της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρίας, στα οποία οι φοιτητές ενημερώνονται επίσης για τους όρους συμμετοχής. Το κύριο βάρος στην προετοιμασία αυτή έχουν αναλάβει (τα τελευταία 5 έτη) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο τέλος των μαθημάτων γίνεται Πανελλήνιος Διαγωνισμός για την επιλογή της εξαμελούς Ελληνικής Ολυμπιακής ομάδας. Αν και στους διαγωνισμούς μπορούν να συμμετάσχουν μόνον πρωτοετείς ή δευτεροετείς φοιτητές, τα μαθήματα προετοιμασίας είναι ανοικτά για κάθε ενδιαφερόμενο φοιτητή.

Από το Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών είχαμε τις ακόλουθες διακρίσεις:

1. 1st SEEMOUS 2006 – 2007 (Λευκωσία, Κύπρος):

Ηλιοπούλου Μαρίνα, χάλκινο μετάλλιο

2. 2nd SEEMOUS 2007 – 2008 (Αθήνα, Ελλάδα):

Χατζάκος Δημήτριος, χάλκινο μετάλλιο

3. 3rd SEEMOUS 2008 – 2009 (Λευκωσία, Κύπρος):

α) Σακελλάρης Γεώργιος, ασημένιο μετάλλιο

β) Καραταπάνης Κωνσταντίνος, χάλκινο μετάλλιο

γ) Μπραζιτικός Σιλουανός, χάλκινο μετάλλιο

δ) Νεστορίδη Ευριδίκη - Ξένια, χάλκινο μετάλλιο

ε) Παναγιωτάκος Νικόλαος, χάλκινο μετάλλιο

4. 4th SEEMOUS 2009 – 2010 (Πλόβντιβ, Βουλγαρία):

α) Ζαδίκ Ηλίας, ασημένιο μετάλλιο

β) Μαυρίκος Εμμανουήλ, χάλκινο μετάλλιο

γ) Μπραζιτικός Σιλουανός, χάλκινο μετάλλιο

δ) Παναγιωτάκος Νικόλαος, χάλκινο μετάλλιο

ε) Στεργιοπούλου Δήμητρα - Διονυσία, χάλκινο μετάλλιο

5. 5th SEEMOUS 2010 – 2011 (Βουκουρέστι, Ρουμανία):

α) Ζαδίκ Ηλίας, χρυσό μετάλλιο (με την υψηλότερη βαθμολογία από όλους τους διαγωνιζόμενους)

β) Εσκενάζης Αλέξανδρος, ασημένιο μετάλλιο

γ) Ζέμας Κωνσταντίνος, ασημένιο μετάλλιο

δ) Μπογιόκας Δημήτριος, χάλκινο μετάλλιο

ε) Μπορμπιλιάς Γεώργιος, χάλκινο μετάλλιο

17. ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

Η ερευνητική πολιτική του Τμήματος εκφράζεται μέσα από τα γνωστικά πεδία έρευνας των Τομέων του. Το τμήμα Βιολογίας έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δραστηριότητες : 6 μεταπτυχιακά Διπλώματα ειδίκευσης, 37 ερευνητικά προγράμματα σχετικά με θέματα υγείας, 20 ερευνητικά προγράμματα σχετικά με θέματα Βιοτεχνολογίας, 52 ερευνητικά προγράμματα σχετικά με εφαρμογές στο περιβάλλον, 10 ερευνητικά προγράμματα σχετικά με την γεωργία και τα τρόφιμα, 27 ερευνητικά προγράμματα σχετικά με το υδάτινο περιβάλλον. Οι συνεργασίες αυτές έχουν αναπτυχθεί με φορείς όπως υπουργεία (Παιδείας, Υγείας, Ανάπτυξης, Γεωργίας) παραγωγικές εταιρείες όπως Νηρέας, Selonda, Vivartia, Ιδρύματα όπως Εμπειρίκιο, Λάτσιο, κ.τ.λ. και μη κυβερνητικές οργανώσεις όπως WWF HELLAS. Τα πλήρη στοιχεία των προγραμμάτων αυτών αναφέρονται στην επιστημονική επετηρία 2005-2010 του τμήματος Βιολογίας.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν είτε ως επιστημονικοί υπεύθυνοι είτε ως συνεργάτες στις παραπάνω δραστηριότητες. Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας του Τμήματος έγινε μέσω των ιστοτόπων των μελών ΔΕΠ και της επιστημονικής επετηρίδας 2005-2010 του Τμήματος.

Τα αποτελέσματα της έρευνας του Τμήματος διαχύθηκαν στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις σε διεθνή/ελληνικά περιοδικά και συνέδρια που ο αριθμός τους ανέρχεται σε περίπου 1.423.

Την τελευταία πενταετία δημοσιεύθηκαν 107 βιβλία/συλλογικοί τόμοι και 109 Διδακτορικές Διατριβές (μονογραφίες). Επί πλέον δημοσιεύθηκαν από τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ 602 επιστημονικές εργασίες. Οι αναφορές που έγιναν στα ερευνητικά αποτελέσματα των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία, ανέρχονται σε 12.634.

Τα αποτελέσματα των ερευνητικών προγραμμάτων έχουν ως αποτέλεσμα και 9 διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Ο αριθμός των ερευνητικών Προγραμμάτων σύμφωνα με τα στοιχεία που χορηγήθηκαν από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του ΕΚΠΑ κατά το χρονικό διάστημα 2004-2009 είναι 188, η χρηματοδότηση των οποίων κατανέμεται ως ακολούθως:

- Καποδίστριας (Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας ΕΛΚΕ)
- Άμεση Χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκή Ένωση
- Πυθαγόρας (κυρίως) από ΥΠΕΘ
- ΠΕΝΕΔ (κυρίως) ΓΓΕΤ
- Άλλες πηγές

Διακρατικές Συνεργασίες . Εκτός των 10 προγραμμάτων ERASMUS με τις χώρες Αυστρία, Γερμανία, Ισπανία, Πολωνία, Πορτογαλία και Τουρκία (όπως προκύπτει από την ιστοσελίδα του τμήματος), έχουν συναφθεί και 45 διακρατικές συνεργασίες με Ιδρύματα των παρακάτω χωρών Αλβανία (1), Αυστραλία (1) Αγγλία (3), Γερμανία (4), ΗΠΑ (7), Ισπανία (4), Ιαπωνία (1), Ιταλία (2), Καναδάς (1), Κύπρος (8), Λουξεμβούργο (1), Ουγγαρία (1), Ουκρανία (2), Ολλανδία (1), Πορτογαλία (1), Πολωνία (4), Ρουμανία (1), άλλες χώρες (1)

18. ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η αναγνώριση του Ερευνητικού Έργου των μελών του Τμήματος και η συμβολή του στην επιστήμη προκύπτει από την έγκριση, μετά από αξιολόγηση, και δημοσίευση μεγάλου αριθμού δημοσιεύσεων σε Διεθνή επιστημονικά περιοδικά, τις αναφορές από άλλους ερευνητές στο δημοσιευμένο έργο, τη συμμετοχή μελών του Τμήματος σε Οργανωτικές Επιτροπές διεθνών εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων, προγραμματισμό μελλοντικών ερευνητικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αξιολόγηση εθνικών και διεθνών ερευνητικών προτάσεων για χρηματοδότηση, αξιολόγηση επιστημονικών εργασιών για δημοσίευση στα σημαντικότερα Διεθνή περιοδικά.

Επιπλέον, ουσιαστική είναι η τεχνική, επιστημονική και υλική βοήθεια σε πληττόμενες από φυσικές καταστροφές περιοχές, με αποστολές επιστημονικής, τεχνικής και υλικής βοήθειας σε μεγάλης κλίμακας φυσικές καταστροφές σε διάφορα σημεία της υδρογείου. Η συμβολή αυτή έχει αναγνωριστεί όχι σε εθνικό επίπεδο αλλά και διεθνώς.

Αρκετά από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος κατέχουν διεθνώς εξέχουσα θέση στο γνωστικό τους αντικείμενο. Ως τεκμήρια διάκρισης του ερευνητικού τους έργου αποτελούν οι επιστημονικές δημοσιεύσεις σε περιοδικά με υψηλό δείκτη εμβέλειας (impact factor), ο αριθμός των βιβλιογραφικών αναφορών άλλων ερευνητών στο έργο αυτό καθώς και η χρηματοδότησή τους από συναγωνιστικούς Ευρωπαϊκούς ή Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς. Επιπλέον, η διεθνής αναγνώριση των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στοιχειοθετείται από το γεγονός ότι οι επιστήμονες αυτοί καλούνται συχνά να υπηρετήσουν ως κριτές για οργανισμούς που προσφέρουν ερευνητικά κονδύλια, μέλη εκδοτικών συμβουλίων διεθνών επιστημονικών περιοδικών, οργανωτικά και εκτελεστικά μέλη μεγάλων διεθνών επιστημονικών οργανισμών και των συνεδρίων τους, μέλη επιτροπών λήψεως αποφάσεων ιδρυμάτων, μέλη διοικητικών επιτροπών ή συμβουλίων της Ευρώπης.

Αξίζει να αναφερθεί ότι σε μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν απονεμηθεί σημαντικές διεθνείς

διακρίσεις καθώς και διπλώματα ευρεσιτεχνιών.

Οι ατομικές αυτές διακρίσεις (μερικές από αυτές), σύμφωνα με τα Ατομικά Απογραφικά Δελτία των μελών ΔΕΠ, είναι οι ακόλουθες:

- Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (No:200701003767/ 05.12.2007) με θέμα: 'Σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της διάβρωσης (γεωμορφολογικής) σε τρεις διαστάσεις'.
- Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας από τον ΟΒΙ του Υπουργείου Ανάπτυξης (No:20080100086/ 06.02.2008) με θέμα: 'Σύστημα αυτόματης αντιπλημμυρικής προστασίας από υπερχείλιση υδρογραφικού δικτύου'.
- Η εργασία με τίτλο "Neoproterozoic and Variscan SHRIMP ages for zircons from the Baba Mountain granitic complex, basement of the Hellenides Alpine orogenic belt", Βραβείο Κωνσταντίνου Κτενά της Ακαδημίας Αθηνών (2010).
- Η εργασία με τίτλο "Phosphate deposits of Neogene age in Greece. Mineralogy, geochemistry and genetic implications, Βραβείο Κωνσταντίνου Κτενά της Ακαδημίας Αθηνών (2007).
- Η εργασία με τίτλο "The role of microorganisms on the mineralogical and geochemical characteristics of the Parnassos-Ghiona bauxite deposits, Greece" η οποία δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό Journal of Geochemical Exploration του οικου Elsevier, αναγνωρίστηκε ως μία από τις 50 εργασίες με τις περισσότερες αναφορές για την περίοδο 2006-2011.

19. ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Η συμμετοχή των ερευνητικών ομάδων του Τμήματος σε μεγάλα Ευρωπαϊκά ερευνητικά Προγράμματα προσφέρει τη δυνατότητα διεθνών συνεργασιών με γνωστά ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα καθώς και ερευνητικές μονάδες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, αρκετές από τις οποίες ανήκουν σε πρωτοπόρες εταιρίες των τομέων αυτών. Επίσης, αρκετά μέλη ΔΕΠ διατηρούν ερευνητικές συνεργασίες με συναδέλφους τους στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Στα πλαίσια των εθνικών προγραμμάτων και των διμερών συνεργασιών, οι ερευνητικές ομάδες του Τμήματος έχουν αναπτύξει επαφές με αντίστοιχες ομάδες από τα περισσότερα Ελληνικά Πανεπιστήμια, αρκετά ερευνητικά ιδρύματα και τις μεγαλύτερες ή πιο δραστήριες ελληνικές επιχειρήσεις. Στη συνέχεια αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένες σημαντικές συνεργασίες του Τμήματος με άλλους οργανισμούς.

A) Ξένα Πανεπιστήμια: Beijing University of Posts and Telecommunications , Boston University, USA, Chalmers University of Technology, Sweeden, CITY UNIVERSITY LONDON, UK, Conservatoire National des Arts et Métiers CNAM France, Cyprus University of Technology Danmarks Tekniske Universitet, Delft University of Technology - TUDelft The Netherlands, Digital Enterprise Institute (Deri) – National University of Ireland, Galway, Ecole Nationale Superieure des Telecommunications ENST , Ecole Polytechnique Federal de Lausanne, Escuela Politécnica Superior -Univ. Carlos III de Madrid , ETH Zurich, Free

University of Bozen-Bolzano, Goettingen State and University Library , Imperial College Londons, Institute Nationale Polytechnique de Grenoble, France, King's College London, KTH, Narodna in univerzitetna knjiznica , Northeastern University, Boston, USA, Politecnico Di Milano, Italy, Politecnico di Torino, Polytechnic Institute of New York University., Poznan University of Technology, Ransellar Polytechnic Institute, Troy NY, Rotterdam School of Business, SURF Foundation, Tampere University of Technology TUT Finland, Technische Universität Berlin – TUB Germany, Technische Universität Darmstadt, Technishe Universität München TUM Germany, Telecom Bretagne, The University of Surrey, Tilburg University, The Netherlands, Universidad Carlos III de Madrid - UC3M, Spain, Universidad Politécnica de Madrid, Universidade do Minho , Universita degli studi di Pavia , Universitat de les Illes Balears, Universität Duisburg-Essen, Universität Münster, Germany, Universitat Politecnica de Catalunya, Université Catholique de Louvain UCL Belgium, University College Cork, University College London, University of Bath, University of Bielefeld, University of Cambridge, University of Coimbra, University of Cyprus, University of Dundee, University of Essex, University of Franche-Comte, University of Gent, University of Glasgow , University of Houston, USA, University Of Innsbruck, Austria, University Of Jyvaskyla, Finland, University of London, Queen Mary, University Of Manchester, Uk, University Of Maribor, Slovenia, University of Maryland College Park, University of Napoli Federico II UNINA Italy, University of Nottingham, University Of Oslo, Norway, University of Oxford, University of Paris, University of Southampton, University Of Stockholm, Sweden, University of Toronto, University of Trento, University of Udine, University Of Vienna, Austria, University of Wales Swansea, University of Wales, Bangor, University of Zurich, Vrije Universiteit Brussel, Warwick Business School.

B) Ξένα ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμοί: Agence Nationale des Fréquences, British Library, Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen, Bureau de Recherches Géologiques et Minières BRGM, CEA-LETI Grenoble LETI France, Centre d'Essais et de Recherche de l'Entente,(CSEM), Centre Suisse d'Electronique et de Microtechnique, Centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya (CTTC), Centro Ricerche Fiat S.C.p.A., CERN, European Organization for Nuclear Research ,Consiglio Nazionale Delle Ricerche, Consorzio Interuniversitario Nazionale per l'Informatica CINI UoN/CINI Italy, Copenhagen Business School, ERCIM, Sophia-Antipolis, France, ESA, European Space Agency, FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Fraunhofer-Gesellschaft zur Foerderung der angewandten Forschung e.V., French National Library, FTW Vienna (Telecommunications Research Center Vienna), Fundación Tecnología Social, Madrid, Spain, Heinrich-Hertz-Institut, HHI, ICFO-The Institute of Photonic Sciences, ICM Uniewersytet Warszawski, IFISC (Institute for Cross-Disciplinary Physics and Complex Systems), INRIA, Rennes Bretagne Atlantique, INSA-IETR, Instituto Superior de Cikncias do Trabalho e da Empresa, ISTI-CNRC, Pisa, Italian National Research Council - CNR Italy, Jozef Stefan Institute, SLOVENIA, Louvre Museum, Max Planck Institute for Informatics, Microsoft Research, Silicon Valley Center, National Information Learning Centre, Georgia, National Library of Germany , National Library of the Netherlands, SINTEF - Trondheim SINTEF Norway, Swedish Institute for Computer Science, Uffizi gallery, Florence, Vatican Library, VTT Technical Research Centre.

Γ) Ευρωπαϊκή βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών: Alcatel Thales III-V lab, Alcatel-Lucent Deutschland AG, Alenia Aeronautica, AOS Technology Ltd, Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM), FRANCE, CEA-LETI Grenoble LETI France, Coritel, CSEM, the Swiss Center for Electronics and Microtechnology, Deimos Space, Deutsche Telekom AG, DHI Hydroinform a.s., Eblana Photonics Ltd., Emu Ltd, Engineering, Italy, Ericsson AB, Eurescom, EUROCOPTER (D) (ECD), France Telecom, GKN, IDATE, IHP

Microelectronics, IMDEA Networks, Madrid, Spain, Infineon Germany, Innolume, M Squared Lasers Ltd, Metaware PLC, Pisa Italy, Microsoft Research, MMI, Motorola SAS, Navocap, Merville, France, NEC technologies UK, Nokia Corporation, Norwegian Mapping Agency, NORWAY, Office of Communications, OFS, Onefive GmbH, Philips, PhX Photonics, PZL Helicopters, Radio Communications Agency Netherlands, Siemens AG, SINTEF - Trondheim SINTEF Norway, Spanish Association of Telecommunications Operators, SpidCom, TechIdeas, Technoma SA, Spain, Telecom Italia S.p.A., Telefónica Investigación y Desarrollo S.A. Unipersonal (TID), Telekom Austria, Telenor, Telia Sonera, Thales Communications S.A., Thomson R&D France, Thyia, Thomson, Time-Bandwidth Products AG, Toptica, TWT, VocomTech, San Sebastian, Spain

Δ) Ελληνικά Πανεπιστήμια: Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ΕΜΠ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνείο Κρήτης, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης.

Ε) Ελληνικά ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμοί: Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου, Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, ΕΘΙΑΓΕ, ΕΔΕΤ, Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ), Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

ΣΤ) Ελληνικές επιχειρήσεις: ATC, Epsilon International SA, Group 4 Securicor Security Services, H+S Technology Solutions, Helic, Hellas on Line, InAccessNetworks, Infoquest, A.E., Intrakom, OTE A.E. SIEMENS A.E, Singular, Systema S.A. Unisystems, A.E., Vodafone S.A., AVACA Technologies S.A., Athens Tecnology Center (ATC) A.E., Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ A.E. Ε.Λ.Κ.Α. A.E., Ομιλία ΕΠΕ, Τεχνολογική Συστημάτων A.E.

Ζ) Ευρεία κυβέρνηση και δημόσιος τομέας: Βουλή, Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, ΕΕΤΤ, ΑΔΑΕ, Διαχειριστική Αρχή Ψηφιακής Σύγκλισης, ΚΤΠ Α.Ε., Δήμος Αθηναίων.

Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι οι ερευνητικές συνεργασίες που αναπτύσσονται στο Τμήμα βρίσκονται σε ένα πολύ ικανοποιητικό επίπεδο (παρ' όλες τις δυσκολίες χρηματοδότησης τέτοιων δραστηριοτήτων από την Πολιτεία και το Πανεπιστήμιο).

20. ΤΜΗΜΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Το υψηλό επίπεδο της ερευνητικής δραστηριότητας αποδεικνύεται από τον αριθμό των δημοσιεύσεων σε υψηλού κύρους επιστημονικά περιοδικά, τον αριθμό των αναφορών των μελών του Τμήματος, την ικανότητά τους να προσελκύσουν ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, αλλά και τις συνεργασίες μελών του Τμήματος με επιστήμονες από αναγνωρισμένα Ερευνητικά Κέντρα και Ιδρύματα του εξωτερικού.

Ο συνολικός αριθμός των δημοσιεύσεων για την διετία 2009-2010 ανέρχεται σε **230**, δηλαδή κατά μέσο όρο **115/έτος**. Δεδομένου ότι ο αριθμός των μελών ΔΕΠ είναι 39 άτομα, έχουμε κατά μέσο όρο **~3 εργασίες ανά μέλος ΔΕΠ** ανά έτος. Υπάρχει ευρεία αναγνώριση του ερευνητικού έργου των μελών του τμήματος όπως φαίνεται από τις αναφορές στο επιστημονικό

έργο των μελών ΔΕΠ. Ο αριθμός των αναφορών για την διέτι **αθροιστικά τις 5850, δηλαδή κατά μέσο όρο 2925 ανά έτος ή 75 ανά έτος και ανά μέλος ΔΕΠ**. Οι συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών διεθνούς κύρους ανέθεσαν την κρίση ~120 άρθρων προς δημοσίευση σε μέλη του Τμήματος ανά έτος.

Υπάρχουν σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες μελών του Τμήματος με ερευνητές ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων του εξωτερικού. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται: University of Oxford, Université Paris V, University of Basel, Université de Marseille, University of California- Scripps, The Rockefeller University (USA), Institut Curie Paris, CNRS-Station Biologique de Roscoff, CNRS-Gif sur Yvette, National Institute of Neurological Disorders and Stroke (USA), National Institute of Health (USA), Laboratory of Molecular & Cellular Neuroscience, ITI, Pierre-Fabre, Lavipharm, ADIR-Servier κλπ. Επίσης υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες με ιδρύματα του εσωτερικού στα οποία συμπεριλαμβάνονται: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Πάτρας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ερευνητικό Κέντρο Δημόκριτος, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Το τμήμα Φαρμακευτικής έχει ισχυρούς δεσμούς με μεγάλο αριθμό κοινωνικών και παραγωγικών φορέων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό

Συγκεκριμένα:

Συνεργασία με εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς

Μέλη του Τμήματος παρέχουν υπηρεσίες στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων συμμετέχοντας σε διάφορα συμβούλια και επιτροπές.

Επίσης μέλη του Τμήματος έχουν συμμετάσχει ή/και συμμετέχουν στις επιτροπές του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού φορέα, EMEA (European Medicine Agency). Αξίζει να αναφερθεί ότι ένα μέλος του Τμήματος είναι πρόεδρος του MLWP (Monographs and List Working Party) και αντιπρόεδρος της επιτροπής HMPC (Herbal Medicinal Product Committee) του EMEA. Επίσης μέλη του τμήματος συμμετέχουν σε φορείς όπως ΚΕΣΥ, ΔΟΑΤΑΠ, ΙΚΥ κλπ.

Συνεργασία με επιστημονικές εταιρείες

Τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν:

- στα διοικητικά συμβούλια (πρόεδροι ή μέλη ΔΣ) Ελληνικών Επιστημονικών Εταιρειών και συλλογικών φορέων όπως η Ελληνική Φαρμακευτική Εταιρεία η Ελληνική Εταιρεία Φαρμακοχημείας, η Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοποιών, η Ένωση Ελλήνων Χημικών.
- στα συμβούλια/επιτροπές διεθνών επιστημονικών φορέων όπως, European Federation of Medicinal Chemistry, Phytochemical Society of Europe, AFERP, GA (Society for medicinal plant research), American Association of Pharmaceutical Scientists.

Συνεργασίες με φορείς της περιφέρειας

Μέλη του Τμήματος έχουν αναπτύξει δραστηριότητες που αφορούν την ανάδειξη τοπικών γεωργικών προϊόντων και συνεργάζονται με Περιφέρειες (Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας), και Γεωργικούς Συνεταιρισμούς (Ροδόπης, Τυρνάβου, Ρούβα, Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου,

Συνεταιρισμός ροδοκαλλιεργητών Κοζάνης).

Συνεργασίες με Παραγωγικούς φορείς

Στην μεγάλη τους πλειοψηφία τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν συνεργαστεί με Βιομηχανίες στα πλαίσια ερευνητικών έργων ή προγραμμάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Φαρμακευτικές βιομηχανίες

JANNSEN PHARMACEUTICA (Belgium), ADIR-SERVIER (France), PIERRE-FABRE (France), INTRA-CELLULAR THERAPIES (USA), ITI (USA),

GSK (UK), AstraZeneca (Sweden), Roche (Switzerland), LAVIPHARM (Ελλάδα), ELPEN (Ελλάδα), Verisfield (Ελλάδα), Pharmathen (Ελλάδα), UNI-PHARMA (Ελλάδα), ALAPIS (Ελλάδα), Galenica (Ελλάδα)

Βιομηχανίες τροφίμων

FRUTAROM (Switzerland), PHYTOLAB (Germany), FINZELBERG (Germany), HITEX (France), Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ελλάδα), Γιώτης (Ελλάδα), Χαϊτογλου (Ελλάδα), VIVARTIA (Ελλάδα), Συνεταιρισμού Ροδόπης, Τυρνάβου, Σαντορίνης, Ρομπόλα (Ελλάδα)

Βιομηχανίες καλλυντικών

KORRES NATURAL PRODUCTS , APIVITA (Ελλάδα)

Περιβαλλοντικές εταιρίες

TERRA NOVA (Ελλάδα)

Λοιπές εταιρίες

PHARMACIST (Ελλάδα), ALTERCHEM (Ελλάδα), BIO-HELLAS (Ελλάδα), Rigas labs s.a. (Ελλάδα), DEVRO (UK), BASF (Germany), Bruker (Germany). Ελληνικός οργανισμός εξωτερικού εμπορίου

Πρέπει να σημειωθεί ότι δραστικά μόρια τα οποία παρήχθησαν από τις ερευνητικές εργασίες των μελών του Τμήματος χρησιμοποιούνται ως ερευνητικά εργαλεία διεθνώς και πωλούνται από διεθνείς προμηθευτές χημικών αντιδραστηρίων (π.χ. Merck).

A. Μέλη του Τμήματος έχουν βραβευτεί για το ερευνητικό τους έργο. Κατά την τελευταία πενταετία σε αυτά συμπεριλαμβάνονται οι κκ. α) Καθηγητής Π.Μαχαίρας «Research Achievement Award» στα πλαίσια του Pharmaceutical Sciences World Congress, New Orleans November 2010, κλπ. β) Επ. Καθηγητής Π. Μαγιάτης ο οποίος τιμήθηκε με το βραβείο Egon-Stahl ως ο κορυφαίος Ευρωπαίος ερευνητής κάτω των σαράντα ετών για το έτος 2009 στο πεδίο της Φαρμακογνωσίας και Χημείας φυσικών προϊόντων κατά τη διάρκεια του 57ου συνεδρίου της Διεθνούς επιστημονικής εταιρείας για τη μελέτη των Φαρμακευτικών φυτών και τη Χημεία φυσικών προϊόντων (Society for Medicinal Plant and Natural Product Research-GA

B. Επίσης σε μέλη ΔΕΠ του τμήματος έχουν απονεμηθεί βραβεία καλύτερων αναρτημένων ανακοινώσεων σε διεθνή συνέδρια (Μαγιάτης-Σκαλτσούνης 2010 Λαμπρινίδης-Μικρός 2010)

21. ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες.

Στο Τμήμα, πέρα από τις δημοσιεύσεις ενός μεγάλου αριθμού εργασιών υψηλής ποιότητας στον ελληνικό και τον διεθνή χώρο, υλοποιούνται ερευνητικά προγράμματα, τόσο στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως και στον Ελληνικό χώρο.

Πέρα από το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων (που αυτή την εποχή βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη: έρευνα σχετική με την εκπαίδευση μέσω Η/Υ των παιδιών τις μειονότητας σε δυσπρόσιτα χωριά της Θράκης, την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών τους, τη δημιουργία πρωτότυπου υλικού, τη λειτουργία και το συντονισμό μονάδων στήριξης κ.ο.κ.), στο Τμήμα «τρέχουν» προγράμματα «Πυθαγόρας» (π.χ. επαγγελματική αποκατάσταση πτυχιούχων ΠΤ με αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις), πρόγραμμα πρακτικής άσκησης των φοιτητριών, προγράμματα «Καποδίστριας» αλλά και ανεξάρτητες έρευνες (κίνητρα συμμετοχής εκπαιδευτικών στο χώρο της ειδικής αγωγής, παράμετροι ένταξης παιδιών μεταναστών κ.ο.κ.).

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις.

Τρία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ανέλαβαν θέσεις ευθύνης στον κεντρικό διοικητικό μηχανισμό της εκπαίδευσης στην Ελλάδα: μία καθηγήτρια ως ειδική γραμματέας του ΥΠΔΒΜκΘ, μια καθηγήτρια ως αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και πρόεδρος του Τμήματος Ειδικής Αγωγής και ένας καθηγητής ως αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και πρόεδρος του Τμήματος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

22. ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος ερευνητικές δραστηριότητες

Το Τμήμα ΕΜΜΕ έχει ιδρύσει και στεγάζει το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας, ένα Ινστιτούτο με πλούσια ερευνητική, εκδοτική και μελετητική δραστηριότητα. Το Ινστιτούτο Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας έχει ήδη παράγει μια σειρά σημαντικών ερευνών. Το Ινστιτούτο Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας έχει διοργανώσει σεμινάρια (π.χ., με την Athens Olympic Broadcasting), συνέδρια (π.χ., Αθήνα 2004: Μετα-Ολυμπιακοί Αναστοχασμοί), κύκλους διαλέξεων (2004-05 και 2005-06), έχει εκδώσει ικανό αριθμό βιβλίων.

Το Τμήμα ΕΜΜΕ με το Ινστιτούτο το από το 2004 εκδίδουν το πρώτο και μοναδικό έως τώρα επιστημονικό περιοδικό για τη μελέτη του επικοινωνιακού φαινομένου στη χώρα με τον τίτλο «Ζητήματα Επικοινωνίας», ήδη έχουν εκδοθεί 11 τεύχη. Η ερευνητική δραστηριότητα και παραγωγή του Ινστιτούτου είναι ζηλευτή από άλλα πλούσια ερευνητικά ιδρύματα.

Στο Τομέα των Συνεδρίων, τη τελευταία διετία ενδεικτικά αναφέρουμε:

- 5ο Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου 13-22/5-2008
- 3ος, 4ος, 5ος και 6ος κύκλοι διαλέξεων «Ζητήματα Επικοινωνίας»

- Εκδήλωση του ΕΠΙΕΕ για τα ΜΜΕ στην Κίνα
- Διεθνές συνέδριο «Ψηφιακά Μέσα Επικοινωνίας», 22-05-2008.
- Συνδιοργάνωση και συμμετοχή του Τμήματος στο Συνέδριο της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης-Επικοινωνίας με τα αντίστοιχα Τμήμα του Παντείου και του Αριστοτέλειου (15 & 16-5-2008)
- Ημερίδα «Μουσική και Πολιτική», 26-11-2007
- Ημερίδα «50 χρόνια από το θάνατο του Β. Ράιχ: η Ιστορία μιας απώθησης», 27-11-2007
- Ημερίδα «Το θεσμικό πλαίσιο για τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση», 6-6-2008.
- Ημερίδα έργου Επιμόρφωση (παρουσίαση και διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου ΕΠΕΑΕΚ ΕΠΙΝΟΗΣΗ-Εξειδίκευση εκπαιδευτικών – ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για ήπια νοητική καθυστέρηση), 29-11-2008
- Εκδηλώσεις «Μέρες ευχρηστίας και προσβασιμότητας», 10-14/11/2008
- Διεθνές Συνέδριο «Globalization and Pornography», 29-30 Σεπτ. 2008
- 2η Διεθνής Συνάντηση «Εξόριστοι στο δέρμα μας: από τη μια ταυτότητα στην άλλη», 28 Μαΐου 2009.
- Ημερίδα «Η Ανάλυση Λόγου στην Ελλάδα» (9 Φεβρουαρίου 2010)
- Δράση: «Τρίτη Ηλικία και Τεχνολογία: Δυνατότητες και προοπτικές», Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Μάιος, 2010).
- Ημερίδα «Παιχνίδι, Αφήγηση, Τεχνολογία – αναζητώντας το ψηφιακό ανάλογο της ανθρώπινης παραμυθίας», Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας (Ιούνιος 2010).
- Διεθνές Συνέδριο «Europe and the media, new developments in social theory and research» ΕΠΙΕΕ, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Οκτώβριος, 2010)
- Συνέδριο «Ημέρες Ευχρηστίας και προσβασιμότητας 2010» ΕΠΙΕΕ-Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση, Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Νοέμβριος, 2010).’
- Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Επικοινωνίας της Κίνας (Communication University of China)

Σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες

Το Τμήμα μέσω του ΕΠΙ Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας έχει αναπτύξει μια σειρά από

σημαντικές ερευνητικές δραστηριότητες. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- 2010-2011: Η επανάκτηση της πόλης – μια νεανική ματιά στην Αθήνα. Συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων.
- 2010-2011: Πολιτιστική Εκδήλωση για την “Ημέρα του Μετανάστη” (18 Δεκεμβρίου). Συνεργασία με την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία διοργάνωσης εκδηλώσεων Μ.Ε.Σ.Ο.
- 2009-2010: Έλεγχος ορθής λειτουργίας της AGB Hellas A.E. Συνεργασία με την Επιτροπή Ελέγχου Έρευνας Τηλεθέασης.
- 2009-2010: Η φήμη της Ελλάδας στα διεθνή ΜΜΕ. Έρευνα για λογαριασμό της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης.
- 2009: Μέσα ενημέρωσης, πολιτική κουλτούρα και κοινωνία πολιτών. Μελέτη στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πρωτοβουλίας 11 ξένων πανεπιστημίων για τη διερεύνηση της επιρροής των επικοινωνιακών συστημάτων στην παροχή της ενημέρωσης.
- 2008-2009: Τα Ελληνόπουλα στο διαδίκτυο: Ευκαιρίες και κίνδυνοι. Έρευνα για λογαριασμό της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.
- 2008: Το ξεκίνημα – όψεις της νεανικής δημιουργικότητας. Έρευνα για λογαριασμό της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης.
- 2007-2008: Διερεύνηση, καταγραφή και προβολή καλών πρακτικών ψηφιακής πολιτιστικής δημιουργίας και δημιουργία Α' φάσης Θεσμού Αριστείας. Έρευνα για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομικών, στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας.
- 2007: Τηλεοπτικός πολιτικός (διά)λογος. Έρευνα για λογαριασμό της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

Αναφορά σε ιδιαίτερα σημαντικές κατά την άποψη του Τμήματος διακρίσεις

- Μέλος της International League of Higher Education in Media and Communication
- Το Μαγικό Φίλτρο, ένα μαθησιακό ψηφιακό παιχνίδι περιπέτειας για μαθητές με ήπια νοητική καθυστέρηση το οποίο αναπτύχθηκε από το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο του έργου ΕΠΕΑΕΚ ΕΠΙΝΟΗΣΗ, βραβεύτηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη διάκριση Comenius Edumedia Medaille.

23. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Την τελευταία πενταετία το Τμήμα έχει διοργανώσει 9 διεθνή επιστημονικά συνέδρια, αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με εθνικούς ή ευρωπαϊκούς φορείς, 14 ημερίδες και διημερίδες,

και 21 άλλες εκδηλώσεις σχετιζόμενες με την ερευνητική δραστηριότητα του τμήματος. Από το 2009 διοργανώνει το Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης. Τέλος, οι ερευνητικές μονάδες και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν υλοποιήσει την τελευταία πενταετία περισσότερα από 70 ερευνητικά προγράμματα, με ιδρυματική, εθνική και διεθνή χρηματοδότηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΔΕΙΚΤΕΣ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

6.1 Λοιπές Υπηρεσίες (ανά Τμήμα)

Πίνακας 44: Λοιπές Υπηρεσίες (ανά Τμήμα)

Τμήματα	Συνολικός αριθμός Διοικητ. Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς*	Σχέση του αριθμού Διοικητ. Προσωπικού		Συνολικός αριθμός Τεχνικού Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς	Σχέση του αριθμού Τεχνικού Προσωπικού	
		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***
Θεολογίας	6	6/30 ή 1/5	6/1.688 ή 1/281	0	0	0
Κοινωνικής Θεολογίας	6	6/26 ή 1/4	6/1.703 ή 1/283	-	-	-
Νομικής	38	38/131 ή 1/3	38/3.488 ή 1/91	8	8/131 ή 1/16	8/3.488 ή 1/436
Οικονομικών Επιστημών	9	9/74 ή 1/8	9/2.026 ή 1/225	2	2/74 ή 1/37	2/2.026 ή 1/1.013
Πολιτικής Επιστήμης & Δημ. Διοίκησης	19	19/46 ή 1/2	19/2.049 ή 1/107	6	6/46 ή 1/8	6/2.049 ή 1/341
Ιατρικής	174	174/720 ή 1/4	174/1.961 ή 1/11	-	-	-

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Τμήματα	Συνολικός αριθμός Διοικητ. Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς*	Σχέση του αριθμού Διοικητ. Προσωπικού		Συνολικός αριθμός Τεχνικού Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς	Σχέση του αριθμού Τεχνικού Προσωπικού	
		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***
Φιλολογίας	8	8/62 ή 1/8	8/2.508 ή 1/313	25	25/62 ή 1/2	25/2.508 ή 1/100
Ιστορίας & Αρχαιολογίας	16	16/65 ή 1/4	16/2.184 ή 1/136	5	5/65 ή 1/13	5/2.184 ή 1/436
Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	26	26/53 ή 1/2	26/3.348 ή 1/128	-	-	-
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	9	9/37 ή 1/4	9/1.590 ή 1/176	4	4/37 ή 1/9	4/1.590 ή 1/397
Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	4	4/37 ή 1/9	4/1.291 ή 1/322	5	5/37 ή 1/7	5/1.291 ή 1/258
Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	4	4/24 ή 1/6	4/659 ή 1/164	3	4/24 ή 1/6	4/659 ή 1/164
Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	2	2/40 ή 1/20	2/718 ή 1/359	1	1/40	1/718
Θεατρικών Σπουδών	4	4/28 ή 1/7	4/535 ή 1/133	0	0	0
Μουσικών Σπουδών	4	4/27	4/493	-	-	-

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Τμήματα	Συνολικός αριθμός Διοικητ. Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς*	Σχέση του αριθμού Διοικητ. Προσωπικού		Συνολικός αριθμός Τεχνικού Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς	Σχέση του αριθμού Τεχνικού Προσωπικού	
		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***
		ή 1/7	ή 1/123			
Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών	1 γραμματέας με ανάθεση	1/17	1/371	0	0	0
Φυσικής	9	9/109 ή 1/12	9/1.528 ή 1/169	10	10/109 ή 1/11	10/1.528 ή 1/152
Χημείας	10	10/76 ή 1/8	10/902 ή 1/90	19	19/76 ή 1/4	19/902 ή 1/47
Μαθηματικών	12	12/76 ή 1/6	12/2.096 ή 1/174	4	4/76 ή 1/19	4/2.096 ή 1/24
Βιολογίας	21	21/62 ή 1/3	21/771 ή 1/36	27	27/62 ή 1/2	27/771 ή 1/28
Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	53	53/77 ή 2/3	53/711 ή 1/13	9	9/77 ή 1/9	9/711 ή 1/79
Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	15	15/47 ή 1/3	15/1.488 ή 1/99	1	1/47	1/1.488
Οδοντιατρικής	19	19/128 ή	19/740 ή	12	12/124 ή	12/740 ή

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Τμήματα	Συνολικός αριθμός Διοικητ. Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς*	Σχέση του αριθμού Διοικητ. Προσωπικού		Συνολικός αριθμός Τεχνικού Προσωπικού κατά το έτος αναφοράς	Σχέση του αριθμού Τεχνικού Προσωπικού	
		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***		Προς συνολικό αριθμό Διδακτικού Προσωπικού**	Προς συνολικό αριθμό φοιτητών***
		1/7	1/38		1/10	1/61
Φαρμακευτικής	7	7/50 ή 1/7	7/926 ή 1/132	2	2/50 ή 1/25	2/926 ή 1/463
Νοσηλευτικής	8	8/58 ή 1/7	8/937 ή 1/117	6	6/58 ή 1/10	6/937 ή 1/136
ΤΕΑΠΗ	17	17/ 38 ή 1/2	17/1.274 ή 1/74	2	2/38 ή 1/19	2/1.274 ή 1/637
ΕΜΜΕ	13	13/37 ή 1/3	13/783 ή 1/60	2	2/37 ή 1/19	2/783 ή 1/391
ΤΕΦΑΑ	19	19/103 ή 1/5	19/2.143 ή 1/112	1	1/103	1/2.143
ΠΤΔΕ	18	18/66 ή 1/4	18/1.872 ή 1/104	6	6/66 ή 1/11	6/1.872 ή 1/312
ΜΙΘΕ	8	8/46 ή 1/6	8/606 ή 1/75	0	0	0

* Έτος αναφοράς είναι το ακαδημαϊκό έτος το οποίο καλύπτει η Εσωτερική Έκθεση της ΜΟ.ΔΙ.Π. Μελλοντικά, όταν η Εσωτερική Έκθεση θα

Ενδιάμεση Εσωτερική Έκθεση ΕΚΠΑ - Ιούλιος 2011, Αθήνα

Τμήματα	Αριθμός Η/Υ διαθέσιμων για χρήση από φοιτητές	Αριθμός Αιθουσών διδασκαλίας	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στις αίθουσες				Αριθμός εργαστηρίων	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στα εργαστήρια			
			0-50	51-100	101-200	<200		0-50	51-100	101-200	<200
Φιλολογίας	-	11	5	3	2	1	3	3	0	0	0
Ιστορίας & Αρχαιολογίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας	8	45	0	32	8	5	7	-	-	-	-
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	-	6	0	4	1	1	2	-	-	-	-
Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	12	2	2	0	0	0	1	1	0	0	0
Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας	-	Το Τμήμα δε διαθέτει δικές του αίθ. διδασκαλίας	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Θεατρικών Σπουδών	-	3	2	1	0	0	1	1	0	0	0

Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ), ΕΚΠΑ

Τμήματα	Αριθμός Η/Υ διαθέσιμων για χρήση από φοιτητές	Αριθμός Αιθουσών διδασκαλίας	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στις αίθουσες				Αριθμός εργαστηρίων	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στα εργαστήρια			
			0-50	51-100	101-200	<200		0-50	51-100	101-200	<200
Μουσικών Σπουδών	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών	17	3	3	0	0	0	1	1	0	0	0
Φυσικής	-	11	-	-	-	-	7	-	-	-	-
Χημείας	30	9	1	4	2	2	8	2	1	3	2
Μαθηματικών	126	19	9	6	4	0	3	3	0	0	0
Βιολογίας	-	10	-	-	-	-	19	-	-	-	-
Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος	94	12	4	5	1	2	17	17	0	0	0
Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Οδοντιατρικής	-	9	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Φαρμακευτικής	32	9	4	4	0	1	3	0	3	0	0

6.2 Δείκτες Ιδρύματος

Από την αποκωδικοποίηση των απογραφικών εκθέσεων όλων των τμημάτων του Ιδρύματος προέκυψαν τα κάτωθι στοιχεία από τα οποία προκύπτουν στοιχεία αξιοποιήσιμα για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ιδρύματος και την αποδοτικότερη ερευνητική δραστηριότητα τόσο του ερευνητικού και διδακτικού προσωπικού όσο και των φοιτητών όλων των βαθμίδων (στον αριθμό διδακτικού προσωπικού υπολογίζονται τα μέλη ΔΕΠ και οι συμβασιούχοι ΠΔ 407, ενώ ο αριθμός φοιτητών αντιστοιχεί στο σύνολο των ενεργών φοιτητών των Τμημάτων).

Πίνακας 46: Δείκτες Ιδρύματος

α/α	Ονομασία Δείκτη	Αναλογία
1	Σχέση διδακτικού προσωπικού/φοιτητή	1/18
2	Σχέση διοικητικού προσωπικού/διδακτικό προσωπικό	1/4
3	Σχέση διοικητικού προσωπικού/φοιτητή	1/78
4	Σχέση υπολογιστών/φοιτητή	1/50
5	Αριθμός βιβλίων στη βιβλιοθήκη/φοιτητή	11/1
6	Αριθμός κλινών /φοιτητή	1/38
7	Ερευνητικά Κονδύλια /φοιτητή	6.122/1

6.3 Συμπεράσματα – Δυνατά & Αδύνατα Σημεία

Είναι προφανές ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να βρεθούν κοινά στοιχεία μεταξύ όλων των τμημάτων του Ιδρύματος τα οποία έχουν τις δικές τους ιδιαιτερότητες στην οργάνωση και στους εκπαιδευτικούς στόχους. Παρ' όλα αυτά, η ενδελεχής μελέτη των εκθέσεων ανέδειξε σημαντικά κοινά στοιχεία τα οποία και θα αποτελέσουν τη βάση για μία ευρύτερη συζήτηση για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Συγκεκριμένα πρέπει να αναφερθούμε στις κάτωθι παρατηρήσεις:

1. Αριθμός φοιτητών: Διαφαίνεται από την καταγραφή ότι τα τμήματα έχουν μεγάλο αριθμό φοιτητών και σαν αποτέλεσμα η σχέση διδασκόντων προς διδασκόμενους να μην είναι ανάλογη των πανεπιστημίων του εξωτερικού.
2. Εισαγωγή φοιτητών: Με το παρόν σύστημα εισαγωγής, όλα τα τμήματα δεν έχουν συμμετοχή στην επιλογή των φοιτητών και συχνά οι φοιτητές που εισάγονται στο τμήμα έχουν άλλους εκπαιδευτικούς στόχους και θα προτιμούσαν να σπουδάσουν σε άλλα Τμήματα.

3. Μαθήματα Γενικής Εκπαίδευσης: πέραν των προγραμματισμένων μαθημάτων, οι φοιτητές πρέπει επίσης να παρακολουθήσουν μαθήματα γενικής εκπαίδευσης εάν θελήσουν να διδάξουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτό δημιουργεί ένα πρόγραμμα σπουδών με μεγάλο αριθμό υποχρεωτικών μαθημάτων και υπερβολικό φόρτο εργασίας. Ο μεγάλος αριθμός μαθημάτων παρατηρείται και στη Οδοντιατρική η οποία δεν προσφέρει μαθήματα γενικής εκπαίδευσης. Φαίνεται ότι οι φοιτητές μας δεν έχουν βαθμούς ελευθερίας μέσα στο πρόγραμμα σπουδών και δεν χρησιμοποιούν μεγάλο αριθμό μαθημάτων επιλογής για να φθάσουν στην απόκτηση του πτυχίου τους.
4. Τρόπος μετάδοσης γνώσεων: Παρά την ύπαρξη καινοτόμων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και τεχνικών και την εκτεταμένη χρήση των ΤΠΕ, ο κύριος τρόπος μεταφοράς των γνώσεων είναι οι παραδόσεις σε μεγάλο αριθμό φοιτητών οι οποίες και δεν είναι υποχρεωτικές. Λείπουν τα σεμινάρια με μικρό αριθμό φοιτητών οι οποίοι και θα έχουν πιο ενεργή συμμετοχή στην προετοιμασία και στη συζήτηση των θεμάτων. Αυτό δεν είναι βέβαιο ότι μπορεί να γίνει, λόγω του μεγάλου αριθμού φοιτητών και την υπάρχουσα υποδομή σε σεμιναριακούς χώρους. Πάντως είναι μια κατεύθυνση η οποία πρέπει να ερευνηθεί μαζί με την πιθανότητα οργάνωσης μαθημάτων μέσω του διαδικτύου και άλλους τρόπους που θα ενεργοποιήσουν το ενδιαφέρον των φοιτητών.
5. Βιβλιοθήκες – Αναγνωστήρια: Οι επιτροπές εξέφρασαν την άποψη ότι οι βιβλιοθήκες και τα αναγνωστήρια είναι ικανοποιητικά. Θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος ώστε τα ηλεκτρονικά περιοδικά να φθάνουν εγκαίρως στις βιβλιοθήκες και να αυξηθούν σε αριθμό.
6. Γραμματειακή υποστήριξη – Διοικητικό Προσωπικό: Όλα τα Τμήματα αναφέρουν ότι χρειάζονται καλύτερη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, ιδιαίτερα με την αύξηση των φοιτητών στα μεταπτυχιακά προγράμματα. Οι επιτροπές αξιολόγησης συμφωνούν ότι χρειάζεται καλύτερη υποστήριξη αλλά δεν γνωρίζουν πως μπορεί να επιτευχθεί αυτό υπό τις παρούσες οικονομικές συνθήκες.
7. Αξιολόγηση φοιτητών: Πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί ότι η παρούσα πλήρης καταγραφή επιχειρείται για πρώτη φορά στο Ίδρυμα. Η μεγαλύτερη δυσκολία ήταν η συλλογή και συστηματική ταξινόμηση του πολύ μεγάλου όγκου των δεδομένων, που έπρεπε να καταστούν αντικείμενο επεξεργασίας. Τη δυσκολία αυτή επέτεινε η απροθυμία ορισμένων μελών ΔΕΠ καθώς και ορισμένων φοιτητών να συνεργαστούν. Πάντως μεγάλος αριθμός μελών ΔΕΠ, καθώς και η πολύ μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών συνεργάστηκαν με θετικό πνεύμα. Είναι προφανές ότι ο όγκος των δεδομένων δημιούργησε δυσκολία και για μια πληρέστερη αποτίμηση. Στα θετικά συγκαταλέγεται πρωτίστως η δημιουργία μιας πολύ σημαντικής βάσης δεδομένων, τα οποία πρέπει πλέον να ενημερώνονται διαρκώς και να αποτελούν συνεχώς αντικείμενο μελέτης και ανάλυσης για τη βελτίωση της λειτουργίας του Ιδρύματος. Στα πολύ θετικά ιδιαίτερη θέση κατέχει η για πρώτη φορά συστηματική καταγραφή της άποψης των φοιτητών. Εφόσον υπάρχουν πλέον καταγεγραμμένες όλες οι δομές και οι διαδικασίες του Ιδρύματος, μπορεί να επιτευχθεί η τυποποίηση των τελευταίων και η ανασυγκρότηση των πρώτων, όπου κρίνεται ότι χρειάζεται.
8. Οι φοιτητές αξιολογούνται και βαθμολογούνται κυρίως με εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Πρέπει να ενισχυθούν οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης που μπορεί να έχουν τη μορφή ενδιάμεσων εξετάσεων ή εκθέσεων προόδου και οπωσδήποτε να διατηρείται η ανωνυμία του φοιτητή.

9. Ιδιαίτερα θετικό σημείο η ύπαρξη ισχυρών μεταπτυχιακών προγραμμάτων τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας αλλά και τα διεθνή πρότυπα όπως έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια. Επίσης, ως σημαντικό στοιχείο καταγράφεται η ύπαρξη συνεργασίας με άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου ή και άλλα Πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού. Μεγάλος αριθμός μελών ΔΕΠ-διδασκόντων έχει πολύ σημαντική συμμετοχή στην Ελλάδα και στο εξωτερικό στα διάφορα πολιτικά – κοινωνικά - πνευματικά δρώμενα, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό επιτυχώς τη διασύνδεση των τμημάτων του Ιδρύματος με την Πολιτεία, την κοινωνία και τον πνευματικό κόσμο ευρύτερα.
10. Υπάρχει μία καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των σπουδών μέσα στα χρόνια που αναφέρονται στους οδηγούς σπουδών. Η λήξη του πτυχίου ένα χρόνο μετά το προκαθορισμένο όριο, μπορεί να είναι αποδεκτό για την ελληνική οικονομία αλλά περαιτέρω καθυστερήσεις πρέπει να σχετίζονται με το ενδιαφέρον των φοιτητών για την εκπαίδευση τους στο συγκεκριμένο χώρο.
11. Τα προγράμματα σπουδών αντιπροσωπεύουν τα κριτήρια που έχουν θεμελιωθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα σύστημα αξιολόγησης από εξωτερικούς παράγοντες όπως απόφοιτοι ή άλλες κοινωνικές ομάδες.
12. Χρειάζεται να δημιουργηθεί καλύτερη γραμματειακή υποστήριξη για τα τμήματα και για τα μεταπτυχιακά τους προγράμματα.
13. Οι επιτροπές αξιολόγησης υποστήριξαν σε όλες τις εκθέσεις τους ότι το Διδακτικό Προσωπικό είναι πολύ καλά εκπαιδευμένο και έχει τις ικανότητες να αντιμετωπίσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες της ανώτατης παιδείας.
14. Η έρευνα των μελών ΔΕΠ και των μεταπτυχιακών φοιτητών είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, προβάλλεται διεθνώς και περιλαμβάνει συνεργασίες με άλλα τμήματα των Ελληνικών Πανεπιστημίων αλλά και Πανεπιστημίων του εξωτερικού. Η έρευνα είναι ποσοτικά και ποιοτικά ιδιαίτερα ικανοποιητική ανάλογα με τα διεθνή κριτήρια.
15. Τα Τμήματα αλλά και το Πανεπιστήμιο, πρέπει να διασυνδεθούν καλύτερα με την κοινωνία μέσω προγραμμάτων που θα ακουμπήσουν ειδικές ομάδες και θα ευαισθητοποιήσουν πολίτες που ενδιαφέρονται για συγκεκριμένα εκπαιδευτικά ή για την δια βίου μάθηση. Χωρίς να υποτιμηθεί η θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών, χρειάζεται επίσης ενίσχυση η διασύνδεση των σπουδών με την αγορά εργασίας. Ευκαίιο θα ήταν επίσης να υπάρξει καλύτερη οργάνωση του Γραφείου Διασύνδεσης με την αγορά εργασίας. Οι πολιτικές δραστηριότητες από συγκεκριμένες ομάδες που εξελίσσονται μέσα στα εκπαιδευτικά κτήρια παρενοχλούν την καθημερινότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
16. Η έρευνα χρειάζεται να ενισχυθεί με περισσότερα χρήματα. Η χρηματοδότηση του Ιδρύματος συνολικά δεν είναι ικανοποιητική και πρέπει αφενός το Υπουργείο να ενισχύσει τη χρηματοδότηση του αφετέρου πρέπει το Ίδρυμα και το κάθε Τμήμα ξεχωριστά να δημιουργήσει ομάδες που θα φέρουν Ερευνητικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα για να καλύψει τις ανάγκες του. Σημειώνεται ότι στα επιμέρους Τμήματα υπάρχει μια μεγάλη υποδομή για τη δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού που όμως δεν την εκμεταλλεύεται λόγω έλλειψης χρηματοδότησης και εξειδικευμένου εργαστηριακού προσωπικού.

17. Δεν εμφανίζονται ανταλλαγές φοιτητών μεταξύ Ελληνικών Πανεπιστημίων παρά μόνο με Πανεπιστήμια του εξωτερικού.
18. Χρειάζεται μεγαλύτερος αριθμός ηλεκτρονικών υπολογιστών και wireless internet σε όλα τα Πανεπιστημιακά κτήρια καθώς και να παραμένουν τα εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι βιβλιοθήκες και τα αναγνωστήρια ανοιχτά περισσότερες ώρες κάθε ημέρα αλλά και τα Σαββατοκύριακα. Αν και η διοικητική υποδομή του Ιδρύματος λειτουργεί σε γενικές γραμμές με τρόπο ικανοποιητικό, χρειάζεται όμως ενίσχυση τόσο σε επίπεδο κεντρικής γραμματείας λόγω αποχωρήσεων και αποσπάσεων καθώς και σ' ένα Τομέα, ο οποίος εξυπηρετείται μερικώς μόνον από διοικητική υπάλληλο άλλου Τομέα. Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων είναι μεν συνολικά ικανοποιητικός, η έλλειψη όμως κεντρικής βιβλιοθήκης δεν επιτρέπει την επαρκή αξιοποίησή τους. Να δοκιμασθεί το πρότυπο της εργασίας με συγκεκριμένα θέματα που θα ετοιμάζονται από τους φοιτητές και θα υποβάλλονται για αξιολόγηση στα μέλη ΔΕΠ. Αυτό το σύστημα μπορεί να ενεργοποιήσει το ενδιαφέρον των φοιτητών.
19. Η λειτουργία του Ιδρύματος, που στηρίζεται σε μια παλαιά, στέρεη και πλούσια παράδοση, επιτρέπει την απόδοση σημαντικού ακαδημαϊκού και ερευνητικού έργου, με αποτελέσματα αρκετά ικανοποιητικά σε πολλούς τομείς. Χρειάζεται σήμερα έναν εκσυγχρονισμό και μια ανανέωση, με νέα πνοή και όραμα για το μέλλον. Το Ίδρυμα καλείται να καταρτίσει βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του. Είθε η παρούσα αποτίμηση να συμβάλλει προς την κατεύθυνση αυτή.

6.4 Προτάσεις Βελτίωσης

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ενότητας παρατίθενται προτάσεις βελτίωσης όπως αυτές διατυπώθηκαν από μέλη ΔΕΠ, φοιτητές, διοικητικούς υπαλλήλους όλων των βαθμίδων και εξωτερικούς αξιολογητές. Οι προτάσεις αυτές αφορούν τη βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, την έρευνα, την παροχή υπηρεσιών και τις υποδομές.

Προγράμματα Σπουδών

1. Βελτίωση και προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στα νέα δεδομένα με την ενίσχυση εργαστηριακών μεθόδων διδασκαλίας και τον περιορισμό της «από έδρας διδασκαλίας». Ανεξάρτητα από τον αριθμό των φοιτητών που παρακολουθούν ένα μάθημα θα πρέπει να υπάρχουν εργασίες ανά μάθημα και ανά φοιτητή με ενεργοποίηση των μεταπτυχιακών φοιτητών οι οποίοι θα λειτουργούν συμβουλευτικά δίνοντας κατευθύνσεις σε συνεργασία με το μέλος ΔΕΠ που διδάσκει το μάθημα.
2. Επανεξέταση της υλοποίησης των μαθημάτων εκείνων που έχουν χαμηλότατο έως μηδενικό βαθμό συμμετοχής και αντικατάσταση τους με μαθήματα τα οποία θα προτείνονται από φοιτητές, μέλη ΔΕΠ και κοινωνικούς φορείς. Παράλληλα, τμήματα που ανήκουν στην ίδια σχολή, έχουν συγγενές θεματικό αντικείμενο και παρουσιάζουν κοινά μαθήματα στο πρόγραμμα σπουδών θα μπορούσαν να συνεργαστούν ώστε πολλά από τα κοινά μαθήματα να διδάσκονται διατμηματικά. Έτσι θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν πόροι και παράλληλα να βελτιωθεί η κινητικότητα των φοιτητών και η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας της

εκπαίδευσης.

3. Υλοποίηση μαθημάτων και μέσω διαδικασιών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα για τους φοιτητές οι οποίοι δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα και παραδόσεις να μπορούν να αναπληρώνουν τα κενά είτε μέσω ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είτε μέσω παρακολουθήσεων live streaming videos
4. Υποστήριξη δραστηριοτήτων προβολής και διάχυσης του έργου που επιτελείται στα διάφορα τμήματα με συμμετοχή φοιτητών, μελών ΔΕΠ, αποφοίτων και διοικητικών υπαλλήλων του Πανεπιστημίου.
5. Μηχανογράφηση όλων των γραμματειών στον τομέα της παρακολούθησης των μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Έτσι θα είναι δυνατή η παρακολούθηση όλων των στοιχείων που αφορούν τα μεταπτυχιακά προγράμματα και τις διδακτορικές διατριβές στο ίδιο επίπεδο με τα αντίστοιχα στοιχεία των προπτυχιακών προγραμμάτων.

Έρευνα

1. Προτείνεται η δημιουργία μιας επιτροπής η οποία θα καταγράφει όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες των τμημάτων του Πανεπιστημίου, αλλά και τις συγγραφικές και ερευνητικές δραστηριότητες των μελών ΔΕΠ του κάθε τμήματος. Η επιτροπή αυτή σε συνεργασία με την Κεντρική Διοίκηση του ΕΚΠΑ αλλά και επιμέρους υπηρεσίες σχετικές με το αντικείμενο (Γραφείο Διαμεσολάβησης, ΜΟ.ΔΙ.Π κ.α) θα συντάσσει ένα ετήσιο κατάλογο που θα περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες για τα ερευνητικά αποτελέσματα και δράσεις των τμημάτων και μελών ΔΕΠ και πιο συγκεκριμένα:

A) Επιστημονικές Δημοσιεύσεις

- Βιβλία/μονογραφίες
- Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- Συλλογικοί τόμοι στους οποίους και επιστημονικός εκδότης είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος
- Άλλες εργασίες
- Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που εκδίδουν πρακτικά
- Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- Έρευνες - Μελέτες

B) Προϊόντα και Υπηρεσίες Έρευνας

- ο Απολογισμός Ερευνητικών Εργαστηρίων ΕΚΠΑ
- ο Δημιουργία Spin – off Εταιριών και παρουσίαση αποτελεσμάτων εν ενεργεία εταιριών spin-off
- ο Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας

Γ) Ερευνητικά προγράμματα και έργα

- ο Προγράμματα του ΕΣΠΑ και λοιπά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- ο Ευρωπαϊκά Προγράμματα (7ο Πλαίσιο, Leonardo Da Vinci, Transversal Programs κ.α)
- ο Ερευνητικές συνεργασίες με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες.
- ο Λοιπές ερευνητικές συνεργασίες

Δ) Αναγνώριση Ερευνητικού Έργου

- ο Ετεροαναφορές
- ο Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου
- ο Βιβλιοκρισίες
- ο Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων
- ο Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών
- ο Προσκλήσεις για διαλέξεις

Ο κατάλογος αυτό θα συντάσσεται και στα Αγγλικά ώστε να χρησιμοποιείται και ως μέσο προβολής του ερευνητικού έργου του Πανεπιστημίου Αθηνών διεθνώς.

2. Αξιοποίηση χώρων οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται για την προβολή στο κοινό και στους ενδιαφερόμενους των αποτελεσμάτων της έρευνας που πραγματοποιείται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αυτή η διαδικασία ξεπερνά τον θεσμό του «Φεστιβάλ Έρευνας» της ΓΓΕΤ, ο οποίος χαρακτηρίζεται από αποσπασματικότητα και περιοδικότητα και είναι άμεσα συνδεδεμένος με τη χρηματοδότηση μέσω Υπουργείου.
3. Καταγραφή των αναγκών των τμημάτων σε εξοπλισμό και βελτίωση υποδομών για τη διεξαγωγή ερευνητικής δραστηριότητας. Πολλά μέλη ΔΕΠ τμημάτων εξέφρασαν παράπονα και προβληματισμό σχετικά με τον απαρχαιωμένο εξοπλισμό των εργαστηρίων τους ο οποίος χρήζει άμεσης αντικατάστασης. Προτείνεται η σύνταξη μιας έκθεσης ανά τμήμα με βάση ένα συγκεκριμένο πρότυπο που θα δοθεί από τις κεντρικές υπηρεσίες στο οποίο θα αποτυπώνονται οι ανάγκες και ένα ρεαλιστικό και απόλυτα αιτιολογημένο κόστος, ώστε να γίνει εν συνεχεία προσπάθεια για την εξεύρεση των πόρων που απαιτούνται βάση οργάνωσης και προγραμματισμού.

Παροχή Υπηρεσιών και Υποδομές

1. Άμεση στελέχωση υπηρεσιών του ιδρύματος που πάσχουν από έλλειψη προσωπικού και δυσχεραίνονται οι προσπάθειες τους για άμεση εξυπηρέτηση των φοιτητών, μελών ΔΕΠ και ερευνητών. Για τη στελέχωση θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν τα προγράμματα πρακτικής άσκησης φοιτητών, οι οποίοι εφόσον το επιθυμούν θα μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση σε μια εκ των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου η οποία χρήζει ανάγκης προσωπικού. Εναλλακτικά θα μπορούσε να γίνει απορρόφηση μέρους του πλεονάζοντος στελεχιακού δυναμικού από επιχειρήσεις και οργανισμούς του δημόσιου τομέα που συγχωνεύονται ή καταργούνται.
2. Μέσα στα επόμενα δύο χρόνια θα πρέπει να μηχανογραφηθούν όλες οι υπηρεσίες του Πανεπιστημίου έτσι ώστε να δίνονται ακριβείς πληροφορίες και να αποφεύγεται η επίπονη αναζήτηση σε αρχεία και αποθήκες. Η ηλεκτρονική αποθήκευση των εγγράφων και η πρόσβαση σε αυτά μέσω ειδικών μηχανών αναζήτησης, η γενικευμένη χρήση ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου θα βοηθήσουν σημαντικά στην συντόμευση του χρόνου εξυπηρέτησης των ενδιαφερόμενων.
3. Δημιουργία ειδικού γραφείου – υπηρεσίας «Αποφοίτων» του ιδρύματος. Η συγκεκριμένη υπηρεσία σε συνεργασία με τις γραμματείες και την διεύθυνση μηχανογράφησης θα δημιουργήσει μητρώο αποφοίτων ανά τμήμα. Εν συνεχεία με δράσεις και ενέργειες ενημέρωσης θα καλεί τους ενδιαφερόμενους οι οποίοι φέρουν την ιδιότητα του αποφοίτου μιας σχολής ή τμήματος του ΕΚΠΑ να εγγραφεί στο μητρώο δίνοντας πληροφορίες σχετικά με τις σπουδές του, την εργασιακή του κατάσταση και την επαγγελματική του εμπειρία. Οι πληροφορίες θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμες στην κατεύθυνση αξιοποίησης του μεγάλου σε αξία ανθρώπινου κεφαλαίου των αποφοίτων του ιδρύματος, οι οποίοι αποτελούν την έξωθεν καλή μαρτυρία για την εκπαιδευτική συνεισφορά του Πανεπιστημίου Αθηνών στην Ελληνική Κοινωνία.
4. Δημιουργία Κέντρου Δια Βίου Μάθησης, στα πλαίσια του οποίου θα οργανώνονται πιστοποιημένα σεμινάρια σε τομείς ιδιαίτερα σημαντικούς και υψηλού ενδιαφέροντος. Στα προγράμματα αυτά προτεραιότητα θα έχουν οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα που αποδεικνύει την ανάγκη ύπαρξης μιας τέτοιας υπηρεσίας αποτελεί το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας, το οποίο θα πρέπει να αποκτήσουν και απόφοιτοι του Πανεπιστημίου οι οποίοι επιθυμούν να διδάξουν στη δημόσια εκπαίδευση και χρειάζεται να εκπαιδευτούν. Παράλληλα προτείνεται η περαιτέρω ενδυνάμωση των προγραμμάτων συμπληρωματικής εκπαίδευσης με τη χρήση καινοτόμων μεθόδων e-Learning του ΚΕΚ ΕΚΠΑ, τα οποία ως ενιαίο πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι ιδιαίτερα αξιόπιστο, λειτουργεί για δέκα χρόνια με επιτυχία, είναι αυτοχρηματοδοτούμενο και έχει προσφέρει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση σε πάνω από δέκα χιλιάδες εκπαιδευόμενους σε πάνω από εβδομήντα διαφορετικά θεματικά αντικείμενα.
5. Υιοθέτηση ενεργειών εξοικονόμησης ενέργειας και περιορισμού του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Πανεπιστημίου μέσα από την υιοθέτηση της στρατηγικής του «πράσινου πανεπιστημίου». Η στρατηγική αυτή μεταξύ των άλλων θα περιλαμβάνει παρεμβάσεις ενεργειακής προσαρμογής των κτηρίων και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, συμμετοχή σε προγράμματα ανακύκλωσης, δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των μελών που απαρτίζουν την ακαδημαϊκή κοινότητα του ιδρύματος.

